

GLAVA PRVA

Zgrada je imala neupadljivost običnog mesta. Mogla je biti smatrana i velikom gimnazijom i okružnim poreskim centrom. To četvrtasto zdanje od smeđe cigle... četiri sprata oko unutrašnjeg dvorišta... izgledalo je kao tolika druga, sagrađena pedesetih i šezdesetih godina. Slučajni prolaznik ne bi ga dvaput ni pogledao.

Međutim, slučajnih prolaznika ovde nije bilo. Na ovom atlantskom ostrvu, desetak kilometara od obala Virdžinije, svakome ko bi se raspitao odgovarano je da je posetiocima pristup zabranjen zbog osetljivosti ostrvskog eko-sistema, koji je pod zaštitom američkog Nacionalnog sistema za očuvanje prirode. Deo ostrvske strane koja leži u zavetrini i jeste bio stanište orlova ribara i ronaca: grabljivica i njihovog plena, vrsta ugroženih samo od najnemilosrdnijeg od svih lovaca, čoveka. Ali središnji deo ostrva, u veličini od nekih petnaestak jutara, pretvoren je u brižljivo uređen travnjak na stručno oblikovanoj padini gde je podignuto neugledno zdanje.

Plovila koja su tri puta dnevno pristajala na ostrvu Periš nosila su NSOP oznake i, posmatrano izdaleka, putnici koji su njima stizali izgledali su sasvim kao čuvari parka. Ali ako bi koja ribarska barka, oštećena olujom ili zbog bilo kakve*Hruge pre-ke potrebe, pokušala da pristane uz ostrvo, smesta bi bila presretana od strane momaka u uniformama, ljubaznih osmeha i

tvrdih, hladnih očiju. Niko sa strane nikad nije uspeo da se približi toliko da se zapita čemu služe četiri stražarske kule ili ograda od naelektrisane bodljikave žice podignuta po obodima travnjaka.

Psihijatrijska bolnica na ostrvu Periš, uprkos svem njenom običnom izgledu, čuvala je divljinu veću od one kojom je bila okružena: onu ljudskog uma. Za postojanje te ustanove znao je veoma mali broj ljudi iz vlade. A ipak je njeno postojanje nalagala prosta logika: bila je to psihijatrijska ustanova za pacijente koji su posedovali strogo poverljive podatke i tajne. Bezbedno-sno okruženje je bilo neophodno radi lečenja onih koje je napustio razum pun vrhunskih državnih tajni. Na ostrvu Pe»š, takvi mogući bezbednosni rizici lako su mogli da budu lecem. Sve osoblje je bilo krajnje provereno, a dvadesetčetvoročasovni audio i video sistem nadzora pružao je dodatnu zaštitu preduzetim sigurnosnim merama. Kao dodatno obezbeđenje, kliničko osoblje je menjano na svaka tri meseca, kako bi se smanjila opasnost od mogućeg zbližavanja sa pacijentima. Sigurnosni kućni red čak je nalagao i da se pacijenti oslovljavaju po brojevima, nikad po imenima.

Veoma retko se dešavalo da neki od pacijenata bude smatran slučajem visokog rizika, bilo zbog prirode bolesti kojom je op-hrvan, bilo zbog osetljivosti onoga što mu je bilo poznato. Pacijent koji bi bio tako označen bivao je izolovan od ostalih pacijenata i čuvan u posebnom odeljenju. U zapadnom krilu, na četvrtom spratu, bio je jedan takav pacijent, broj 5312.

Bolničar koji bi tek stupio na dužnost u odeljenje 4Z i po prvi put sreo pacijenta broj 5312 mogao je da bude siguran jedino u ono što vidi, a to je da je bolesnik visok metar i osamdeset i star oko četrdeset godina; da rMi je kratko podšišana kosa smeđa, a da su mu bistre oči neobično plave. Ako bi im se pogledi slučajno susreli, uvek bi bolničar bio taj koji skreće pogled

u stranu: pacijentov pogled bio je duboko uznemiravajuć, gotovo fizički prodoran. Ostatak njegovog opisa mogao je da se pročita u bolničkom dosijeu. A što se divljine u njemu tiče, čovek je o tome mogao samo da nagađa.

Negde u odeljenju 4Z bilo je eksplozija, meteža i jauka, ali nečujnih, zatvorenih u pacijentove košmarne snove, koji su do-bijali na uverljivosti čak i kad je sam san počeo da ga napušta. Ovi trenuci neposredno pre pune svesti... kad je posmatrač sve-stan samo onoga što vidi, kad je samo oko bez ličnosti... bili su ispunjeni serijom prizora od kojih je svaki bivao zaustavljan kao kadar filmske trake ispred pregrejane lampe projektora.

Politički skup jednog sparnog dana na Tajvanu: hiljade građana okupljenih na velikom trgu, hlađenih povremeno samo lakim povetarcem. Politički kandidat, oboren u pola rečenice pucnjem sitnim, skoro nečujnim, smrtonosnim. Trenutak pre toga govorio je tačno, uverljivo; sada leži na drvetu govornice u lokvi sopstvene krvi. Diže glavu, gleda svetinu po poslednji put, oči mu hvataju jedno lice u masi: cang bizi - Zapadnjak, Taj je jedina osoba koja ne vrišti, ne plače, ne beži. Jedina osoba, u stvari, koja ne izgleda iznenađeno: stoga što taj, nesumnjivo, prisustvuje rezultatu njegovih ruku dela. Kandidat umire gledajući čoveka koji je stigao preko mora da ga ubije. Prizor tada poskakuje, uvija se, nestaje u zaslepljujućoj belini.

Udaljeno zvono iz nevidljivog zvučnika, tri zvuka niskog tona, i Hal Ejmbler otvara oči. Je li doista jutro? Njegova soba nema prozore, pa to sebi ne može da potvrdi. Ali, to jeste jutro za njega. UgrISene u plafon, meke fluorescentne sijalice sijaju jače u periodu od pola sata: tehnološko svitanje učinjeno svetlijim belinom njegovog okruženja. Počinjao je, u najmanju ruku, ko bajagi dan. Ejmblerova soba je bila veličine tri puta četiri metra; pod presvučen belim vinilom, zidovi belom PVC penom, tvrdim gumastim materijalom, slabo popustljivim na dodir, sličnim gimnastičkoj strunjači. Ubrzo će i poklopcu slična vrata da se otvore uz uzdah hidrauličnih šarki. Bili su mu dobro poznati ovi detalji, kao i stotine još njima sličnih. Bio je to sastavni deo života u ustanovi visoke bezbednosti: ako je to životom moglo da se nazove. Dobi napad gorke lucidnosti, uzastopno javljanje iste misli. Viši nivo svesti govorio mu je da je otet, i to ne samo da mu je oteto telo, već i duša.

Ejmbler je kao tajni agent tokom skoro dvodecenijske kam-jere bivao povremeno i zarobljavan... dogodilo mu se to u Č? čeniji i Alžiru... i bivao izložen zatvaranju u samicu. Znao je da te okolnosti ne pogoduju dubokim mislima, ispitivanju duše, ili filozofskim razmatranjima. Um se tada radije okreće reklamnim spotovima, pop-pesmicama i dopola zaboravljenoj poeziji, i skroz posvećuje sitnim telesnim neudobnostima. Svest se gubi, tumara i retko zalazi u zanimljive oblasti, jer je beskrajno usredsređena na agoniju izolacije. Oni što su ga obučavali za život operativca pokušali su da ga pripreme i za takve krajnosti. Iskušenje će, uvek su podvlačili, predstavljati sprečavanje svesti da napadne samu sebe.

Ali ovde, na ostrvu Periš, nije bio u rukama neprijatelja; u izolaciji ga je držala njegova vlada, vlada u čijoj je službi proveo čitav svoj radni vek.

A nije znao razlog tome.

Zašto bi neko ovamo mogao da bude interniran, za njega nije bila velika misterija. Kao pripadnik ogranka obaveštajne službe SAD, poznatog kao „Konzularne operacije“, čuo je za ustanovu na ostrvu Periš. Ejmbler je, takođe, shvatao zašto jedna takva ustanova mora da postoji; svako je podložan krhkosti ljud-

skog uma, uključujući i one koji su u posedu vrhunskih državnih tajni. Ali, bilo je i suviše opasno da se nekom običnom psihijatru dozvoli pristup takvom pacijentu. Bila je to lekcija naučena na surov način tokom Hladnog rata, kad je otkriveno da je jedan aleksandrijski psihoanalitičar, rodom iz Berlina, čija su klijentela bili visoki vladini zvaničnici, u stvari agent istočnone-mačkog ozloglašnog ministarstva za štatziherhejt. Ali, ništa od svega toga nije objašnjavalo zašto se sam Hal Ejmbler našao ovde i tu bio sve od... ali, koliko dugo već? Obuka koju je prošao isticala je da je u zatvoru najvažnije voditi računa o protoku vremena. Njemu to nekako nije pošlo za rukom, pa su mu razmišljanja na tu temu ostajala bez odgovora. Je li to bilo šest meseci, godinu dana, više? Bilo je veoma mnogo onoga što ne zna. Jedina stvar koju je sigurno znao bila je da će, ako uskoro ne pobegne, zaista poludeti.

Dnevna rutina: Ejmbler nije mogao da zaključi da li će mu, ako je se bude uredno pridržavao, ona biti spasenje ili propast. Tiho i temeljno uradio je sto sklekova jednom rukom, levom i desnom naizmenično. Kupanje mu je bilo dozvoljeno -svakog drugog dana; ovo nije bio jedan od tih. Iznad malog belog lava-boa u uglu sobe, oprao je bar zube. Drška četkice za zube bila je, primetio je, načinjena od mekog gumastog polimera, jer bi inače, na primer, tvrda plastika mogla biti upotrebljena kao oružje. Pritisnu jedno dugme i električni brijač mu iz pregrade iznad lavaboa ispade na ruku. Bilo mu je dozvoljeno tačno sto dvadeset sekundi za njegovo korišćenje, pre nego što uređaj, snabdeven osetljivim sensorima, vrati natrag u njegovu pregradu, u protivnom se uključuju zvona za uzbunu. Kad završi s brijanjem, Ejmbler ispljuska lice vodom i provuče vlažne prste kroz kosu. Nije bilo ogledala niti bilo koje druge fjljatke površine u kojoj bi mogao da vidi svoj odraz. Čak su i sva stakla na odeljenju bila prevučena materijom koja ne daje odraz. Sve to,

11

nema sumnje, radi nekih terapijskih ciljeva. Uredi zatim svoje „dnevno odelo“ beli pamučni mantil i komotne pantalone sa lastišom umesto pojasa, što je sve činilo uniformu pitomaca.

Lagano se okrenuo kad je čuo da se vrata otvaraju i oseti miris borovine iz dezinfekcionog sredstva kojim je, činilo se, hodnik uvek bio natapan. Bio je to, kao i uvek, mišićav čovek, kose skresane kratko poput četke, odeven u golubijesivu puplinsku uniformu. Tablica sa imenom na prsima bila mu je pažljivo pokrivena komadom tkanine, što je bila još jedna od predostro-žnosti kojih se osoblje u ovom odeljenju pridržavalo. Čovekov naglasak odavao je da potiče sa srednjeg zapada, ali je delovao toliko učmalo i nezainteresovano da je to bilo skoro zarazno; Ejmbler pokaza veoma malo zanimanja za njega. **

Još rutine: dežurni je jednom rukom nosio debeli najlonski pleteni pojas. „Diži ruke!“ progundā nalog kad pride Ejmbleru i onda mu uveza crni pojas oko struka. Ejmbleru izlazak iz ćelije bez tog pojasa nije bio dozvoljen. U unutrašnjosti debelog najlona bilo je nekoliko ravnih litijumskih baterija; onoga časa kad bi mu se pojas našao oko struka, dve metalne igle iz pojasa našle bi se tačno iznad njegovog levog bubrega.

Uređaj je... a njegovo zvanično ime bilo je KTADU pojas, što je skraćena za „Kontrolna tehnologija aktivirana daljinskim upravljanjem“... po pravilu korišćen za transport zatvorenika koji iziskuju vrhunsko obezbeđenje; u odeljenju 4Z, taj uređaj je bio sastavni deo dnevne odeće. Pojas je mogao da bude aktiviran sa razdaljine od čak devedeset metara i bio podešen da izazove strujni udar jačine pedeset hiljada volti. Takav

udar elektriciteta bio je dovoljan da čak i sumo rvača obori na'pod i ostavi ga da se nekontrolisano uvija deset do petnaest minuta. Uverivši se da je pojas postavljen kako treba, bolničar kroz hodnik povede Ejmlera na jutarnji pregled i prepisanu dozu medikamenata. Ejmler je koračao lagano, s naporom, kao da

12

gazi kroz vodu. Bio je to hod koji su mu povremeno nametali visoki nivoi seruma, koji je dobijao kao lekove za psihoze... hod koji je svakome ko je radio na tom odeljenju bio više nego poznat. Ejmlerovo kretanje, međutim, bilo je u suštoj suprotnosti sa hitrinom i delotvornošću njegovog pogleda kojim je obuhvatao okruženje. Bila je to jedna od mnogih stvari koje je dežurni bolničar propustio da uoči.

Malo je, međutim, bilo onoga što je Ejmler propustio da primeti.

Sama zgrada bila je decenijama stara, ali je bila redovno obnavljana najsavremenijom bezbednosnom tehnologijom: vrata su otvarana karticama u koje su bili ugrađeni čipovi, a ne ključevima, a glavne kapije između odeljenja iziskivale su snimak oka osobe koja traži prolaz, tako da je samo ovlašćeno osoblje moglo nesmetano da se kreće. Na stotinjak koraka od njegove ćelije, dole niz hodnik, nalazila se takozvana „Odaja za proce-nu“, snabdevena prozorom čije je staklo sa unutrašnje strane bilo zatamnjeno, tako da je spolja moglo nesmetano da se po-smatra, a da onaj koji je u odaji to ne primeti. Tu bi Ejmler bio ostavljan da sedi radi redovnih „psihijatrijskih procenjivanja“, čija je svrha bila nejasna kako njemu, tako i lekaru koji je tu procenu vršio. Ejmlera je proteklih meseci mučilo pravo očajanje, ali ne kao posledica psihičkih poremećaja: njegov očaj je poticao od realistične procene mogućnosti da bude oslobođen. Bolničko osoblje ga je, osećao je, uprkos njihovoj redovnoj tro-mesečnoj smeni, smatralo doživotnim, nekim ko će biti zadržan u ustanovi još dugo nakon njihovog odlaska.

Pre nekoliko nedelja za njega se, međutim, sve promenilo. Nije to bilo ništa opipljivo, ništa fizički, ništa primetno. A ipak je sušta činjenica bila da je uspeo da dirne nekoga i to je treba-

13

lo da iz osnova promeni stvari. Tačnije rečeno, trebalo je da ona to uradi. A ona je to već počela da čini. Ona je mlada bolničarka, a ime joj je Lorel Holand. I... bilo je to eto tako prosto... ona je na njegovoj strani.

* * *

Nekoliko minuta kasnije, dežurni bolničar je uveo svog pacijenta olovnih nogu u veliku polukružnu prostoriju odeljenja 4Z, zvanu trpezarija. Odaja, razume se, nije zasluživala to ime, jer joj je namena bila posmatranje i nadzor pacijenata i u stvari je bila predsoblje. Najednom kraju odaje bilo je nešto skromne ofreme za vežbanje i polica za knjige na koju je bilo smešteno petnaest godina staro izdanje „Enciklopedije svetske književnosti“. Na drugom kraju je bila ambulanta: pult iznad kojeg je žicom ojačano staklo, čiji je jedan deo pomičan i služi kao prozor, a kroz koji mogu da se vide police na kojima su bele plastične boce'obeležene etiketama pastelnih boja. Ejmler je kroz lično iskustvo doznao da sadržaj tih boca može da onespособi čoveka delotvorni-je od čeličnih okova na rukama i nogama. Boce su izazivale umrtvljenost bez spokoja, mir bez vedrine.

Ali ustanova nije toliko težila miru koliko pripitomljavanju. U prostoriji je jutros bilo pola tuceta dežurnih bolničara. Ništa neuobičajeno: za njih to i jeste bila trpezarija.

Odeljenje je bilo projektovano za dvanaest pacijenata; opsluživalo je samo jednog.

Posledica toga bila je da je odaja služila za odmor i opušta-nje bolničara koji su radili u

drugim odeljenjima na kojima je bilo više posla. Njihova sklonost da se ovde okupljaju povećavala je bezbednost ovog odeljenj^.

14

Kad se okrenu da klimne glavom nekolicini bolničara koji su sedeli na niskoj tapaciranoj klupi, Ejmbler dozvoli da mu potočić pljuvačke poteče niz bradu; pogled koji im pokloni bese odsutan i zamućen. Već bese registrovao prisustvo šest bolničara, baš kao i dežurnog psihijatra i... Ejmblerov jedini pojas za spašavanje... bolničarke.

- Vreme za slatkiše - podrugnu se jedan od bolničara, a ostali se zacerekaše.

Ejmbler lagano ode do ambulante gde ga je bolničarka, čija je kosa imala boju kestena, čekala da mu da jutarnje pilule. Ne-primetno opštenje... letimičan pogled, nedovršen potvrđan pokret glavom... odvi se među njima.

Ime joj je slučajno saznao; prosula je po sebi čašu vode, a tkanina koja je trebalo da joj sakrije pločicu sa imenom postala je vlažna i providna. Lorel Holand: slova su bila lepo čitljiva. Izgovorio je njeno ime tihim glasom; delovala je preplašeno no, nekako, ne i ozlovoljeno. S tim kao da je između njih sevnula neka varnica. Proučavao je njeno lice, držanje, glas i ponašanje. Procenio da ima oko trideset godina, a oči su joj bile bademaste i prošarane zelenim tačkama. Pametnija je i zgodnija no što shvata, pomislio je.

Razgovori među njima bili su prigušeni i kratki, ništa što bi skrenulo pažnju sistema nadzora. Ali je veliki deo razmene misli prenošen pogledima i prikrivenim osmesima.

Kad je sistem u pitanju, on je i dalje bio pacijent broj 5312. Ali je dosad već shvatio da je za nju daleko više od običnog broja.

Tokom proteklih šest sedmica uobličio je njenu simpatiju prema sebi ne glumom... prozrela bi to sigurno, pre ili kasnije... već tako što je dozvolio njenoj stručnosti da se istakne... i donese zaključak o njegovoj trezvenosti. Njena uverenost u to i njemu je donela dodatno ohrabrenje, veru u sebe, i učvrstila ga u

15

nameri da beži. - Ne želim da umrem na ovom mestu - promrmljao joj je jednoga jutra. Nije mu odgovorila ništa, ali mu je njen bolećiv pogled otkrio sve što je trebalo da zna.

- Vaši lekovi - rekla mu je veselo sledećeg jutra i stavila mu na dlan tri pilule neznatno drugačije od uobičajenih neurolep-tika za otupljivanje. Tilenol, uobličila je usnama.

Klinički protokol je iziskivao da tablete proguta odmah pod njenim nadzorom i da kasnije otvori usta i tako joj omogući da pogleda da ih nije negde sakrio. Uradio je to upravo tako, i u roku od jednog sata se uverio da mu je rekla istinu. Bio je lakši na nogama, lakši duhom, u stvari. U roku od svega nekoliko dana počeo je da se oseća bistrijim, življim... sebi mnogo sličnijim. Morio je dobro da se potruđi da nastavi da izgleda kao pod lekovima, da glumi držanje i hod na koje su bolničari bHi navikli.

Psihijatrijska ustanova na ostrvu Periš bila je centar po svemu isti kao strogi zatvor i isto tako vrhunski obezbeđena i snabdevena najsavremenijom sigurnosnom tehnologijom. A ipak, još nije izmišljena tehnologija koja je u potpunosti imuna na ljudski faktor. Sada mu je, telom zaklanjajući svoje pokrete od kamere, za lastiš pojasa na pantalonama njegove bele uniforme, zadenula svoju karticu... ključ.

- Čujem da bi jutros moglo da dođe do šifre dvanaest - pro-mrmljalaje.

Šifra dvanaest odnosila se na stanje vrhunske medicinske uzbune koja iziskuje izmeštanje pacijenta u drugi medicinski centar. Lorel Holand nije objasnila odakle joj to saznanje, ali je to i sam mogao da nasluti: najizgledniji scenario takvog slučaja bio bi žalba pacijenta na bolove u grudima... rani nagoveštaj ozbiljnog srčanog poremećaja. Osoblje će da prati

situaciju jer zna da će, u slučaju daljih znakova iznenadne aritmije, pacijenta morati da prebacuje u bolnicu na kopnu. Ejmbler je pamtio

16

jednu prethodnu šifru dvanaest... stariji pacijent koji je doživeo moždani udar... pa u sećanje prizva bezbednosne mere koje su tada primenjene. I mada su bile zaista zastrašujuće, mere su imale jednu manjkavost: manjkavost koju bi on možda mogao da iskoristi.

- Osluškuj - šapnu mu ona. -1 budi spreman da delaš. Dva sata kasnije... dva sata koje je Ejmbler proveo nepomičan

i ukočenog pogleda... odjeknulo je elektronsko zvono za kojim je usledio elektronski glas: Šifra dvanaest, odeljenje dva istok. Prethodno na traci zabeležen glas imao je sve odlike onih koji mogu da se čuju u avionima i u podzemnoj železnici: bio je neprijatno ljubazan. Bolničari su smesta poskakali na noge. Mora biti da je onaj stari tip iz 21. To mu je drugi napad, zar ne? I većina ih ode u odeljenje na drugom spratu. I zvono i poruka nastaviše da se ponavljaju u u pravilnim vremenskim razmacima.

Srčani napad kod nekog starijeg pacijenta, što je lako moglo da se predvidi. I očekuje. Ejmbler oseti nečiju ruku na ramenu. Bio je to isti onaj mišićavi bolničar koji ga je jutros ovamo doveo.

- Standardna procedura - reče. - Pacijenti se vraćaju u svoje sobe, sve dok traje stanje vanrednih mera.

- Šta se dešava? - upita Ejmbler tupo i kao odebljalog jezika.

- Ništa zbog čega bi ti trebalo da se sekiraš. Bićeš bežbedan i spokojan u tvojoj sobi.

U prevodu: bićeš zaključan. - A sad pođi za mnom.

Nekoliko dugih minuta kasnije, dva čoveka su zastala ispred Ejmblerove sobe. Dežurni je izvadio svoju karticu i ubacio je u čitača, siv plastičan uređaj montiran na zid pored vrata -u visini struka, i poklopcu slična vrata otvorila su se. v

- Ulazi - reče mišićavi.

- Treba mi pomoć da...

, 17

Ejmbler prvo zakorači da poslušaj, ali se onda okrenu prema bolničaru i bespomoćno rukom pokaza prema keramičkoj šo-Iji toaleta.

- O, prokletstvo - izusti bolničar kome se nosnice raširiše s gađenjem, pa pode za Ejmblerom u sobu.

Imaćeš samo jednu priliku. Ne smeš da pogrešiš.

Kad mu se bolničar primače, Ejmbler kao malo posrnu i time dobi priliku da raširi noge i malo ih povije u kolenima. A onda se naglo ispravi i glavom udari čoveka u vilicu.

Prestra-vljenost i zaprepašćenje jasno se ukazaše na bolničarevom licu, kad se dotad lekovima opijeni i jedva pokretni pacijent pretvori u kovitlac munjevitih pokreta.

Trenutak kasnije već je ležao na podu, a Ejmbler mu je sedeo na prsima i užurkmo mu pretresao džepove.

Ne smeš da pogrešiš. Čak ni samo jednu grešku sebi nije smeo da dozvoli.

Prisvoji čovekovu karticu, kao i identifikacionu pločicu sa imenom, a onda hitro navuče bolničarevu košulju i pantalone sive boje. Odgovarala mu je samo donekle, ali ne i da izgleda apsurdno: letimičan pogled ne bi izazvao sumnju. Pojas panta-lona navuče visoko preko struka da sakrije najlonski pojas za omamljivanje, za koji bi sve dao da može da ga

se resi, ali to je, u ono malo vremena što je imao, sad bilo fizički nemoguće. Sve čemu je mogao da se nada bilo je da će KTADU pojas ostati skriven od svih pogleda.

Zatim oprezno virnu u hodnik. U njemu nije bilo nikoga, te bese očigledno da je sve osoblje bez neposrednih zaduženja upućeno na drugi sprat.

Hoće li se vrata njegove sobe za njim automatski zatvoriti? Nije smeo da dozvoli da to ostane nejasno. Zasta u hodniku i provuče bolničarevu karticu kroz uređaj. Posle nekoliko- škljo-caja, vrata se zatvoriše.

Onda hitro potrča prema vratima na kraju hodnika, koja su otvarana pritiskom na dugme. Bila su to jedna od četvoro vrata opremljenih elektronskim rezama. Bila su, razume se, zaključana. Posluži se istom karticom koju je koristio maločas. Škljo-caj, zujanje motora. I ništa. Vrata su ostala zaključana.

Ovo nije bio prolaz za koji su dežurni bolničari imali ovlašćenje.

Onda shvati zašto mu je Lorel Holand dala svoju karticu: vrata su vodila u hodnik kojim se iz drugog pravca vršilo snab-devanje apoteke.

Pokuša njenim ključem. Ovoga puta, vrata se poslušno S otvorise.

Nađe se u uskom, slabo osvetljenom hodniku i oprezno krenu njime. Bilo je jasno da čistačice toga dana još nisu dolazile ovamo. Na podu su bili opušci cigareta, celofanski omoti, a onda mu noga zakači nešto ravno i metalno: prazna konzerva „Red bula“, na koju je neko stao nogom. Pokrenut nekim nejasnim predosećanjem, Ejmbler je pokupi i strpa u zadnji džep pantalona.

Koliko mu je vremena preostalo? Još konkretnije: koliko će vremena proći pre nego što neko primeti bolničarevo odsustvo? Još samo nekoliko minuta i šifra dvanaest biće okončana, a onda će neko biti poslat da Ejmblera dovede iz njegove sobe. Morao je da izađe iz zgrade što je pre moguće.

Prstima ruke napipa jednu neravninu na zidu. Našao ga je: bio je to metalni poklopac otvora za ubacivanje prljavog veša. Uvuče se unutra hvatajući se za ivice otvora rukama, dok je nogama opipavao dalji prostor. Strepeo je da će otvor biti preuzak; u stvari, bio je veoma širok, a sa strane, čem se iskreno nadao, nije bilo montiranih merdevina. Zidovi su bili obloženi glatkim metalnim pločama. Da ne bi propao, morao je i rukama i nogama da upre u bočne zidove i da na taj način lagano klizi naniže.

Činilo se da su protekli sati kad konačno stiže do dna, mada je bio siguran da nije prošlo više od dva minuta. Mišići su mu podrhtavali i teško je disao čupajući se iz hrpe prljavog veša i pokušavajući da potisne gađenje od smrada bolesničkog znoja i izmeta. Svaka žilica njegovih mišića vapila je za odmorom, ali vremena za to nije imao.

Konačno se iskobelja na betonski pod i nađe se... gde?... u podrumskom prostoru s niskom tavanicom punom buke od rada mašina za pranje veša. Izviri preko hrpe veša i na kraju dugog reda belih mašina vide dva radnika gde jednu od njih pune vešom. Uspravi se i zakorači preko prostora između dva reda mašina, prisiljavajući mišiće da budu čvrsti: ako bude pri-mećen, moraće da deluje samouvereno. Kad se nađe izvan vidokruga radnika, zasta da oceni položaj u kome se nalazi. Stajao je pored niza kolica na točkovima za prevoz veša.

Znao je da se prebacivanje hitnih slučajeva na kopno obavlja brzim gliserima, kao i da će taj čamac ubrzo da pristane, ako već nije. U ovom trenutku žrtvu srčanog napada kaiševima uvezuju na pokretna nosila. Ako se uopšte nadao da će mu plan koji je imao uspeti, Ejmbler više nije smeo ni trenu da okleva.

Morao je da se ukrca na taj gliser.

Što je značilo da nekako mora da izađe na kej. Ne želim da umrem na ovom mestu: i nije želeo samo da gane Lorel Holand kad je to rekao. Rekao je istinu, verovatno najveću istinu koju je ikad izgovorio u životu.

- Hej - doviknu neki glas, - šta, kog đavola, ti radiš ovde?

Sitan činovničić bolnice, n^ko kome se život sastoji od guta-nja poniženja kojima ga hrane pretpostavljeni i koji se, zauzvrat, tako ponaša prema onima koji su njemu podređeni.

20

a-

I la

m i i ja ili

l-

m in

Ejmbler se prisili da se snishodljivo osmehne okrećući se prema omalenom ćelavom čoveku čije su oči šetale levo-desno, kao otvori kamera za nadzor.

- Smiri se, šefe - reče Ejmbler. - Kunem se da nisam pušio.

- Zar je ovo za tebe zabava?

Nadzornik mu se primače i odmeri bedž na Ejmblerovoj košulji. - Kako stojiš sa španskim? Tim jezikom, naime, govore oni što okopavaju zemlju ovde, a kojima nameravam i tebe da priključim, ti...

On se iznenada prekide shvativši da fotografija na bedžu ne odgovara licu koje gleda pred sobom. - Sveta kravo - istisnu kroz zube.

A onda učini jednu čudnu stvar: odmače se tri ili četiri koraka i sa pojasa otkachi jednu malu napravu. Bio je to daljinski upravljač za aktiviranje pojasa za omamljivanje.

Ne! Ejmbler je znao da mora da ga spreči ako ne želi da umre ovde. Mogao je samo jedno: nesvesno dograbi spljeskanu konzervu iz zadnjeg džepa pantalona i gurnu je između pojasa i golog tela, ne obazirući se na ogrebotine. Dve metalne igle pojasa sad su se oslanjale na metal, a ne na kožu.

- Dobro došao u svet bola - reče nadzornik hladnim glasom kad stisnu dugme daljinskog. Ejmbler ču zujanje elektronskog motora u pojasu, ali njegovo telo sad više nije bilo staza najmanjeg otpora; metal konzerve jeste. Namirisa tračak dima koji izbi, a onda zujanje iz pojasa zamuče.

Pojas bese onesposobljen.

Ejmbler hitro priskoči nadzorniku, savlada ga za tren oka i obori na pod. Čovek udari jako glavom o betory jeknu. Ejmbler se priseti onoga što je jedan od trenera iz konzularnih operacija često ponavljao: da je zla sreća samo naličje dobre. Nema nevolje u kojoj nešto ne može da se iskoristi za poboljšanje stanja.

21

Proučivši seriju inicijala ispod čovekovog imena na pločici, Ejmbler vide da mu je jedno od zaduženja i nadzor i rukovanje osnovnim sredstvima. To je značilo da mora da nadzire ulazak i izlazak stvari iz zgrade... što je dalje značilo redovno korišće-nje svih ulaza i izlaza iz zgrade. A ta vrata bila su obezbeđenija i više nego ona u unutrašnjosti: da se kroz njih prođe bio je potreban biometrijski potpis ovlašćenog osoblja. Taman kao što je ovaj čoveka koji je mlitavo ležao pored Ejmblerovih nogu. Bedž bolničara koji je nosio, Ejmbler zameni nadzornikovim. Čak i bez svesti, čovek je imao da posluži kao Ejmblerova propusnica za izlazak napolje.

Čelična kapija na zapadnom teretnom izlazu imala je crve[^]j i beli znak koji je nedvosmisleno ukazivao na kucni red: KORI-ŠĆENJE OVOG PROLAZA OD STRANE NEpVLAŠĆENOG OSOBLJA STROGO JE ZABRANJENO: BIĆE UKLJUČEN ALARM. Nije bilo ključaonice niti čitača za kartice. Umesto toga, kapija bese obezbeđena nečim još nesavladivijim: na zid bese montiran uređaj čiji se prost interfejs sastojao od vodoravnog staklenog pravougaonika i dugmeta. Bio je to uređaj za skeniranje mrežnjače i bio je praktično nepogrešiv. Kapilari koji izlaze iz optičkog nerva i šire se mrežnjačom imaju jedinstvenu konfiguraciju kod svakog pojedinca. Za razliku od čitača otisaka prstiju, koji rade po principu šezdeset postotaka isto-vetnosti, snimak mrežnjače obuhvata više stotina istovetnosti. Posledica je da uređaji za skeniranje mrežnjače suštinski ne pri-hvataju lažne podatke.

Što nije isto što i savršeno onemogućavanje prolaza. Reci zdravo tvom ovlašćenom službeniku, pomisli Ejmbler kad rukama uhvati onesvešćenog nadzornika ispod miški, diže ga ispred skenera i prstima mu otvori oči. Laf tom pritisnu dugme i dva signala crvenim svetlom ukazaše se na staklu skenera. Nekoliko sekundi kasnije javi se zujanje motora u kapiji i ona se otvori.

22

Ejmbler spusti čovekovo telo na beton, prođe kroz kapiju i pope se nekoliko stepenika. Stajao je na keju na zapadnoj strani zgrade, udisao nefiltri-ran vazduh po prvi put posle ko zna koliko vremena. Dan bese oblačan: hladan, vlažan, sumoran. Ali on je bio napolju. Zahvati ga uzradošćeno, luckasto osećanje samo na tren, jer ga sme-sta uškopi drugo i jače: briga. Bio je u većoj opasnosti od svih do sada. Od Lorel Holand je saznao za naelektrisanu ogradu. Jedini način da se izađe bio je da zvanično bude ispraćen napolje... ili da i sam bude zvanični pratilac.

Začu iz daljine zvuk motora glisera koji se približavao, a onda, iz veće blizine, još jedan zvuk motora. Električno vozilo, kao uvećana kolica za golf terene, pojavi se iza ugla na južnoj strani zgrade. Pokretna nosila bila su pričvršćena na zadnji deo vozila. Pacijenta su na taj način prebacivali do čamca.

Ejmbler duboko udahnu vazduh pa iskorači na brisan prostor i odmah pritrča vozilu, pokucavši na vrata sa vozačeve strane. Vozač ga oprezno odmeri.

Smiren si; dosadno ti je. Ovo je samo posao. - Rečeno mi je da treba da pratim pacijenta sve do bolnice na kopnu - reče Ejmbler sedajući u vozilo na način kao da kaže vozaču: Zadatak mi se sviđa taman koliko i tebi.

- Novajlijama zapada svaki usrani posao - nastavi tonom lakog prebacivanja, ali kao da se izvinjava.

Skrsti ruke na prsima da sakrije bedž i fotografiju na njemu. - Ova rupa je ista kao i sve u kojima sam dosad radio.

- Jesi li ti iz Barlouovog tima? - progundā vozač. Barlou? - Sve znaš.

- Zadr̄t tip, zar ne?

- Sve znaš - ponovi Ejmbler.

Kod čamca su ljudi koji su njime došli... kapetan, lekar i naoružani pratilac... počeli da gundaju kad im je rečeno da će

23

M.

uz telo da pođe i jedan pratilac iz ostrvske ustanove. Sumnja li se u to da će biti u stanju da obave posao kako valja? Da li tako stoje stvari? Pored toga, istaknu lekar, pacijent je

već mrtav. Ovo ima da bude prebacivanje u mrtvačnicu. Ali kombinacija Ejmblerovog tupavog držanja i vozačevog sleganja ramenima učini da se dalje mnogo ne bune, a sem toga, niko nije želeo da se po ovakvom vremenu duže zadržava napolju. Posada čamca, svaki sa po jedne strane, dohvati aluminijum-ska nosila i prebaci ih na čamac, na mesto posebno u te svrhe namenjeno, kod krme.

Dvanaest metara dugi „Kalver ultradžet“ bio je manje ulovilo od onih kojima je posada stizala na ostrvo. Bio je, takođe, i brži: njegova dva istovetna, pet stotina konjskih snaga jaka, mlazna pogona omogućavala su mu da razdaljinu do kopnenog medicinskog centra prevali za deset minuta, brže no što bi bilo potrebno da se dozove, sleti i natovari helikopter ili iz vazduho-plovne baze Lenglija, ili iz baze mornarice SAD. Ejmbler se primače blizu kapetana; gliser je bio skorašnje vojno ostvarenje, pa je želeo da se upozna s komandama. Nije imao šta novo da vidi. Kapetan prvo podesi krmena i pramčana zakrilca, a onda polugu gasa gurnu do kraja. Gliser je ubrzo sekao vodu brzinom većom od trideset pet čvorova na sat.

Biće im potrebno deset minuta do obale. Hoće li prevara uspeti toliko da potraje? Nije mu bilo teško da fotografiju na identifikacionoj pločici koju je nosio zamaže još na obali, a Ejmbler je znao i to da ljudi svoje zaključke izvlače iz izgleda... glasa, držanja... pre nego iz dokumenata. Nekoliko minuta kasnije, Ejmbler se pridruži lekaru i naoružanom pratiocu koji su sedeli na klupi iza kormila. Lekar je... tridesetogodišnjak, crveni obrazi, crna kovrdžava kosa... i dalje izgledao uvreden Ejm-blerovim prisustvom. Konačno ne izdrža, pa se okrete Ejmble-

24

iiia

f

i-

ru i reče: - Nisu pominjali da će telo neko pratiti. Vama je jasno da je tip mrtav, je li tako? On ima južnjački naglasak i govori kao neko kome je dosadno i kome, verovatno, ne prija što je poslat da na kopno prebaci telo pacijenta koji je već umro.

- Zar jeste? - upita Ejmbler i zevnu, odnosno, napravi se da to čini. Hriste, mislio je, zar ovaj neće da me se okane?

- Nego šta nego jeste. Sam sam proverio. Zbog toga, znate, ispada da nema mnogo izgleda da nam pobegne.

Ejmbler se priseti zvaničnog držanja čoveka čiji je bedž nosio. Takav stav je trebalo da zauzme. - Sve dok se ne izda zva-nična smrtovnica, ovima tamo ono što vi kažete ne znači ništa. A na Perišu niko nema ovlašćenje da izda jedan takav dokument. I zato pravila ostaju pravila.

- Pa to je koještarija.

- Prestani da mu uvrćeš jaja, Ojsone- reče naoružani pratilac.

Nije to bilo iz solidarnosti; drugo je bilo posredi. Ejmbler je mogao da vidi da ova dvojica jedan drugog nisu dobro poznavali i da im nije ugodno kad su zajedno.

Verovatno je u pitanju bio klasičan problem nerešenog autoriteta; lekar je želeo da se ponaša kao da je glavni, ali je stražar bio onaj koji je nosio službeno oružje.

Ejmbler se stražaru prijateljski osmehnu. Stražar je bio kru-pajlija čija je frizura bila delo vojnog brice. Sudeći po pištolju „HK P7“ koji je nosio u futrolu na boku, a koji je oduvek bio omiljeno oružje rendžera, morao je i on biti bivši pripadnik te vojne jedinice. On je

bio jedini naoružan čovek na čamcu, ali je Ejmbler mogao da se kladi da nije trapav.

*"

- Nisam to nameravao - reče lekar, ali to učini tonom koji kao da je pitao stražara: A koji je sad pa tebi đavo?

25

I kad, zatim, među njima zavlada napeta tišina, Ejmbler sebi dozvoli da oseti trunku olakšanja.

Čamac bese prevalio svega nekoliko milja od ostrva Periš kad kapetan, koji je na ušima imao slušalice, zamaha rukama da privuče njihovu pažnju, pa pritisnu dugme koje je uključivalo zvučnike u kabini. - Ovo je pet-nula-pet sa ostrva Periš.

Glas radio-operatera bio je uzbuđen. - Imamo odbeglog štićenika. Ponavljam: imamo odbeglog štićenika.

Ejmbler oseti kako mu se stomak zgrči. Morao je da dela, morao je da iskoristi krizu.

Đipi na noge. - Hriste blagi - pro-gunđa.

Zvučnik ponovo zakrča pre operaterovog glasa. - Glfar broj 12-647-M, štićenik je mogao da seprikrije na vašem plovilu. Molimo vas da nam to smesta potvrdite ili poreknete.

Čekamo odgovor.

Stražar podari Ejmbleru jedan prodoran pogled; misao bese počela da se oblikuje.

Ejmbler je morao da je preduhitri, preu-smeri.

- Mučicu mu - reče, - rekao bih da sad znate zašto sam ovde. Zasta samo na tren, a onda:

- Mislite li da su slučajno uveli

pravilo da svako prevozno sredstvo koje napušta ostrvo dobije našeg pratioca? Imamo dojavu o nekoj vrsti pokušaja bekstva već čitavih dvadeset četiri sata.

- Mogli su to da nam kažu - reče stražar zlovoljno.

- Ustanova ne želi da ta vrsta priče počne da kruži o njoj - reče Ejmbler. - Idem da smesta proverim ono telo.

I on požuri prema donjoj palubi na krmi. Tamo je, sa leve strane, bila uzana ostava za alat ugrađena u unutrašnji zid trupa. Bilo je tu i nekoliko masnih krpa na podu. Telo umrlog pacijenta i dalje je bilo na nosilima sad pričvršćenim na čeličnu platformu, u te svrhe ugrađenu* na čamac. Telo je bilo uvezano kaiševima i naduveno, a sivo bledilo smrti na njemu bilo je nesumnjivo.

26

I šta sad? Morao je da dela brzo, pre no što i ostali stignu ovamo za njim.

Dvadesetak sekundi kasnije, utrča on natrag u kabinu kod ostalih.

- Ti! - viknu on na lekara optuživački i kažiprst uperi na njega. - Ti si rekao da je pacijent mrtav. Šta si to trabunjao? Upravo sam opipao vrat onog tipa, i zamisli šta sam ustanovio. Ima puls baš kao ti i ja.

- Ti ne znaš šta govoriš - uzvratil lekar s visine. - To tamo dole samo je les.

Ejmbler je i dalje teško disao. - Les kome je puls sedamdeset? Ne bih rekao.

Stražareva glava se pokrenu i Ejmbler bi tačno mogao da kaže šta misli: Ovaj tip izgleda zna šta govori. Stekao je neku prednost; sad je morao da je iskoristi.

- Jesi li ti saučesnik? - upita Ejmbler lekara i Ijutito ga i optuživački odmeri od glave do pete. - Jesi li deo te igre?

- Šta ti pada na pamet?! - uzvratil lekar, a rumeni obrazi po-crveneše mu još više.

Način na koji ga je sad gledao i stražar razjari ga još više, a posledica je bila da je sad delovao odbranaški i nesigurno. Le-kar se obrati stražaru: - Bekeru, pa ne shvataš, valjda,

ovog tipa ozbiljno? Znam ja kako se uzima puls, a ono dole što je na-no-silima prokleti je mrtvac!

- Pokaži nam - reče mu Ejmbler mrko i prvi pode prema krmenom delu.

Ono nam, nama, znao je, moćno je zazvučalo: ono je nedvosmisleno povuklo crtu između čoveka kojeg je optuživao i njih ostalih. Ejmbler je, čini se, uspevao u onome čemu je težio: da im ne dozvoli da saberu misli, da poseje sumnju i nepoverenje među njima. U protivnom bi sumnja bila usmerena na njega.

27

Osvrnu se i vide da stražar sad ide na začelju i da mu pištolj više nije u futroli. Tri čoveka izadoše iz kabine i nastaviše u istom poretku ka krmi i odeljku za transport. Lekar otvori vrata na njemu, i onda zapanjeno izusti: - Šta, do đavola...?

Ostala dvojica i sami zaviriše unutra. Nosila su ležala pored platforme, a svi vezovi su bili raskopčani. Tela nigde nije bilo.

- Ti, lažljiva vrećo govana! - dreknu Ejmbler kao pomahni-tao.

- Ne razumem - reče lekar neubedljivim glasom.

- E, pa, ja mislim da mi ostali razumemo - reče Ejmbler ledenim glasom.

Letimice odmeri vrata ostave i ponada se da ostali neće*pri-metiti koliko je reza na njima napregnuta do pucanja, da bi vrata držala zatvorenim.

- Je Γ ti to hoćeš da mi kažeš da je les odšetao odavde? - upita stražar sa kratko podšišanom kosom jušnjaka kome je crna kosa bHa kovrdžava.

Pri tom je čvršće stegao pištolj koji je držao u ruci.

- Verovatno je samo kliznuo preko ograde i otišao na lako plivanje - podrugnu se Ejmbler.

Named svoju priču; ne daj im da razmisle o drugim mogućnostima,

v '

- Uopšte ga ne bismo čuli, a po ovoj magli ni videli. Odavde do obale ima svega tri milje, što za nekoga kome krv živo struji ne bi bio veliki napor. Baš tipično za leševe, zar ne?

- Ovo je ludo! - viknu lekar. - Nemam ja ništa s tim! Morate da mi verujete!

Poricanje je bilo automatsko, ali je efikasno potvrdilo ključni element Ejmblerove priče: da jeTčovek sa nosila bio begunac.

- Rekao bih da sad znamo zašto je bio onako pokisao kad je čuo da i ja idem sa vama - reče Ejmbler stražaru tiho, ali do-

28

voljno glasno da ga čovek čuje iznad buke motora. - Čuj, valjalo bi da ovo smesta javiš.

Ja ću osumnjičenog držati na oku.

Stražar je izgledao zbunjen i Ejmbler je na njegovom licu le-po mogao da vidi zbrku protivrečnih osećanja. Naže se i straža-ru poverljivo šapnu na uvo: - Znam da ti nemaš ništa s ovim. Moj izveštaj će to jasno da podvuče. I zato nemaš čega da se plašiš.

Poruka koju je na taj način preneo nije bila sadržana u recima koje je izgovorio. Ejmbler bese savršeno svestan da ne umiruje stražarevu brigu: čoveku, naime, još nije sinulo da bi neko njega mogao da osumnjiči za umešanost u beksrvo iz stroge zatvorske ustanove. Ali je, dajući mu uveravanja u tom smislu... i pominjući „svoj" izveštaj, Ejmbler prefinjeno uspostavljao svoj autoritet: on je sada bio taj koji je predstavljao zvanične organe, proceduru, lanac komande i disciplinu.

- Razumem - reče stražar, i time se sasvim potčini Ejmbleru.

- Daj mi taj pištolj i ja ću da čuvam ovog šaljivdžiju - reče mu Ejmbler hladnim glasom. - Ali ti smesta moraš da se javiš preko radija.

- Odmah - reče stražar.

Ejmbler je mogao da kaže da stražaru nije bilo ugodno, iako su okolnosti... zapanjujući i neuobičajeni... obesnaživali njegovu stečenu opreznost. Pre no što predade municijom napunjen „Hekler&Koh P7" čoveku u sivoj bolničkoj uniformi, stražar kao da je na tren oklevao.

Ali samo na tren.

29

GLAVA DRUGA

Lengli, Virdžinija

I posle skoro tri decenije službovanja, Klejton Kaston je još uvek uživao u malim detaljima koji su bili sastavni deo kompleksa CIA... kao što je skulptura na otvorenom prostoru, poznata kao Kripton, bakrena zaštitna pregrada u obliku slova „s", na kojoj su i otvori bili izbušeni u obliku slova azbuke. Ili me-singani reljef Alena Dalsa na severnom zidu, ispod koga su bile uklesane lepe reci: Njegov spomenik je svuda oko nas. Ali noviji dodaci, međutim, nisu bili tako prijatni. Glavni ulaz u agenciju je, u stvari, bio predvorje onoga što je sada bilo poznato kao „Prvobitni glavni štab"... a „Prvobitni" je postao onda kada je izgrađena „Nova zgrada glavnog štaba", što se zbilo 1991. godine, a nomenklaturne navike bile su takve da sad više nije postojalo ništa što se zove zgrada glavnog štaba. Čovek je morao da se opredeljuje ili za „Prvobitni" ili za „Novi", a taj novi je bio skup kula od šest spratova kancelarijskog prostora, izgrađenih na padini odmah pored PGŠ-a. Da bi se stiglo do glavnog ulaza u NGŠ, valjalo je da se čovek popne na četvrti sprat. Sve je to bilo savršeno nepropisno što, prema njegovom mišljenju, nikad nije moglo da bude preporuka.

Kastonova kancelarija je bila u PGŠ-u, razum<rse, ali ni blizu njegovih zastakljenih spoljnih zidova. Bila je, u stvari, prilično skrivena... i od one vrste zatvorenog unutrašnjeg prostora

31

bez prozora, koji obično služi za smeštaj mašina za kopiranje i zaliha kancelarijskog materijala. Čak su i veterani agencije bili skloni da zaključe da je Kaston žrtva internog progonstva. U njemu su videli osrednjost koja nikad nije mnogo postigla, pedesetogodišnjaka koji otaljava svoj rok službe i pri tom pretura papire po stolu i broji dane do povlačenja u penziju.

Ko god ga je video kako ovoga jutra zauzima svoje mesto za stolom očiju usredsređenih na sat, penkala i olovke poredane kao srebrni escajg na stolnjaku, mogao je samo da se učvrsti u tom opšteprihvaćenom uverenju. Osam i pedeset četiri, pokazivale su kazaljke sata: šest minuta pre otpočinjanja propisnog radnog vremena, po Kastonovom shvatanju. On izvuče prime-rak „Fajnenšel tajmsa" i nađe stranicu sa ukrštenicom<Oči mu proveriše sat na stolu. Pet minuta. I prionu na posao. Jedan vodoravno. Njegova olovka bešumno je popunjavala kvadrate i retko zastajkiivala duže od sekund ili dva.

Kad završi, uspešno rešivši sve što je ukrštenica nudila za taj dan, bilo je osam i pedeset devet. Ču komešanje pred vratima: njegov pomoćnik, stiže baš na vreme, a zadihan je od trčanja hodnicima. Tačnost je bila predmet razgovora koji su nedavno vodili. Adrijan Čoj otvori usta kao da će da izusti izvinjenje, a onda pogleda na sat na ruci i bez reci sede na svoju stolicu ispred manjeg, nižeg kompjutera. Oko njegovih bademastih očiju kao da je

postojao odblesak nedavnog sna, a gusta crna kosa bila mu je još vlažna od tuširanja. Adrijan Čoj je imao punu dvadeset jednu godinu.

Tačno u devet nula nula, Kaston smesti „Fajnenšel tajms“ u korpu za otpatke i stavi u pogon svoju bezbednu elektronsku poštu. Pojedine poruke bile su cirkularna obaveštenja svim službama agencije i time malo zanimljive: nov program telesnog oblikovanja, manje izmene stomatološkog osiguranja, adresa na kojoj zaposleni mogu da provere stanje svojih računa. Jedna

32

je bila od poreskog službenika iz Sent Luisa koji je, mada zaveden zahtevom Odeljenja za vođenje knjigovodstva CIA, sav srećan javljao da je spreman da ponudi detalje o pogonima za posebne namene, osnovanih od strane preduzeća iz oblasti lake industrije, i to unazad za proteklih sedam godina. I tako dalje, i tako redom.

Kaston je shvatao koliko zadaci koje je izvršavao mogu da izgledaju turobno njegovim kolegama. Bivši asovi i društvo iz bratstva koje je poslovalo na terenu, ili se tome tek nadalo, odnosili su se prema njemu s omalovažavanjem. „Moraš da putuješ ako s domišljanjem nećeš da druguješ“, bese njihova krilatica. Kaston nikada nigde nije putovao, razume se, ali mu je ta krilatica bila besmislena. Često je, kad samo otvori svoje preglede, svakome mogao da kaže ono što ga zanima, a da pri tom uopšte ne odlazi od svog stola.

Istinu govoreći, malo je njegovih kolega odista znalo šta on radi. Nije li on od onih tipova što svetu kontrolišu putne i troškove za zabavu? Ili je bliži poslovima nadzora nabavke papira i tonera za štampače? U svakom slučaju, posao mu je bio jedva nešto malo viši od nivoa koji zaslužuje naziv prestižnog. Bilo je, međutim, mada veoma malo, i onih Kastonovih kolega koji su mu ukazivali poštovanje koje se graničilo s divljenjem. Ti su uglavnom bili pripadnici užeg direktorskog kruga CIA, ili samim vrhovima kontraobaveštajne službe. Oni su tačno znali kako je Oldrič Ejms zaista provaljen, tamo 1994. godine. I znali su kako je neznatan, ali uporno ponavljan nesklad u prihodima i izdacima bio konac koji je odveo do razotkrivanja Gordo-na Blejna i šire mreže spletke. Njima su bile poznate i druge po-bede i uspesi, neki od njih znatne veličine, koji će zauvek ostati skriveni od očiju javnosti.

Mešavina ovih vrlina i sposobnosti bila je ono što je Kasto-nu omogućavalo uvid u stvari koje su čitavim biroima ostajale

33

nedostupne. I bez napuštanja kancelarije, Kaston se zakopavao u zamršen lavirint ljudske podmitljivosti. Putovanje prijavljeno, ali ne i preduzeto; priznanica podneta za događaj koji nije bio podudaran sa pređenim putem; za naplatu podnet račun kreditne kartice za drugi, neprijavljen mobilni telefon: bilo je na hiljade klizavica na kojima je počinitelac mogao da izgubi ravnotežu i padne, a dovoljna je bila samo jedna. A ipak, oni kojima se činio dosadan put spravnjivanja... proverom da li se stavka broj jedan podudara sa stavkom broj dva u donjem redu... to nikad ne bi otkrili.

Adrijan, kome je kosa počela da se suši, priđe Kastonovom stolu ruku punih raznih dokumenata i živo stade da oflajšnja-va šta je sortirao, a šta odbacio. Njegova tetovirana mišica i nemaran način odevanja nisu bili dozvoljeni kad je Kaston počinjao da radi, ali je agencija bez sumnje vremenom morala da se menja.

- Pobrini se da kvartalni obrasci 166 budu poslani na obradu - reče mu Kaston.

- Super - reče Adrijan.

On je veoma često govorio „super“, što je Kastonu zvučalo kao atavizam sa negde polovine veka, ali je očito opet ulazilo u modu. A značilo je, kako je Kaston to sebi nekako objasnio: Čuo sam šta ste upravo rekli i primio sam to k srcu. Možda je značilo i nešto manje; više sigurno nije.

- A što se tiče jutrošnjeg priliva: ima li ma šta neuobičajeno? Bilo šta... nepropisno?

- Ona poruka pomoćnika zamenika direktora Obaveštaj-nog, Kaleba Norisa?

- Pitaš li me ti to, ili mi saopštavaš da je stigla?

- Izvinite. Govorim vam da je stigla - reče Adrijan i zasta. -Imam osećaj da je hitna.

Kaston se zavalio na naslon stolice. - Zar tako osećaš?

34

- Da, gospodine.

Kaston je proučavao mladića onako kao što entomolog proučava osu šišaricu. -I to osećanje... mi poveravaš? Zanimljivo. A sad mi reci, jesam li ja član tvoje porodice, roditelj ili brat, sestra? Jesmo li mi pajtosii Jesam li ti ja supruga ili devojka?

- Rekao bih...

- Ne? Samo proveravam. U tom slučaju... evo pogodbe koju ti predlažem... molim te, nemoj da mi govoriš šta osećaš. Mene zanima samo ono u šta ti veruješ, makar i samo sa delimičnom sigurnošću. Ono što znaš, na osnovu zapažanja ili zaključivanja. A kad su u pitanju te nebulozne stvari kao što su osećanja, slobodno ih zadrži za sebe.

I Kaston tu malo zasta. - Žao mi je. Da nisam povredio tvoja osećanja?

- Gospodine, ja...

- Bilo je to trik-pitanje, Adrijane. Ne odgovaraj na njega.

- Veoma prosvetljujuće, gospodaru - reče Adrijan i osmeh mu zalebde nad usnama, ali se ne spusti na njih do kraja. - Pouka primljena.

- A sad mi reci šta si ono pominjao? O primljenoj poruci koja nije standardna?

- Pa, tu je ta žuta stvar interne prepiske iz kancelarije zamenika direktora.

- Trebalo bi da dosad raspoznaješ agencijin šifarnik boja. Nema „žute“ u CIA.

- Izvinite - reče Adrijan. - U pitanju je boja kanarinca.

- A ona označava, šta?

- Ona označava... - počeo Adrijan pa malo zasta, jer mu je u mozgu načas zavladao praznina. - To je oenaka za slučaj koji se dogodio u domaćim okvirima, a ima moguće bezbednosne opasnosti. Dakle: nije CIA. Nešto u vezi sa drugim službama. DGA.

35

DGA: Druge vladine agencije. Termin pogodan umesto oznake: baciti u korpu za otpatke. Kaston kratko klimnu glavom i prihvati pruženi mu žuti koverat. Uze ga s gađenjem, kao da prihvata nekakvu drečavu, razgalamljenu tropsku pticu: kanarinca, u stvari. Lično razlomi bezbednosni pečat, stavi naočare i hitro pročita izveštaj. Mogući bezbednosni rizik zbog bekstva jednog štićenika. Pacijenta broj 5312, koji je bio udomljen u tajnoj ustanovi za leče-nje, u kojoj vlada režim strogog zatvora i vrhunskih mera bezbednosti. Čudno je, pomisli Kaston, što se štićeniku ne pominje ime. Ponovo pročita izveštaj da vidi gde se slučaj zbilo.

Psihijatrijska ustanova na ostrvu Periš.

I u glavi mu smesta odjeknu zvuk zvona. Zvona upozorenja.

* * *

Ejmbler se probijao kroz gusto rastinje koje mu je kidalo vlažnu odeću i drhtuljio od naleta hladnog vetra, a pokušavao da prenebregne oštra zrna peska koja su mu se

zavlačila u patike sasvim nepodesne za ovu vrstu zemljišta. Kako je Lenglijeva vazduhoplovna baza verovatno bila tridesetak ili nešto više kilometara prema severu, a mornarička vazduhoplovna baza otprilike na istoj tolikoj razdaljini prema jugu, svakog trenutka je mogao da očekuje klepetanje elisa helikoptera. Autoput broj 64 je bio oko kilometar udaljen od mesta na kome se nalazio. Nije bilo vremena za odmor. Što duže bude ostao usamljen čovek na brisanom prostoru, to će i opasnost u kojoj se Ejmbler nalazio postajati veća.

Ubrza hod i uskoro izbi na autoput, gde rukom očisti ostatke rastinja sa odeće, pa diže palac i osmehnu se. Bio je mokar i

36

odrpan, a imao je i čudnu uniformu. Osmeh je morao da mu bude đavolski privlačan. Minut kasnije, pored njega se zaustavi jedan kamion. Vozač, bokserskih crta lica i ogromnog stomaka, imao je „Rej ban“ na-očare za sunce i nije trošio mnogo reci. Samo mu rukom dade znak da se popne. Ejmbler tako dođe do prevoza.

U svesti mu se javiše reci jedne stare himne: Stigosmo dovde zahvaljujući veri.

Posle kamiona, uhvatio je prevoz automobilom, pa autobusom, i na kraju se nađe na asfaltu predgrađa glavnog grada. U prvom tržnom centru na koji je natrapao kupio je nešto sportskih odevnih predmeta i platio ih novcem koji je našao u džepu uniforme, pa se presvukao iza jedne žive ograde kojom je centar bio opasan. Nije imao vremena ni da vidi kako izgleda, ali je znao da odeća koju je sada imao na sebi neće privlačiti mnogo pažnje, jer je bila blizu onome što prosečan Amerikanac nosi kad nije u kancelariji.

Pet minuta kasnije, već je bio na autobuskoj stanici: Rip van Vinkl se vraća kući. Dok se autobus primicao centru Vašingto-na, Ejmbler zapade u razmišljanje. Kod hormonskog sistema organizma koji se suprotstavlja stresu uvek dolazi do trenutka mlitavljenja, kad uzbuđenje ili strah ustupaju mesto obamrlo-sti. Taj trenutak i Ejmbler sada dozive. Svest stade da mu luta. Lica i glasovi mesta koje je napustio uzvrteše mu se u svesti.

Svoje tamničare je ostavio iza sebe, ali ne i sećanje na njih.

* * *

Poslednji psihijatar koji ga je „procenjivao“, bilo je jasno, nije bio sklon Ejmbleru. Zašto je to tako bilo, Ejmbler je lako mogao da nasluti. Posle niza godina studiranja, čovek je završio u psihijatrijskoj ustanovi u kojoj je tajnost, a ne lečenje, bila od

37

vrhunske važnosti. Sem toga, čovekova stručnost trebalo je da mu da poseban, povlašćen odnos u odnosu na pacijenta koji obično ide u paru s osećanjem nadmoćnosti i autoriteta: autoriteta učitelja nad učenikom, lekara nad pacijentom. Ali, taj osećaj autoriteta nad Ejmblerom ovaj čovek nije mogao da stekne. I zato mu je na podsvesnom nivou pored Ejmblera bilo neugodno.

- Dozvolite mi da vam objasnim da je svrha ovih seansi isključivo procenjivačka - govorio je čovek pacijentu. - Moj posao je da nadzirem vaš napredak i vodim računa o mogućoj pojavi neželjenih dejstava lekova. Pa, hajde da krenemo odatle. Ima li nekih neželjenih dejstava koji su meni promakli?

- Bilo bi mi lakše da o neželjenim dejstvima pričam ^odgovorio mu je Ejmbler, - kad bih znao koji je glavni pravac delo-vanja tih lekova.

- Lekovi, kao što vam je dobro poznato, treba da doprinesu poboljšanju vaših psihijatrijskih smetnji. Paranoje, disocijativ-nosti, egocentričnosti...

- Reci - rekao je Ejmbler. - Reci bez značenja. Zvuči bez smisla.

Psihijatar je zabeležio nekoliko primedbi u svoj lap-top. Njegove bledosive oči behu ledene ispod stakala naočara.

- Nekoliko različitih psihijatrijskih timova rvalo se s vašim disocijativnim poremećajem i krizom ličnosti. Kroz to smo već prolazili.

Doktor je pritisnuo jedno dugme na malom uređaju za daljinsko upravljanje i preko skrivenih zvučnika javio se glas snimljen na traku. Taj glas... Ejmblerov glas... iznosio je teoriju za-vere s neskrivenom užasnutošću: „Kasnite. Svi vi. I svi drugi. Trag ljudske guje ostao je na svima”.

Glas snimljen na traku nije pokazivao nameru da stane. „Trilateralna komisija... Opus Dei... Rokfeleri...”

38

Ejmbleru je njegov glas, snimljen na jednoj od prethodnih psihijatrijskih seansi, nanosio gotovo fizički bol.

- Zaustavite to - rekao je tiho, nemoćan da savlada narastajući talas osećanja. - Molim vas, zaustavite.

Psihijatar je zaustavio traku. - Da li još uvek verujete u te... teorije?

- To su samo paranoidne maštarije - rekao je Ejmbler kao ošamućen, ali ipak razgovetno.

- A odgovor je ne. Ja se čak i ne sećam da sam takve teorije imao.

- Poričete li da je glas snimljen na traci vaš?

- Ne - rekao je Ejmbler. - Ne poričem. Samo se... toga ne sećam. To nisam ja, shvatite.

Hoću da kažem, nisam ja takav.

- To onda znači da ste vi neko drugi. Dve različite osobe. Ili vas ima više?

Ejmbler je bespomoćno slegao ramenima. - Kad sam bio dete, želeo sam da budem vatrogasac. Više ne želim da budem vatrogasac. To dete nije ono što sam ja sada.

- Prošle nedelje ste rekli da ste, kad ste bili dete, želeli da budete fudbaler kad posrastete. Ili se ja sad možda obraćam nekome sasvim drugom?

Psihijatar je skinuo naočare. - Pitanje koje vam ja postavljam je pitanje koje bi trebalo da postavite samom sebi: Ko ste vi?

- Problem s tim pitanjem je - rekao je Ejmbler nakon duže pauze, - taj što vi mislite sa više izbora. I vi želite da se oprede-lim za neku sa vaše male liste opcija.

- I vi mislite da je to problem? - upitao je psihijatar i digao pogled sa lap-topa. - A ja bih rekao da je pravi problem taj što vi izbegavate više od jednog odgovora.

39

* X- *

Ejmbleru bese potrebno nekoliko trenutaka da dođe sebi kad se autobus zaustavi na stanici kod Klivlend parka, ali stiže da učini to na vreme. Ejmbler na ulici navuče kapu na glavu i dobro osmotri sve oko sebe... prvo strepeći od bilo kakvog odstupanja od uobičajenog, a onda punim srcem uživajući u samoj uobičajenosti.

Vratio se.

Požele da poskoči. Požele da digne ruke ka nebu. Ali ono što je želeo više od svega, u stvari, bilo je da nade one koji su odgovorni za njegovo zatvaranje i surovo ih kazni: Jeste li mislili da neću izaći napolje? Zar ste zaista to mislili? ^

Vreme nije bilo ono koje bi sam odabrao za povratak kući. Nebo bese tamno; sitna kišica vlažila je trotoare i činila ih crnim. Bio je to običan dan na običnom mestu, shvatao je, ali je posle dugog perioda izolacije bio pod utiskom da grozničava aktivnost vlada na svakom koraku.

Prolazio je pored oglasnih stubova oblepljenih obaveštenji-ma i plakatima. Poetske večeri u kafanama. Koncerti rok grupa tek izmaklih iz garaža u kojima su dotad muzicirali. Nov vegetarijanski restoran. Nova pozorišna scena... Zbrka ljudskih aktivnosti koja vapi za pažnjom sa fotokopiranih komada papira. Periferija života. Ne... ispravi se... samo život. Obična ulica jednog običnog dana. Opasnost je postojala, da. Ali, kad bi uspeo da stigne do svog stana, mogao bi da povрати sve ono što mu je činilo suštinu postojanja; običan stan, obične stvari, ali upravo to je bilo ono što mu je tako dragoce-no. Žudeo je za običnim, svakodnevnim; samo mu je to bilo potrebno. ^

Hoće li se zaista usuditi da ovamo dođu po njega? Ovde... na jedno od svega nekoliko mesta na svetu na kome su ga ljudi do-

40

\ !

ista poznavali. Ovo mora biti mesto bezbednije od svih. Čak i da se oni pojave, ovde se nije plašio da im se otvoreno suprotstavi. Vetropirasto se tom sudaru i nadao. Ne, strahovanju od onih koji su ga internirali više nema mesta; vreme je da oni strahuju od njega. Bilo je očito da je zlonamerni element nagrizao sistem, pokušao da ga živog zakopa, potopio ga među zalutale duše, među špijune ophrvane depresijom ili pomahnitale od gubitka iluzija. Sad kad se našao napolju, njegovi neprijatelji trebalo bi da beže, da se zavuku pod zemlju. Jedina stvar koju sebi nisu smeli da dozvole je da se sukobe s njim ovde, na otvorenom, gde bi lokalna policija neizbežno bila umešana. A što veći broj ljudi bude upoznat s njegovim slučajem, to će i veća pretnja njima biti da će da budu razotkriveni.

Na uglu avenije Konektikat i ulice Ordvej, Ejmbler ugleda kisok s novinama, pored kojeg je prolazio svakog jutra kad bi boravio u gradu. Ugleda i sedog, krezavog čoveka koji je prodavao novine i njegovu crvenu kapu koju nikad nije skidao sa glave. Osmehnu mu se.

- Regi - doviknu mu Ejmbler. - Kako si mi, daso?

- Hej, tebi - odazva mu se prodavač, ali to bese refleksno, a ne pozdrav poznatom licu.

Ejmbler lagano priđe kiosku. - Dugo se nismo videli, je li tako?

Prodavač ga odmeri. U njegovom pogledu nije bilo ni trunke pepoznavanja.

Ejmbler spusti pogled na svežanj „Vašington posta" gde je primerak na vrhu bio ovlažen kišom i, videvši datum, oseti kako ga nešto probode. Treća nedelja januara... nije čudo što je ovako hladno. A onda sav zatreperi. Skoro dve godine. Dve godine mu je oduzeto. Dve godine ošamućenosti i očajanja i izop-štenosti.

Ali, sad nije bilo vreme za tugovanje nad gubitkom.

41

- Hajde, Regi! Reci mi kako si mi? Radiš li teško ili teško da nešto radiš?

U Regijevim stisnutim očima zbunjenost stade da zamenju-je sumnjičavost. - Nemam siću za tebe, brale. A ne dajem ni besplatnu kafu, isto tako.

- Regi, šta ti je... pa ti me valjda poznaješ?

- Šetaj dalje, krupajlijo - reče Regi. - Ne želim nevolje ovde.

Ejmbler se okrete, bez reci, pa prepešačivši pola bloka zgrada dalje, stiže do stambene zgrade, kopijt: gotskog stila gradnje, u kojoj je poslednju deceniju stanovao. Baskerton Tauer. Sagrađeno devet stotina dvadeset i neke, bilo je to zdanje od šest spratova crvene cigle, ukrašeno svetlosivim polustubovima.

Baskerton Tauer. Neka vrsta doma za čoveka koji t^o nešto u stvari nije imao.

Službovanje u programu posebne name-ne... u samom vrhu bezbednosne operative...

značilo je vođenje života pod lažnim identitetom. U konzularnim operacijama nije bilo odeljenja tajnijeg od jedinice za političku stabilnost, a nijedan od njenih operativaca nije poznao drugog, osim po njegovom terenskom imenu. Nije to bio način života pogodan za duboke građanske veze: posao je iziskivao duga izbivanja u inostranstvu, suštinsku izopštenost, i to u nepredvidivim vremenskim rasponima. Da li je imao bilo kog pravog prijatelja? A ipak je upravo povremenost tih njegovih boravaka kod kuće davala posebnu težinu njegovim ovdašnjim nasumičnim uličnim poznanstvima. I, ma koliko da je retko boravio u Baskerton tauersu, stan mu je zaista predstavljao pravi dom. Nije to bilo pribežište vikendice na jezeru, već pravi simbol normalno-sti. Mesto na kome može da se spusti sidro.

Stambena zgrada je bila odvojena od ulice uskim prostorom kojim je moglo automobilom da se priđe do ulaza. Ejmbler se osvrnu oko sebe, osmotri trotoare i ulicu, uveri se da na njega niko ne obraća posebnu pažnju, pa odšeta do ulaza. Neko bi tu

42

morao da ga poznaje... neko od vratara, ako ne domar ili nadzornik zgrade... i da ga pusti u stan.

Zasta da prouči dugačak spisak stanara načinjen crnim plastičnim slovima na beloj tabli, imena poredana azbučnim redom.

Nije bilo Ejmblera. Iza Eilstona, sledio je Ejner, Znači li to, onda, da su mu oduzeli stan? Bilo je to razočaranje, ali ne tako veliko iznenađenje.

- Mogu li da vam pomognem, gospodine?

Bio je to jedan od vratara koji se pojavio iz zagrejanog predvorja:

Grig Denović. Njegova čvrsta brada bese, kao i uvek, osen-čena dlakama otpornim na brijač.

- Grišo - oslovi ga Ejmbler prijateljski.

Grig je, kao što je uvek zamišljao, bila skraćena od Grigo-rije: čovek je poticao iz bivše Jugoslavije. - Dugo se nismo vide-lijeli?

Izraz na Denovićevom licu bio je nešto na šta je Ejmbler već počeo da se navikava: bila je to nedoumica čoveka koga prijateljski pozdravlja njemu potpuni stranac.

Ejmbler skide kapu i osmehnu se. - Ne žuri, Grišo, setičeš se već. Stan 3C?

- Da li se mi poznajemo? - upita Denović.

Ali ni ovoga puta to nije zvučalo kao pitanje. Zvučalo je kao da čovek proverava sam sebe, iako je siguran da lice pred sobom ne poznaje.

- Rekao bih da se ne poznajemo - reče Ejmbler tiho i zbunjeno.

No, zbunjenost odmah zatim ustupi mesto panici.

Negde iza njegovih leđa, gume automobila načiniše tup zvuk kočenja na vlažnom asfaltu. Ejmbler se hitro osvrte i vide beli kombi još nalegao na prednje gume od naglog kočenja.

Ču

43

gde se vrata na njemu otvaraju i s treskom zatvaraju, a onda vide kako se pojavljuju tri čoveka u uniformama bolničkih stražara. Jedan je nosio karabin, a dvojica pored njega pištolje. Sva trojica trčali su ovamo ka Ejmbleru.

Kombi. Smesta je znao sve o njemu. Pripadao je službi za „povlačenje iz saobraćaja“, koju su koristile tajne službe savezne vlade za osetljiva domaća „privođenja“. Bilo da su u pitanju od-begli agenti ili strani operative! na domaćem terenu, zajedničko takvim slučajevima bilo je to da nisu „privođeni“ bilo kom od organa zvaničnog pravosudnog

sistema. A ovog hladnog januarskog jutra, Harison Ejmbler je bio slučaj koji treba da bude „priveden“. Lokalnoj policiji neće biti ponuđena bile kakva objašnjenja, s obzirom na to da će on da nestane mnogo pre njihovog dolaska. Ovo nije bilo sukobljavanje na otvorenom prostoru i naočigled javnosti; ono što su oni smislili bese brza, neprimetna otmica.

Pojavivši se ovde, Ejmbler shvati, dozvolio je sebi da mu če-žnjivo razmišljanje nadvlada zdrav razum. Dalje greške sebi više nije smeo da dopusti.

Misli... morao je da misli.

Bekstvo u bilo kom pravcu nije dolazilo u obzir. Iskustvo terenskog operativca govorilo mu je da su naoružani timovi za podršku raspoređeni svuda oko zgrade, pa i u njoj, po sprato-vima i na krovu. Odluči se zato naprečac za stvar opasniju od svih ostalih.

Potrča pravo prema čoveku s puškom skraćene cevi, koji je trčao ispred dvojke s pištoljima.

- Gde ste se zadržali toliko dugo? - dreknu Ejmbler na njega. - Vucite te guzice, prokletstvo! Umaći će nam!

I pri tom divlje pokaza palcem natrag prema Baskerton Ta-uersu.

44

- Stigli smo ovamo najbrže što smo mogli! - uzvratila čovek s karabinom.

Kad protrčaše kraj njega, Ejmbler vide da su pištolji koje ostali nose službene četrdeset petice, sa dvanaest metaka u šar-žeru. I previše vatrene moći da se savlada jedan čovek.

Pod pretpostavkom da su naređenja koja su imali podrazumevala samo zarobljavanje.

Ejmbler sada, kao iscrpljen, lagano prede preko ulice prema kombiju čiji je motor i dalje radio. Imao je još sasvim malo vremena, pre nego što ljudi koje je poslao u predvorje Baskerton Tauersa shvate da su obmanuti.

Kad priđe i stade pored vozačevih vrata, Ejmbler izvadi kožni novčanik s dokumentima nadzornika sa ostrva Periš i brzo ga otvori i zatvori ispred vozačevih očiju. Sam pokret trebalo je da bude dovoljan da ustanovi autoritet. I ubedi. Kad vozač spusti staklo, Ejmbler ga pažljivo odmeri. Čovekove oči su bile tvrde, oprezne, vrat kratak i mišićav: dizač tegova.

- Jeste li vi, momci, čuli za pramenu naređenja? - upita ga Ejmbler. - Sad ga treba ubiti, a ne hvatati. I šta vas je zadržalo toliko dugo? Da ste ovamo stigli samo minut ranije, ne bi bilo ovoliko posmatrača.

Vozač za trenutak ništa ne odgovori. A onda mu pogled otvrdnu. - Ta značka koju si mi pokazao? Nisam je baš najbolje video.

Ejmbler iznenada oseti kako ga vozačeva snažna, mesnata ruka grabi za desno rame.

- Rekoh da nisam mogao dobro da vidim - ponovi vozač tihim, pretećim glasom. - Pokaži mi to ponovo.

Ejmbler se levom rukom maši za pištolj koj[^]beše oduzeo stražaru na čamcu, ali je vozač bio savršeno istreniran i imao je reflekse kao munja; nadlanicom slobodne ruke udari po pištolju i izbi ga iz Ejmblerove šake. Ejmbleru sad osta još samo jed-

45

/

na mogućnost. On zgrabi ruku kojom mu je vozač stezao rame, uvrnu je i diže, pa je iz sve snage cimnu naniže... na ivicu stakla prozora koji nije bio spušten do kraja.

Vozač vrisnu, ali stiže da drugom rukom uhvati Ejmblerovu ruku i stisne je čeličnim stiskom. Ejmbler slobodnom rukom izmahnu i stisnutim prstima šake kao kopljem

pogodi vozačev grkljan, i čovek se smesta obema rukama uhvati za oko vratnik i stade da ga kida. Ejmbler otvori vrata i izbacila vozača na ulicu, gde ovaj pade i stade da se uvija hvatajući dah.

Ejmbler požuri da uzme pištolj sa asfalta, sede za volan, ubaci u brzinu i jurnu niz ulicu, a u ušima su mu odzvanjali krici razočaranih progonilaca. **

Kombi mu je izvrsno poslužio kao vozilo za beksrvo no, vrlo brzo, on može postati koristan jedino njegovim progoniteljima. Zato je hitro morao da ga se resi. Nekoliko kilometara dalje, u aveniji Konektikat, Ejmbler utera kombi u jednu sporednu ulicu i ostavi ga sa upaljenim motorom i ključevima u bravi. Uz malo sreće, neko će da naiđe i „pozajmi ga“, što one koji su Ejmblera gonili može da zavede na pogrešan trag.

Sad je trebalo da se izgubi negde gde će kao pešak teško privući pažnju. Skver Dipon, koji je uvek pun prolaznika, bese pravo mesto za tako nešto. Ejmbler tu sede u taksi i izađe na raskršću avenije Nju Hempšir i Dvadesete ulice, gde se odmah zatim umeša među prolaznike. Znao je tačno kuda ide, ali se držao kao neko ko besciljno seta.

Sajber-kafe je bio tačno tamo gde je i mislio da će biti, blizu Sedamnaeste ulice, tri bloka zgrada dalje od raskrsnice na kojoj je izašao iz taksija. Sede za kompjuter čiji mu je položaj omogućavao dobar pregled ulice pred kafea; nespremnog ga više neće uhvatiti. Nekoliko udaraca po dirkama izvuče mu na ekran „Spisak“, opštu bazu podataka koordinisanu od strane Ministarstva pravde i stavljenju na raspolaganje brojnim agen-

46
cijama savezne vlade, uključenim u održavanje zakona i reda. Nejasno upamćene lozinke, ustanovi s olakšanjem, i dalje su bile na snazi pa, pošto ih primeni, ukuca svoje puno ime i prezime u program za pretraživanje; želeo je da vidi ima li kakve zastavice pored njegovog imena. Nekoliko trenutaka kasnije, ukaza se i poruka.

Nema podataka za ime HARISON EJMBLER.

Bio je to čudan podatak. Svaki savezni službenik, čak i onaj koji više nije bio na platnom spisku, trebalo je da bude naveden u spisku. I, mada je njegov obaveštajni identitet s razlogom bio izuzet iz takvih baza podataka, njegova civilna služba u Stejt Departmentu koja je služila kao pokriće trebalo je da stoji na raspolaganju javnosti.

Pomalo ozlojeđen, ukuca se zatim na veb-stranicu Stejt Departmenta i, uz dalju pomoć lozinke, prokrči put do interne baze podataka o zaposlenima. Trebalo je da tu bez problema nađe potvrdu o svojoj civilnoj službi. Hal Ejmbler je godinama, kad bi bio upitan, mogao bez zazora da kaže da je niži činovnik Stejt Departmenta u birou za obrazovanje i kulturu. Bio je to predmet... „diplomacija putem kulturne razmene“, „prijateljstvo kroz obrazovanje“ i tako dalje... o kome je do u beskraj mogao da priča na koktelima i zabavama.

Često se pitao šta bi bilo kad bi u takvim okolnostima, na pitanje šta radi, odgovorio: O, ja sam u konzularnim operacijama i u Odeljenju za posebne namene o kom i u samoj vladi zna jedva dvadesetak osoba. A čime se ono bavi? Raznim stvarima. Jedna od njih je i ubijanje ljudi. Mogu li da vam donesem još jedno piće?

Kad otkuca svoje ime u bazu podataka Stejt Departmenta, pritisnu dirku za povratak na obaveštenja i sačeka rezultat.

Zaposleni HARISON EJMBLER nije pronađen. Molimo vas proverite jeste li tačno ukucali ime i pokušajte ponovo.

Očima prelete po trotoaru i ulici ispred kafea i, mada ne pri-meti ništa neuobičajeno, oseti kako mu izbija hladan znoj. Ubaci se zatim u bazu podataka Socijalnog.

HARISON EJMBLER nije pronađen.

Ovo je bilo besmisleno! Sistematski zatim proveri devetnaest saveznih i državnih baza podataka.

HARISON EJMBLER nije pronađen.

Nema podataka za ime „Harison Ejmbler“.

Vaš upit nema odziva u bilo kom od postojećih dokumenata.

Ludilo!

Kao zvuk udaljenog roga za maglu, glasovi raznih psihijatara sa ostrva Periš stadoše da mu se javljaju u glavi, svaHuod njih s dijagnozom koju bese postavio. No, to su bile budalaštine. Mora biti da je tako. On je tačno znao ko je. Sve do perioda kad je odveden na lečenje, sećanje na njegov dotadašnji život bilo mu je živo, jasno i neisprekidano. Bio je to, tačno je, neobičan život... upleten u neobično zvanje... ali je bio jedini koji je imao. Mora biti da je došlo do nekakve zbrke, nekakve tehničke greške: bio je siguran da je tako.

Stade da se pita nije li sigurnost postala luksuz. Luksuz kome on više nije smeo da se podaje.

Oko mu uhvati beli automobil... ne, kombi, koji se kretao i suviše brzo, brže od ostalih učesnika u saobraćaju. A onda još jedan. I treći. Svi su kočili neposredno ispred kafea. Kako je otkriven tako brzo? Ako je sajber-kafe bio valjano registrovan, onda su svi njegovi upiti u Stejt Departmentu izazivali kontraupite iz kojih je mogla da se dozna fizička adresa radne stanice. Eto kako.

Ejmbler Ćipi na noge i progura se kroz vrata sa oznakom „Samo za osoblje“, pa stade da trči uz stepenice prema krovu... ako bude imao sreće, sa krova ove zgrade će moći da pređe na susedni... Ali je morao da se kreće brzo, pre nego što se raspo-

48

rede ostali timovi za podršku. I, uz punu svest o naprezanju mišića i ubrzanom hvatanju vazduha, jedna misao stade da mu se oblikuje u glavi: Ako Hal Ejmbler ne postoji, za kim onda jure ovi progonitelji?

49

GLAVA TREĆA

Za njega je to oduvek bilo samo utočište. Bese to brvnara od samo jedne odaje i načinjena od lokalnog drveta od slemena do temelja. Kao zaklon je bilo primitivno, ali sasvim u skladu sa prirodom koja ga je okruživala. Grede tavanice i poda, streha i nadstrešnica, čak i dimnjak od blata i kamena... sve je to on sam svojeručno napravio tokom jednog toplog juna, koristeći samo hrpu drveta i motornu testeru s pogonom na benzin. Kabina je \ bila samo njegova i za n/u niko nije znao. Čak ni n/egovi pretpostavljeni, kojima je bio dužan da prijavi svako vlasništvo, nisu znali da je poseduje, iako je to bilo kršenje propisa.

Jezero Asvel jedva da je zasluživalo plavu tačku na zemljopisnoj karti, ali je to bio deo sveta u kome je mogao da diše punim plućima. Smeštena u podnožju Surlend planina, bese to oblast gde je poljoprivredno zemljište ustupalo mesto gusto pošumljenom terenu. Sada, u januaru, glavnina drveća je bila neugledna i bez lišća. I pored toga, prizor je odisao ozbiljnom elegancijom: elegancijom onoga što je moguće. Kao i njemu samom, šumi je takode bilo potrebno dobro godišnje doba da se oporavi.

Bio je strahovito umoran, jer je ukradenim automobilima prevalio dvesta pedeset kilometara bez odmora. Prvo se domogao jednog kombija nekoliko ulica dalje od sajber-kafe, a po-

51

tom jedne dvanaest godina stare „honde-sivik“ na železničkoj stanici u Trentonu. Sve veme dok je vozio, u glavi mu se vrtelo jedno jedino pitanje: ko mu je ovo učinio? Bilo je to isto ono pitanje koje ga je mučilo i mesecima ranije. Zvanični, iako tajni, organi vlade SAD-a mobilisani su protiv njega. Što znači... šta? Da je neko lagao o njemu, da mu je nekako smestio, ubedio više vlasti da je poludeo, da je postao pretnja po bezbednost. Ili da je neko ili neka grupa koja je imala pristup centrima moći u vladi požele-la da on nestane. Neko ili neka grupa koja je smatrala da joj je on pretnja, ali je svejedno odlučila da ga ne ubije. Glavobolja je počela da ga muči. Imao je on kolege u jedinici za političku stabilizaciju koji bi mogli da mu pomognu... ali, kako da ih nađe? To nisu bili ljudi i žene koji redovno dolaze na posao; svoja boravišta redovno su menjali gotovo svakog časa. A on je nekako bio isključen sa elektronskog popisa o kome je znao sve. Hanson Ejmbler nije pronađen... bilo je to ludilo, ali je namera u svemu tome takode bila vidljiva. Pokušali su da ga se oslobode. Pokušali su da ga zakopaju. Oni! O njima je mogao da misli jedino u množini. Oni! Reč koja je govorila sve i nije značila ništa. Da bi opstao, morao je da sazna više, ali da nešto dozna nije mogao ako ne opstane. Barington Folz, u okrugu Hanterdon u Nju Džersiju, ležao je po strani od autoputa 31, koji je prese-cao središnji deo njudžersijskih seoskih predela, ispresecanih neobebeženim raskrsnicama i sporednim putevima. Dva puta je zalazio na pojedine od tih puteva da se uveri da ga niko ne prati, ali znakova o tome nije bilo. Pogledao je sat na komandnoj tabli onoga časa kad vide mali putokaz pored puta, na kojem je pisalo: Barington Folz. Bilo^je tri i trideset. Još jutros je bio u psihijatrijskoj ustanovi pod strogim nadzorom. Sad je bio nadomak kuće.

52

Kilometar ili nešto malo više od puta koji je vodio ka jezeru, skrenuo je „hondu“ u šipražje i ostavio je tu dobro zaklonjenu, i nastavio putem pešice. Prilazeći jezeru, vide da prepoznaje svako drvo. Ču lepetanje krila neke sove visoko u golom granju drveta. Mogao je sada da vidi i deo dimnjaka kolibe starog Mekgrudera, koja je stajala opasno blizu vode na drugoj strani jezera. Oduvek mu se činilo da bi svaka malo jača oluja mogla da je oduva pravo u jezero. Ali se to nikad nije dogodilo.

Probi se nekako između stabala i izbi na magično jezero gde je, pre nekih sedam godina, odlučio da sebi sagradi kolibu. Zaklonjena sa tri strane veličanstvenim starim četinarima, ona mu je pružala ne samo izdvojenost iz spoljnog sveta, već i spokoj uz pogled na ljupko jezero okruženo gustom šumom.

Vratio se, konačno. Duboko udahnuvši vazduh, čisteći dah, iskorači on sasvim na čistinu i pusti da mu se i oči nahrane vidikom...

...i vide jedino malu praznu livadicu, gde je njegova brvnara trebalo da stoji. Bila je to ista ona čistina na koju je naišao pre sedam godina, kada je odlučio da kolibu tu sagradi. Talas ošamućenosti i dezorijentisanosti preplavi ga sasvim; imao je osećaj kao da mu se i zemlja ispod nogu njiše. Nemogu-ćel Brvnare nije bilo. Ni brvnare ni traga da je ona tu nekad stajala. Lagano krenu da obiđe ceo taj prostor, pažljivo motreći da mu ne promakne bilo kakav trag ljudskog boravka na tom me-stu, nekadašnjeg ili sadašnjeg. Ništa. Bio je to devičanski komad zemljišta, tačno onakav kakav je bio kada ga je on

kupio. Konačno više nije mogao da se odupre osećaju ošamućenosti, pa klonu na kolena na hladnu, mahovinastu zemlju. Čak ga je i uobličavanje pitanja punilo strahom: srne li da veruje vlastitom sećanju? Poslednjih sedam godina njegovog života... odatle treba da krene. Da li su njegova sećanja realna? Ili je ono što sada

53

vidi i oseća iluzija... hoće li se svakog časa probuditi i zateći u belo zaključanoj sobi na četvrtom spratu zapadnog krila?

Seti se da mu je jednom rečeno da osoba, dok sanja, nema osećaj mirisa. Ako je to tačno, onda on ne sanja. Mogao je da namiriše vodu jezera, fin miris organskog raspada, laki smolasti miris četinarara.

Ne, to nije... tako mu Bog pomogao... nije to bio san.

I upravo to ga je činilo košmarom.

Stigao je u dom sopstvene duše, a doma nigde. Zarobljenik može da se uljuljkuje nadama o bekstvu; žrtva mučenja... a to je znao iz prve ruke... mogla je bar da se nada da će da je puste da se odmori. Ali, čemu je moglo da se nada stvorenje koje je ostalo bez pribežišta? Sve je ovde bilo prisno, a opet nije. Ushoda se osluškujući cvrkut i zvižduke ptica. A onda ču neznatan, pevušavi zvuk sasvim druge vrste i oseti oštar bol... mešavinu, u stvari, bola i uboda... odmah ispod vrata.

Vreme uspori. Rukom se maši prema tom mestu, napipa neki predmet gde mu viri iz tela i cimnu ga napolje. Bila je to dugačka, olovci slična strelica i bese se zabola u gornji deo njegove grudne kosti, odmah ispod vrata. Pogodila ga je tu, i ostala zabodena kao nož zariven u drvo.

Postojalo je ime za tu oblast tvrde kosti, priseti se Ejmbler priručnika za obuku: manubrium. U borbi prsa u prsa, bio je to dobro štićen predeo koga je valjalo izbegavati. Što je značilo da je Ejmbler, možebiti, imao veoma mnogo sreće. On se baci u zaklon nisko spuštenih grana najbližeg velikog četinarara i, računajući da trenutno nije na videlu, pažljivo prouči metalni projektil.

To nije bila obična strelicaioio je to nazubljen špric načinjen od nerđajućeg čelika i ukalupljen u plastiku. Na rezervoaru šprica, sitnim slovima je njegov vakumirani sadržaj bio imeno-

54

mr-^mamm

l

van kao karfentanil... sintetički opijat deset hiljada puta jači od morfijuma. Slon od šest tona mogao je da bude savršeno imo- Misan sa samo deset miligrama karfentanila; efikasna doza za ljude trebalo bi da bude merena mikrogramima. Grudna kost je toliko blizu kože da igla nije imala vremena da se zabode u meso. Ali, šta je sa sadržajem šprica? Bio je prazan, ali on nije mogao da zna da li se ispraznio u njegovom telu ili kad ga je iz- Mogao je da napipa bolni otok na mestu gde ga je strelica pogodila. Svest ga, međutim, zasad još nije napuštala. Koliko mu je dugo špric bio u telu? Imao je dobre reflekse, ali je i samo jedna kap bila dovoljna da obavi posao. A špric ove vrste bio je dizajniran da sadržaj izbaci u trenu.

Pa zašto onda ne gubi svest? Na to pitanje je ubrzo mogao da dobije odgovor. Po prvi put primeti da mu razmišljanje postaje zbrkano, neusredsređeno. Bio je to poznat osećaj, pa

shvati da je sličnim narkotikom i ranije, i to mnogo puta, bio kljukan na ostrvu Periš. Bilo je moguće da je stekao određenu dozu imunosti.

Bio je tu još jedan zaštitni činilac. Igla se zabila u kost, čime je kanal u njoj efikasno zapušten i sprečen da štrcne. I, razume se, čela doza u špricu morala je da bude odmerena tako da ne bude smrtonosna; u protivnom bi zrno iz puške svakako bilo milosrdnije. Trebalo je da bude samo onesvešćen; umesto toga, bio je samo usporen. Prostirka od borovih iglica pod njim činila mu se sad kao stvorena da se na nju legne i dremne. Samo nekoliko minuta. Zaspao je sad i probuditi se sasvim svež. Samo na nekoliko minuta. Ne! Nije smeo da se pokori. Mora da oseti stranT Karfentanil, priseti se, ima dejstvo od devedeset minuta. U slučaju pre-doziranja, najbolji lek je ubrizgavanje protivopijata naloksona.

55

Ali tamo gde to nije moguće, bila bi dovoljna i injekcija epine-frina. Epinefrin. Poznatiji kao adrenalin. Opstanak neće doneti kroćenje panike, već podleganje njoj.

Uplaši se, ponavljao je sebi dok se izvlačio iz zaklona, uspravljao i okretao glavu na sve strane. A onda se, iznenada, zaista prestravi kad začu nov fijuk strelice, koja ga promaši za dlaku. Adrenalin mu kuljnu žilama: usta mu se osušise, srce divlje zalupa i stomak mu se zgrči. Neko se nalazio u poteri za njim. Što je značilo da taj neko zna ko je on.

Samosvest mu izvetri i ustupi mesto jedino instinktima i onome što je naučeno na obuci. Obe strelice stigle su iz istog pravca, tamo negde dalje uz obalu. Ali, sa koje razdaljine? Standardni postupak bife bi da se izbegne, sem ako je neophodno, rad sa bliskog rastojanja; čovek sa puškom za uspavljivanje mogao bi da bude efikasan i sa bez-bedne udaljenosti. Međutim, ako se ima u vidu ograničen domet strelica sa špricovima, ta razdaljina nije mogla da bude velika. Ejmbler u svesti pokuša da se priseti svake pojedinosti tog terena. Bili su tu četinari, grupa stena poredanih poput stepe-nika, plitka jaruga i, odmah iza nje, stari brest za koji je bila čvrsto uvezana čeka za lov srneće divljači.

Pa, razume se. Svaki profesionalac bi je iskoristio. Koliko ga je dugo posmatrao taj čovek pre no što je ispalio prvi hitac? I ko su, do đavola, uopšte bili ti ljudi?

Nedoumica počne da zamara Ejmblera i, sigurno, nekako ponovo aktivira mikrograme karfentanila u njegovoj krvi: mogao bih sada i da se odmorim. Samo nekoliko minuta. Činilo se da mu sam moćni opijat šapuće šta da čini. Ne! Ejmbler se trže i usredsredi na trenutnu opasnost. Dokle god je slobodan ima neke šanse. A Ejmbler je i tražio samo to. Šansu.

Ejmbler, povijen, opet skoči u zaklon četinara. Da li je zaboravio veštinu prikradanja? Nije morao da brine. Njegovo telo i udovi kao da su sledili neke više zapovesti: stopalo se na zemlju

56

spuštalo bešumno i tačno na mesto prethodnog, kolena se savijala i pružala taman onoliko koliko je potrebno za sitan korak. A on je bio siguran da ga jedino tragovi karfentanila sprečavaju da jurne. Obuka je činila svoje.

Konačno, načinivši veliki luk kroz šumu, stiže do mesta odakle je mogao da vidi stari brest. Čeke uz njega nije bilo. Nagla vrućina sunu mu telom. Ako i čeke nema, onda... Škripa drveta o drvo pod naletom vetra natera ga da pogleda na drugu stranu. I ugleda čeku. Bila je novija i veća i privezana uz moćno stablo jednog platana. Najtiše što je mogao, Ejmbler stade da se šunja prema njemu. Trnjak divlje ruže otežavao mu je

kretanje, ali ga je i zaklanjao. Isti trnjak je obavijao i stablo trideset metara visokog platana.

Ejmbler virnu naviše kroz granje i konačno ugleda obrise čoveka. Bio je to krupan čovek odeven u kamurlažnu odeću koji je, na sreću, bio okrenut na drugu stranu. To je značilo da Ejmblerovo kretanje kroz šumu nije bilo primećeno; strelac je pred očima držao dvogled... vojni model tipa „Štajner" sa autb-fokusiranjem, zelenim gumiranim kućištem i sočivima prevučeni filmom, radi sprečavanja odsjaja.

Dugačku pušku, koja mora da je bila vazдушna, bese okačio o rame, ali je dodatno bio naoružan i pištoljem čija je drška jasno svedočila o kom se tipu radi. „Bereta" kalibra devet milimetara iz vojnog naoružanja, ali obično rezervisana samo za pripadnike specijalnih jedinica.

Je li čovek bio sam?

Ejmbler oprezno pogleda svuda oko sebe još jednom. Ničeg sumnjivog nije bilo. Sad je valjalo da se popne do čeke, i to tako nečujno da iznenadi strelca. Bio je to dobar plan, ali mu je isto tako bilo poznato i to da se stvari nikad ifč odvijaju tačno po planu. Stablo platana je bilo toliko debelo da je mogao da se penje po granama sve do vrha, sasvim zaklonjen od pogleda s

57

druge strane. A nije morao da strepi da će ga strelac čuti. Vetar je činio da šuštanje suvog lišća zaostalog na granama drveća bude tako silno, da bi i kretanje čitave vojske šumom ostalo nečujno.

Morao je da poskoči da bi se domogao prve grane, ali je penjanje posle išlo veoma lako, jer je stari platan imao moćne i brojne grane. Strelac nije mogao da vidi Ejmblera, ali ni Ejmbler njega, pa je samo na osnovu toga što oko njega još nisu letele strelice ili zrna iz „berete" mogao da proceni da nije otkriven.

Odahnu kad stiže do debelog najlonskog užeta obmotanog oko stabla koje je bilo jedan od vezova čeke. Odmori se malo, a onda se pope na granu iznad, i lagano virnu oko stabla*

Čovek je imao obrijanu glavu, tela izuzetno snažnog i visok preko metar i devedeset, koliko je Ejmbler mogao da proceni. Hvatanje u koštac s njim nije dolazilo u obzir. Ejmbler izvuče pištolj, udahnu vazduh duboko još jednom i iskorači oko stabla, pa stade na granu koju prethodno bese odredio.

Čovek konačno ču taj pokret i okrete se veoma žustro za njegovu visinu i težinu, ali bilo je kasno.

- Klekni, vojnice, i stavi ruke na potiljak. Ti znaš kako se to radi - reče mu Ejmbler tiho.

58

GLAVA ČETVRTA

Čovek bez reci poslušao, a Ejmbler onda zakorači na pod čeke i obiđe ga da mu stane iza leđa. Brzo mu skide pušku i njenim remenom mu uveza ruke. Onda po prvi put odahnu s olakšanjem.

- Ostaćeš u životu, ili ne - reče mu Ejmbler. - To je ono što nas dvojica sad treba da zaključimo.

- Mislim da ti ne razumeš situaciju - reče čovek.

- Što je tačno ono zbog čega si mi ti potreban - uzvratila Ejmbler.

Dade se zatim na pretresanje čovekovih džepova i između ostalog nađe vojni model peroreza. - Sad ćemo da odigramo malu igru istine ili odvažnosti.

Izvuče sečivo peroreza namenjeno skidanju riblje krljušti i prinese ga sasvim blizu čovekovih očiju. - Imam veoma malo vremena na raspolaganju. I zato ću odmah da udarim pravo u srž stvari. Prvo pitanje. Radiš li sam?

- Nikako. Ima nas mnogo ovde.

Laže! Iako otupljen karfentanilom, Ejmbler smesta pogodi istinu, onako kako je to uvek bio u stanju da učini. Kad bi ga kolege upitale kako to uspeva, nalazio je sijaset odgovora za razne slučajeve. Drhtaj u glasu, u jednom slučaju? Ton koji je bio preterano ugladen, u drugom. Nešto oko usta. Nešto u očima. Neki znak je uvek postojao. •

59

Konzularne operacije su svojevremeno angažovale ljude da prouče tu njegovu čudnu sposobnost; koliko je njemu bilo poznato, niko nikad nije uspeo da ponovi to što je on mogao. A on je to zvao intuicijom. A intuicija je značila: ne zna ni kako to, ni otkud to. Ponekad se čak pitao nije li taj njegov dar mana, a ne prednost: prosto nije mogao da ne vidi stvari. Većina ljudi filtrira ono što vidi na tuđem licu: oni se vladaju po pravilu uvida u najbolje objašnjenje, što znači da sve ono što se ne uklapa u objašnjenje koje po njima ima smisao prosto prenebreavaju. Ejmbletu. ^e nedosta^k ta s^osobftc&t <k IIIIII. Ж ono što nije podudarnost.

- Znači, sam si - reče Ejmbler čoveku koji je klecav. - Baš kao što sam i mogao da očekujem.

Iako nije znao ko su oni ili šta žele, Ejmbler shvati da su mogli da zaključe da je moguće da će se pojaviti ovde. Bilo je još pedeset drugih mesta na koja je mogao da ode, pa je verovatno da su i tamo postavili svoje ljude. U skladu s okolnostima i vremenom koje im je stajalo na raspolaganju, bilo je sigurno da je na svakom od tih mesta bio samo po jedan čovek.

- Sledeće pitanje. Kako mi je ime?

- Nisam obavešten - reče čovek gotovo gnevan što je tako. Bese to neverovatno, ali čovek je govorio istinu.

- Nisam našao fotografiju subjekta u tvom džepu. Na osnovu čega je trebalo da me prepoznaš?

- Nisam dobio fotografiju. Zadatak je dobijen pre nekoliko sati. Oni su rekli da imaš oko četrdeset godina, da si visok metar i osamdeset, da imaš smeđu kosu i plave oči. Za mene si samo januarski čovek. U osnovi, da se bilo ko danas pojavio u ovoj vukojebini, to si morao da budeš jedino ti. Tako su oni to objasnili. Pa nisam poslat ov&no da prisustvujem godišnjici mature!

- Vrlo dobro - reče Ejmbler.

60

Objašnjenje koje je dobio bilo je čudno; ali nije bilo obmana. - Rekao si mi istinu. Vidiš, uvek mogu da pogodim kad neko govori istinu, a kad me laže.

- Kako god ti kažeš - reče čovek.

Bilo je jasno da mu ne veruje. Ali Ejmbleru je bilo neophodno da on u to poveruje. Ispitivanje će na taj način teći lakše. -Isprobaj me. Postaviću ti nekoliko bezazlenih pitanja; ti odgovori iskreno ili laži, kako god ti drago. Vidi mogu li da kažem šta je šta. Za početak, jesi li imao psa kad si bio mali?

- Ne.

- E, vidiš, sad lažeš. Kako se pas zvao? -Elmer.

- Iskren odgovor. Kako ti se zvala majka? -Marija.

- Pogrešno. A otac? -Džim.
- Pogrešno - reče Ejmbler i vide da je čovek vidljivo potresen lakoćom s kojom su njegovi odgovori procenjivani. - Kako je Elmer uginuo?
- Pregazio ga je auto.
- Tačno - reče Ejmbler. - Iskren odgovor. E, sad dobro zapamti kako je ovo teklo. Jer će od sada pa nadalje samo tačni odgovori da ti budu prihvaćeni.
Zasta malo. - Sledeća grupa pitanja. Za koga radiš?
- Bole me kolena.
- To nije pravilan stav. Opomenuo sam te već da nemam mnogo vremena na raspolaganju.
- Neka ti oni objasne. Nije na meni da to činim. Samopouzdanje bese počelo da se vraća čoveki; Ejmbler je morao da podrije to samopouzdanje ili će izgubiti priliku da sazna ono što ga je interesovalo.

61

- Da objasne? Oni? Ti izgleda ne shvataš da sada više nisi pod njihovom komandom. Ovde komandujem samo ja.
I on pritisnu nazubljenu oštricu na strelčev desni obraz.
- Nemoj, molim te - proštenja čovek.
Male kapljice krvi orosiše sečivo. - Daću ti jedan savet. Po-mozi sebi, jer nema ko drugi da ti pomogne.
Ejmblerov glas bio je leden i samouveren. Bio je to deo zanata ispitivanja: oreol krajnje rešenosti i nemilosrdnosti.
Usredsredi se na pušku. „Paksarms MK24B" puška za izbacivanje špriceva.
- Prilično skup komad naoružanja - reče Ejmbler. - Nije uobičajena u svakodnevnoj prašinarskoj opremi. Kako tf?
I opet pritisnu sečivo na obraz.
- Molim te, nemoj - reče čovek, i izgledalo je da se sad već sasvim pomirio sa sudbinom.
- Dobio si zadatak da obaviš otmicu. Uputstva su bila da me uspavaš... i šta onda?
- Pa, nalog nije baš tako glasio - reče čovek gotovo postiđe-no. - Ljudi za koje radim zaista se izuzetno interesuju za tebe.
- Ljudi za koje radiš - ponovi Ejmbler. - Misliš li pri tom na vladu?
- Molim? - učini čovek uz zbunjen izraz lica, kao da misli da mu se Ejmbler ruga, ali da u to nije baš sasvim siguran. - Mi ov-de govorimo o strogo privatnom društvu, jasno? Ne radim ja za sitniš po vladinim platnim razredima, zar ti na to ličim? Oni su mi rekli da, ako se budeš pojavio, treba da ti pristupim.
Ejmbler pokaza na „Paksarms" pušku. - Jesi li mislio na ovakav „pristup"?
- Rekli su mi da sam ocenim kako to da učinim, ako proce-nim da si opasan - uzvрати čoveT i sleže ramenima. - Zato sam poneo pušku.
-I?

62

Opet sleganje ramenima. - Mislio sam da bi mogao da budeš opasan.
Ejmbler ga je netremice posmatrao. - Postoji li u tom scenariju neko odredište na koje bi trebalo da budem prebačen?

- Nije mi to unapred rečeno. Trebalo je da mi to bude javljeno radiom, u slučaju da izvestim da si ili pristao na saradnju, ili zarobljen. Pod pretpostavkom da se pojaviš. Ne znam koliko su bili sigurni da ćeš to da učiniš.

- Oni? Moram da ti kažem da to nije moja omiljena reč.

- Slušaj, ti ljudi me unajmljuju da im obavim posao, ali to čine posredno. Ne igram ja s njima mah jong svake nedelje, je Γ jasno? Koliko ja mogu da dokučim, doznali su da si na tržištu, pa su požurili da te se domognu pre nego što to učini neko drugi.

- Lepo je kad si tražen - reče Ejmbler.

Naprezao se da obradi ono što je doznao, ali u međuvremenu nije smeo da dozvoli da ritam ispitivanja popusti u jačini. -Način stupanja u vezu?

- Imamo neku vrstu odnosa na daljinu. Jutros sam dobio jedan šifrovani i-mejl sa uputstvima. Delimična isplata poslata je na moj račun. Pogodba je sklopljena.

Reci je izgovarao bez zastajkivanja. - Sve se odvija bez sa-stančenja. Puna bezbednost sa obe strane veze.

Čovek mu je govorio istinu... a ono što je govorio objasnilo je Ejmbleru i više od onoga što je izgovoreno. Puna bezbednost sa obe strane veze. Žargon obaveštajaca SAD-a. - Ti si američki operativac - reče mu Ejmbler.

- Povukao sam se, kao što rekoh. Služio sam u MI - reče on, što je značilo da je bio u vojnoj obaveštajnoj. - Imam sedam godina u specijalnim jedinicama. «•

- Sad si, znači, slobodan strelac.

- Sve si skopčao.

63

Ejmbler raskopča džep na čovekovom kamuflažnom prsluku. Unutra nađe pohaban mobilni telefon korišćen verovatno za ličnu upotrebu. „Nokia“. Ejmbler ga stavi sebi u džep. Nađe takođe, kao što je i očekivao, vojnu verziju „blekberi“ uređaja za odašiljanje tekstualnih poruka, koja je osiguravala bezbednost podataka na oba kraja veze. I strelac i društvo koje ga je anga-žovalo bili su prisni s korišćenjem opreme tajnih službi vojske.

- Evo pogodbe - reče mu Ejmbler. - Daćeš mi i-mejl protokol i tvoju lozinku.

Nastupi kratka tišina, a onda čovek reče glasom u kome je opet bilo odlučnosti: - Sanjaj, daso.

U ovom slučaju preostajalo mu je jedino da gluim%adistu, srećnog što mu se ukazuje prilika da zadovolji svoju strast.

- Imaš li predstavu o tome kako izgleda čovekovo lice kad je odrano? - upita hladno. - Ja to tačno znam. Kožna matrica je zapanjujuće čvrsta, ali se ona samo labavo oslanja na vezivno tkivo i mišiće koji su ispod nje. Kad jednom načiniš rez, onda se sasvim lako guli sa celog lica. A kad oguliš kožu, lepo možeš da vidiš ceo splet mišića ispod nje. Nož za skidanje krljušti nije idealna alatka za taj posao... ubrljaće inače čist posao, ali će ga obaviti. Ti nećeš biti u položaju da gledaš, ali ja ću ti opisivati sve što vidim. Na taj način ništa nećeš da propustiš. E, sad. Hoćemo li da počnemo? Osetićeš mali ubod. Istinu govoreći, nešto malo jače od toga. Imaćeš osećaj... pa, kao da ti neko dere kožu s lica, da budem iskren.

Čovekove oči skupiše se od straha. - Pomenuo si pogodbu -reče. - Šta ja dobijam?

- A, to! Ti dobijaš... kako da to kažem najbolje? Ti spašavaš obraz. *

Čovek teško proguta pljuvačku. - Lozinka je 1345GD - reče promuklim glasom. -

Ponovi: 1345GD.

64

- Prijateljsko podsećanje. Ako budeš lagao, odmah ću to znati. Pogreši u samo jednom detalju i smesta ćemo se vratiti našem času anatomije. Ovo mora da ti bude jasno.

- Ne lažem te. Ledeni osmeh. - Znam.

- Šifrovanje i-mejla je automatsko. U odeljak za predmet mora da se ukuca: „Tražim Odiseja“. Velika ili mala slova, svejedno. Potpis za odjavu je: „Kiklop“.

I čovek nastavi da iznosi detalje o uspostavljenom komunikacionom protokolu, a Ejmbler ih ureza u sećanje.

- Moraš da me oslobodiš, čoveče - reče čovek, pošto na Ejmblerov zahtev tri puta ponovi sve što je rekao.

Ejmbler skide svoju jaknu i navuče čovekov prsluk i kamu-flažnu jaknu; učini mu se da su to predmeti koji će veoma dobro moći da mu koriste. Skide čovekov pojas i pripasa ga sebi; većina terenskih operativaca nosila je u pojasevima značajne sume gotovog novca pa će i to, takode, moći dobro da mu posluži. Čovekova „bereta“ mu nije bila potrebna, ali je iz predo-strožnosti baci u trnje. Isto postupi i sa puškom pošto je prethodno rasklopi i sa njenim delovima baci i preostalih šest strelica. Onda se spremi da odveže čoveka i priđe mu sa leđa. Od-veza ga, odmače se i dobaci mu jaknu koju je prethodno i sam nosio. - Da se ne smrzneš - reče mu. -1 ne pravi gluposti. Držim te na nišanu.

Čovek hitro navuče jaknu. Ejmbler je sada razmišljao kako da se rastanu, a da se pri tom ne izloži opasnosti od napada. Da li da sa čeke prvo siđe sam, ili da pusti plaćenika ispred sebe?

Oseti lak ujed sa strane po vratu... muva ili neki komarac...! odsutno se rukom šljepnu po tom mestu da otera napasnika. Prođe tren ili dva pre no što mu na um pade da u oyo doba godine teško da može da bude tih insekata, ali tad već vide i da su mu prsti ruke krvavi. Nije to bio insekt. Ni strelica.

65

Kuršum.

Hitro se okrete i pribi uz stablo i pri tom vide da se čovek koga je upravo odvezero svalio na pod čeke i da mu svetlocrve-na krv kulja na usta. Metak iz snajpera mora biti da mu je ušao na usta i izbio na potiljak. Ejmbler bese odlučio da čoveku poštedi život. Neko drugi, međutim, nije.

A možda je zrno bilo namenjeno Ejmbleru?

Hitro se, i ne trudeći se da pazi gde staje po granama platana, gotovo slomata na zemlju i zape da trči što igde može šumom. Boja jakne koju je dao plaćeniku mora da je bila i smrtna presuda. Udaljeni snajperista se vezao za boju. Ali, zašto bi neko bio poslat da „stupi u vezu“ ako je postojala nan^ra da se Ejmbler ubije?

**

Ejmbler je morao da napusti oblast Surlenda. „Honda“ je nesumnjivo već otkrivena. Ima li drugih vozila u oblasti? Prise-ti se da je, dolazeći ovamo, video šatorskim krilom pokriven „gator“ na pola kilometra gore na padini. Bilo je to nisko terensko vozilo, sposobno za savladavanje bilo kog terena... močvara, potoka, brda.

Kad stiže do njega, ne iznenadi se mnogo kad ključeve motora nađe u bravi. Ovo je i dalje bio deo sveta gde niko ne zaključava vrata. „Gator“ lako proradi i Ejmbler stade da vozi kroz šumu onoliko brzo koliko mu je to teren dozvoljavao, nesvesno saginjući glavu kad bi niske grane drveća šibale po krovu.

Vetrobransko staklo „gatora“ prsnu i rasu se po njemu i po unutrašnjosti vozila.

Stiglo je drugo zrno snajperiste.

Ejmbler sad stade da vozi kao mahnit, u nadi da će divlje po-skakivanje vozila onemogućiti strelca da pažljivije nišani. Pravac iz koga je stigao hitac nagoveštavao je da se strelac nalazi na drugoj obali jezera, tamo negde kod Mekgruderove kolibe. Bez-
66

bednost je, znači, ležala u suprotnom pravcu... gore uz padinu brda, prema putu koji je tamo sekao planinsku stranu.

Deset minuta kasnije, Ejmbler izbi na asfalt i, posle pređenih nekoliko stotina metara, zađe sa puta u gustu šumu i tu parkira vozilo. Bilo je previše sporo za vožnju putem, a i razbijeno vetrobransko staklo svakako bi privlačilo pažnju.

Nije bilo znakova približavanja progonitelja i čulo se samo pucketanje „gatorovog“ motora koji se hladio, i huk vozila koja su jurila drumom.

Izvadi „blekberi“ uređaj ubijenoga i zamisli se. „Ako prihvatiš saradnju“, rekao je čovek, ali da li je to bila prava namera? Ubijeni je verovao da treba da mu „pristupi“ i, verovatno, pokuša da ga vrbuje, a da ga onesposobi samo u slučaju da bude odbijen. Bilo je jasno jedino da je družina za koju je radio bivši operativac po svaku cenu želela da ostane u „punoj bezbednosti“ na njihovoj strani veze. Ali, Ejmbler je ipak morao da dozna šta oni znaju. Sad je na njega bio red da obavi „pristupanje“, ali po svom diktatu i kao osoba koja nije Ejmbler. Da se prevaziđe mehanizam opreznosti, poruka koju mora da pošalje morala je nešto da obeća... pripreti nečim? Mašta je moćna stvar: što manje pojedinosti poruka bude imala, tim bolje.

Posle nekoliko trenutaka premišljanja, on otkuca poruku.

Susret sa subjektom, objasnio je, nije prošao kako je očekivano, ali je on sada u posedu nekih „zanimljivih dokumenata“. Sastanak bi bio neophodan. Objašnjenje je sveo na minimum.

Očekujem uputstva, otkuca na kraju. A onda posla poruku onome, ma ko da je to bio, koji se nalazio na drugom kraju ši-frovanog sistema.

Tek tada izađe na ivicu puta. U kamuflažnoj odeći je mogao da prođe kao lovac, iako puna sezona lova jošnije bila počela. Nekoliko minuta kasnije, u automobil ga primi jedna žena koja je bez prestanka pušila i pričala, pa odahnu s olakšanjem kad

67

ga istovari blizu motela kraj autoputa broj 173. Ejmbler bese siguran da je učtivo klimao glavom na sve što je ona govorila, ali čuo nije ništa.

Sedamdeset pet dolara soba. Na trenutak se poboja da neće imati dovoljno novca, ali se onda priseti pojasa i novčanika s gotovinom u njemu. Uze sobu pod pažljivo izmišljenim imenom i jedva stiže do nje koliko je bio iscrpljen. Odmor mu je bio neophodan. Baš kao i pročišćenje organizma od tragova koje je ostavio karfentanil.

Soba bese neugledna baš kao što je i očekivao. Brzo se dade na pregled pojasa koji je prisvojio. Bila su tu dva kompleta identifikacionih dokumenata; najkorisnija će mu ipak b^jj vozačka dozvola iz Džordžije, države u kojoj kompjuterski sistem praktično nije bio razvijen. Dozvola je izgledala sasvim obično, ali kad je Ejmbler pažljivije zagleda i presavi, primeti da je pravljena tako da promene na njoj lako mogu da budu učinjene. Fotografiju je mogao da načini u svakom tržnom centru, a boja kose i očiju nije mu se primetno razlikovala od operativčevih. Sutra...

Istušira se, osuši kosu i stade pred ogledalo da se očešlja. Morao je prvo da obriše staklo zamagljeno parom. Nije se se-ćao kada se poslednji put video u ogledalu.

Kad se konačno ugleda, vrtoglavica koju oseti skoro ga obori s nogu.

Bilo je to lice sasvim nepoznatog čoveka.

Ejmbler je mogao da oseti kako ga kolena izdaju i sledeća stvar koje posta svestan bila je da leži na podu.

Čoveka koga vide u ogledalu nije mogao da prepozna. Nije to bila smršala i ispijena verzijwnjegovog predašnjeg lika. Nije to bilo njegovo naglo ostarelo lice čupavih obrva i pocrnelih podočnjaka.

68

Čovek u ogledalu imao je jako izražene, visoke jagodične kosti i orlovski nos: bilo je to savršeno privlačno lice... lice za koje bi svako rekao da je zgodnije od njegovog... iako pomalo okrutno. Nos, koji je on pamtio kao svoj, bio je okrugliji, širok i mesnatiji pri vrhu; njegovi obrazi bili su uvučeni, brada je imala rupicu. On nije ja, pomisli Ejmbler. Ko je čovek koga je video u ogledalu?

Bilo je to lice koje nije mogao da prepozna, ali koje je mogao da pročita. A ono što je tu mogao da vidi bilo je isto ono osećanje koje je i njemu punilo grudi: užas. Ne, nešto jezivije od toga.

Poplava psihijatrijskog žargona kome je bio podvrgnut proteklih meseci... disocijativni poremećaj identiteta, raspad ličnosti... zapljusnu ga svom silinom. Mogao je da čuje, kao hor glasova koji mumljaju, tvrdnje doktora da je pretrpeo nervni slom i da je izgubljen u izmišljenim ličnostima.

Je li moguće da su bili u pravu?

Nije li, na kraju, ipak lud?

69

DEO DRUGI

GLAVA PETA

San, okrepljujuć san, konačno ga savlada. Snovi su mu robovali sećanju na jednu daleku zemlju. Jedan prizor treperio je i svetlucao kao celuloidni kvadrat, zaustavljen pred zagrejanom lampom projektor... a onda shvati gde je to.

Čangva, Tajvan. Grad vekovima star okružen je sa tri strane planinama; na zapadnoj strani okrenut Tajvanskom moreuzu... prema sto osamdeset kilometara slane vode, koja ostrvo deli od kontinenta. Imigranti iz Fukijana su prvi naselili ostrvo u sedamnaestom veku, za vreme dinastije Čing; silni talasi drugih izbegli-ca sledili su za njima. Svaki uspešan talas ostavljao je za sobom svoj prepoznatljiv pečat, ali je sam grad, kao kakav inteligentni organizam, odlučivao koji će pečati biti sačuvani, a koji prepušteni zaboravu. U parku u podnožju planine Bagva stajala je masivna crna figura Bude čuvana od strane dva isto tako masivna kamena lava. Zadivljenih posetilaca tu je uvek bilo mnogo; isto strahopoštovanje iskazivali su i kamenim lavovima... simbolima odbrane, nabreklih mišića i oštrih očnjaka. Pre mnogo godina, Čangva je bio moćna tvrđava. Sada, kao gusto naseljen grad, Čangva je postao garnizon sasvim druge vrste. Postao je bastion demokratije.

U gradskom predgrađu, tamo pored fabrike papira i farme cveća, bio je podignut podijum sa govornicom. Čovek za koga su mnogi verovali da će biti sledeći predsednik Tajvana, Vaičen

73

Lijang, trebalo je da govori pred hiljadama okupljenih duša. Oni što su ga podržavali sjatili su se iz varošica Tjanvej i Jan-gjing, smeštenih uz provincijski autoput broj 1, a mali prašnjavi automobili bili su parkirani u svim sporednim ulicama i sokacima. Nije se

pamtilo da je ikada neki politički kandidat izazvao takvo uzbuđenje među običnim svetom Tajvana.

Po mnogo čemu, on nije bio obična ličnost. Kao prvo, bio je mnogo mlađi od ostalih kandidata: imao je svega trideset sedam godina. Bio je perjanica bogate trgovačke porodice, a ipak je bio iskreni populist i imao harizmu koja je bila u stanju da pokrene duhove čak i najsiromašnijih slojeva. Bio je osnivač političke stranke koja je narastala brže od bilo koje druge na Tajvanu, zahvaljujući dobrom političkom programu koji je zastupala. Ostrvska republika nije patila od pomanjkanja političkih stranaka i organizacija, ali se Vaičen Lijangova partija sme-šta izdvojila od ostalih svojom jasnom opredeljenošću za reforme. Posle uspešno obavljene antikorupcijske kampanje na lokalnom nivou, Lijang je sada tražio da mu se da ovlašćenje da i nacionalnu političku scenu i nacionalnu trgovinu očisti od korupcije i izopačenosti. Ali se njegov politički program nije završavao time. I dok su drugi kandidati eksploatisali dugovečni strah i odbojnost prema „kineskom carstvu“ na kontinentu, Lijang je radije govorio o „novoj politici prema novoj Kini“... politici usredsređenoj na pomirenje, trgovinu i ideal deljenog suvereniteta.

Za mnoge stare poznavaoce kineskih prilika u Stejt Depart-mentu, Lijang je zvučao i suviše dobro da bi mogao da bude ve-rodostojan. Prema dosijeu o Lijangu skrpljenom teškom mukom od strane jedinice za poetičku stabilizaciju konzularnih operacija, imali su pravo.

I zato je Ejmbler poslat u Čangvu, kao deo jednog „akcionog tima“ jedinice za političku stabilizaciju... ili, u žargonu, jedan

74

od „Štab“ (ubod) momaka, što je značilo da na Tajvanu nije bio kao Hal Ejmbler već kao Tarkvin, terensko ime koje mu je bilo dodeljeno na samom početku njegove karijere u tajnim operacijama. Tarkvin, kako je to često osećao, nije bilo samo preuzeto ime, već prava ličnost od krvi i mesa. Kad bi se našao na terenu, Ejmbler je postajao Tarkvin. Bio je to oblik psihičkog pri-lagođavanja koji mu je omogućavao da obavi ono što treba.

Jedan od veoma malog broja zapadnjaka u moru azijskih lica... po automatskoj pretpostavci, prema tome, pripadnik stranih medija... Tarkvin se kroz gustu masu okupljenog sveta kretao očiju prikovanih za govornicu. Svakoga časa tamo je trebalo da se pojavi glavni čovek. Velika nada tajvanske nove generacije. Mladi idealista.

Harizmatični vizionar.

Monstrum.

Činjenice su bile nedvosmislene u dosijeu koji je o njemu načinjen. One su otkrivale smrtonosni fanatizam koji je ležao ispod kandidatove maske umerenjaštva i ugladene razložnosti. One su otkrivale njegove ideološke veze sa crvenim Kmerima. Njegovu ličnu umešanost u trgovinu drogom iz „Zlatnog trou-gla“... i u niz političkih ubistava širom Tajvana.

Nije bilo načina da mu se skine maska bez kompromitova-nja više desetina saradnika i njihovog prepuštanja mučenju i smrti od strane Lijangovih tajnih saveznika. A ipak nije smelo da se dopusti da njegov naum uspe... da zauzme mesto predse-davajućeg tajvanskog Nacionalnog kongresa. Uklanjanje otrovnog populiste bilo je u interesu očuvanja same demokratije.

Bila je to vrsta posla za koju se Štab jedinica bese specijali-zovala. Surovost nekih od njenih operacija doneli su joj neodbravanje pojedinih obaveštajnih analitičara iz Stejt

Depart-menta koji su bili mekog srca i još mekše glave^Jistinu, neukusne akcije ponekad su bile neophodne da bi se izbegle još neukusnije posledice. Državni podsekretar Elen Vitfild, direktorka

75

Štaba, bila je slepo posvećena tom načelu i to ju je činilo neobično plodonosnom. Tamo gde su direktori drugih jedinica za-stajali da analiziraju i ocene, Vitfild je delala... i činila to na vre-me. „Ukloni kancer pre nego što se raširi” bio je njen moto i zaklon kad bi došlo do političkih pretnji. Elen Vitfild nije vero-vala u beskrajna diplomatska odugovlačenja u trenucima kad je mir mogao da se postigne brzim, hirurškim zahvatima. Retko su, međutim, kao u ovom slučaju, uložili bili tako visoki.

U Tarkvinovom uhu zapucketao je zvučnik prijemnika.

- Alfa jedan na položaju - promrmlja glas, a to je značilo: tehničar za eksplozive ekipe stigao je na bezbednu udaljenost od mesta na kome je sakrio svoj uređaj i bio spreman da fja Tar-kvinov signal daljinskim upravljačem aktivira detonator.

Operacija bese složena zato što je takva morala da bude. Li-jangova porodica, koja je strepela za njegovu sigurnost i nije imala poverenja u državnu policiju, obezbedila mu je pažljivo probranu ekipu stručnjaka za bezbednost. Sva mesta na kojima bi mogli neprijateljski snajperista mogao da nađe zaklon već su bila proverena i osigurana. Drugi telohranitelji, stručni kako za drevne borilačke veštine tako i za savremene borbene tehnike, bili su raspoređeni u masi sveta: pojava bilo kakvog oružja smesta bi bila surovo kažnjena. Lijang je putovao u jednom oklopljenom automobilu, noćivao u hotelskim sobama brižno čuvanim od strane sledbenika. Niko nije mogao da nasluti da opasnost vrebala iz podijuma govornice.

Sad je nastupilo vreme za predstavu.

Po grčevitijem komešanju gomile sveta Tarkvin je zaključio da se kandidat pojavio.

Digao je pogled kad je Lijang odrešito stupio na podijum i pred govornicu.

Aplauz se rasuo i narastao, a kandidatovo lice sinulo je u osmehu. On, međutim, još ne bese stao sasvim uz govornicu, što bese ključno za uspeh operacije. Da bi se izbegle kolateral-

76

ne štete, mala eksplozivna naprava je bila dizajnirana da ima usmereno dejstvo. Tarkvin je čekao, držeći u rukama novinarsku beležnicu i olovku.

Očekujem tvoj signal, podsećao ga je glas iz aparata u uhu. Signal koji je značio smrt.

Očekujem tvoj signal.

Zvuk preraste u jedan drugi u trenutku kad naoko i temperatura vazduha naglo pade i on slab zvuk začu ponovo... zvuk baš, shvati u trenu, koji ga vrati u sadašnjost i ovde, hiljadu kilometara dalje na drugom kraju sveta i gotovo dve godine kasnije.

Ejmbler se grčio na krevetu motelske sobe, gužvajući čaršave i vlažeći ih znojem... zvuk.

Lupkanje po noćnom stočiću. „Blekberi” uređaj ubijenog čoveka vibrirao je i skretao pažnju na prispeće tekstualne poruke. Ejmbler ga dohvati i pritiskom na nekoliko dirki potvrdi da je odgovor na njegov i-mejl stigao. Poruka je bila kratka, ali je sadržala precizna uputstva. Sastanak je organizovan u dva sata i trideset minuta tog popodneva na filadelfijskom međunarodnom aerodromu. Kapija 19.

Pametno. Vesto su koristili aerodromsko bezbednosno oružje i detektore metala u sopstvene svrhe, onemogućavajući ga da se pojavi naoružan. Javna priroda prostora pružala je dodatno osiguranje od bilo kakvih nasilnih pokušaja s njegove strane. A ipak je

vreme određeno za sastanak bilo ono u kome će najmanji broj putnika da čeka letove. U terminalu koji će uglavnom biti prazan... a Ejmbler je bio siguran da su i imenovanu kapiju odabrali iz istog razloga... imaće određen nivo izdvojenosti. Izdvojenost dovoljna za privatan razgovor, javnost mesta dovoljna za sigurnost. Vrlo dobro. Znali su šta rade. Ejmbleru se ta ocena učini slabo utešnom.

77

* * *

Klejton Kaston je sedeo i doručkovao, odeven, kao i obično, u jedno od njegovih sivih odela, načinjenih od vune i polieste-ra, koja su mogla da se nose bez gužvanja i, kako je katalog na-pominjao, bila su pogodna za svako godišnje doba. Kupio ih je nekoliko po povlašćenju ceni i nije izlazio iz njih čele godine. Mogao je da primeti da neke njegove kolege takav njegov način odevanja smatraju ekscentričnim. Ali, čemu različitost same različitosti radi? Nađeš nešto što obavlja posao onom kome je namenjeno i držiš se toga. Ista stvar i sa doručkom. Voleo je kukuruzne pahuljice. Prijale su mu ujutru; kukuruzne pahuljice jeo je i sada. !•

U toku je bilo uobičajeno jutarnje zadevanje između njegove ćerke, šesnaestogodišnje Andree i njenog brata Maksa, starijeg godinu dana, a smirivala ih je njihova majka, Linda, koja je Kastonu i dalje bila ovaploćenje lepote. Galama bese prilična.

Deca su mu bila nedisciplinovan, veselo bučan par, i voleo ih je više od samog života.

Andrea je kinjila brata zbog ogrebotine koju je načinio na njihovom „volvou“.

Kaston je čitao „Vašington tajms“ i nije se mešao. Znao je da i deci, posebno Maksu, predstavlja ono što su u gimnaziji zvali smotanko, smarač, zatucanko i gubitnik. Znao je da se sa svojim sinom, da su zajedno išli u školu, nikad ne bi družio.

- O toj ogrebotini na automobilu treba da razgovaramo- rekla je Linda sinu.

Ona je s njim imala prisniji odnos.

* * *

Dva sata kasnije, u kancelariji Kaleba Norisa u glavnom štabu CIA-e, bilo je manje bučno, ali su tihi glasovi samo naglašavali povišenu napetost. Noris bese pomoćnik zamenika direk-

78

tora obaveštajne službe i, kad je Kastona pozvao na sastanak zakazan za devet i trideset ujutru, nije mu rekao zbog čega ga zove. Nije morao. Otkako je juče ujutru stiglo obaveštenje sa ostava Periš, nije prestajao priliv novih signala... protivrečnih i zamorno nejasnih... koji su nagoveštavali da ima dodatnih poremećaja vezanih za taj slučaj.

Noris je imao široko lice ruskog seljaka i male, široko razmaknute oči. Građen bese tako da bi svako ko bi ga video prvi put pomislio da je izbacivao iz diskoteke ili telohranitelj nekog mafijaša. Iako je bio jedan od najviših agencijinih činovnika za oblast obaveštajne analize i član užeg direktorskog kolegijuma, odavao je utisak neobrazovanog tipa i svojom pojavom i svojim ponašanjem. A bio je diplomac Katoličkog univerziteta Amerike, član američke Nacionalne fondacije za nauku i više civilnih ustanova, kao što su Institut za analizu odbrane i Lambda korporacija. On nije prihvatao izgovor „još uvek radimo na tome“ kao odgovor na postavljeno pitanje. Kaston mu se divio zbog toga.

Kad je Kaston ušao na vrata, Noris je imao ono karakteristično držanje za trenutke kad je uzbuđen... hodao je po kancelariji masivnih ruku skrštenih na prsima. Norisa incident na ostrvu Periš nije brinuo toliko koliko ga je ozlojeđivao. A ozlo-jeđivao ga je stoga što ga je podsećao na činjenicu da ima mnoštvo stvari u obaveštajnom ustrojstvu koje ostaju

izvan nadzora njegovog titularnog direktora. Ovo je predstavljalo krupniji problem, trajan. Svaki rod vojske... kopnene snage, mornarica, vazduhoplovstvo i marinci... imao je svoje interne obaveštajne jedinice, dok je, mada po drugoj liniji, Ministarstvo odbrane pribavljalo svoje podatke preko DIA -Obaveštajne agencije ministarstva odbrane-. NSC - Veće za nacionalnu bezbednost Bele kuće- držalo je izdvojeno osoblje za obaveštajne analize. NSA -Nacionalna bezbednosna agencija, u Fort Midu, imala je vlasti-

79

tu ogromnu infrastrukturu, uglavnom posvećenu „obaveštaj-nim signalima“; dodatni signalni posao obavljan je od strane NRO -Nacionalne kancelarije za osmatranje- i NGA -Nacionalne geostrateške obaveštajne agencije. Stejt Department je podržavao Biro za obaveštajni rad i istraživanja kao dodatak njegovoj tajnoj službi za konzularne operacije. A svaka od tih organizacija bila je dalje izdvojena svojim unutrašnjim pravilima. Pukotine i propusti bili su nebrojeni i svaki od njih predstavljao je potencijal za moguću katastrofu. Otuda je ovaj naizgled beznačajni incident ozlojeđivao No-risa kao dlaka zarasla u meso. Jedna stvar je bilo neznanje o onome što se dešava na granicama Uzbekistana; sasvim drugo neobaveštenost o onome što ti se dešava u avliji. Kako to ova ni-ko ne zna ko je to pobegao sa ostrva Periš?

Ustanova je po osnovu zajedničkog objekta korišćena od strane svih ogranaka američkih obaveštajnih službi. Čovek koji ne samo da je bio zatvoren na ostrvu Periš već, kako se činilo, bio držan pod ključem i u izolaciji u posebnom odeljenju, morao je da bude odista veoma opasan, bilo zbog onoga što je bio u stanju da otkrije, bilo zbog onoga što je bio sposoban da uradi.

Ali kad je kancelarija direktora CIA-e poslala upit da joj se dostavi identitet begunca, niko nije umeo da odgovori. Bila je to ili ludost, od vrste kakva se ne leci ni na ostrvu Periš, ili nešto nalik nepoštovanju naređenja.

- Evo kako stoje stvari - obrati se pomoćnik zamenika direktora Kastonu istog časa kad ovaj ude. - Svakog pacijenta u toj ustanovi prati... kako li se ono zove... propratnica, šifra za ispostavljanje računa. Znači, ako Lengli nekoga tamo pošalje, onda Lengli to mora i da plati. Ako je neko iz Fort Mida, onda se to fakturiše njima. Iz razloga bezbednosti, procedura plaćanja vodi se na izdvojenim operativnim dosijeima, ali u njima mora da

80

stoji ime službenika odgovornog za utamničenje. Samo što toga u ovom slučaju nema. Nadam se da ćeš ti biti u stanju da smišliš gde je načinjen propust. Računovodstvo sa ostrva Periš nam kaže da su sredstva za lečenje i zadržavanje uredno pristizala. Ali sad momci koji vode knjige u Konzularnom kažu da tu šifru ne mogu da nadu u njihovoj bazi podataka. Dakle, nismo u stanju da utvrdimo ni ko je naložio da se taj čovek zatvori.

- Nikad nisam čuo da se tako nešto dogodilo.

Nov napad ozlojedenosti zahvati Norisa. - Ili ne znaju, što je strašno jer su onda nagrabusili, ili nas zavlache. A ako nas zavlache, hoću da smislim kako da ja njima zavučem. Ali to je moja bitka, a ne tvoja. Od tebe, Kleje, tražim fenjer u tami. Ali to je moj uobičajen zahtev tebi.

Klejton povi glavu. - Ako nas zavlache, Kale, onda imaju za-leđinu u nekome ko je na veoma visokom položaju. I to odmah sad mogu da ti kažem.

Noris mu samo rukom daje znak da nastavi.

- Prilično je jasno da je begunac bivši vrhunski agent.

- Bivši vrhunski agent koji je prolupao.

- To je ono što je nama rečeno. Koliko sam ja uspeo da dokučim, konzularne operacije dostavile su nam „uvod u dosije" pacijenta 5312. A psihički profil nam je dobačen sa ostrva Periš i predstavlja tuce polja popunjenih izrazima iz „Dijagnostičkog i statističkog priručnika" američke asocijacije psihijatarata. Osnov dijagnoze je da je on ozbiljan disocijativac.

- Što znači?

- Što znači da on misli da je neko ko nije,

- Pa, ko je onda?

- E, to je pitanje na koje u ovom času nema odgovora,

- Prokletstvo - reče Noris. - Kako je moguće da se nečiji identitet izgubi tek tako, kao od šale? Kao prokleta čarapa u mašini za pranje veša!

SI

I oči mu ljutito sinuse. A onda se, kao da se seti šta treba da čini kad je pored Kastona koji je imao ćudljivu narav i koji bi, ako oseti da pokušavaju da ga nepotrebno zadržavaju i koriste, mogao da se zavuče u oklop običnog birokrate za kakvog se izdavao, široko osmehnu i potapša povijena ramena čoveka čiji je posao bio da melje brojeve. - Jesam li ti ikad rekao koliko mi se sviđa tvoja kravata? Ona je kao tvoj zaštitni znak.

Kaston prijateljsku primedbu dočeka letimičnim osmehom i sleganjem ramenima. - Ne pokušavaj da mi se ulaguješ na taj način, Kalebe. Imun sam na tu vrstu lepka. Evo kakva je situacija. Kao što sam rekao, psihijatrijski dosijeji koje smo dobili su svi podvedeni pod pacijentov broj 5312. Ali informacije iniji-ma ne omogućavaju izvlačenje ličnih dosijea konzularnih operacija. .. svejedno u koji deo korena informativnog sistema da zaviriš.

- Što znači da su izbrisani?

- Što znači, verovatnije, da su isključeni. Po svemu sudeći, ti podaci negde postoje, ali nisu povezani sa digitalnom identifikacijom kojoj svako može da priđe. To je digitalni ekvivalent presečene kičmene moždine.

- Čini mi se da si sate proveo u skitanju po njihovom kompjuterskom sistemu.

- Glavni sistemi u Stejt Departmentu nisu interno integrisani, pa postoje moćne nepodudarnosti sa informativnim platformama našeg sistema ovde. Ali zato koriste isti program za platne spiskove, odbitke, troškovnik i nabavke. Ako ti je poznat način vođenja knjiga o kancelarijskom poslovanju, dobijaš dasku kojom si u stanju da premostiš rastojanje između dva broda.

- Kao ono kad kapetan Kid geni Plavobradog?

- Žao mi je što to moram da ti saopštim, ali nisam siguran da je Plavobradi postojao.

Tako da ozbiljno sumnjam da se on pojavljuje u Kidovom životopisu.

82

- Nije bilo Plavobradog? Sledeće, znači, što ćeš da mi kažeš je da nema ni Deda Mraza.

- Zvuči kao da si bio loše obavešten od strane roditelja. U svakom slučaju, mislim da si shvatio opštu sliku. Prelazak s broda na brpd trebalo bi (fe bude obavljan na propisan način, u suprotnom, duga daska vrlo efikasno može da posluži u te svrhe.

- Dobro. Kad si, dakle, namestio dasku i u galopu prešao preko nje, šta si našao?

- Ne mnogo toga, do sada. Još uvek češljamo pacijentove dosijee. A tu je i njegov delimičan operativni dosije pod njegovim terenskim imenom, Tlfkvin.

- Tarkvin - ponovi Noris. - Terensko ime, ali nema pravog. Sve čudnije i čudnije. U svakom slučaju, šta znamo o tom tipu?

- Glavna stvar koju smo doznali je da agent Tarkvin nije bio običan službenik konzularnih operacija. Bio je pripadnik jedinice za političku stabilizaciju.

- Ako je momak iz Štaba, verovamo je stručnjak za mokre poslove.

Mokri poslovi. Kaston se gadio tih eufemizama. Sve činjenice su ukazivale na to da je agent opasan sociopata. To je, činilo se, bio preduslov za dobijanje posla u JPS. - Poznate su nam samo mrvice o njegovoj operativnoj delatnosti. Vezu sa JPS sam bio u stanju da otkrijem preko sistema za šifrovanje. Njihovo osoblje ima dodatnu šifru broj 7588 uz njihov identifikacioni broj, i to smo izvukli iz bolničkog dosijea pacijenta 5312. Ali, kad smo s tim prišli bazi podataka Stejt Departmenta, stvari su postale čupave: ostatak je bio isključen iz Tarkvinovog dosijea.

- Pa šta ti tvoje šesto čulo kaže? **

- Moje šesto čulo?

Kaston već u sledećem trenutku shvati da ga Noris samo draži. Od samog početka saradnje među njima, Noris je znao

83

koliko se Kaston vređa i na samu pomisao o donošenju zaključaka po instinktima.

Potčinjavanje instinktima osujećivalo je logično analiziranje stvari.

- Samo se šalim - reče Noris brzo. - Ali, reci ti meni šta da mislimo o ovom momku?

Kaston uzvratu bledim osmehom. - Sve što imamo je krajnje preliminarno. Ali, i tako ima nekoliko podataka koji idu u prilog tome da je on mučak. Mislim da ti je poznato moje mišljenje o agentima koji švrljaju preko crte. Ako si na platnom spisku, onda si obavezan da se povinuješ parametrima ustanovljenim saveznim propisima. Razlog za to postoji.

Ротелио си

ili neodobrena. Nema srednjeg puta. Želeo bih da znam zašto u službi savezne vlade imamo ljude kao što je taj „Tarkvin“? Kad će naše obaveštajne službe naučiti da se to ne isplati?

- Ne isplati? - upita Noris i diže jednu obrvu.

- Posao se nikad ne okončava onako kako je planiran.

- Ništa od samog postanka sveta nije ispalo onako kako je zamišljeno. Uključujući i sam njegov nastanak. A Bog je imao sedam dana da stvari dovede u red. Ja tebi mogu da dam samo tri.

- Čemu žurba?

- To je samo jedan moj osećaj - reče Noris i smesta diže ruku da spreči Kastonov prekor.

- Istine radi, obaveštajni direktorat već neko vreme dobija signale. . . nisu određeni, ali su dovoljno uporni da ne smemo da ih prenebregnemo. . . o nekoj vrsti nepropisne aktivnosti koja je u toku. Vodimo li je mi? Ili se vodi protiv nas? Još ne znam, a ne zna ni zamenik direktora. Mi mislimo da su u to umešani visoki zvaničnici vlade. . . i da je to> ma šta ono bilo, u veoma brzom pokretu, i tako smo u stanju pripravnosti. Ma šta nepropisno, sumnjivo je. . . mi> naime, ne možemo da znamo je li to u vezi sa signaliziranim III ne, ali ne smemo da rizikujemo. I za-

84

to nam je tvoj definitivni izveštaj potreban za samo tri dana. Otkrij ko je taj Tarkvin doista. Pomozi nam da ga privedemo. Ili ga učutkaj.

Kaston ukočenog lica klimnu glavom. Podsticanje mu nije bilo potrebno. Anomalije su mu bile odvratne, a čovek koji je umakao sa ostrva Periš je bio anomalija najgore vrste.

Kaston nije mogao da zamisli veće zadovoljstvo od onoga koje bi mu pričinilo prepoznavanje ove anomalije... i njeno eliminisanje.

85

GLAVA ŠESTA

U motelu broj 6 blizu Flemingtona u Nju Džersiju, Hal Ejm-bler se služio „nokiom“ ubijenog čoveka da uputi nekoliko poziva na više telefonskih brojeva. Prvi je bio onaj Stejt Departmentu. U ovom trenutku nije mogao da se oslanja na pretpostavke: nije mogao da zna da li je sada prijatelj ili neprijatelj obaveštajnoj jedinici u kojoj je proveo sav dosadašnji radni vek. Brojeve telefona koje je mogao da pozove u hitnim slučajevima, a koje je pamtiio iz doba kad je radio kao operativac, morao je da zaboravi zbog opasnosti da se smesta uključe automatski tragači. Stoga je bilo najrazumnije pokucati na glavna vrata. I zato je pozvao centralu Stejt Departmenta predstavivši se kao novinar „Rojtersa“, pa zatražio da bude povezan s kancelarijom zamenika državnog sekretara, Elen Vitfild. Da li bi ona htela da mu potvrdi jednu izjavu koja joj se pripisuje? Njena sekretarica, s kojom je povezan posle više posreinih internih veza, bila je puna izvinjenja. Zamenica sekretara je na putu, kao deo jedne državne delegacije. Može li da bude malo detaljnija, pitao je dopisnik „Rojtersa“. Sekretarica je rekla da joj je žao, ali da ne može.

Deo državne delegacije: nema sumnje da je obaveštenje tač-no. No, kao takvo, u suštini i beskorisno.

Zvanično imenovanje Elen Vitfild bilo je pokriće za njeno stvarno zaduženje kao direktora jedinice za političku stabilizaciju. Ukratko, njegovog šefa.

87

Da li su njegove kolege mislile da je mrtav? Poludeo? Nestao? Šta je Elen Vitfild znala o onome što mu se dogodilo?

Ovo pitanje mu je svrdlalo mozak. Ako i nije znala, bilo bi prirodno da je do sada već morala da se potruđi da sazna, zar ne? Mučio se da se seti perioda neposredno pre njegovog zatvaranja u bolničku zatvorsku ustanovu. Ali ta sećanja su ostajala nejasna, zatvorena, nedostupna... skrivena u magli koja je zaklonila njegovo postojanje. Pokuša da svede ono čega je mogao da se priseti iz vremena pre nego što se magla spustila. Priseti se boravka na Nepal u susreta sa samoproklamovanim tibetanskim disidentima koji su tražili američku pomoć. Lagali su, Ejmbler je hitro zaključio: u stvari, oni su bili predstavnici ma-oističkih pobunjenika kojih se Kina odrekla, a nepalska vlada, i sama u grčevitoj borbi da opstane, zabranila i samo njihovo postojanje. Operacija Štaba u Čangvi usledila je posle toga... pripreme za uklanjanje Vaičen Lijanga... i onda? Svest mu je delovala kao pocepana strana: nije bilo oštre i prave linije između sećanja i njegovog pomanjkanja; ta linija, kao i ona kod papira, bila je reckava... jezičci sećanja zadirali su u prostor pod maglom, i obratno.

Isto je bilo i sa sećanjima o njegovom boravku na ostrvu Pe-riš, jer su sva bila ograničena na period od poslednjih nekoliko meseci. I veoma veliki broj njegovih ranijih sećanja bili su samo izlomljeni trenuci, delići istrgnuti iz vremena i smisla.

A možda je trebalo da se vrati u vreme od pre nekoliko ne-delja u kojima je došlo do njegove otmice i zatvaranja... doba za koje mu je sećanje na njegov život bilo živo i čvrsto kao pod nogama. Kad bi samo mogao da nade nekoga s kim bi ta sećanja mogao da podeli. Nelgja čije bi prisećanje moglo da pruži svedočanstvo kome je očajnički težio: potvrdu da je on onaj koji jeste.

Impulsivno, Ejmbler zamoli službu za obaveštenja o telefonskim pretplatnicima da mu daju broj izvesnog Dilena Satklifa iz Providensa na Rod Ajlendu.

Dilen Satklif je bio čovek o kome godinama nije razmišljao, neko koga je sreo i prijateljevao s njim dvadesetak godina ranije. Upoznali su se kao bruceši na koledžu Karlajl, maloj školi opšte umetnosti u Konektikatu i smesta sklopili prijateljstvo. Satklif je bio obešenjak, nadareno blebetalo sa velikom zalihom priča o odrastanju u Peper Pajku u Ohaju. Uz to je bio veoma sklon opasnim ispadima, kao što je onaj kad je na šiljak tornja Mekintajr natakao bundevu tešku četrdesetak kilograma, na veliko veselje učenika i silnu muku školske uprave, jer se niko od radnika škole nije usuđivao da je skine. Ejmbler je pogodio iz prve da je to Satklifovo delo, stavio mu do znanja da zna, ali nikad o tome nikome nije proslavio ni reč.

Ejmbler se prisetio i Satklifovih prugastih majica tipa „Čar-li Braun“, glinenih lula koje su retko korišćene ali bile zanimljivije od uobičajenih zbirki boca popijenog piva ili podrumskih traka grupe „Grejtful ded“. Ejmbler se sećao i prisustva Satklifovom venčanju koje se zbilo godinu dana posle diplomiranja, a znao je i da ima dobar posao u jednoj lokalnoj banci u Provi-densu koja je nekada bila nezavisna, a sada deo lanca nacionalnog bankarskog sistema.

- Dilen Satklif - javi se sad glas sa druge strane linije. Ejmbler ga ne poznade odmah, ali ga svedjedno smesta preplavi prijateljska toplina.

- Dilene! - uzviknu Ejmbler. - Ovde Hal Ejmbler. Sećaš li me se još?

Nasta duga pauza. - Žao mi je - reče čovek, a delovao je zbunjeno. - Nisam siguran da sam dobro čuo vaše im[^].

- Hal Ejmbler. Bili smo zajedno na karlajlskom koledžu pre dve decenije. Delili smo sobu kao bruceši. Bio sam ti i na ven-

89

čanju. Sećaš li se sad? Mnogo je prošlo otkad smo zajedno popili piće, je li?

- Čujte, ja ne kupujem stvari od stranaca preko telefona -reče čovek kruto. - Savetujem vam da ovo pokušate s nekim drugim.

Je li moguće da je ovo bio pogrešan Dilen Satklif? Ništa kod njega nije podsećalo na Dilena Satklifa kojeg se on sećao. - Izvinite - reče. - Moguće je da sam pozvao pogrešnog momka. Znači li to da vi niste pohađali karlajlski koledž?

- Pohađao jesam. Ali u mojoj klasi nije bilo nikoga ko se zvao Hal Ejmbler.

I veza se prekide.

Podlegao mešavini ljutine i straha, pozvao je potomfjoledž u Karlajlu i zatražio da ga povezu sa administrativnim odelje-njem.

- Možete li da mi ponovite ime, gospodine - upitao je mladi čovek s druge strane linije kad mu je Ejmbler uz izmišljenu priču objasnio koji mu je podatak potreban.

Ejmbler ga je poslušao i nestrpljivo i pun strepnje sačekao odgovor.

- Niko pod tim imenom, gospodine, nije diplomirao na ovom koledžu još od vremena njegovog nastanka.

- Je li moguće da vaša baza podataka nije obuhvatila taj period?

- Ne. Mi smo mali koledž, pa takav problem nemamo. Ve-rujte mi, gospodine, da je taj momak ikada tokom dvadesetog veka ovde bio upisan, ja bih to znao.

- Hvala vam - rekao mu je Ejmbler šupljim glasom i spustio slušalicu.

Ruka mu je podrhtavala dqk je pritiskao dugme za isključenje mobilnog telefona. Ludilo!

90

Zatvori oči i u svest prizva sijaset sećanja. Sećanja na oca i njegovu bocu, partije pokera na prvoj godini koledža u kojoj je pelješio starijeg studenta koji se mrštio kao da sumnja da ga brucoš vara, vrelog jula na letovanju na jezeru Kandaiga i golih grudi Vendi Salivan krišom viđenih dok se presvlačila u ženskoj svlačionici. Jednog avgusta provedenog na radu u čevabdžinici kad mu je bilo petnaest godina. Zaljubljenosti na poslednjoj godini koledža... o, Bože, ustreptalosti prilikom onih prvih susreta, i onda suza, prebacivanja, mirenja i mirisa šampona iz njene kose koji ga je godinama kasnije, kad bi ga negde osetio, ostavljao zgromljenog nostalgijom i čežnjom.

Sećao se i regrutacije i obuke u konzularnim operacijama i ushićenosti trenera njegovom posebnom darovitošću. Svih stvari sećao se jasno i precizno. Imao je dvostruki život. Ili je to bila samo dupla uobrazilja? Damaranje bese počelo da mu tutnji u glavi kad se diže sa kreveta i izađe iz sobe.

U uglu onoga što je prolazilo kao motelsko predvorje bio je postavljen kompjuter sa pristupom Internetu. Ejmbler sede ispred njega i posluži se lozinkom analitičkog biroa Stejt Depart-menta i prikači se na „LeksisNeksis“ - bazu podataka o dnevnim novinama. Lokalne dnevne novine u Kamdeni, okrug Kent, gde je odrastao, svojevremeno su pisale o njemu kada je, kao učenik šestog razreda Simpsonove osnovne škole, osvojio nagradu na takmičenju u čitanju. Njegova majka... koja ga je u to doba već sama odgajala... bila je beskrajno ponosna na njega. Ali sada je u pitanju bilo nešto više od detinje samozaljubljenosti.

Pokrenu pretragu „Nesusa“.

Ništa. Nije bilo odziva na opis koji je dao. A članka iz „Dover posta“ sećao se kristalno jasno..., majka ga je držala zalepljenog na frižider sve dok nije požuteo. „Neksus“ je imao podatke o decenijama izlaženja „Posta“, o tome ko je dobio a ko

91

izgubio na opštinskim izborima, o svim otkazima u kompaniji „Siberi Hosije“, o krupnoj obnovi gradske većnice. Ali Harison Ejmbler za „Neksus“ jednostavno nije postojao. Nije postojao onda. Ne postoji sad. Ludilo!

* * *

Aerodrom bese prisna džungla terasa, čelika i stakla uz prepoznatljiv pejzaž ustanove krcate zaposlenima. Gde god se čo-vek okrenuo, pogled je morao da mu naiđe na službenike va-zduhoplovnih kompanija, pripadnike aerodromskog obezbe-denja, rukovaoce prtljagom, sve sa bedževima i u uniforrfcma raznih vrsta. Neka vrsta prelaznog oblika, zaključa Ejmbler, između vreve savezne poštanske ustanove i odmarališta.

Kupio je kartu u jednom pravcu za Vilmington, koja ga je koštala sto pedeset dolara: ulaznica, takoreći, za sastanak. Ponašao se kao da mu je dosadno, taman kao i žena na šalteru koja čak i zevnu dok mu je udarala pečat na bording karton. Fotografija na dokumentu koji je podneo... vozačkoj dozvoli iz Džordžije... ne bi prošla pažljivije proučavanje, ali prođe bez njega.

Kapija 19 bila je na kraju dugog hodnika i stajala priključena uz još dve. Osvrnu se oko sebe i vide da je prisutno jedva dvanaestak putnika. Bilo je pola tri. Sledeći let na koji se ulazilo kroz bilo koju od ovih kapija bio je planiran tek za devedeset minuta.

Da li je osoba koju je trebalo da sretne već stigla? Izgledalo je vrlo verovatno. Znaćeš ko sam, glasila je poruka.

Ejmbler obide više prostora ^sedenje i prouči prisutne. Nezadovoljstvo stade da mu raste. Obični putnici. Deca. Starci. Znaćeš ko sam.

Π

fmm

f

K«

i'mJ

Wo/ao

}iz~

- Po-

- Verujem da će to da pokuša - odgovori Ejmbler. - Vašeg dobra radi, nadajte se da neće promašiti.

Lažni Sik klimnu glavom s odobravanjem. - Ali ja, za razliku od vas, imam „kevlar“, za svaki slučaj.

I on opet pogleda Ejmblera u oči. - Verujete li mi?

- Ne - reče Ejmbler posle kraćeg razmišljanja. - Ne verujem vam.

Čovekov osmeh se raširi. - Vi ste Tarkvin, zar ne? Paket, a ne onaj koji je trebalo da vas isporuči. Vidite, vaša reputacija vas je pretekla. Kažu da đavolski dobro čitate ljude. Ja sam morao da budem siguran da je tako. *

Sad Ejmbler sede pored njega; sastanak će na taj način Diti manje sumnjiv. Šta god da mu je ovaj čovek spremao, brza smrt to nije bila.

- Zašto mi ne objasnite šta želite? - upita Ejmbler. Stranac mu pruži ruku. - Ime mi je Arkadije. Vidite, rečeno

mi je da bi prilično legendarni agent, alijas Tarkvin, mogao da bude raspoloživ.

- Raspoloživ?

- Za vrbovanje. I ne, ja ne znam vaše pravo ime. Svestan sam da tragate za obaveštenjem. To obaveštenje ja nemam. Ono što imam je pristup tom obaveštenju. Tačnije, pristup do onih koji imaju to obaveštenje.

Arkadije pucnu zglobovima prstiju. - Ili pristup do onih koji imaju pristup do onih koji poseduju tu informaciju. Vi nećete biti iznenađeni ako vam kažem da je organizacija kojoj pripadam pažljivo izdvojena. Obaveštenja teku samo tamo gde moraju.

Dok je govorio, Ejmbler ga je rMžljivo, usredsreden, netremice posmatrao. Nadanje ponekad zasenjuje opazaj, znao je, očaj takođe. Kao što je redovno objašnjavao saradnicima koje je za-panjivao njegov dar: Mi ne vidimo ono što ne želimo da vidimo.

94

»aseg

az!i-

:em

ine sj'e i da

Prestani da žudiš. Prestani da zamišljaš. Samo primaj signale koji će, hteli - ne hteli, da budu poslani. I to je ključ. Sik pred njim je bio lažan. Ali nije lagao.

- Moram da priznam da me brzina vašeg poziva da vam se priključim zbunjuje - reče Ejmbler.

- Ne volimo da gubimo vreme. To je nešto što nam je, rekao bih, zajedničko. Jedna pravovremena kopča zamenjuje devet drugih, kako biste to vi Amerikanci rekli. U ovom slučaju, jauk je odjeknuo juče ujutru.

Jauk... esnafski žargon. Stanje uzbune koje je radiom posla-to svim obaveštajnim službama u zemlji. Način je korišćen kad bi hitnost sticala prednost nad tajnošću; bio je to nesiguran način komunikacije. Poruka poslata tolikim ušima bila je predodređena da stigne i do onih koje prisluškuju.

-1 pored toga sam zbunjen - reče Ejmbler.

- Mislim da ste u stanju da povežete stvari. Jasno je da su vaši obožavaoci iščekivali ovaj trenutak. Sasvim izvesno, nadali su se da će moći da vas zavrбуju pre no što opet nestanete. I, nema sumnje, znaju da imaju takmace u trci za vaše usluge. Ne žele da dozvole da im trenutak promakne.

Jasno je... sasvim izvesno... nema sumnje.-Vi zaključujete, ne iznosite činjenice.

- Kao što vam rekoh, informacije su strogo izdvojene u organizaciji. Ja znam ono što treba da znam. Mogu da pretpostavim stvari do izvesne granice i iza toga. I, razume se, postoji ogromna količina stvari zbog kojih sam zadovoljan što ih ne znam. Sistem radi za sve nas. Obezbeđuje da oni budu sigurni. Osigurava da ja budem bezbedan.

*"

- Ali ne osigurava da bezbedan budem i ja. Jedan od vaših momaka je pokušao da me ubije.

- Ja u to veoma sumnjam.

95

- Zrno velikog kalibra koje me je očešalo po vratu ne bi se složilo s vama.

Arkadije je izgledao smeten. - To bi bilo izvan svakog smisla.

- Je li? E, pa, strelac koga ste postavili na čeku izgledao je prilično iznenađen, takođe, trenutak pre no što mu je zrno prošlo sasvim kroz glavu- reče Ejmbler tihim i hrapavim glasom. - Kakvu to ludo prokletu igru igrate, vi momci?

- Mi ne - reče Arkadije posle duge pauze. - Obavičemo analizu, utvrditi do kraja da kod nas nije bilo propusta. Ali to mi mnogo liči na parazitsku posetu, da se tako izrazim. Neće se ponoviti. Nijednom, od trenutka kad stanete uz nas.

- Je li to obećanje ili pretnja?

** Arkadije se lećnu. - O, teško

meni. Izgleda da smo skroz-na-

skroz krenuli od pogrešnih predubedenja. Ali bih želeo da vam kažem sledeće: moji poslodavci bi veoma želeli da vi budete obezbedeni... pod uslovom da budu uvereni da ćete i vi isto da učinite za njih. Poverenje mora da teče u oba pravca.

- Poverenje u mene - reče Ejmbler čvrsto, - stvar je u koju će morati da veruju ili ne veruju.

- Ali upravo to je, vidite, nešto na šta oni nikad neće pristati - reče Arkadije kao da se izvinjava. - Neprijatno je, znam. Ali oni imaju drugu zamisao. Žele da ubiju dve muve jednim udarcem. Imaju za vas jedan mali posao.

I Ejmbler po prvi put, mada je perfektno govorio engleski, uhvati obrise njegovog maternjeg jezika koji je očito bio slovenski.

- Kao neka audicija, šta li?

- Baš tako! - reče Arkadije i oči mu sinuse. -1 sve užasno zavisi od ostvarenja... „pobedi-pobedi^ako to moji poslodavci imaju običaj da kažu. Posao koji imamo za vas je sitan... ali ose-tljiv.

- Osetljiv?

96

- Neću da vas lažem... a i čemu? - i on se tu široko osmeh-nu. - Posao je mali, ali je natkrilio sve druge. Da bude obavljen ipak mora. Moji poslodavci, vidite, imaju jedan problem. Obazrivi su oni ljudi, videćete... i bićete zahvalni što je tako. Kao što kaže stara izreka, svaka ptica svome jatju leti. Ali možda nisu svi njihovi prijatelji tako pažljivi kao oni. I možda je ubačeni agent našao zajednički jezik s nekim njihovim pobratimima. Nije zlato sve što šija, znate. Možda je takav agent, pošto je skupio dovoljno dokaza, spreman da svedoči na sudu o tome. Savršena brljotina.

- Ubačen agent? Budimo jasni. Govorite li vi to o nekom tajnom agentu savezne vlade?

- Nezgodno, zar ne? - reče Arkadije. - On je, u stvari, iz ATE Ako je islednik zaista bio iz pomenutog Biroa za alkohol,

duvan i vatreno oružje, onda je istraga vođena u vezi s nekom vrstom krijumčarenja oružja. To nije moralo da znači da se i organizacija za koju Arkadije radi bavi tim poslom; pobratimi bese reč kojom se Arkadije poslužio. Očigledna pretpostavka bila je da su krijumčari oružja koji snabdevaju organizaciju pali u zamku.

- Taj čovek će da umre jednoga dana - nastavi lažni Sik zamišljeno. - Moždani udar. Srčani napad. Rak. Ko to može da kaže? Ali, kao i svi mi, i on je smrtni čovek i jednoga daua će umreti. Mi samo želimo da se ta neumitnost dogodi ranije. To je sve.

-Zastoja?

Sik gadljivo iskrivi lice. - Ovo postaje zaista neprijatno.

Ejmbler samo očuta i sačeka.

- E, pa, istina je da mi ne znamo tačno kako on izgleda. Osoba sa kojom je bio u direktnoj vezi nije u slanju da nam pomogne.

- Zato što je mrtav?

97

- Neću da vas lažem... a i čemu? - i on se tu široko osmeh-nu. - Posao je mali, ali je natkrilio sve druge. Da bude obavljen ipak mora. Moji poslodavci, vidite, imaju jedan problem. Obazrivi su oni ljudi, videćete... i bićete zahvalni što je tako. Kao što kaže stara izreka, svaka ptica svome jatju leti. Ali možda nisu svi njihovi prijatelji tako pažljivi kao oni. I možda je ubačeni agent našao zajednički jezik s nekim njihovim pobratimima. Nije zlato sve što šija, znate. Možda je takav agent, pošto je skupio dovoljno dokaza, spreman da svedoči na sudu o tome. Savršena brljotina.

- Ubačen agent? Budimo jasni. Govorite li vi to o nekom tajnom agentu savezne vlade?

- Nezgodno, zar ne? - reče Arkadije. - On je, u stvari, iz ATE Ako je islednik zaista bio iz pomenutog Biroa za alkohol,

duvan i vatreno oružje, onda je istraga vođena u vezi s nekom vrstom krijumčarenja oružja. To nije moralo da znači da se i organizacija za koju Arkadije radi bavi tim poslom; pobratimi bese reč kojom se Arkadije poslužio. Očigledna pretpostavka bila je da su krijumčari oružja koji snabdevaju organizaciju pali u zamku.

- Taj čovek će da umre jednoga dana - nastavi lažni Sik zamišljeno. - Moždani udar. Srčani napad. Rak. Ko to može da kaže? Ali, kao i svi mi, i on je smrtni čovek i jednoga daua će umreti. Mi samo želimo da se ta neumitnost dogodi ranije. To je sve.

- Zašto ja?

Sik gadljivo iskrivi lice. - Ovo postaje zaista neprijatno. Ejmbler samo očuta i sačeka.

- E, pa, istina je da mi ne znamo tačno kako on izgleda. Osoba sa kojom je bio u direktnoj vezi nije u slanju da nam pomogne.

- Zato što je mrtav?

97

- To je nevažno... Hajde da se držimo samo šire slike. Ne želimo da pokupimo pogrešnu osobu. Ne želimo da načinimo grešku. Pojedini bi jednostavno mitraljirali sve koji su na vidiku. Mi ne. Mi ne radimo tako.

- Još malo pa ste kao majka Tereza.

- Ne kažem ja da se mi trudimo da postanemo sveci, Tarkvi-ne. Ali ni vi to ne činite - reče čovek i oči mu sevuše. - Ali da se vratim suštini: vi ćete biti u stanju da jednim pogledom ustanovite ko je meta. Jer, s obzirom na to da jeste meta, on će da zna da je obeležen. To je ona vrsta stvari koju ćete vi biti u sta-

Ti)vi da uočite.

- Shvatam - reče Ejmbler.

%,

I jeste shvatio. Posao o kome su razgovarali i jeste bio audicija... ali, ono što su oni želeli da postignu nije bilo da se samo uvere da on ljudima može da čita misli. Ne, ubistvom saveznog agenta trebalo je da im potvrdi njegovu verodostojnost... dokaže da je raskinuo sve prethodne veze i odrekao vernost prethodnim poslodavcima, rekao zbogom konvencionalnom moralu. Mora da su imali razlog da veruju da je dovoljno ogorčen i otuđen da prihvati zadatak.

Možda su pogrešno obavешteni. A možda, ipak, prosto znaju više od njega... znaju možda, kao što on ne zna, zašto je tačno poslat na ostrvo Periš. Možda je imao daleko veći razlog da bude ogorčen od onih kojih je bio svestan.

- Pa onda, jesmo li se dogovorili? Ejmbler malo razmisli. - A šta ako kažem ne?

- E, to nikad nećete saznati, zar ne? - reče Arkadije i osmeh-nu se. - Možda bi trebalo da kažete ne. I prepustite se zaboravu. Ima i gorih stvari. Postoji «na izreka koja kaže da je radoznanost ubila mačku.

-1 da je, kad je zadovoljila radoznanost, vraćena u život.

98

(10

og

ika-fet-

io-

en

aju 10

[bu-

fc-ora-do-

Jedina stvar koju ne bi mogao da preboli bila bi da ne dozna šta stoji iza ovoga što mu se desilo. Morao je da dozna i morao da, na ovaj ili onaj način, pravdi privede one koji su pokušali da mu unište život. Ejmbler odmeri čoveka u pilotskoj uniformi, tamo pored pulta na kapiji. - Mislim da možemo da poslušamo.

Bilo je to ludilo, ali isto tako i jedina stvar koja je od ludila mogla da ga spase. Ejmbler se priseti stare grčke legende o lavi-rintu na Kritu, jazbine Minotaura. Bio je tako zamršeno napravljen da oni koji bi se našli u njemu nisu mogli da pronađu put za napolje. Tezeju je pomogla Arijadna tako što mu je dala klupko kanapa koji je on vezao za ulazna vrata i tako, prateći ga, uspeo da se vrati. U ovom trenutku, čovek pored koga je se-deo

Ejmbleru je bilo nešto najbliže tom pomagalu iz legende. Nije znao jedino koja staza njegovog lavirinta vodi u slobodu, a koja u smrt. Ali, bio je radije spreman da rizikuje nego da ostane u lavirintu.

Arkadije konačno počeo da govori kao neko ko je precizna uputstva naučio napamet. - Sutra u deset sati ujutru, tajni agent ima zakazan sastanak sa državnim javnim tužiocem za južni okrug Njujorka. Mi verujemo da će ga jedna oklopna limuzina dovesti do ugla trga Svetog Andreje, blizu skvera Foli u donjem Menhetnu. Možda će biti u društvu, deo neke grupe; a možda će biti i sam. Bilo kako bilo, biće to redak trenutak u kome će da bude ranjiv: agent će morati pešice da pređe jednu prilično veliku pešačku zonu. Vi morate da budete tamo.

- Idem li to bez podrške?

- Jedan od naših ljudi biće tamo da pomogne. U pravom trenutku će vam dodati oružje. Ostalo je u vašim rukama. Sve što od vas zahtevamo jeste da tačno sledite uputstva. Shvatam da je ovo isto što i traženje od džez muzičara da muziku svira po notama, a ne da improvizuje, ali u ovom slučaju ne sme da bude improvizacije. Kako ono Amerikanci kažu? „Biće kako ja

99

u

m.

hoću ili srećan ti put", tačno? Plan mora da bude poštovan do poslednjeg detalja.

- Sve je i suviše javno - pobuni se Ejmbler. - To je loš plan.

- Ma koliko da inače cenimo vašu stručnost - reče mu Arkadije, - u ovom slučaju ćete morati da prihvatite da i mi znamo šta radimo. Vi ne poznajete činjenice sa terena. Moji poslodavci ih poznaju i proučavali su ih. Meta je oprezan čovek. On sigurno neće da se šunja ispod mostova da bi vama olakšao posao. Ovo je, u stvari, jedna izuzetna prilika. Drugu možda nećemo imati još dugo vremena, a onda će već i da bude kasno.

- Ima na desetine potencijalnih problema - nije odustajao Ejmbler.

t

- Ništa vas ne sprečava da se sada slobodno udaljite - reče Arkadije čvrstim glasom. - Ali ako obavite zadatak, po uputstvima, bićete upoznati s nekim ko je iznad mene u lancu komandova-nja. To je neko koga vi znate. Neko ko je radio sa vama.

Neko, onda, ko bi mogao dobro da zna čelu priču o onome što se desilo Harisonu Ejmbleru.

- Obaviću to - reče Ejmbler.

Nije mislio unapred... nije mislio o onome na šta je pristao. Znao je da, ako sada ispusti ovaj kraj kanapa, nikad više neće moći da ga pronađe. Arijadnin kanap... ali kuda on vodi?

Arkadije se naže napred i potapša ga po ruci. Gledano iz daljine, taj pokret je mogao da izgleda prijateljski. - Mi zaista ne tražimo mnogo. Samo da vi postignete uspeh tamo gde drugi nisu. To vam neće biti prvi put.

Neće, pomisli Ejmbler, ali bi mogao da bude poslednji.

100

GLAVA SEDMA

Lengli, Virdžinija

Klejton Kaston je izgledao zamišljen kad se vratio u svoju kancelariju bez prozora. Ali ne izgubljen u mislima, zaključio Adrijan Čoj; zatečen u mislima, bilo bi tačnije. Kaston je

izgledao kao da je odlučan da nešto obavi. Verovatno da raširi još jednu dugu tabelu, turobno pomisli Čoj.

Oko Kastona kao da su bile sve same tabele i pregledi. Adrija-nu uopšte nije bio jasan. I sama čovekova neupadljivost delovala je zbunjujuće. Teško je moglo da se zamisli da mu je profesija ista kao, recimo, Dereka Sen Džona, neustrašivog tajnog agenta iz romana Klajva Makartija, koje je Adrijan naprosto gutao.

Kako se desilo da je dopao u njegovu službu? Mora biti da je to maslo nekoga iz kadrovske službe kome i sada, ako je slučajno za ručkom, kad se seti Adrijana i radnog mesta na koje ga je poslao, supa odmah izbija na nos.

A ipak je bilo trenutaka... trenutaka kad se Adrijan pitao da li je zaista dobro ocenio čoveka, pitao se ima li on, u stvari, još jedno lice.

- Mogu li nekako da pomognem? - upita Adrijan beskrajno uslužno.

*"

- Da - odgovori Kaston. - Još kako možeš da pomogneš! Kad smo uputili zahtev konzularnim operacijama da nam do-

101

stave dosijea koja se odnose na alias Tarkvin, dobili smo samo pojedine delove.

Potrebno mi je sve što mogu da izgrebu o tome. Imam direktorovo ovlašćenje za to. Reci im neka to ovlašćenje provere u direktorovom kabinetu i neka ubrzaju postupak.

- Čekajte malo - reče Adrijan. - Znači li to da ste vi prove-reni i da imate ovlašćenje za rad na nivou direktora?

- Ta ovlašćenja i provera koja uz to ide vezuju se za projekat. Ali da, u načelu sam i ovlašćen i proveren.

Adrijan pokuša da sakrije iznenađenje. Čuo je već da svega dvanaestak ljudi iz cele agencije ima tu vrstu ovlašćenja i provere. Je li moguće da je i Kaston jedan od njih?

^

Ali, ako je Kaston proveren do tog nivoa, onda i on, s obzirom na to da je Kastonov pomoćnik, mora biti prilično detaljno proveren, takođe. Adrijan pocrvene. Čuo je gde se govori da se novajlije koje imaju pristup vrhunskim tajnama podvrgavaju teškom nadzoru. Da li je bilo moguće da su mu ozvučili stan? Bezbrojna dokumenta je morao da potpiše pre no što je zaista stupio u službu; potpisao je, nema sumnje, i da se odriče prava na privatnost na koju je mogao da računa kao običan građanin. Ali, da li je zaista mogao da bude predmet strogog nadzora? Adrijan razmisli o toj mogućnosti i... istini za volju... nađe da ga ushićuje.

- Takođe mi je potrebno još podataka sa ostrva Periš - reče Kaston i žmirnu nekoliko puta. - Potrebni su mi lični podaci o svakome ko je radio u odeljenju 4Z u poslednjih dvadeset me-seci: doktori, bolničarke, bolničari, stražari, svi.

- Ako su podaci digitalizovani, trebalo bi da budu u stanju da nam ih pošalju preko sigurnog i-mejla - reče Adrijan. - Trebalo bi da to bude automatski.

- Kad se ima na umu kako je skrpljen kompleks vladinih operativnih platformi, ništa automatsko nije zaista i automat-

102

sko. FBI, INS, čak i proketo Ministarstvo za poljoprivredu, svi imaju sopstvene sisteme. Neefikasnost je zapanjujuća.

- Uz to, neko od ovog osoblja možda je to još samo na papiru. Moglo bi da potraje i duže.

- Vreme nam izmiče. Moraš da se pobrineš da to svima staviš do znanja.

Adrijan malo počuta. - Tražim dozvolu da slobodno govorim, gospodine.
Kaston prevrnu očima. - Adrijane, ako želiš da ti se izdaje dozvola da slobodno govoriš, trebalo je da se prijaviš u vojsku. Ti si u CIA. Mi to ne radimo.
- Znači li to da uvek mogu slobodno da govorim? Kratko otresanje glavom. - Izgleda da si nas pobrkao sa američkim Institutom za kulinarstvo. Dešava se.
Adrijan je tu i tamo bivao ubeđen da Kaston nema smisla za humor.
- U redu. E pa, onda, imam osećaj da oni tamo u konzularnim operacijama odugovlače - reče Adrijan. - Nisu mi izgledali mnogo veseli kad su dobili naš upit.
- Razume se da nisu. Da je drugačije, bilo bi to priznanje da je Centralna obaveštajna agencija upravo to što jeste, Centralna obaveštajna agencija ove države. A to im krnji ponos. Ali, ja nemam vremena da danas dovodim u red čitavu organizacionu zbrku. Ostaje činjenica da mi je potrebno da oni sarađuju. Što znači da si mi potreban ti da ih privoliš na saradnju. U stvari, računam da ćeš to da učiniš.
Sat kasnije, dobili su veliki digitalizovani dosije sa ostrva Pe-riš. Posle dekompresije i dešifrovanja, ustanoviše da je njegova glavna komponenta neka vrsta audio-fajla.
- Znaš li ti kako radi ova stvar? - progutla Kaston. Adrijan tako dobi priliku da se istakne i nakon nekoliko softverskih podešavanja pusti snimak preko Kastonovog kom-
103

pjutera. Snimak je očividno bio napravljen tokom jedne psihijatrijske seanse sa pacijentom 5312. Već su znali da je pacijent 5312 vrhunski vladin operativac iza kojeg stoje dve decenije rada i da je, prema tome, u posedu dve decenije vrednih operativnih tajni... procedura, cifara, pomagala, doušnika, izvora, mreža.
Sad su doznali... snimak je to jasno predočavao... i da je načisto lud.
- Imam loš osećaj u vezi s ovim momkom- usudi se da kaže Adrijan.

•
Kaston se smrče. - Koliko puta istu stvar treba da ti ponovim? Ako želiš da mi govoriš o logici, informaciji, dokazim^ ja se sav pretvaram u uvo. Kad budeš imao promišljen zaključak, molim te da me smesta obavestiš. Step en ubeđenosti takode je deo našeg zanata. Ali nemoj da mi pominješ „osećaje“. Srećan sam što si u stanju da nešto osećaš. Moguće je da sam i ja takav, takode, ali mi drugi to osporavaju. Osećanja i osećaji nespojivi su sa ovom službom i kancelarijom. Tu priču sam ti već pričao.
- Žao mi je - reče Adrijan. - Ali kad neko kao što je taj tip slobodno seta unaokolo...
- Neće još dugo - reče Kaston kao da govori samom sebi, a onda još tišim glasom ponovi:
- Neće još dugo.

Peking, Kina
Kao šef Drugog odeljenja Ministarstva državne bezbedno-sti... biroa posvećenog operacijama u inostranstvu... Čao Tang je redovno posećivao Džongnanh«. A ipak mu je svaki put kad bi tu stizao srce življe lupalo. Mnogo je istorije bilo vezano baš za, ovo mesto: sva prethodna nadanja nacije i sva razočaranja;
104
rra-
i sebi, a
mo-Cr Tang i put kad lrano baš pzočaranja;
svi uspesi i svi neuspesi. I zato je svaki korak koji je tu činio bio pritisnut senkom istorije.

Džongnanhai, poznat i kao More palata, bio je glavni grad u glavnom gradu. Ogromno, strogo branjeno zdanje, u kojem su vrhovne kineske vođe živele i vladale, bilo je simbol carstva otkako su ga mongolske vojskovođe opasale bedemima za vreme dinastije Juan u četrnaestom veku. Dinastije koje su zatim sledile, dograđivale su ga tokom vekova, rušile pojedine delove i doživljale nova moćna utvrđenja; neka od njih t)ila su posvećena očuvanju moći, druga uživanjima u ljubavi i zadovoljstvima. A sve što je stvarano, podizano je oko jezera ljudskom rukom stvorenih i delovalo raskošno bajkovito. Godine 1949., da je Mao preuzeo apsolutnu kontrolu nad zemljom, kompleks, dotle veoma oronuo, još jednom je izgrađen. Ukratko, novi vladari zemlje dobili su novi dom. Ono što je nekad bilo građeno u skladu sa prirodnim pejzažom dobilo je praktična obeležja novog doba: asfalt i parkirališta; izuzetna prefinjenost u obradi drveta ustupila je mesto mrkom i kockastom dekoru istočnog bloka. Ali, sve to je bila samo kozmetika; novi vladari u svemu su se pridržavali starije i dublje tradicije tajnosti i nepristupačnosti. Pitanje koje se postavljalo, sa stanovišta Čaovog načina razmišljanja, bilo je hoće li bedem te tradicije popustiti pred čovekom koji je naumio da ih promeni: kineskim mladim predsednikom, Liu Angom.

Predsednikova odluka je bila, priseti se Čao, da živi ovde. Njegov prethodnik nije živeo u Džongnanhaju već na obližnjem strogo čuvanom imanju. Liu Ang je imao svoje razloge da živi u istom kompleksu kao i ostatak državnog vrha. On -je verovao u svoju moć ličnog ubeđivaflfa, mnogo polagao na svoju sposobnost da nezvaničnim posetama pridobije za sebe džepove otpora, verovao da zajedničke šetnje među ukrasnim bi-

105
Ijem parka stvaraju uravnoteženost i da ispijanje čaja izvan zva-ničnog protokola doprinosi boljem razumevanju.

Večerašnji sastanak, međutim, nije bio nezvaničan i neplaniran. Sastanak je uistinu Angu bio nametnut, ne od strane protivnika, već na zahtev njegovih pristalica. Na kocki se, naime, našao ne samo Angov lični opstanak, već i budućnost najmnogoljudnije nacije na svetu.

Strah je kostrešio petoro od šestoro ljudi okupljenih te večeri oko lakiranog stola na drugom spratu Angove rezidencije. A ipak je sam predsednik odbijao da pretnje prihvati ozbiljno. Čao je mogao da protumači Angov bistar pogled: skup uplašanih staraca, mislio je on o njima. U ovom granitnom zdanju u senci Palate natopljene samilošću. Liu Angu bese teško da pojmi koliko je ranjiv.

Čovek uskih ramena i blagorečiv, koji je Angu sedeo sa desne strane, izmenja pogled s drugom Čaom, i obrati se predsed-niku: - Oprostite mi što govorim otvoreno, ali kakvo dobro mogu da donesu svi vaši planovi o reformama, ako vi ne budete živi da ih sprovedete?

On je bio Angov savetnik po pitanjima bezbednosti i, kao i Čao, pripadao MDB, mada Odeljenju za unutrašnje poslove. -Čovek mora da ukloni kornjače koje grizu iz bare, ako u njoj želi da pliva. Čovek mora da iščupa otrovni bršljan iz leja sa hrizantemama, ako želi da ubere cvet. Čovek mora...

- Čovek mora da poseče šibljak metafora, ako želi da požanje zrno razuma - prekide ga Ang uz laki osmeh. - Iznosili ste ovaj slučaj i ranije. Moj odgovor je nepromenjen. Ne slažem se.

I glas mu posta čvrst i odlučan. - Ne pristajem da podleg-nem strahu. I odbijam da nešto poduzimam protiv ljudi samo na osnovu sumnji neutemeljenih na dokazima. Kad bih tako postupio, poistovetio bih se s mojim neprijateljima.

106

Izva-
icjmi

I, kao i iove.-(i njoj sa
jpoža-iste i se. odleg-samo i tako

- Vaši neprijatelji će vas uništiti ako samo budete sedeli i razmišljali o vašim dubokoumnim idealima! - umeša se Čao. -A onda ćete se zaista mnogo razlikovati od njih... oni će biti po-bednici, a vi ćete biti potučeni!

Govorio je iskreno i žestoko. Od iskrenosti nikad nije odustajao, a žestina je tekla uz nju. - Neki od onih koji mi se protive su ljudi i žene koji se rukovode principima - reče Liu Ang ne podižući glas. - Ljudi i žene koji obožavaju stabilnost, a mene smatraju pretnjom tome. Kad budu uvideli da greše, prestaće da budu opozicija.

I tu je, Ang je to stalno ponavljao, vreme bilo na njegovoj strani.

Čao je znao da vreme ističe i to baš sada i ovde i, mada nestrpljiv, morao je da sedi i sluša razmenu mišljenja između predsednika i njegovih zabrinutih savetnika, iako mu je bilo jasno da ono što jedino mora da usledi jeste neodložna akcija.

- Zar vi, koji tvrdite da ste mi verni... zar vi da tražite od mene da postanem ono što prezirem najviše na svetu? - bunio se Ang. - Kažu da vlast kvari ljude, ali ne kažu kako. Ali ja to sada znam: evo, baš ovako. Onda kad reformator stane da sluša preplašene savetnike. E pa, ja odbijam da to činim.

Čao se jedva uzdrža da pesnicom ne lupi po stolu. - Jeste li vi neranjivi? - upita sevajući ljutilo očima. - Ako vam neko ispali metak u vaš reformatorski mozak, hoće li zrno da se odbije od njega? Ako vam neko mačem zaseče reformatorsku šiju, hoće li sečivo da se skrši? Nećete da slušate preplašene savetnike, kažete vi! Kako bi bilo da poslušate trezvene savetei

- Hajde da skinemo rukavice i vidimeršta je to što vi od mene tražite. Ja ću da vam kažem. Tražite od mene da sprovedeni čistku. A ja to neću.

107

- Vi želite da vam ruke ostanu čiste - reče mu Čao i lako pocrvene. - A ja kažem da će uskoro svi imati prilike da se dive tim vašim čistim rukama... na vašoj sahrani!

Čao se dičio svojim samosavladivanjem, ali je sad već teško disao. - Ja nisam stručnjak za pravo, privredu ili filozofiju. Ali se u bezbednostrazumem. Ceo vek sam proveo u MDB-u. A postoji jedna stara izreka koja kaže da kad magarac govori o drugim magarcima, mudar čovek sluša.

- Vi niste magarac - dobaci mu Liu Ang uz laki osmeh.

- A vi niste mudar čovek - odgovori mu Čao smelo. • Kao i ostali koji su sedeli oko tog stola, Čao ne samo da je

veoma rano uočio Angov politički potencijal, već mu je i pľ mogao da postane svestan toga. Svi oni, ovde okupljeni, imali su valjan razlog da mu žele dobro. Bilo je i ranije u kineskoj istoriji ljudi koji su bili kao on, ali nijedan nije uspeo u svom naumu.

A Ang je za samo dve godine predsednikovanja uspeo da se svima predstavi kao živa sila liberalizacije.

Pripadnici stranih medija su, razume se, njegovu politiku pripisivali njegovoj prošlosti. Mnogo su pisali o činjenici da je svojevremeno bio protestant sa tjeanmenskog skvera, među prvima od one armije koja se posle podigla u partijskim redovima. Pisali su i o tome da je on bio prvi kineski vođa države koji je studirao u inostranstvu i njegove prozapadne stavove pripisivali prijateljstvima koja je tamo stekao. Njegovi partijski drugovi, zauzvrat, bili su zabrinuti da mu je rasuđivanje zamagljeno iz istih razloga. Kinezima koji su studirali na zapadu na-devan je nadimak haigui... izraz koji je značio „morska kornjača“, ali takođe i „povratnik sa mora“. Sumnjičavi Kinezi, koji su imali neprijateljski stav prema kosnfcpolitizmu hai guia, prkosno su sebe zvali tu biey lokalna kornjača. Za mnoge tu bie borba protiv uticaja hai gula biće borba do smrti.

108

- Nemojte pogrešno da me shvatite - reče Ang ozbiljno. - Ja ne prenebregavam brige koje vas muče.

I on tu rukom pokaza kroz prozor, prema veštačkom ostrvu na Južnom jezeru, sad nalik jedino snežnoj mrlji osvetljenoj neonskim svetlima. - Svakoga dana gledam kroz ovaj prozor i vidim gde je jedan od mojih prethodnika, Kvang Hsu, bio zatvoren. To mu je bila kazna za otpočinjanje Sto dana reforme. Kao i ja sada, taj utamničeni car bio je motivisan i idealizmom i realizmom. Ono što ga je snašlo pre jednog veka lako bi moglo da snađe i mene. Nema trenutka u kome toga nisam svestan.

- Ali, Kang je bio obrazovan čovek bez podrške u širokim masama - oboreni očiju reče mršavi čovek koji je sedeo na kraju stola. - Vi imate i intelektualni i politički kredibilitet. Što vas čini daleko opasnijim.

- E, sad je bilo dosta! - reče mladi predsednik. - Ja ne mogu da uradim ono što vi želite da uradim. Vi velite da je to jedini način da zaštitim svoj položaj. Ali ako bih pribegao čistkama... uništio moje protivnike zato što su mi protivnici... moja administracija ne bi bila vredna da se štiti. Tim putem ljudi mogu da krenu iz raznih pobuda. Ali taj put vodi samo u jednom pravcu. U tiraniju.

I on malo zasta. - One koji mi se protive iz ubedenja pokušaću da razuverim. Oni čiji su motivi manje čestiti... e, takvi su oportunisti. A ako moja politika postigne uspeh, oni će da postupe onako kako oportunisti to uvek čine. Uvideće odakle ve-tar duva i poviti se u skladu s njim. Samo čekajte i uveričete se da je tako.

- Govori li to skromnost ili kočopernost? - upita čovek sa drugog kraja stola.

""

Taj čovek, Li Pei, bio je sedokos i imao lice zbrčkano poput ljuške osušenog kestena. Bio je za generaciju stariji od svih

109

ostalih i na neki način bio u najvećoj nepodudarnosti sa ostalim Angovim saveznicima. Li Pei je poticao iz provincija i imao neprijatan nadimak jiaohua de nongmin, ili „seljak hoćko“. Bio je to čovek koji je od opstanka načinio profesiju pa je zadržao boravak u Džongnanhaju, ili kao član državnog saveta ili samo kao član partije, za vreme vladavine Maoa i Maovih raznih na-slednika... kroz Kulturnu revoluciju i njen raspad, tokom masakra i raspada i reformi i kroz hiljade ideoloških ispravki kursa. Mnogi su smatrali da je Li samo cinik koji se priklanja svakome ko je na vlasti. Bio je to samo deo istine. Kao i mnogi zagriženi cinici, on je bio ranjeni idealista.

Predsednik Ang otpi malo zelenog čaja. - Možda mogu da mi se pripišu i nadmenost i skromnost. Ali ne i neupućenost. Ja znam kakav je rizik.

Iz grupe oko stola javi se još jedan glas. - Ne smemo da mislimo samo na naše unutrašnje protivnike. Napokon je bio taj koji je rekao: „Pustite Kinu neka spava. Jer kad se probudi, mnoge nacije će da drhte od straha“. Među vašim neprijateljima ima i stranaca koji ne žele dobro Srednjem kraljevstvu. Oni se plaše da pod vašim vodstvom Kina zaista više neće propadati.

- I to nisu samo teoretske brige - reče Čao Tang uzbuđeno. - Obaveštajni podaci na koje mislim duboko su zabrinjavajući. Jeste li zaboravili šta se desilo Vaičen Lijangu na Tajvanu? Tog mladog čoveka su mnogi smatrali nekom vrstom vašeg duhovnog sledbenika, a vidite šta mu se desilo. Isti neprijatelji možda su pretnja i vama. To su oni koji se više plaše mira nego rata. Ja bih rekao da je neka vrsta zaverе protiv vas već u toku.

- „Neka vrsta“? Govoriti o zaveri bez poznavanja njene stvarne prirode samo je trošenje reci Bremena.

- Želite li, znači, da budete sigurni? - upita Čao. - Čovek može da bude siguran samo kad je već kasno. Zavera čije deta-

110

№ m

li/шпо na-fflasa-ikr-sva-nogi za-

oguda lost. Ja

lda mi-! bio taj pobudi, fјatelj-

evstvu.

Ije znamo bila bi jedino zavera koju smo već osujetili. Ali previše je došaptavanja, nagoveštaja, nejasnih napomena, da bi to smelo dalje da se zanemaruje...

- To su obična nagađanja!

- Otvoreno govoreći, umešani su članovi iz vaše vlade - reče Čao uz primetan napor da mu glas zvuči pribrano. - A ne smemo da zanemarimo ni podatke da su određeni elementi iz vlade SAD-a takođe umešani.

* - Na osnovu vaših obaveštajnih podataka ne može ništa da se preduzme - pobuni se Ang. - Cenim vašu brigu, ali ne vidim šta bih mogao da uradim samo na osnovu toga, a da ostanem dosledan politici koju želim da sprovedim.

- Molim vas da razmotrite...

- Dajem vam slobodu da nastavite vašu diskusiju - reče mladi predsednik dižući se na noge. - Ali morate da me izvinite, jer na spratu imam ženu koja počinje da misli da je Narodna republika Kina od nje načinila udovicu. Nešto u tom smislu nedavno mi je i napomenula.

Smeh koji je usledio posle njegovih reci bio je mršav i uopšte nije rasteretio atmosferu nabijenu brigama.

Mladi predsednik možda nije želeo da zna za pretnje prema njemu; činilo se da od tih pretnji strepi manje nego od političke paranoje. Drugi sebi nisu smeli da dozvole da zbog toga budu opušteni. Ono što Liu Ang nije znao moglo je da ga ubije.

Kad se mladi predsednik udaljio, razgovor se nastavi.

- Ovo je fotografija snimljena neposredno pre atentata u Čangvi. Bilo je to pre svega dve godine i svi se toga sećate. Obratite pažnju na belca u masi. On je ubica. Ne znamo ko ga kontroliše, ali verujemo da je on određen da ubije Liu Anga.

- A kako se zove taj monstrum? - upita stari Li Pei. Čau kao da bi neugodno ovo pitanje.

111

- Imamo samo njegovo operativno ime - morade da prizna. - Tarkvin.
- Tarkvin? - ponovi Li Pei. - Amerikanac? Onda mora da bude eliminisan.
- Isto mislimo - reče Čao. - Ponekad mislim da je Liu Ang previše dobar za ovaj svet. Na sreću, ja nisam. Obaveštajna jedinica Drugog biroa već obrađuje slučaj. Onoga časa kad budemo saznali njegovo obitavalište, smesta ćemo stupiti u akciju. Verujte mi, najbolje što ova zemlja može da ponudi radi na ovom slučaju.

Ovo je moglo da zvuči kao slatkorečivost, ali je Čao zaista verovao da je tako. Sam je obučio Džoa Lija i od njega načinif savršen instrument. A Džo Li mu se odužio na taj način što ga do sada nikad nije izneverio. Bio je vrhunski majstor i za oružje i kamuflažu, i za zapadni način borbe golim rukama i za borilačke veštine škole šaolin. I ne samo da je govorio više glavnih jezika zapadnog sveta, već je bio i poznavalac tamošnjih, kako narodnih običaja, tako i kulture. Na taj način delovao je bezopasno i uklapao se u svaku sredinu kao osoba koja nikom ne može da bude pretnja. On je bio, kako je Čao to jednom samom sebi objasnio, bojni brod maskiran kao sandolina. Tarkvin je bio isto što i mrtav čovek.

112

GLAVA OSMA

Trg Sen Endru, donji Menhetn

Meta je ostala živa!

Ali sve ono što je usledilo bilo je čisto ludilo!

Ejmbler je postupio tačno po uputstvima. Doturen pištolj, jedan „ruger 44 redhok“, načinjen od plavog čelika, izvukao je u trenutku kad oko mete na trgu Sen Endru u donjem Menhet-nu nije bilo mnogo prolaznika, prišao dovoljno blizu da bude siguran u pogodak, i povukao obarač. Prvo jednom, a onda još pet puta. I svakog puta, umesto pucnja, mehanizam oružja samo je škljocnuo. Pištolj je bio prazan.

Još jedna provera njegove rešenosti da služi novim gospodarima, smesta je shvatio, ali nije imao vremena da o tome mnogo razmišlja. Morao je smesta da beži. I meta i prolaznici koji su bili dovoljno blizu da vide oružje reagovali su svako na svoj način: meta da potegne svoje oružje, prolaznici da padnu u paniku. Pisak pištaljke policajca takođe stiže odnekud.

Potrčao je prema ulici i, samo što je izbio na nju, jedan mo-tociklista se velikom brzinom primakao trotoaru i viknuo:

- Penji se!

*"

Ipak su mislili i na njegovu odstupnicu! Ipak im je zaista bio potreban.

113

Motociklista ga je odvezao tri bloka zgrada dalje i u jednoj sporednoj ulici zastao pored duge limuzine pokazavši mu rukom da uđe u nju.

Otvorio je vrata i brzo seo na zadnje sedište, na kojem je zatekao samo jednog čoveka. Sećanje. Kuala Lumpur. Predvorje hotela u kome je pročitao misli dvojici ljudi... revolverašima koji su tu čekali u zasedi da spreče obavljanje zadatka. Prvi na nišanu trebalo je da im bude čovek pored kojeg je sada sedeo u limuzini. Slepí poliglota čije je terensko ime bilo Oziris. Konzularne operacije nikad nisu imale boljeg lingvistu. Bio je to čovek za koga mu je Arkadije obećao da će ga sresti. Neko sa višeg stepenika u organizaciji u koj^j je radio i neko s kim je Ejmbler bio na zajedničkom zadatku.

- Izvinjavam ti se za ceo cirkus u kome si morao da učestvuješ. Ljudi za koje radim nisu mogli drugačije da te provere.

Ejmbler je klimnuo glavom. Baš onako kako je i sam zaključio.

- Šta se desilo s metom?

- Ko zna? On u stvari nema nikakve veze s nama. Očigledno je u pitanju bila neka istraga FBI o nameštaju cena u građevinarstvu i tip je zglajznuo. Da izvuče sebe, pristao je da bude svedok optužbe. Mnogo je opasnih ljudi time doveo u neugodan položaj i ima od koga da strepi. Ali ne i od nas.

- Ali Arkadije to nije znao.

- Arkadije je znao tačno onoliko koliko treba. Ja sam lagao njega, on je slagao tebe, ali ti je sve preneo kako treba, jer je ve-rovao da je ono što govori istina.

- A kako onda ja da verujem da i tebe nisu slagali o onome što ćeš da mi kažeš?

Dok je to govorio, slučajno je pogledao u vozačev retrovizor i vrtoglavica ga smesta uhvati: pored punačkog, proćelavog Ozirisa na sedištu ugleda stranca, osobu koja ne može da bude on sam. A ipak...

114

- Moraćeš da veruješ svojim instinktima. Zar čitanje misli više nije tvoja specijalnost?

- Kviz pitanje, onda. Koje je moje pravo ime?

- Poznajem te tolike godine, a i radili smo zajedno na tri ili četiri posla. Morao bi onda da znaš da sam uspeo da doznam neke stvari. Tarkvin. Pravo ime Henri Najberg...

- Najberg je samo još jedno terensko ime - prekide ga Ejm-bler. - Iskorišćeno nekoliko puta i odbačeno. Koje mi je pravo ime?

- „Koje mi je pravo ime?“ „Ko ti je tata?“ Čuj, jasno mi je da mnogo stvari želiš da znaš, ali ja nisam biro za informacije. Mogao bih da imam neke odgovore za tebe. Ali nećemo ovde da razgovaramo. Za to postoji mnogo bolje mesto. Iako, uzgred budi rečeno, vozač ne zna ni reč engleskog.

Lengli, Virdžinija

- Misliš li ti da sam ja šarmantna osoba, Adrijane? Adrijan ga pogleda kao košuta uhvaćena snopom farova na autoputu.

- Ovaj, ne - reče konačno, jer bese jasno da je shvatio da ne može da odgovori potvrdno i zadrži ozbiljan izraz na licu.

- Ispravno, Adrijane. Srećan sam što vidim da nisi izgubio vezu sa stvarnošću. Neko me je ovde opisao, pravilno, kao osobu koja pati od „nedostatka šarma“. E sad, imam veoma određen nalog za tebe. Potrebno mi je trebovanje po obrascu 1133A iz arhive. Imaš li nekoga tamo?

Kako je to mogao da zna?

- Ovaj, da... Ali... takvo povlačenje materijala iz arhive... nije uobičajeno...

- Je li osoba koju poznaješ devojka i tvoja vršnjakinja?

115

li

Adrijan pocrvene. - Da.

- E, onda joj se javi i završi posao. Jer, Adrijane, veoma mi je hitno potreban sav materijal po tom trebovanju. Šarmiraj mladu damu ako bude potrebno. Misliš li da možeš to?

Adrijan proguta pljuvačku. - Da, mislim da mogu.

- Super - reče mu Klejton Kaston i potom pruži ruku prema telefonu. Morao je da razmeni nekoliko rečenica sa pomoćnikom za-menika direktora. Sa stolice na kojoj je sedeo nije se dizao satima. Ali je mislio da se i tome primiče kraj.

Hotel Plaža na njujorškoj Petoj aveniji

Hotel Plaža na njujorškoj Petoj aveniji i kod južnog dela Centralnog parka bio je podignut početkom dvadesetog veka i od tada postao pojam elegancije Menhetna. Zanimajući sve njegove salone, bašte i galerije, Oziris je Ejmblera odveo na razgovor u olimpijski bazen na petnaestom spratu hotela.

- Pa za koga to sad radiš ovih dana? - bilo je prvo Ejmbler-ovo pitanje, kad su razodeveni leškarili u vodi na jednom kraju bazena.

Golotinja je savršeno osujećivala prisustvo prislušnih uređaja, a snimanje razgovora krajnje je onemogućeno prskanjem vode i galamom plivača.

- To su ljudi kao nas dvojica, eto ko su - odgovorio je Oziris. - U stvari, samo su organizovaniji malo drugačije.

- Privatno preduzeće, znači. Stara priča. Plaćenici.

- Da. Ali vode računa o kvalitetu^vfene su uzeli zbog vešti-ne koju sam usavršio. Tebe traže zbog jedinstvenog dara koji imaš. Niko ne zna kako ti to izvodiš. Da ti nije neki vrač dao čarobnu amajliju?

116

Иlapre-

I Oziris se tu osmehnu.

- Ne bih umeo da ti kažem kako se to dešava. Ali, u ovom trenutku to mi je najmanja briga. Ono što ja tražim jeste pro-svetljenje.

- Eh, da. Ali do njega se dolazi korak po korak. Ispričaću ti nešto iz istorije. Ti, je li, znaš šta su „Plava ptica“, „Artičoka“ i „Mkultra“... svi ti naučni programi za promenu ponašanja vođeni pedesetih godina? Obustavljeni su i priča o njima ugašena, a svetu je ostavljeno da smatra da je to bila samo jedna sme-šna mala epizoda u istorijatu špijunskih agencija.

- I s pravom - podrugnu se Ejmbler. - To su bile bajke za malu decu u doba Hladnog rata.

- E, tu se varaš. Imena programa su promenjena, ali oni nikad nisu obustavljeni. A istorija nije za odbacivanje. Sećaš li se kardinala Josifa Mindšoentija?

- Jedna od žrtava komunističkog režima s polovine veka, odmah posle rata. Održano je suđenje koje je bilo predstava, i na kojem je on pred kamerama priznao da su tačne sve optužbe protiv njega za izdaju i korupciju. Lažna predstava.

- Svakako. Ali CIA je bila radoznala. Dobila je audio-vizuel-ni snimak njegovog priznanja i provela ga kroz sva ispitivanja u pokušaju da nađe dokaz da je čovek lagao sve što je rekao. I nisu uspeali. Svi testovi potvrdili su da je govorio čistu istinu. A ipak su optužbe bile isfabrikovane... i CIA je to tačno znala. Je li moguće da je sveštenik zaista verovao u sve što je govorio? I, ako jeste... kako su uspeali da ga ubeđe u tu... alternativnu stvarnosti Ako je bio% drogirani, koje su droge koristili? I tako dalje. Što je, razume se, pokrenulo naše eksperimente za kontrolu svesti. Ubrzo je u posao uvedeno osoblje Tehničkih službi. Oni su se obratili vojnoj diviziji za specijalne 8feracije u Fort Ditrri-ku u Merilendu, koja je imala najsavršeniju laboratoriju za biološka istraživanja.

117

- Odakle ti sve to znaš? - upita Ejmbler i drhtaj mu se prosu kičmom.

- A zašto misliš da su povezali nas dvojicu? - uzvratu Oziris i sleže ramenima. - Moji počeci su bili u psihičkim operacijama. Kao i većine lingvista. Uhvaćeni ruski ili severnokorejski špijun bio bi nakljukan drogama u nekoj bezbednoj kući i ubrzo bi počinjao da brblja na maternjem jeziku, a oni majmuni u agenciji ne bi imali pojma šta on to priča, niti su bili u stanju da mu se na tom jeziku obrate. Tada su zaključili da su im potrebni ljudi kao što sam ja. Prevrnuli su svaki kamen da nađu meni slične i uključili nas u te operacije, a onda nas zaposlili u DVA.

^

- DVA... druge vladine agencije. Kao, na primer, konzularne operacije? Ili njihova jedinica za političku stabilizaciju?

- Tako je.

- Ali, nismo valjda došli ovamo da mi ti držiš čas iz istorije?

Nešto... neki neugodan osećaj prožeo je Ejmblera u trenutku dok je postavljao to pitanje... osećaj koji nije imao veze s razgovorom... osoba koja se ne uklapa u atmosferu bazena... Ejmbler pažljivo osmotri sve oko njih. Ništa neuobičajeno. I primiri se.

- Pa znaš kako se kaže... Oni što zaborave prošlost...

- ...ponavljaju razred - reče Ejmbler. - Velika stvar. Ja ponekad mislim da su samo oni koji prošlost pamte osuđeni da je ponavljaju.

- Ti sad govoriš o ljudima koji gaje mržnju i misle na osvetu zbog stvari koje su se desile vekovima unazad. Ali ja pokušavam da ti objasnim šta se tebi desilo... Zar te to ne zanima?

- Šta ti to govoriš?

- Ja se spremam da ti pomeneff Džejmsa Isusa Engltona i jednu od mnogih žrtava njegovog zaveštanja.

- Koju, za ime sveta?

118

iziris

nm tanju

ime

[rije? mit-

Ejm-

me-

ive-m-

- Tebe, možda.

Ejmbler zatvori oči i zaroni pod vodu da malo dođe k sebi. Kad izroni, Oziris mu se blago osmehnu.

- Stigli smo do Fort Ditrika - nastavi on. - Englton je bio taj koji se posle primoravanja CIA-e da se odrekne „Mkultra" programa, sedamdesetih, potrudio da eksperimenti ne zamru i prebacio ih u Pentagon. Ubrzo je uklonjen, ali ne i njegovi ver-ni sledbenici. Eksperimenti nikad nisu obustavljeni. Milioni su trošeni, godinu za godinom, na ta istraživanja. Služili su se stručnjacima iz farmaceutskih preduzeća i profesorima sa fakulteta. I obavljali posao bez mešanja bilo kog etičkog komiteta ili neke druge vladine službe. Radili su sa skopolaminom, bu-fonteninom, korinantinom. Usavršavali su jednu verziju stare Vilkoxs-Rajterove mašine za električne šokove. Radili na prodoru u oblast rasparčavanja ličnosti, u kojem se toliko brlja po mozgu osobe da ona gubi svaki osećaj za prostor, vreme i sop-stvenu ličnost. To se onda povezuje s tehnikom koju oni zovu

„vožnja psihe“, u kojoj pacijenta bacaju u otupelost i bombar-duju porukama sa neprekidne trake... šesnaest sati dnevno, iz dana u dan. Sve je to bilo prilično sirovo tih početnih dana. Ali je vladalo uverenje da za to postoji praktična primena. Bili su, prirodno, opsednuti sovjetskim tehnikama za kontrolu uma. Znali su da naši agenti mogu da budu, da su bivali, zarobljeni od strane neprijatelja, i da im je sadržaj svesti ispiran uz pomoć stresa, traume»i psihofarmakologije. Ali, šta ako postoji mogućnost da se promeni i ljudsko sećanje?

- To je nemoguće.

- E, pa, oni nisu tako mislili. Postavili su sebi zadatak da nastave rad na rasparčavanju ličnosti i vožnji psihe i ceo postupak dignu na sasvim novi nivo. Pacijenti su podvrgavani dejstvu niza psihotomimetičkih hemikalija, a onda „bogato hranjeni“ bujicom živih epizoda... audio-vizuelnih i mirisnih podataka...

119

od sedenja na nosi do vatrenog petinga sa trinaestogodišnjom devojčicom iz komšiluka... scenom sa gimnazijske mature... fakultetskim takmičenjem u kuglanju. Imenom koje bi ostajalo urezano u svest neprekidnim ponavljanjem preko sve te „bogate hrane“. Ideja je bila da se proizvede agent otporan na ispitivanje. Rezultat je bila alternativna ličnost u koju bi se agent u stresnoj situaciji povlačio kao u oklop. Ali, tebi je poznato kako posluju tajne službe. Kad je ta tehnika jednom usavršena, niko nije mogao da zna kako će ona biti primenjivana. -1 ti misliš da sam...

- Daa - reče slepi operativac. - Mislim. Ne tvrdim, znaš... kao nešto što mi je poznato kao činjenica, ali ti samo izlajem

• • • • • 4*

misao na razmatranje.

Ludilo!

U pokušaju da se pribere od strahote značenja onoga što mu je rečeno... da se učvrsti u stvarnosti... promeškolji se da razmr-da mišiće i dozvoli da ga voda ohladi i po glavi. I krajičkom oka uhvati jednog čistača, Kineza, koji je ivicom bazena gurao pred sobom kolica s kantom za smeće na njima.

Hriste!

- Ozirise. Čistač. Kinez. Je li on deo tvoje ekipe?

- Nemoguće. Sastanak na ovom mestu nikome nisam pomi-njao. Odlučio sam da ovamo dođemo tek u limuzini.

- Ne smemo ovde dalje da se zadržavamo. Idemo smesta.

I Ejmbler se zagnjuri u vodu s namerom da izroni malo dalje i bolje osmotri Kineza.

Voda oko njega potamne.

Kad malo dalje izroni, vriska i krici odjekivali su sa svih strana. Prizor: Kinez se udaljava ka izlazu. Prizor: Ozirisovo telo lagano tone u vodu obojenu njegovom krvlju. Prizor: kupači se izvlače iz bazena i bezglavo trče M sve strane. Prizor: Osoblje hotela u belim uniformama pokušava da se probije do ivice bazena.

120

It U

Ejmbler se i sam primače ivici bazena i izvuče se iz vode, a onda u grupi preplašenih golišavih ljudi i žena stiže nekako do svlačionica.

Deset minuta kasnije, bio je na Petoj aveniji.

I nije znao kuda da krene.

istomu
picom jSojima.

pomi-
fa. da-

iBii;,, -trati telola-dupači se i: Osoblje Id'o ivice ba-
121

l!

GLAVA DEVETA

Gajtersburg, Merilend

Bila je to jednospratna kuća, rančerskog stila, koja se razlikovala od susednih jedino po uredno održavanom ukrasnom žbunju koje je raslo uz same njene zidove. Nije izgledala kao bezbedno mesto, a možda to nije ni bila. Ali Ejmbler nije imao kud.

Pozvoni i sačeka ispred vrata. Da li je ona uopšte kod kuće?

Začu korake sa druge strane vrata i još jedno pitanje uobliču mu se u glavi: da li je sama?

U garaži je bio parkiran samo jedan automobil, jedna stara „korola“, a na prilaznom putu nije bilo drugih. Nije čuo zvuke prisustva više osoba. Ali to nije bio dokaz.

Ulazna vrata otvoriše se nekoliko centimetara, lanac zategnut preko otvora.

Par očiju susrete njegove i raširi se.

- Molim te nemoj da me povrediš - reče Lorel Holand tihim, uplašenim glasom. - Molim te, samo idi odavde.

I bolničarka koja je Ejmbleru pomogla da umakne sa ostrva Periš zatvori mu vrata ispred nosa.

Očekivao je da sa druge strane vrata čuje njen*brze korake, okretanje telefonskog brojčanika. Vrata su bila jeftina obojena tanka iverica, lanac smejurija. Malo jači udarac i otvorila bi se.

123

A ipak tom iskušenju nije smeo da podleagne. Ejmbler je imao samo jedan izbor; da postupa ispravno.

Odmakla se od vrata ali je, mogao je to da zaključu, još stajala u njihovoj blizini, kao da je sleđena u nedoumici, neodlučnosti.

On opet pozvoni. - Lorel - reče.

U kući je vladala tišina; osluškivala je. Recu koje sledeće bude izgovorio biće kritične.

- Lorel, ja ću da odem ako to želiš. Otići ću i nikad me više nećeš videti. Obećavam ti.

Spasla si mi život, Lorel. Videla si nešto što niko drugi nije video. Imala si hrabrosti da me saslušáš, da rizikuješ da izgubiš posao... da uradiš ono što niko drilj nije. I ja to nikada neću zaboraviti.

On na tren zasta. - Ali, ti si mi potrebna, Lorel. Potrebna mi je tvoja pomoć još jednom.

Pričeká sada malo duže, a onda: - Molim te da mi oprostiš, Lorel. Više ti neću dosađivati.

Okrenu se i potišteno side niz dva stepenika verande motre-ći na ulicu. Činilo se nemogućim da je praćen dovde... i svakako se činile nemogućim da bilo ko pomisli da može da mu padne na pamet da pođe u posetu ma kome od osoblja sa ostrva Periš... ali je morao da bude oprezan. Iz Njujorka je ovamo stigao koristeći taksi i dva automobila, iznajmljena od agencija za iznajmljivanje, i sve vreme vodio računa o tome da li ga neko prati. Kad je stigao, prvo je izvideo ceo blok zgrada u kome je ona stanovala i uverio se da nema ničeg sumnjivog.

Ču kako se vrata kuće otvaraju iza njega kad stiže do ulice i okrete se.

Lorel Holand je samoj sebi pfekorno vrtela glavom. - Ulazi unutra - reče mu. -1 požuri da stigneš pre nego što se predomislim.

124

Ejmbler bez reci ude u skromnu kuću i osvrnu se da pogleda oko sebe. Čipkane zavese. Jeftin uvozni prekrivač na hrastovom parketu iz masovne proizvodnje. Starinska sofa prekrivena istočnjačkom presvlakom zanimljivog motiva. Kuhinja nije menjana otkako je zgrada sagrađena.

Lorel Holand je izgledala uplašeno, ljuta na njega, ali još ljuća na sebe. Bila je takode i veoma lepa. Na ostrvu Periš je bila otresita, zgodna bolničarka; ovde kod kuće, raspuštene kose, odevena u džemper i farmerke, bese više nego zgodna. Bila je ljupka, elegantna čak, a i pokreti su joj imali prirodnu gracio-znost. U komotnom džemperu delovala je i čvrsto i meko, ne-žno i bujno. Struk joj bese uzan, ali je u njenim grudima bilo nečeg gotovo materinskog. Ejmbler shvati da zuri, pa skrenu pogled.

Trže se kad vide mali revolver... „Smit i Veson"... na držaču kod čiviluka. Njegovo prisustvo bilo je značajno. Još značajnija je bila činjenica da ga je Lorel Holand ostavila da stoji tu gde jeste.

- Zašto si došao? - upita ga zagledana u njega setnim pogledom. - Shvataš li šta meni može da se desi?

- Lorel...

- Ako si mi zahvalan za ono što sam učinila, onda odlazi! Ostavi me na miru.

Ejmbler se trže kao da je udaren i savi glavu. - Dobro. Otići ću - reče glasom koji bese blizu šapata.

- Ne - reče ona odmah. - Ne želim... ne znam šta želim.

U njenom glasu moglo se primetiti koliko se muči... i stidi, takode, što je on svedok tome.

«•

- U nevolji si, zar ne? Zbog onoga što si za mene učinila. Želim da ti se zahvalim i želim da ti kažem da mi je žao.

125

Ona odsutno provuče ruku kroz kestenjastu kosu. - Zbog ključa... kartice? Nije bila moja, u stvari. Bolničarka koja radi u noćnoj smeni uvek ostavlja karticu kad odlazi sa posla.

- Zaključili su, znači, da sam je njoj nekako digao?

- Tako je. Video-snimak o onome što se desilo bio je prilično jasan. Svi su dobili ukor i na tome se završilo. Eto. Ti si otišao. A sad si se vratio.

- Nisam se vratio tamo - ispravi je Ejmbler.

- Rekli su nam da si opasan tip. Psihopata.

- Tako je. Rekli su vam to, ali ti nisi poverovala- reče Ejmbler. - U protivnom, ne bi pustila opasnog psihopatu u kuću. Posebno zato što živiš sama.

- Ne budi tako siguran- reče ona.

- Pa nisi morala da me pustiš - reče joj Ejmbler. - Šta se desilo tvom bivšem?

- Izgleda da sve znaš, pa što mi onda ne kažeš šta se desilo?

- On je, ili je bio, dvostruko bivši. Bivši muž i bivši vojnik. Ona klimnu glavom, pomalo iznenađeno.

- Veteran, u stvari.

Ona opet klimnu glavom, a boja stade da joj se gubi sa lica.

- Možda malo paranoičan - reče Ejmbler i glavom klimnu prema pištolju kraj vrata. - Pa hajde onda, da zaključimo. Ti si bolničarka na psihijatriji u ustanovi strogog nadzora iz

kompleksa Volter Rid. Pa zašto je to tako? Možda zato što ti se muž sa zadatka vratio... iz Somalije, Pustinjske oluje... pomalo zbrkane glave?

- Posttraumatski stresni poremećaj - reče ona tiho.

- I tako si ti pokušala da ga izlečiš, da ga opet učiniš zdravim.

- Pokušala sam - reče ona i glaTjoj zadrhta.

- I nisi uspela - reče Ejmbler. - Ali ne zato što se nisi trudila. I onda si otišla u školu, jednu od onih profesionalnih vojnih

126

liC-

Loti-

Icu.

Fde-So?

Jca. inu [i si jm-juž

ra-

Ui-

škola, i tamo su te ohrabрили da se specijalizuješ pa si se tome posvetila, a pošto si pametna, nije ti bilo teško da ovladaš gradivom. I eto. Bolničarka za psihijatriju. Vojničko obrazovanje. Volter Rid. Ostrvo Periš.

- Veoma si dobar - obrecnu se ona, ljuta što je svedena na slučaj za proučavanje.

- Dobra si ti... i to je ono što ti je donelo nevolju. Što kažu, nema dobrog dela koje ostaje nekažnjeno.

- Jesi li zato ovde? - reče ona i ukoči se. - Da vidiš je li kazna sprovedena?

- Hriste, ne.

- Pa zašto onda, do đavola...

- Zato... - poče Ejmbler, a misli mu se uskovitlaše u glavi. -Možda zato što se plašim da jesam lud. I zbog toga što si ti jedina osoba koju znam a koja misli da nisam.

Lorel lagano zavrte glavom, ali je mogao da primeti da je strah napušta. - Želiš li da ti ja kažem da nisi psihopata? Mislim da nisi psihopata. Ali ono što ja mislim, može da se okači mačku o rep.

- Meni mnogo znači ono što ti misliš.

- Hoćeš li malo kafe?

- Ako je kuvaš i za sebe, da - reče Ejmbler.

- Je li instant u redu?

- Imaš li nešto što možeš brže da spremiš?

Ona mu uputi jedan dug, ispitivački pogled. Opet mu se učini da ga procenjuje, kao da utvrđuje nivo trezvenosti u njemu.

Malo kasnije, sedeli su zajedno, pili kam. I odjednom mu posta jasno zašto je došao baš ovamo. U njoj je bilo topline i ljudskosti za kojima je očajnički žudeo u ov&h času. Bili su mu potrebni kao kiseonik. Ozirisova priča o tehnikama za kontrolu uma načisto mu je izmakla tlo pod nogama. A čovekova uža-

127

sna smrt samo je podvukla verodostojnost i ozbiljnost onoga o čemu je pričao.

I dok su ga drugi, kako se činilo, tražili da unajme njegove usluge kao operativca, Lorel Holand je bila jedina osoba na svetu koju je mogao da nađe, a koja je, iz bilo kog razloga, verova-la u njega, baš onako kako je on sam u sebe želeo da veruje.

Ironija bese gotovo bolna: bolničarka sa psihijatrije, koja je imala priliku da ga vidi u najgorem izdanju, bila je jedina osoba koja je mogla da posvedoči da je razuman.

- Gledam te - reče mu ona lagano, kao da razmišlja, - a kao da gledam sebe. Znam da smo različiti kako to samo može biti. %,

I ona tu na trenutak zatvori oči. - Ali postoji nešto što nam je zajedničko. Ne znam šta je to.

- Ti si moja sigurna luka u oluji.

- Ponekad mislim da luke privlače oluje - reče ona.

- Neophodnost pribežišta?

- Tako nešto - reče ona. - A kad smo kod toga, bila je to Pustinjska oluja.

- Tvoj bivši?

- Bivši muž. Bivši marinac. To je neka vrsta izdvojenog identiteta, bivši marinac. Nikad te ne napušta. Upravo onako kao što ga ono što je doživeo u Pustinjskoj oluji nikad nije napustilo. Pa, šta onda sve to znači? Da mene prosto privlače nevolje?

- Nije imao taj posttraumatski poremećaj kad ste se sreli, je li tako?

- Ne, tada ne. Onda je otplovio sa svojom jedinicom, odslužio dve smene jednu za drugom i vratio se promenjen.

- I to ne u dobrom smislu. *•"

- Počeo je da pije. Počeo da me tuče, malčice. - I malčice je previše.

128

ya,-a imo-

i.nam

Pu-

flen-

„kao isti-ilje?

:ii, je

slu-

- Meni nije tako izgledalo. Pokušavala sam da mu se približim, činilo mi se da je u njemu mali, slomljeni dečak i da ću stvari nekako popraviti nabolje samo ako ga budem dovoljno jako volela. A volela sam ga. I on je mene voleo, takođe. Želeo je da me zaštiti. Postojalo je nešto zbog čega je otkaćio. Postao je paranoičan, počeo da primećuje neprijatelje na sve strane. Ali je bio zabrinut za mene, ne samo obuzet strepnjom za sebe. Jedina stvar koju nikad nije shvatio bila je da je, za mene, on bio ono čega je trebalo da se plašim. Pištolj na zidu... stavio ga je tamo zbog mene, naterao me da naučim kako da se njime služim. A ja sam uglavnom zaboravljala da on tu stoji. Ali mi je ponekad padalo na pamet da ga upotrebim, da bih se zaštitila...

-... od njega.

Ona zatvori oči, klimnu glavom, postidena. Izvesno vreme je samo ćutala. - Trebalo bi da se i tebe užasavam. Ne znam zašto to nije tako. Gotovo da me plaši to što te se ne plašim.

- Ti si kao ja. Vladaš se po instinktima.

Ona rukom pokaza oko sebe. - I vidi gde me je to dovelo.

- Ti si dobra osoba - reče joj Ejmbler prosto a onda, ne razmišljajući, pruži ruku preko stola i poklopi njenu.

- To tebi tvoji instinkti kazuju? - Da.

Žena smeđih očiju prošaranih zelenim mrljama zavrte glavom. - Pa reci mi onda, ne krije li se i u tebi neki ratom skrhan veteran?

- Moj stil života nije dozvoljavao trajne i duboke veze. Pa čak ni površne, kad smo kod toga. Teško je zadržati onoga koga voliš, ako treba da se na sedam meseci bez objašnjenja izgubiš, odeš na Madagaskar, u Čečeniju ili Bosnu. Teško je uspostaviti i održavati prijateljsku vezu s ljudima, ako si svestan da ćeš time da ih osудиš na period intenzivnog nadzora. Sve je to samo protokol, ali kad si u programu posebnog pristupa, civil-

129

na veza je ili neko koga koristiš ili... a taj strah uvek postoji... neko ko koristi tebe. To je dobar život za usamljenika. Dobar život, ako ti odgovara veza s nekim i koja biva zgažena kad joj is-tekne rok upotrebe. Žrtva je to. Velika. Ali to navodno treba da te učini manje ranjivim. - I učini li te?

- Ja sam došao do zaključka da deluje upravo suprotno.

- Pa... ne znam - reče ona, a svetio sa plafona je njenu valovitu kosu činilo još sjajnijom. - Kakve sam sreće, bolje bi bilo da sam uvek bila sama.

Ejmbler sleže ramenima. - Znam ja kako izgleda kaf, se ljudi prema tebi promene. Imao sam oca koji je bio pijanac. Neko vreme je dobro podnosio piće, a onda više nije.

- Gnevni pijanac?

- Pri kraju dana većina njih postaje takva.

- Tukao te je?

- Ne mnogo.

- Ne mnogo je premnogo.

Ejmbler skrenu pogled. - Postao sam stručnjak za tumačenje njegovog raspoloženja. Sa pijancima je to pipav posao, jer ćud može da im se promeni dok trepneš okom.

Raspoloženi su, smeju se, a onda najedom... tras! Otvorenom šakom ili pesnicom, svejedno, a izraz na licu se smračuje i javlja se zlovoljni klinjo-mnogo-se-praviš-pametan pogled.

- Hriste.

- Posle mu je uvek bilo žao. Zaista, zaista žao. Znaš kako to ide... čovek ti kaže da će ovoga puta stvarno da se promeni i ti mu veruješ zato što to želiš.

Ona klimnu glavom. - Moraš 4e mu veruješ. Kao što moraš da veruješ da kiša neće večno padati. To koliko vrede instinkti.

- Ja bih to nazvao samoobmanom. Ignorisanjem instinkata. Vidiš, ako si ti taj klinac, onda si zaista majstor da oceniš raspo-

1 1J

loženje tvog matorog po izrazu na njegovom licu. Odmah vidiš da je loše volje, ali to je samo zato što je kivan na samoga sebe. I tada mu priđeš. I on ti da sve što mu zatražiš.

Drugi put ga samo pogledaš i on te izlema. Tako to ide.

- Nikad nisi bio siguran na šta će stvar da se okrene. Bio je, znači, totalno nepredvidiv.

- Ne, u tome i jeste stvar - reče Ejmbler. - Naučio sam. Naučio sam da uočim razliku, one divne nijanse. U vreme kad mi je bilo šest godina, umeo sam da predvidim njegovo raspoloženje taman onako kako sam znao azbuku. Znao sam kad treba da mu se maknem iz vidokruga. Znao sam kad je u velikodušnom raspoloženju. Znao sam kad je ljut i nasilan, znao kad je pasivan i obuzet samosažarjenjem.

- Težak položaj za dete.

- Napustio nas je kad mi je bilo sedam godina.

- Je li tebi i tvojoj mami laknulo?

- Nije to bilo tako jednostavno.

Lorel je neko vreme samo čitala i pijuckala kam. - Jesi li ikad pokušao da nađeš neki drugi posao? Da više ne budeš tajni agent, mislim.

- Bavio sam se nekim letnjim poslovima. Radio sam u ée-vabdžinici na vašarima izvan grada. Čovek bi rekao da ljudima posle ringišpila treba da poraste apetit. Ali, nije tako. Bio sam i dobar crtač. Godinu dana sam proveo u Parizu i kao brucoš na akademiji pokušao nešto da zaradim kao ulični crtač. Znaš ono, nacrtáš portret nekom prolazniku i pokušaš da mu izvu-češ koji franak.

- Jesi li mislio da ti je to pravi put do bogatstva?

- Morao sam brzo da se oprostim od toga. Ljudi su naprasno postajali nezgodni kad bi videli ono što sam nacrtao.

- Bedna sličnost, šta li?

131

- Nije to - reče on, pa se na tren prekide. - Gospode, godinama nisam mislio o tome. Bilo mi je potrebno vreme da shvatim gde je problem. U suštini, način na koji sam ja video te ljude nije bio onaj na koji su oni želeli da budu viđeni. Na mom skicen-bloku, ti ljudi su ispadali kao da su prestravljeni, ili nagrizeni sumnjom! sebe, ili očajni... a možda to i jeste bila istina. Ali ne i istina koju su oni želeli da vide. U većini slučajeva to ih je teralo od mene, ili razgnevljivalo. Pokazao bih im crtež i oni bi poludeli... gužvali ga, cepali na komade i bacali u kantu za otpatke. Bili su to gotovo sujeverni postupci. Kao da nisu želeli da to još neko vidi i tako im zaviri u dušu. U to vreme, kao što rekoh, nisam u potpunosti shvatao šta se dešava. t

- Shvataš li šta se dešava sada?

On se ozbiljno zagleda u nju. - Jesi li ikad imala osećaj da u stvari ne znaš ko si?

- Stalno imam taj osećaj - odgovori mu ona, a njene mačje oči upiše mu se u lice. - Šta su ti to uradili?

On uzvratí kukavnim poluosmehom. - To zaista ne bi žele-la da znaš.

- Šta su ti to uradili? - ponovila je čvrsto i sad je ona njemu uhvatila ruku, a toplina tog dodira kao da mu prostruja sve do grudi.

Lagano stade da joj pripoveda o brisanju svakog pomena o njemu iz svih elektronskih baza podataka i, na kraju, u glavnim crtama, ono što mu je Oziris na svoj način ispričao o tome šta on misli da mu se desilo. Slušala ga je zamišljeno, a njena smirenost bese zarazna.

Konačno, ona mu reče: - Hoćeš li da znaš šta ja mislim?

On klimnu glavom.

- Mislim da su pokušali da ti se poigraju s mozgom dok si bio unutra. U stvari, sigurna sam u to. Lekovima i elektrošoko-vima i sam Bog dragi zna čime sve još ne. Ali ja ne verujem da

132

da

stvarno postoji način da se osoba promeni tako da prestane da bude ono što jeste.

On tiho reče: - Kad sam bio... unutra... čuo sam snimak. Onoga što sam ja govorio.

- Kako znaš da si to zaista bio ti?

- Naprosto... znam - odgovori on i stade da vrda očima. Lorelin pogled bio je čvrst. - To lako može da se objasni.

- Da se objasni? Kako?

- Imala sam ispit iz farmakologije u medicinskoj školi - reče mu ona. - Čekaj da donesem priručnik, pa ću ti pokazati.

Kad se vratila, u rukama je držala debelu kožnu knjigu čiji je naslov na koricama bio utisnut zlatnim slovima. - Ona vrsta psihoze koju si mi pominjao može da bude izazvana lekovima.

I ona okrenu stranice do teksta o antiholinergijskim lekovima. - Vidi ovde, u obrazloženju za simptome izazvane prevelikim dozama leka. Kaže da antiholinergici mogu da izazovu psihoze.

- Ali ja se toga ne sećam. Ne sećam se psihoza. Ne sećam se da sam opijan lekovima.

- Mogli su da kombinuju antiholinergike sa „versedom“. Evo, ovde piše... Lekovi kao što je „versed“ mogu da osujete oblikovanje sećanja. Čitavo je upozorenje napisano o amneziji koja nastupa nakon njegovog ubrizgavanja. Što znači da si ti, posle dobijanja pravog koktela, mogao da budeš bačen u manijakalno stanje, ali da se kasnije toga ne bi sećao. Mogao si nekoliko sati luđački da urlaš...

Ejmbler lagano klimnu glavom. Dlake rja vratu naježiše mu se od uzbuđenja.

- I onda bi snimili sve što govoriš u takvom stanju - nastavi ona. - I uspeš da te predstave ludim. Pokušaj da uvere tebe da si lud. Iz nekih, bilo kojih, njihovih ličnih razloga.

Iz nekih njihovih ličnih razloga.

133

Krupnije pitanje... Ko? Zašto?... otvori se kao ambis koji pre-ti da proguta svakoga ko dublje zaviri u njega. I mučenje s osnovnim pitanjem... Šta?... bilo je već dovoljno teško. Iz nekih njihovih ličnih razloga.

Traženje razloga u ludilu samo se naizgled činilo jalovim. Veštačko izazivanje demencije bilo je u stvari sastavni deo arsenala špijunskih prljavih trikova. Metod da se neko diskredituje. Traka ispod ruke mogla je tiho da bude puštena u opticaj kako bi se na taj način sve zainteresovane strane uverile da je osoba koja je predmet zanimanja opasno luda. Zanimanje bi brzo splasnulo.

Mogućnost se činila jezivom. Pa zašto se onda Hal Ejmbler nije podavao tom užasu? Zato što nije bio sam. Zato što je imao nekoga da zajedno s njim sklapa sve kockice mozaika.

Nekoga ko mu je verovao. Nekoga ko je verovao u njega. I nekoga čija mu je vera pomogala da sam povrati veru u sebe. Sad je mogao i da ostane u lavirintu, ali Tezej bese našao svoju Arijadnu.

- A kako objašnjavaš prazninu u bazama podataka? Izgleda kao da nikad nisam živeo.

- Poznato ti je šta sve mogu da izvedu bogati ljudi. I meni je. Slušam ogovaranje na poslu, stvari o kojima osoblje ne bi smelo da priča, ali to ipak čini. I čula sam za stvaranje dosijea za ljude koji nikad nisu postojali. Isto tako, ne bi bilo mnogo teže ni da se izbrišu podaci o nekome ko zaista jeste postojao.

- Znaš li koliko to ludo zvuči?

- Zvuči manje ludo od alternative koja ti je ponuđena - odgovori mu ona odrešito glasom koji je u potpunosti pobijao Ozirisove hipoteze. - Rade na tome da te zakopaju u psihički bezizlaz. Logično je onda da će se pobrinuti da onemoguće sva nasumična ispitivanja. Na način kao kad se nekom uklone mer-devine pošto se već popeo na krov.

134

Ini

- A šta je s onim na šta sam naišao u Surlendu? Nije bilo ni traga od moje kolibe, nijednog znaka da je ikad postojala.

- Misliš li ti da je to zaista izvan moći nekoga ko je u stanju da sebi podredi više vladinih agencija?

- Lorel, slušaj me - reče on glasom koji se gotovo prekidao. - Pogledao sam se u ogledalo i nisam se prepoznao.

Ona pruži ruku i dodirnu ga po obrazu. - Onda su te pro-menili.

- Kako je to moguće?

- Ja nisam hirurg - reče ona. - Ali sam čula govorkanja o tehnikama plastične hirurgije i kako su u stanju da promene ljude tako da ni sama osoba koja je tome podvrgnuta ne ume da kaže da je ikad bila operisana. Znam da ljude pod anestezijom mogu da drže nedeljama. Rade to u odeljenjima koja lece opekotine da bi pacijente poštedeli agonije u tim prvim danima nakon nesreće. Danas se primenjuje sva sila „minimalno in-vazivnih“ hirurških intervencija. Mogli su da ti promene lice i da te onda drže uspavanog sve dok ne ozdraviš. Čak i da si povremeno dolazio sebi, primena „verseda“ mogla je da te osujeti da oblikuješ sećanje. I kako bi onda mogao da znaš šta ti se desilo?

- To je šašavo - ponovi Ejmbler.

Ona usta i priđe mu, stade veoma blizu i stavi mu ruke na lice. Opipa mu kožu ispod vilica, oko ušiju i onda stade da pipanjem traži moguće ožiljke iza linije kose. Izbliza mu se zagleda u očne kapke, obraze, nos. Mogao je da oseti toplinu njenog lica na svome, a onda se, dok mu je prstima prelazila preko crta lica, nešto pokrenu u njemu. Bože, kako je lepa.

- Jesi li našla nešto? - upita operativac. «•

Lorel zavrte glavom. - Nisam pronašla ožiljke... ali to ništa ne znači. Postoje tehnike za koje nisam ni čula. Skalpel može da

135

uđe u nosne sluznice, sa unutrašnje strane očnog kapka, na sve moguće hirurške vratnice. Nije to moja specijalnost.

- Znači da o ovome nemaš dokaze. Samo misliš da je tako moglo da bude - reče Ejmbler i, mada su mu reci bile pune skepse, ipak se na trenutak oseti ponesen njenim čvrstim uve-renjem.

- To je jedina stvar koja ima nekog smisla - nastavi ona vatreno. - Jedina stvar koja ima smisla u svemu što si iskusio.

- Pod pretpostavkom, razume se, da je to moje iskustvo... moje sećanje... ima smisla. Hriste, osećam se kao prokleta žrtva.

- Možda su i želeli da se tako osećaš. Vidi, ljudi koji su ti ovo učinili... to nisu dobri ljudi. Oni su manipulator!. Ne verujem da su te smestili na ostrvo Periš zato što si bio slab. Verovatnije je da su te tamo smestili zato što si bio prejak. Zbog toga što si počinjao da uviđaš nešto što je trebalo da od tebe ostane skriveno.

- Počinješ da zvučiš ludo taman koliko i ja - reče joj on i osmehnu se.

- Mogu li da ti postavim jedno lično pitanje? - upita ona gotovo sramežljivo.

- Samo napred - reče on.

- Kako se zoveš?

I po prvi put tog dana, on se nasmeja... gromko i eksplozivno, iz stomaka, iz sveg srca. I onda joj, podsmešljivo zvanično, pruži ruku i reče: - Milo mi je da sam te upoznao, Lorel Ho-land. Moje ime je Harison Ejmbler. Ali ti možeš da me zoveš Hal.

- To mi se dopada više od pacijenta broj 5312 - reče ona. Obe svoje ruke spusti mu na kratku, smeđu kosu i onda ih, još jednom, lako prevuče preko njegovog lica. Okrenu mu glavu na jednu pa na drugu stranu, kao da se igra s lutkom. Onda se naže i pomilova ga po obrazu.

136

Bilo mu je potrebno nekoliko trenutaka da shvati šta se zbilom i da reaguje. Kad to na kraju učini, bese kao kad putnik koji umire od žeđi idući kroz pustinju naiđe na oazu u kojoj ima vode. Obema rukama privuče je sebi, a ona je bila čvrsta i meka i bila je sve što je imao na ovom svetu i što mu je bilo dovoljno.

Kad se razdvojiše, i jednom i drugom oči behu suzne.

- Verujem ti - reče ona drhtavim glasom, ali odlučno. - Ja verujem da si ti ti.

- Moglo bi da se desi da si jedina - reče on tiho.

- A šta je s tvojim prijateljima?

- Rekoh ti... poslednjih dvadeset godina bio sam prilično izolovan. To su zahtevi struke. Moji prijatelji bili su moje kolege, a nema načina da njima uđem u trag. U svakom slučaju, nijedan od nas operativaca onom drugom ne zna pravo ime. To je bilo osnovno pravilo.

- Zaboravi onda na to... a šta je s prijateljima iz detinjstva, iz škole, sa koledža?

On joj onda ispriča sve o pokušajima koje je činio da s nekima, mnogima od njih, stupi u vezu. Pomenu joj Dilena Satkli-fa. I još neka imena.

- Uzaludno je - završi. - Gubljenje vremena. Niko nije čuo za mene i svi misle da je u pitanju neka podvala.

- Moram to da vidim - reče ona i povede ga do svog starog kompjutera koji kao da je bio kupljen na vojnom otpadu.

Uključujući ga, ubaci se na mrežu i onda otkuca njegovo ime.

Vaš upit... Harison Ejmbler... ne odgovara nijednom dokumentu.

- Neka ih đavo nosi! - i ustade od kompjutera. - Izgleda da su svi umešani. Pa neka se nose! Ne smeš da se opustiš. Jasno je

137

da nameravaju da te izbezume. Ali mi nećemo da igramo po njihovim pravilima. Jesmo li se dogovorili?

- Dogovorili smo se - reče Ejmbler i priđe joj. Ona ga zagrlila i on se u njenom zagrljaju oseti jačim.

- Čuj - reče mu ona. - Imala sam jednom dečka koji je rekao da nam je najveća šansa da budemo besmrtni shvatanje da uopšte ne postojimo. U tom trenutku, razume se, bio je nadu-van.

Čelom pritisnu njegovo i on oseti da se osmehuje. - Samo hoću da kažem da ponekad moramo da izaberemo ono u šta hoćemo da verujemo. I... o, do đavola... ja sam odabrala da verujem u tebe. Instinkti, jasno?

- Ali, Lorel...

- Zaveži, u redu? Verujem ti, Harisone Ejmbleru. Verujem ti. On malo počuta, a onda reče: - E, sad ćeš ti mene da poslu-

šaš. Moraćeš da ostaviš ovu kuću i odeš na drugo mesto. Sme-sta. I to ne kod bliskog rođaka. Ili čak ne ni kod daljeg rođaka. O tome sigurno negde postoje podaci.

- Ali... - poče ona, a onda ućuta kad vide izaz u njegovim očima. - Postoji jedna osoba... prijateljica moje majke. Ona mi je kao tetka, toliko smo bliske. Źivi u Klarksburgu, u Zapadnoj Virdžiniji.

- Uzmi sve što Źeliš da poneseš i smesta te vozim tamo. Veruj mi. Rekla si da mi veruješ. Bićemo mirniji i ti i ja. Naroćito ja.

138

no po

GLAVA DESETA

i repe da

ladu-

amo

[usta

tbve-

lein ti. oslu-Sme-đaka.

im

mi

:noj

Motel u blizini Morgantauna u Zapadnoj Virdžiniji

„Nokia" u njegovom džepu zazvoni. Ona ista koju je oduzeo ubijenom operativcu u Surlendskim planinama.

Lorel je ostavio kod tetke Džil u Klarksburgu. Smatrao je da time nije učinio dovoljno da je zaštititi pa je, i pored njenog protivljenja, otišao. Rastali su se nežno. Od Klarksburga se taksijem odvezao do motela.

Krevet mu je ponovo bio izgužvan i mokat kad se probudio shvativši na kraju da zvuk koji čuje nije deo košmarnog sna. Morao je da ustane da dohvati telefon.

-Da?

- Tarkvin? - srdaćno upita neki glas.

- Ko je to? - upita Ejmbler, naglo razbuđen i oprezan. Hladan strah najednom ga sveg proze.

- Ja sam Ozirisov kontrolor - reće srdaćan glas.

- To i nije neka preporuka- odgovori Ejmbler.

- U pravu ste što tako mislite. Strašno nas je zabrinuo taj propust u bezbednosti.

- Kad vam neko otvori poštu, onda je to propust. A kad vam neko ubije operativca, to je onda nešto mnogo ozbiljnije.

- Taćno. I mi imamo neke ideje o torrlP šta se desilo. Ostaje zato suština da ste nam potrebni vi, i da ste nam potrebni odmah.

139

- Ne znam, do đavola, ko ste vi - reće Ejmbler. - Vi kažete da je Oziris radio za vas.

Gledano iz mog ugla, momak koji radi za vas je onaj koji ga je ubio.

- Tarkvine, slušajte me. Oziris nam je bio dragocen sarad-nik. Veoma Źalim što smo ga izgubili... svi mi Źalimo što smo ga izgubili.

-I vi oćekujete da vam verujem na reć?

- Da, oćekujem - odgovori glas. - Poznate su mi vaše sposobnosti.

Ejmbler malo razmisli. Kao i Arkadije, kao i Oziris, ćovek je ćvrsto verovao u njegovu, Ejmblerovu, sposobnost da oćkrije obmanu. Iskrenost nije garancija za ćistu istinu,

podseti se. Covlk koji mu se sad obraćao mogao je i sam da bude zaveden. Ali Tar-kvin...

Ejmbler... nije imao drugog izbora nego da prihvati igru. Što se dublje bude zavlačio u organizaciju, to će mu veće šanse biti da sazna istinu o onome što mu se desilo... i ko je on zaista.

- U redu - reče Ejmbler. - Slušam vas.

- Srešćemo se sutra u Montrealu - reče čovek.

I čovek nastavi da mu daje detaljna uputstva o susretu. Avionom je trebalo da sleti na montrealški Dorval sutra ujutru.

Ujutru, neposredno pred polazak, u njegovoj motelskoj sobi zazvoni telefon: Lorel. Bila je zabrinuta za njega, ne za sebe. Na brzinu joj objasni da mora da otputuje, jer ima zakazan sastanak sa Ozirisovim kontolorom.

- Ne želim da ideš - reče mu ona i u njenom glasu oseti i strah i uznemirenost.

- Ti se bojiš za mene, a i ja se plašim, takođe. Ali više se plašim mogućnosti da ne odem. Osećam se kao ribar koji ne zna šta mu se zakačilo na udicu. Riba poletuša? Velika bela ajkula? Ali se ne usuđuje da pusti udicu i dozvoli da mu lovina ode.

Nasta duga pauza. - Čak i ako ti to potopi brod?

- Čak i po tu cenu.

140

lažete вдга-

ad-

Zaliv Diskaveri, Nove Teritorije

Luksuzna hongkonška vila imala je dvanaest soba i bila na-meštena u stilu dvadesetih, kad je i izgrađena... mnogo francuskog nameštaja od pozlaćenog drveta presvučenog damastom; zidovi presvučeni sirovom svilom... ali je njena glavna lepota ležala u njenim terasama odakle je pucao pogled na zaliv Diskaveri. Posebno sada kad je voda svetlucala rumenilom sunca

na zalasku.

Ešton Palmer je uživao u jelu spravljenom od prženih pilića planinskih slavuja koji su bili tako sitni da su im kosti bile kao kod sardina. Njegov jedini gost u tom trenutku bio je kineski gospodin, širokog lica i tvrdih, nemilosrdnih očiju. - Divota, slažete li se? - upita Palmer. Njegov gost, general kineske Narodnooslobodilačke armije, samo se osmehnu. - Tačno je - odgovori on. - Ali od vas čovek ne može da očekuje ništa manje.

-Veoma ste ljubazni - reče Palmer primećujući zbunjene izraze na licima osoblja koje ih je služilo.

Ali to nije bilo čudno, jer se generalu Lamu nije obraćao ni mandarinskim ni kantoneskim dijalektom, već dijalektom Ha-ka kojim se govorilo u generalovom rodnom selu. - Iako, razume se, znam da i vi, kao i ja, posebnu pažnju pridajete detaljima. Ovo jelo, čao niao ge, poslednji put je služeno u poslednjim decenijama vladavine dinastije Kving. Bojim se da bi se vašim prijateljima iz Vanšulua - i Palmer je ovde mislio na jakim stražama okruženo predgrađe Pekinga u kojem su mnogi visoki kineski zvaničnici imali svoje domove - ili iz Džongnanhaja ovo učinilo dekadentnim.

- Oni više vole „burger king" - progundā general Lam. -1

„pepsi-kolu" služenu u srebrnim peharima.

- Opscenost - reče Amerikanac. - Ali tačno.

141

- A i ja ne provodim mnogo vremena u Džongnanhaju - reče general.

- Ako Liu Ang bude uspeo u svom naumu, svi veliki ratnici biće rasuti po provincijama. On smatra da mu je armija neprijatelj, pa je konačno uspeo da je takvom i načini. Ali, kako to svedoči kineska istorija, egzil ima i svojih prednosti.

- Kao što potvrđuje i vaš slučaj - reče general.

Palmer se osmehnu, ali to ne poreče. Kao mladom čoveku smešila mu se lepa budućnost u Stejt Departmentu... mnogi su čak mislili da će on biti novi Henri Kisindžer. Ali, imao je jed- ' nu fatalnu manu... imao je, kako je sam verovao, sklonost ka istini. Mladi lav je stoga munjevitom brzinom postao nesno-^, sno derište. Mediokriteti su uspeli da odbrane svoja pravila i odstrane onoga koji je pretio da ugrozi udobnost njihovog položaja. Na neki način, Palmer u to bese uveren, izgnanstvo u kome se našao bila je najbolja stvar koja mu se desila u životu. Priča o njemu, objavljena u „Nju ripablik"-u, svedočila je da se, pošto je prognan iz koridora moći, „povukao" u akademske krugove. Bilo je to strateško povlačenje, navodio je dalje izve-štač, jer su njegovi učenici... palmeriti, kako su ih njegovi neprijatelji podrugljivo zvali... postepeno zauzeli političke položaje u Ministarstvu odbrane i Stejt Departmentu, uključujući i Ministarstvo spoljnih poslova, baš kao i daleko značajnije va-šingtonske uticajne krugove. On im je svima u glave usadio teške lekcije iz diskrecije i te lekcije su naučene. Njegovi šticićenici sada su zauzimali najosetljivije političke položaje. I tokom godina koje su promicale, njihov guru je strpljivo čekao svoj trenutak.

Sada mu je, međutim, do odsudnog časa ostalo da broji samo dane.

- Kad pomenusmo Džongnanhaj - reče Palmer. - Drago mi je što i dalje imamo isto mišljenje po tom pitanju.

142

General dotače prvo jedan, a onda i drugi obraz, izovaraju-ći: - Desno oko, levo oko. Ovo je bila Haka izreka i značila je da dve osobe u jednoj stvari imaju shvatanje blisko kao što su to oči u glavi.

- Desno oko, levo oko - promrmlja i Palmer kao eho. - Razume se, shvatanje je jedno. Delanje, nešto sasvim drugo.

- Sasvim tačno.

- Da se niste predomislili? - brzo upita Palmer, osetljiv na svaku nijansu promene u odlučnosti.

General opet odgovori Haka izrekom: - Vetar ne pomera planinu.

- Milo mi je da to čujem - uzvratil Palmer. - Jer ono što leži ispred nas staviče na ispit svačiju rešenost. Vetrovi će još kako duvati, a imaće olujnu snagu.

- Ono što treba da se učini - reče general, - mora da bude učinjeno.

- Preostaje nam još samo šest dana - reče Amerikanac srebr-naste kose netremice zagledan u generalove oči. - Svako mora da odigra svoju ulogu do perfekcije.

- I to bez greške - reče general i lice mu se odlučno stvrdnu. - U pitanju nije bilo šta, već čitav tok istorije.

- A mi moramo da se složimo da je tok istorije previše važna stvar da bi bio prepušten slučaju.

General ozbiljno klimnu glavom i opet prstom dotače obraze. - Desno oko, levo oko - reče tiho.

Montreal

Uputstva za sastanak koja je Ejmbler dob W bila su da tačno u jedanaest sati bude na severozapadnom uglu skvera Dorčester, pa je Ejmbler taksijem ranije otišao do raskršća ulica Ki-

143

parke i Stenli, blok zgrada dalje od skvera, i upustio se u izviđanje. Palata „život sunca“ na Dorčesteru svojevremeno je bila najviša zgrada u Britanskoj imperiji, ali je sada delovala kao patuljak među u novije vreme podignutim i oko skvera stisnutim oblakoderima. I zato je Dorčester skver Ejmblera činio nervoznim; bilo je previše zgrada odakle je nesmetano moglo da se posmatra. I puca.

Nije se mnogo iznenadio kad mu je u zakazan čas prišao neki deran i rekao mu da mu prenosi poruku da je mesto sastanka promenjeno.

- Treba da se nađete u Podzemnom gradu - reče mu dečko. -Gde?

J,

- Na šetalištu kod Katedrale, ali ako se iznenadite, ne smete da zaboravite da iznenađeno i delujete.

Čovek sklon metaforama mogao bi da zaključi da je smešta-nje ogromnog tržnog centra pod zemlju ispod katedrale pravilan odabir mesta ili čista ironija. Na ovom kamenu ti ćeš podići crkvu, prevedeno je na jezik komercijalnog doba, jer je crkva morala da se izdržava prodajući kamen na kome je izgrađena.

Ejmbler se u podzemlje spustio pokretnim stepenicama i tu ga, samo što je sa njih kročio u pećini sličan tržni centar, pre-srete jedan krupan čovek i veselo mu se osmehnu. -

Licem u lice, konačno - reče mu.

Ejmbler ga pažljivo odmeri. Poznao je ovog čoveka... ne lično, već po čuvenju. Čovek se zvao Pol Fenton i njegov ugled bio je mutan taman onoliko koliko mu oči behu bistre. Pol Fenton. Američki industrijalac koji je svoj prvi novac zaradio osnivanjem elektronske firme u Teksasu koja je odmah zatim dobila važne poslove za vojsku. Čuven je u određenim krugovima postao kad je tokom osamdesetih finansirao pobunjenike i nemire u raznim zemljama. Na njegovom platnom spisku bili su kontraši u El Salvadoru, Renamo u Mozambiku i

144

Unita u Angoli. Delovao je atletski i grubo. Delovao je isto tako i bogato. Bilo je u njegovom držanju i uglađenosti, takođe: ratnik koji jedne nedelje igra polo u Argentini, sledeće vozi tenk kroz Čad, a treće uživa u lekovitim vodama banje u Perot Keju.

- Vi ste Tarkvin, zar ne? - upita on Ejmblera pružajući mu ruku na pozdrav.

U načinu na koji je to pitanje postavljeno mogla se osetiti i nesigurnost... Fenton nije znao kako on izgleda.

- Podzemni grad - reče mu Ejmbler prihvatajući pruženu mu ruku. - Pravo mesto za ilegalne sastanke.

I to je bilo tačno. Tržni centar je imao četrdesetak kilometara hodnika, hiljadu i šest stotina butika, nekoliko stotina restorana i više desetina bioskopa.

Fenton je takvim mestom za sastanak, shvati Ejmbler, pokušao da ga uveri u bezbednost... rizik od nasilja činio se malim na tako javnom mestu.

- Ovo ipak nije zgodno mesto za ćaskanje. A vidim da ste povelili i pratnju - reče Ejmbler pokazujući glavom u pravcu jednog čoveka četvrtastog lica i kratke kose, i drugog, desetak koraka dalje, koji je na sebi imao skup kaput i, delovalo je, još skuplje cipele.

- Moji sekretari - reče Fenton nehajno. - Dobri su jedino za prizivanje šefa sale. Ali, imate pravo. Razgovaraćemo na pogodnijem mestu. Pođite za mnom.

Pet minuta kasnije, bili su u kancelarijskom prostoru luksuznog butika. Ejmbler je dva puta morao da prođe kroz vrata kako bi zadovoljio u njih ugrađen uređaj za otkrivanje metala.

- Dobro došli u moju skromnu prodavnicu - reče mu Fenton kad sedoš[^]e na fotelje kojima je kancelarijski prostor bio opremljen.

- Manimo se praznih razgovora - reče mu Ejmbler. - Kako objašnjavate ono što se desilo Ozirisu?

145

- Nadao sam se da o tome nećemo razgovarati. To je bila tragedija. Moji najbolji ljudi rade na tome da otkriju ko stoji iza toga. Oziris je bio veličina, jedan od najboljih operativaca koje sam imao čast da upoznam. I vaš veliki obožavalac. On je bio prvi koji je, kad je j[^]auk odjeknuo, rekao da mora da vas pridobije za nas.

Arijadnina niti... otkrij kuda vodi.

- Izgleda da ste tako doznali mnogo o meni - reče Ejmbler, a pitao se šta Pol Fenton zaista zna.

Jesi li mi neprijatelj ili ćeš da me odvedeš do moga neprijatelja?

- Po mom shvatanju, vi ste mađioničar. Čarobnjak. P«lf... slon je nestao sa scene. Puf... ode i čarobnjak, sa sve šeširom i plastom. Kako vam to uspeva?

- Ne znam na šta mislite.

- Profesionalna tajna, je li? Rekli su mi da je Tarkvin čovek koji ima mnogo talenata, ali im nisam verovao. Jedna od vaših darovitosti je i da vam polazi za rukom da ostanete nepoznati. Mi smo vam proverili i otiske prstiju.

-I?

- Ništa. Nada. Nula. Postoji samo Tarkvin. Apsolutno ništa ne može da vas poveže s nekom drugom osobom. A uspehi smo da nađemo sve o drugim operativcima jedinice za političku stabilizaciju. Sećate li se Horusa?

Horus, div koji se mnogo trudio na poslu. Ejmbler je radio s njim tri ili četiri puta. Nije bio za finije radove.

- On je Harold Najderman. Gimnazijski šampion u rvanju u Saut Bendu. A sećate li se Tritona?

Rida kosa, pege po licu, neobično tanki zglobovi na rukama, a bio je stručnjak za davljenje strazara garotom, žicom, rezanje grkljana... za onu vrstu mera kad je nemoguće upotrebiti vatreno oružje. Radio je s Tritonom. Ejmbler klimnu glavom.

146

N«..

iovek

paših

Dati.

i ništa S smo ista-

adio vanju

ama, anje

vatre-

- Triton je Ferel V. Simons, vojnik iz garnizona u Visbadenu, gimnaziju završio u javnoj školi Lotona blizu Fort Sila u Okla-homi. I tako dalje. Jedino ste vi bili i ostali Čovek Koji Nije Tu. Genije!

Fenton nije bio čovek za potcenjivanje.

- Razume se, čarobnjak može da učini da se stvari opet pojave... i osobe, takođe - reče on Fentonu.

- I vi ste to učinili... ovde ste - reče Fenton. - Ali, imate li predstavu koliko vi meni značite? Vi ste, prema mišljenju vaših kolega, nešto što je najbliže mašini za čitanje misli. A zvanično ne postojite!

- Zato se, znači, osećam ovako prazan iznutra - reče Ejm-bler suvo.

- Ja se okružujem samo najboljim stvarima... i ljudima. Svejedno mi je šta ste zgrešili ili u kakvoj ste nevolji. Jednostavno, ne znam za to.

- U to teško mogu da poverujem posle svega što ste mi rekli.

- Ipak je tako. Vidite, Tarkvine, za mene rade samo vrhunski stručnjaci za oblasti kojima su se posvetili. Ali ih vi, prijatelju moj, u svemu nadmašujete. Ne znam kako uspevate u tome što radite, ali vi ste čovek po mom ukusu.

- Izgleda kao da oko sebe skupljate dvanaest žigosanih.

- Ovo je ozbiljna stvar. Jeste li čuli za „Grupu strateških službi“?

Ejmbler potvrdno klimnu glavom. Arijadnina niti... otkrij kuda vodi. Pored „Mekinsija“, „Bejna“, KPMG-a, „Akcenture“ i desetine drugih, bila je to jedna od onih konsalting kompanija koja je izgleda bila u stanju da za grdne rane nađe grdan lek. Mogao je da se seti reklamnih panoa na mnogim aerodromima širom sveta. GSS je uvek bilo ispisivano velikim slovima, a sitnijim je ispod njih stajalo: Grupa strateških službi. Ispisan pre-147

ko slike zbuđenog poslovnog čoveka, stajao je slogan: NEMA KORISTI OD POSEDOVANJA PRAVIH ODGOVORA AKO NE POSTAVLJATE PRAVA PITANJA.

- Drago mi je što to čujem, jer ja mislim da je to vaša budućnost.

- Ja sam uglavnom radio za vladu, a vi ste... privatno pred-uzeće.

- Tačno. I pored toga, ima dobrih ljudi u Vašingtonu koji ozbiljno računaju na nas. Ne znam koliko ste dugo bili odsutni, ali mislim da znate koliko je ključna postala uloga privatnih vojnih firmi... PVF... tokom poslednjih decenija. Na sceni je trenutno hrabri novi svet. Stvari su postale globalne kad se „Difens servis limitid“... Britanci uglavnom, bivši SAS-ovci... spojio sa američkim „Armor holdings“-om. Čuvali su ambasade, rudnike, naftna postrojenja u južnoj Africi, obučavali specijalne jedinice u Indoneziji, Jordanu i na Filipinima. Onda su pripojili „Intersek“ i „Falkonstar“ i DSL, i ušli u osiguranje od rizika na velika vrata baveći se kako obezbeđenjem rudnika tako i obaveštajnim radom. A onda je „Armor“ pripojio rusku „Alfu“.

Alfa je, Ejmbler je to znao, bila sastavljena od bivših pripadnika elitne sovjetske divizije, ruskog odgovora na američke „Delta“ jedinice. - Specna - reče on.

Fenton klimnu glavom. - E, pa, PVF rade otvoreno: A mi se bavimo nečim mnogo značajnijim. Pol Fenton je želeo da da svoj mali lični doprinos. Mi se bavimo tajnim operacijama. Mislite o nama kao o inkorporisanim konzularnim operacijama.

- Špijuni za najam.

- Mi se bavimo Božjim poslom, Tarkvine. Mi činimo da SAD budu jake onako kako bi trebalo da budu.

- Vi, znači, i jeste i niste deo vlade.

- Mi radimo ono što SAD ne mogu - reče Fenton i oči mu zasvetlucaše. - O, razume se, ima mnogo birokrata u Fort Mi-

izbu

NJ, moć: sati i 3 nalazi dese(l vidi, i

sto

nef

m

148

KO

led-

roji

tni, roj-

IUt-

ser-me-like, ceu iek" rata ra-

lad-

ise

i da

III-

na.

da

timu IMi-

du i Engliju koji jedva čekaju da me oblate, ali im je u suštini milo što postojim. Svi oni znaju da su neprijatelji slobode... uključujući i neprijatelje slobodnog tržišta... neprijatelji Pola Fentona. Većina naših operacija je bila sitna. No, sad smo u lovu na krupnu divljač. Sad nam predstoji zaista veliki zadatak, i zato ste nam vi potrebni.

Arijadnina niti... otkrij kuda vodi.

- A sad vas molim da pođete za mnom. Verujte mi, ovo će za vas da bude veoma zanimljivo. Prisustvoaćemo sastanku G7. G7 plus jedna, u stvari. Sastanak ministara za trgovinu sa svih strana sveta. Mesto sastanka nije objavljeno, da bi se osujetili antiglobalisti. Ali njegovo održavanje i nije velika tajna.

- Ne sećam se da sam pozvan.

- Vi idete sa mnom - reče Fenton i prvi pode prema izlazu iz butika.

* * *

Na samom vrhu poslovnog oblakodera, Džo Li podesi svoj moćni dvogled. Bese mu dojavljeno da će njegova meta pokušati da upadne na jedan međunarodni sastanak. Pored njega se nalazila kineska snajperska puška kalibra 7,62., model iz devedeset pete godine. U tom trenutku, Tarkvina je jasno mogao da vidi.

Ali, ko je bio čovek u čijem se društvu pojavio?

I kad lice tog čoveka jasno uhvati svojim dvogledom, Džo Li stade da se pita nije li neophodan dodatni obaveštajni rad pre nego što bude delao. A odlaganje izvršenja protivilo se celom njegovom biću: on je izgrađen... odabran i obffčen... samo za jedan cilj. Da dejstvuje. Drug Čao ga je jednom nazvao čovekom-oružjem.

149

Spusti dvogled i dohvati digitalni fotoaparat. Sliku čoveka koji je išao pored Tarkvina morao je da pošalje na analizu. Džo Li se retko plašio. Ali sada je osećao lake dodire

strepnje. Liu Angovi neprijatelji, imao je sve razloge da veruje, izgleda da su našli novog, strahovitog saveznika.

* * *

- Želim da vam pružim dokaz o onome što mi možemo da uradimo - reče Fenton Ejmbleru kad se konačno nađe ispred dvorane za sastanke velikog Palea, montrealskog konferencij-skog centra. Sa mesta na kome su stajali imali su lep pregled cele dvorane.
- To treba da se dogodi svakog trenutka - promrmlja Fenton. - Koliko je sati, Tarkvine?
- Jedanaest i pedeset devet. Ne, tačno je podne. Dvorana kao da najednom proključa. Stolice su prevrtane, ministri i njihovi pomoćnici, radnici obezbeđenja i članovi trgovinskih delegacija usplahireno su ili žurili ka izlazima ili se okupljali oko jednog mesta u dvorani na kome se izgleda dogodilo nešto nečuveno i neprikladno. O, Bože! Užas! O, Bože! Uzvici i krici odjekivali su sa svih strana.

- Ubijen je Kurt Solinger - tihim glasom reče Fenton Ejmbleru. - Evropski pregovarač iz sedišta u Briselu. Prema našim saznanjima on je... bio je... prava nevolja. Tip se udružio sa nekim bivšim pripadnicima grupe Bader- Majnhof još dok je bio u gimnaziji i sve od tada vodio dvostruki život. U njegovoj tajnoj organizaciji bio je poznat kao „Rizničar“ zadužen za isplate prljavih poslova. Pre pet godina, u Sao Paulu, tačno u podne ubijen je zamenik ministra finansija SAD-a... mladić od koga je naša zemlja mnogo očekivala. Kurt Solinger je isplatio ubice. Mi smo to tek nedavno saznali. A s tim saznanjem nije moglo

150

ičoveka

'in Džo

lnje, Liu

i da su

liemo da •e ispred lferencij-lled ce-iija Fen-

jRvrtane,

novi tr-i ili se

fe'Uz-

IEjm-Ź našim

F

liosane-

310

poj taj-Izaispla-ju podne d koga je i ubice. Ijemoglo

da se izađe na sud. Preostalo je samo jedno rešenje. Ono kome naša vlada nije mogla da pritegne bez opasnosti po njen međunarodni ugled.

- Isuse Hriste! - izusti Ejmbler.

- Pitate se kako sam ja ovde u času kad sam upravo organi-zovao ubistvo jednog čoveka?

- upita Fenton koji kao da mu pročita misli. - Zato što mogu da budem ovde. Mi iz GSS se ne krijemo po mišjim rupama. Naš rad možda jeste tajni, ali mi nismo prokleti begunci od zakona. Mi smo zakon.

Fenton je netremice gledao Ejmbler a neko vreme, kao da hoće da se uveri da je dobro shvatio sve što mu je rečeno, a on-' da se osmehnu i reče: - Za vas imamo mnogo veću ribu. Ili aj-kulu, tačnije rečeno.

I dodade mu skoro providan komad papira. Ejmbler po mirisu koji oseti zaključi da je od lako zapaljive vrste... posebna vrsta papira pogodna za špijunske aktivnosti. Na papiru je bila i fotografija jednog čoveka.

- Je li ovo čovek koga ja treba da smaknem? - upita Ejmbler čvrstim glasom, iako mu se stomak prevrte.

Arijadnina niti... otkrij kuda vodi.

Fenton ozbiljno klimnu glavom.

Ime mete je bilo Benoa Dešen i Ejmbleru bese poznato. Čovek je bio generalni direktor Međunarodne agencije za atomsku energiju. IAEA. Krupan posao, zaista. Na papiru su bili i drugi podaci o Dešenovim delatnostima i zanimanjima.

- Zašto je on meta? - upita Ejmbler.

- Dešen je radio na nukleranom naoružanju za francusku vladu. Sada koristi svoj položaj direktora IAEA za transfer nuklearne ekspertize Iranu, Siriji, Libiji, Alžiru, čak i Sudanu. On možda misli da u igri svi treba da imaju jednake adute. A možda želi da zaradi bogatstvo. Svejedno. Suština je da je on prljav. Opasan. I mora da bude uklonjen.

151

Fenton zapali cigaretu, otpuhnu nekoliko dimova i upita: -Jeste li zapamtili sve što tu piše?

Ejmbler klimnu glavom.

Fenton mu oduže papir i samo ga dotače vrhom cigarete. Papir na tren buknu rozikastim plamenom, a zatim nestade.

- Zapamtite, Tarkvine, da smo mi u GSS dobri momci - reče Fenton. - Verujete mi, zar ne?

- Verujem da vi verujete sebi - odgovori Ejmbler pažljivo. -I preostaje još jedna sitnica. Plaćanje. Plaćićete me onim što želim da doznam, gospodine koji vodi predstavu.

Fenton klimnu glavom. - Uobičajena priča, je li tako? Neko vas je dokačio, a vi želite da od mene doznate ko i zašto, je li tako?

U ovoj priči ništa nije uobičajeno, htede da odgovori Ejmbler* dok mu se po glavi već vrzmao plan kako da izbegne ono što se od njega traži, a da ipak dođe do obaveštenja, ako ih Fenton ima. A reče samo: - Tako je.

- Ovaj posao će za vas biti prava sitnica - reče Fenton. - U slučaju da budete uhvaćeni kad ga budete obavili, opet će sve da bude u redu. Vi ste Čovek Koji Ne Postoji. Je li tako? Vi zvanič-no ne postojite!

- Zvuči kao dobro obezbeđen posao - reče Ejmbler. - Osim ako niste Čovek Koji Ne Postoji.

- Siguran sam da nećete biti uhvaćeni. A onda vas čeka nov, ozbiljniji zadatak. Jesmo li se onda dogovorili? Pristajete li da radite za nas?

Ejmbler samo klimnu glavom.

Lengli, Virdžinija

Klej Kaston je s neodobravanjem gledao u mrlju od kafe na tepihu kancelarije pomoćnika zamenika direktora CIA-e, Kale-

152

jze-

3?

bler

Sto se nton

tom

a,u V,

e li da

e-

ba Norisa, koji je verovatno prestao da obraća pažnju na nju. Ljudi su skloni da ne primećuju mane ne zato što ih ne vide, već zato što su se navikli na njih.

- Mislim da sam te dobro shvatio sve do sada - reče Nor is. - Stigao si do pacijentovog prijemnog dana i onda si prime-nio...

- Analizu varijanti.

- Analizu varijanti, da. I šta si otkrio? -Ništa.

- Ništa? - učini Noris potišteno. - Pa, dobro.

- Ali ja nalazim da je to prosto neverovatno, Kale. Noris ga samo podožrivo pogleda.

- Ono što pokušavam da ti kažem, Kale, jeste to da je upravo odsustvo svakog traga putokaz i da iza svega stoji neki moćan igrač. Niko ne dolazi sam na ostrvo Periš i navlači luđačku košulju. Potrebni su za to pratioci, bolničari, ambulatna kola, helikopteri... Logistika. Ali kad sam krenuo tim putem, nisam našao ništa.

- Šta misliš, ko stoji iza toga?

- Neko sa nivoa E17, najmanje- odgovori Kaston. - Neko tvog ranga, ili viši.

- To bi trebalo da suzi krug sumnjivih.

"" - O? Da li se to vlada naglo smežurala za vremč dok sam ja bio u toaletu?

- Imaš pravo. To nije tako uzak krug ljudi. A jesi li uspeo nešto da nađeš i odbeglom umetniku?

- Jednu ili dve stvari. Imamo posla s neuobičajenim klijentom. Reći ću ti jednu stvar za koju mislim da nešto može da znači. Izgleda da su njegove kolege izbepvale da s njim rade na terenu.

- Izvlačio se?

153

- Kaston odrečno zavrte glavom. - Znaš li šta znači nemač-ka reč Menšenkener?

Noris žmirnu. - Neko ko poznaje mnogo ljudi?

- Blizu si. U pitanju je neko ko ima dara da pročita ljude, da im uzme meru.

- Da im čita misli, hoćeš da kažeš?

- Kao knjigu. Ne bi voleo da budeš u njegovoj blizini, ako nešto kriješ.

- Dvonožni detektor laži. Jedan takav mi zaista nedostaje.

- Ljudi sa kojima sam razgovarao sumnjaju da i Tarkvin zna kako to uspeva.

- I to ga čini prokletu zastrašujućim oružjem. A sad, pošto t je dvadeset godina radio za nas, treba da pretpostavimo da radi protiv nas, je li tako?

- Tako nekako. A nije čovek koga želimo da vidimo na drugoj strani. Koja god da je ta strana - reče Kaston smrknuto. -Sem toga, pokušao sam da utvrdim koji je bio poslednji zadatak našeg čoveka na terenu. Ispade da je to bilo na Tajvanu. Pitanje koje se postavlja jeste: ko je bio OIC... vladin službenik koji je odobrio akciju? Zbog toga što konačan izveštaj mora da bude potpisan od čoveka koji je vodio akciju. Pretpostavio sam da bi taj OIC mogao da bude čovek koji je znao ko je Tarkvin bio pre nego što je postao Tarkvin. Možda je on bio i osoba koja je zavrbovala Tarkvina.

-1 ko se potpisao?

- Izveštaj je bez potpisa. Šifrovano je. Alijas tog OIC-a je Prolaznost.

-1 ko je taj Prolaznost?

- Nisam mogao da doznam. «r
- Voleo bih kad CIA ne bi bila toliko škrta u vezi sa imenima njenih operativaca i kad...
154

sa
lemać-
ide, da
fci, ako
i zna

I pošto iara-

- Nisi me saslušao do kraja, Kale. Ja sam rekao da ja nisam mogao da doznam. Ali da doznaš možeš ti. Hoću da pozoveš direktora konzularnih operacija Elen Vitfild i da pitaš nju. Ti si pomoćnik zamenika direktora CIA-e. Tebi će morati da posveti pažnju.

- Prolaznost - ponovi Kaleb Noris. - Počinjem da stičem loš osećaj u vezi sa celim ovim slučajem...

Prekide se kad vide grimasu na Kastonovom licu. - Samo sam hteo da kažem da ovde ima mnogo nepoznatih, Kleje. I da je moja glavna briga to što se bojim da smo u situaciji kad i ne znamo koliko mnogo znamo.

da-

iPi-icnik ada

155

GLAVA JEDANAESTA

Pariz

t

Četrnaesti arondisman koji se širi od bulevara Monparnas svojevremeno je bio omiljen od strane američke zajednice u Pl-rizu. Sada su, međutim, protestanti, pariški soj identičan njiF jorškim beskućnicima, prisvojili Denfer Rošero na raskrsnici glavnih saobraćajnica, a i u lavirintu uličica samog arondisma-na bilo je mnogo noćnih klubova i kafića. Čovek je morao da zađe dublje u arondisman ako je želeo da stigne do mirnog, stambenog komšiluka. Kuća u ulici Pulek broj četrdeset pet, pred kojom je sad stajao i pritiskao zvono na vratima, bila je u takvom susedstvu. Fenton je Ejmbleru dao adresu prilikom njihovog susreta u Montrealu. Bilo je to mesto na koje je Ejmbler trebalo da se javi posle zadatka Dešen. Fenton je trebalo da ga tu sačeka.

Fenton koji je u Montrealu rekao i: Pobrini se za Benoa i bi-ćeš naš čovek. Onda ćemo dalje da pričamo. Prema Fentonu, taj visoki zvaničnik zaslužio je smrt. A Ejmbler je samo njegovim ubistvom mogao da se ubaci u samo srce Fentonove organizacije. I sazna ono što je želeo. Da sazna ko je stvarno bio... ili nije bio.

Osim što...

*•

-što je u Pariz morao da povede i Lorel jer mu je javila da se neki nepoznat glas iz kompanije za distribuciju mazuta javio i

157

preko telefona joj postavljao svu silu budalastih pitanja u vezi sa gorionicima koje imaju, pa je ona posle razgovora otišla i ustanovila da se tetka Džil greje na gas i... Kad je to bilo* Pre dvadeset minuta. Kako se zove ta kompanija? Nisu rekli ime. Rekao joj je da smesta beži. Jedna stvar je vodila drugoj, pa su se te večeri našli u motelu pored aerodroma Kenedi sa koga je on sutra trebalo da poleti za Pariz. I, razume se, uspela je da ga ubedi da je povede sa sobom. Upitala je samo: Kako bi se ose-ćao kad bi doznao da se

meni ovde nešto dogodilo, a ti nisi bio tu da mi pomogneš? I to je bilo dovoljno. Bio je glavni krivac za položaj u kome se našla. Nije imao predstavu o tome koliko može da je zaštititi, ali je osećao da će zaštićenija biti uz njega. I sad mu je bilo drago što je nije odbio. Svojim zdravim rasuđivanjem i fizički, pomogla mu je u velikoj neugodnosti u kojoj se našao u Parizu...

-što je i kad je otkrio da Benoa Dešen, generalni direktor Međunarodne agencije za nuklearnu energiju, nije ono što je Fenton za njega tvrdio. Upao mu je u stan, sačekao ga i ispitao. „Razume se da znam ko je doktor Alamudi“, rekao mu je Francuz. „Vi mislite na libijskog fizičara koga držimo na oku. Veruje-mo daje on uključen u tajni program izrade oružja u koji su umešane vlade raznih zemalja iz A Bapske lige“. „Pa, zašto bi se onda direktor IAEA sastajao s takvom osobom?“ »Zaista, zašto? I kako bi? Alamudi bi pristao da se pamto nade u sobi sa mnom taman koliko i miš s mačkom“, odgovorio je Francuz. I Ejmbler nije otkrio da laže. „A kako objašnjavate vaše putovanje u Harare prošle godine?“ „Ne mogu to da vam objasnim“, odgovorio je Francuz prosto. „Tako znači“, rekao je Ejmbler i pomislio da je čoveka saterao u ćošak. „Ne mogu to da vam objasnim, zato što nikad nisam bio u Harareu“, dodao je Francuz odmah zatim. Ejm-bleru je preostalo jedino da se zapanji. „Nikad niste bili?“ „Nikad“, odgovorio je čovek.

158

•AAAAAAAA

"mir
ic za
tor (je
CO-
iw-

Dalji razgovor uverio je Ejmblera da je čoveku neko name-stio da bude ubijen. Naročito „posle čovekove izjave da je poslednji izveštaj na kome radi onaj o umešanosti Kine u liferovanje nuklearne tehnologije i oružja. „I šta ste saznali?“ „Ništa. Uprkos onome što misli američka vlada, baš kao i francuska vlada i NATO, uopšte nema dokaza daje Kina trenutno umešana u liferovanje. Liu Ang je, prema svemu što smo uspeli da doznamo, strogo protiv i zabranio je širenje atomske tehnologije. Jedino pitanje koje se postavlja je da U će uspeti da pod kontrolom zadrži kinesku armiju“. „Koliko ljudi radi na tom izveštaju!“ „Samo ja i nekoliko službenika u Parizu i Beču. Ali jedino sam ja u položaju da izveštaj učinim zva-ničnim i da on bude prihvaćen u Ujedinjenim nacijama“. To je mogao da bude razlog što je neko... neka grupa... odlučila da ga ukloni. Moguće je da nekome odgovara da Kina bude pret-nja. Ejmbler je u trenu doneo odluku šta da čini. Dešen je morao da bude uklonjen sa scene na javnom mestu, naočigled svih. Prvo zato da bi mu bio spašen život, drugo zato što je Ejmbler morao da izvrši svoj zadatak. Smislio je predstavu, ubedio Francuza u neizbežnost onoga što mora da se učini i onda nabavio sav potreban materijal. „Imaćete radio-uredaj u uhu i kad od mene budete čuli 'sad', morate da pritisnete kesicu s krvlju na grudima i padnete na zemlju. Ja ću da pucam ćorcima“. -što je Dešen pao pogođen s dva kuršuma u glavu i bio zaista mrtav pre no što je stigao do zemlje u Luksemburškim vrtovima, mestu za odmor i igru u Šestom arondismanu. Lorel, koja je u iznajmljenim ambulatnim kolima, kako je i dogovoreno, stigla do poginulog pre Ejmblera koji je za tu priliku ta-kođe imao beli bolnički mantil, bila je

getovo i sama premrla od straha. Što su brže mogli, njih dvoje su telo ubacili u ambulantna kola i stigli da za dlaku umaknu ispred policije.

159

I osim što je, gledajući u retrovizor dok su se udaljavali, pored policajca koji je naizmenično duvao u pištaljku i „voki-to-ki“ uređajem davao obaveštenja svojim kolegama, Ejmbler posebno uočio dve osobe:

crnku u kratkoj bundi koja je stajala po strani od okupljene mase i nešto žurno govorila u mobilni telefon, a za koju je Ejmbler pretpostavio da je Fentonov agent i ponadao se da mu sa-opštava da je uspešno obavio zadatak;

i, deset metara iza nje, u grupi radoznalog sveta koji se okupio, jedno lice za koje bi voleo da ga nije prepoznao. Lice jednog Kineza. Zgodan, lepo građen čovek.

Čovek koji je ubio Ozirisa. Revolveraš iz hotela „Plaza“ Njujorku!

Vrata su se automatski otvorila, a Fentonov glas mu je odnekud iz prizemlja doviknuo kuda treba da ide.

Sišavši niz uske stepenice, stigao je do jednih duplih vrata i Fentona našao u nekoj vrsti kacelarijske odaje. Kad se udobno smestio na ponuđenu mu fotelju, Ejmbler oseti čudnu smirenost. Ambulantno vozilo bilo je sklonjeno u jednu javnu podzemnu garažu; niko u hotelu „Bobur“ gde su bili odseli, ne pogleda ih dvaput kad su se zadihani i zacrveneli vratili. Sve je vraćeno u normalu samim ulaskom u predvorje hotela.

- Imam osećaj - reče zatim, - da niste bili sigurni hoću li uspeti da obavim posao sam.

- Kako to?

- Bio sam iznenađen kad sam shvatio da ste poslali i drugog strelca u Luksemburške vrtove... a da mene o tome niste oba-vestili, hoću reći. Vi ste možda zaključili da mi treba pojačanje* ali moje iskustvo mi govori da je to opasnost po zadatak.

- Ne razumem - reče Fenton kao'malo zbunjen.

- Govorim vam da nikad ne radim s pojačanjima ako ne znam gde se nalaze i jesu li prisutni.

160

- Kakvim pojačanjima?

Ejmbler ga je pažljivo motrio, ali mu odmah bi jasno da je čovek iskreno začuđen. - A što se kineskog džentlmena tiče...

- Kakvog sad kineskog džentlmena? - grubo ga prekide Fen-ton.

Ejmbler zasta. - Vi pojma nemate o čemu vam ja govorim, je li tako?

- Bojim se da je tako - reče Fenton. - Je li to još neko bio na vašem sastanku, Tarkvine?

Treba li zbog nečega da budem zabrinut? Ako imate bilo kakav razlog da posumnjate u bezbed-nosni propust, smesta morate da me obavestite o tome.

- Verujete mi, da imam, vi biste prvi saznali o tome. Ne, ništa slično. Cenim vaš napor da na položaj postavite i posmatrača.

- Ali, to je standardna procedura - pobuni se Fenton.

- Tako je. Smirite se. U operacijama Štaba obično sam bio obaveštavan o celokupnom sastavu tima. Ovde to očigledno nije običaj. I otuda ova moja reakcija. Zaboravimo na to, hoćete li?

- U redu - odgovori Fenton. - Izvanredno ste obavili zadatak. Detalj s ambulantnim kolima i pomagačem, zaista me je iznenadio. Mislim da vama predstoji velika budućnost u mojoj vrhuški. Mada u GSS nema onih koji samo žuljaju klupe čak ni u nižim

slojevima. Ljudi koji stvari posmatraju iz ptičje perspektive i sami moraju biti ptice grabljivice. Tako ja gledam na stvari. •*•

On malo počuta, pa nastavi: - Sem toga, nisam zaboravio naš mali razgovor u Montrealu. Deo o onome što vi želite da saznate. Tada sam vam, čini mi se, rekao da imate moćne neprijatelje i moćne prijatelje i izgleda da sam bio u pravu. Obavio sam razgovor s mojim glavnim partnerom u SAD.

-I?

- Jasno je da tu ima čela priča da se ispriča, an nisu želeli da mi je kažu. Očigledno je u pitanju izdeljenost obaveštenja, što

161

je fino, umem to da poštujem. Dobra stvar je to što je principal pristao da se sretne s vama licem u lice i da vam sam sve saop-šti. Upriličićemo to što je pre moguće. Možda čak i ovde.

- Ko je principal?

- Obećao sam da to neću da kažem. Još ne. Stvar koju ćete o meni da utvrdite, Tarkvine, jeste da sam ja čovek koji poštuje datu reč.

- A ja se na nju pozivam - odseče Ejmbler. - Prokletstvo, Fentone, rekao sam vam da morate da mi platite znanjem koje vi imate, a ja ne! Mislite li da ću zaista da prihvatim ovo vaše izvrđavanje?

- Niste u pravu, Tarkvine - reče brzo Fenton, donekle pocr-venelog lica. - Moj partner zaista želi da vas vidi. Sad i više nego pre. I to će da se dogodi veoma brzo. A i vi nećete u međuvremenu sedeti skrštenih ruku. Znam da operativac kao što ste vi jedva čeka da krene na nov zadatak. U ovom trenutku nema toga što vam ne bih poverio.

- Hvala vam - odgovori Ejmbler uzdržano. Arijadnina niti... otkrij kuda vodi.

- Spremam za vas zaista zanimljiv projekat. Ali nemojte još da se pakujete. Prethodno treba da obavite još jedan zadatak za nas.

- Još jedan?

- To je čovek koji veoma zaslužuje da bude ubijen - reče Fenton. - Izvinjavam se što govorim ovako neuvijeno. Ali ovaj posao neće biti lak.

- Zaista?

- Govorimo o nekome ko je vrhunski stručnjak za tajne operacije, o asu koji se priklonio zlu.

- Zvuči kao da je prava nevolja. ^

- Još kako. Najgora stvar koja je mogla da se desi.

- Ko je taj? - upita Ejmbler prosto.

162

i

nm

reci

son

jica

Vt

Dš

icipal iaop-

Iteo

uje

lfocr-ene-idu-jste

IJOS

k za

- Psihopata koji u glavi poseduje ogromno znanje o vladinim delatnostima iz iskustva stečenog na terenu i u administraciji - odgovori Fenton s krajnje ozbiljnim izrazom na licu. - Iz prve ruke poznaje sve vladine tajne, lozinke, operativne procedure i možete da zamislite šta sve još.

- Hvala vam na detaljima, ali meni je potrebno samo ime -reče Ejmbler.

- Razume se - požuri da kaže Fenton. - Ime mete je Hari-son Ejmbler.

Ejmbler se trže.

Fenton izvi jednu obrvu. - Poznajete ga? Ejmbler se pomučio da dođe do daha. - Recimo da nas dvojica imamo neke zajedničke doživljaje u prošlosti.

Vašington, D.K.

Glavna zgrada Stejt Departmenta, Ulica C broj 2201, sastavljena je u stvari od dva zdanja koja se naslanjaju jedno na drugo, jedno završeno 1939., drugo 1961. - to jest, jedno pred sam Drugi svetski rat, drugo na samom početku Hladnog rata. U Stejt Departmentu postoji dvorana i odaja za sastanke koje nose imena preminulih zvaničnika... bila je tu, na primer, soba Loja Hendersona u čast direktora za Bliski istok i Afriku, koji je radio tokom četrdesetih godina; i velika dvorana posvećena Džonu Fosteru Dalsu, državnom sekretaru tokom ključnih godina Hladnog rata. Duboko u utrobi novijeg zdanja, međutim, bile su dobro obezbeđene odaje za sastanke koje čak nisu imale imena već bile obeležene samo brojevima. Najbezbednija od te vrste odaja bila je ona čiji je broj bio Q002A i slučajni poseti-lac bi lako mogao da padne u zabludu da je ona određena za službu održavanja i čistačima. Ali se u sobe sa trostrukom nu-

163

lom nije zalazilo slučajno; sastanci u njima nikad nisu bili uživanje.

Što je bio slučaj i ovoga jutra, kada je Itan Cakhejm predse-davao grupi stručnjaka koja je trebalo da donese odluku na osnovu postojećih informacija. Odluka se ne donosi bez informacija. Ali ima slučajeva kad ne može da se čeka do trenutka kad je informacija kompletna. Verodostojnost procedure zasniva se na sposobnosti da se u delimičnoj obaveštenosti odredi prava tačka za dejstvo.

- Da li se svi slažu sa procenom koju smo usvojili do sada? - upita on i okupljeni mrmljanjem potvrdiše svoju saglasnost.

- Ebigejl? Jesi li sigurna u svoje tumačenje obaveštajnih signala?

Koščata žena u crvenoj bluzi klimnu glavom potvrdno. -Da, ali je to izvedeno znanje. Ali u kombinaciji sa drugim podacima podiže nivo verodostojnosti do nivoa čvrstog zaključka.

- Šta kaže tvoja ekipa za procenu snimljenog materijala, Rendale? - upita on dalje suvonjavog čoveka u blejzeru kome je lice bilo belo kao kreda i koji je za stolom sedeo povijenih ramena.

- Potvrdili su sve vise od dvadeset puta - reče Rendal De-ning, stručnjak za likove. - Sve je autentično. Videli smo subjekta koga su Čendlerovi ljudi identifikovali kao Tarkvina kako na montrealški Dorval stiže svega nekoliko sati pre Solinge-rovog ubistva. Potvrdili smo autentičnost bezbednosnog videa.

I on preko stola doturi Cakhejmu nekoliko fotografija i do-dade: - Isto je i sa snimcima načinjenim u Luksemburškom parku pre nekoliko časova.

- Snimci mogu da zavedu, Rendale - re[^]e Cakhejm.
- Nikako uz tehnologiju koju posedujemo. Naši kompjuteri mogu da obrade „prag vremena“, granične analize, stepene za-

164

sićenja svih vrsta i da otkriju odstupanja koja bi promakla čak i vrhunskim stručnjacima.

- Može li to da se kaže prostim engleskim jezikom, prokletstvo?
- U donjem kvadrantu snimljene fotografije nalazi se zapu-šač za bocu koga nema na snimku prethodnog dana. Na taj način je, recimo, tačno utvrđen vremenski okvir snimljene radnje. A...
- U redu. Istrajavam na proveru svih detalja, zato što ovde treba da donesemo odluku koja je ozbiljna koliko i srčani napad i isto toliko nepopravljiva kad bude donesena. Pre no što Tarkvina proglasimo „beznadežnim slučajem“, moramo da budemo sto posto sigurni da ne grešimo.
- Sigurnost postoji samo u aritmetičkim udžbenicima - reče Metju Veksler, veteran Biroa za obaveštajni rad i istraživanja Stejt Departmenta, iza koga je stajalo dvadeset godina rada, a posedovao je i briljantan um koji se, na osnovu podataka koje je prečišćavao uz kompjutersku tačnost, nije ustezao od donošenja odluka. - U stvarnom svetu u kome se donose odluke sigurnost ne postoji. Po mom mišljenju, na osnovu podataka koje imamo, davno smo prešli granicu posle koje možemo mirno da donesemo odluku. Uz to bih skrenuo pažnju i na veliki broj sumnjivih pitanja koja vise nad prethodnim zadacima koje je subjekt obavljao. To je čovek koji mora da bude zaustavljen. Diskretno. Pre nego što svoje poslodavce dovede u neugledan položaj.
- Verujem da mislite, bivše poslodavce - reče Cakhejm. - A prepoznavanje je takođe dobro, je li?
- Veoma dobro - odgovori Rendal. - Kao što je već rečeno, Tarkvin je promenio fizionomiju, ali hirurški zahvati...
- Postupak tipičan za agenta koji se odmetnuo - ubaci Veksler.

165

- Ali su facijalne crte konstantne - nastavi Dening. - Ne mogu da se promene mandibula i maksila bez lomljenja desni.
- Šta to, do đavola, znači? - zareza Cakhejm.
- To znači da plastična hirurgija ne može da promeni osnovnu koštanu strukturu lobanje. A kompjuterski sistemi za identifikaciju lica mogu da zanemare veštačke izbočine kao što su nos, obrazi i brada, i da se usredsrede samo na ono što ne može da se promeni. Zamenik direktora konzularnih operacija, Frenklin Ransi-men, malo je govorio tokom sastanka. Imao je jake crte lica, guste veđe i prodorne plave oči. Nosio je skupoceno odelo i sad sedeo besneći. «*
- Ne vidim zašto i dalje odlažemo donošenje odluke - reče on. Cakhejm bese zapanjen i ozlojeđen Ransimenovom odlukom da prisustvuje sastanku; on je dobio zadatak da predsedava sastanku, ali mu je prisustvo službenika višeg ranga podrivalo autoritet. Sad upitno pogleda zamenika direktora.
- Obavestićemo sve naše stanice i postaje - reče čovek iz konzularnih operacija. - Tarkvin mora biti uhvaćen, priveden ili eliminisan.
- Nije li bolje da uključimo i druge agencije? FBI, CIA? Nema potrebe da uznemiravamo naše kolege. Mi iz konzularnih operacija umemo sami da čistimo svoju avliju.

Peking

Je li moguće da čovek bude bezbedan, a da ne mora da trpi izolaciju? Predsednik Liu Ang u poslednje vreme sebi je često postavljao to pitanje. Grad u gradu kakav je bio Džongnanhai često mu se činio izolovanim. Kao i car Kuang Hsu u njegovom

166

raskošnom zatvoru, i Liu Ang se pitao ne obitava li u pozlaćenom ili, u svakom slučaju, lakiranom kavezu. A ipak bi bilo sebično odreci se elementarnih mera bezbednosti: ulog je- bio veliki, veći od njegovog ličnog života. Iz istog razloga, međutim, nije mogao da se odrekne pojavljivanja na svetskoj sceni, kako su njegovi savetnici predlagali, kao što je, na primer, bio predstojeći Svetski ekonomski forum. Ako podlegne strahu, izgubiće stečeni polet u sprovođenju reformi koje su mu bile važnije od života. S druge strane, taština takođe nije smela da ga ponese no, bio je siguran, ako se to i bude desilo, biće tu jezik jiao-hua de nongmin-a. da ga privede pameti. Svi su strepeli od oštrog jezika seljaka-hočka... posebno oštrog, govorili su neki zajedljivci, stoga što je godinama morao da ga drži za zubima... ali se jiao-hua de nongmin sada više nikoga nije plašio.

Mladi predsednik osmotri poznata lica okupljena oko lakiranog stola... prisna lica i na njima isti prisni brižni izrazi.

Čao Tang, iz Drugog biroa Ministarstva državne bezbednosti, izgledao je posebno uozbiljen jutros.

- Imamo nove obaveštajne podatke - reče on.

- Istinite, ili samo nove? - upita Liu Ang kao nemarno.

- I nove i istinite, bojim se - odgovori Cao koji nije bio raspoložen za šalu.

Iz tanke kožne fascikle on izvuče nekoliko fotografija i preko stola ih podnese predsedniku, a posle njega pokaza ih i drugima.

- Ovde vidimo čoveka koga oni zovu Tarkvin - reče drug Čao. - Ovo je snimljeno u Kanadi, na sastanku ministara iz grupe G7 održanog pre nekoliko dana. Nekoliko trenutaka pre toga ubijen je jedan od članova evropske delegacije. Kurt Solinger. Naš prijatelj, u ekonomskom smislu reci... osoba koja je vredno radila na privrednom sporazumu i koja bi olakšala trgovinu između naše zemlje i Evropske unije.

167

Čovek tihog glasa koji je Liu Angu sedeo s leve strane, njegov specijalni savetnik za pitanja unutrašnje bezbednosti, mračno zakluma glavom i reče: - Kad šumska sova ubije pile, dobar domaćin mora da potegne oružje na sovu.

- Ja sam mislio da su šumske sove istrebljene - odgovori predsednik suvo.

- Nisu još, ali će uskoro biti, ako sve mere predostrožnosti budu preduzete - reče Van Cai, predsednikov ostareli mentor i savetnik, i oči mu zasvetlučaše kroz staklo velikih naočara. ,-

- A evo još jedne Tarkvinove fotografije - nastavi drug Čao, - snimljene u Luksemburškim vrtovima u Parizu, nekoliko metara nakon ubistva generalnog direktora IAEA, Beno Desena. Doktor Dešen je, kako se slučajilo, upravo radio na izveštaju koji bi jednom zasvagda sa ovoga režima skinuo svaku sumnju da podstiče i bavi se liferovanjem nuklearne tehnologije i naoružanja.

Savetnik za pitanja unutrašnje bezbednosti istim tihim glasom odmah zatim reče: - Eto čoveka koji je na nišan uzeo buduću bezbednost same Kine.

- Suštinsko pitanje je - reče Liu Ang, - zašto?

- To je način razmišljanja optimiste. Pravo pitanje je kada -reče Čao i pre predsednika stavi dve fotografije jednu pored druge. - Evo uveličane fotografije Tarkvina snimljene tokom incidenta u Čangvi. A evo njegove fotografije iz Kanade.

- Kako, pa to su dva različita čoveka?

- Ne - reče drug Čao. - Naši analitičari su proučili likove po osnovu fiziognomije koja ne može da bude izmenjena... kao što su razmak između očiju, rastojan^ od oka do usta i tako dalje. .. i zaključili su da je ovo isti čovek. Promenio je izgled, očito s namerom da se oslobodi neprijatelja. Neki izveštaji kažu da se podvrgnuo plastičnoj hirurgiji i odmetnuo.

dnosti,

je pile,

ovori

Dznosti utori

?Čao,) mirna. Suko-pjuda vora-

igia-)bu-

- Ima mnogo načina da čovek radi za svoju vladu - reče ji-aohua de nongmin smrkuto. Predsednik Liu Ang pogleda na sat. - Veoma sam vam zahvalan na izveštajima koje ste mi podneli, gospodo - reče on, -ali ne smem da kasnim na sastanak s industrijskim komitetom PLA. Mogli bi da mi zamere.

Ustade zatim, brzo se nakloni i, uz izvinjenje, udalji.

Sastanak se, međutim, ne okonča.

- Hajde da se vratimo na predsednikovo pitanje - reče Van Cai. - Ono ne srne da se zanemari. Sasvim prosto: zašto?

- Zašto je zaista značajno pitanje - reče sedokosi čovek poznat kao seljak-hoćko i okrenu se drugu Cio. - Posebno treba da vidimo zašto je taj ubica još živ? Kad smo se poslednji put videli, vi rekoste da ste preduzeli mere.

- On je profesionalac. Znači da radi za nekoga. Ako ga ubijemo, ljudi za koje radi angažovaće nekog drugog koga možda nećemo da uočimo. I ostaće u senci. Sklon sam da prvo otkrijem ko su oni i Tarkvin možda može da nas odvede do njih, jer ga stalno držimo na oku. Tek ako bude neophodno, biće uklonjen. Smesta.

E po

!,kao

oda-

ioči-

ida

*

Lengli, Virdžinija

Klejton Kaston je osećao da mu se nelagodnost uvećava. Podaci koje je dobijao delovali su nekako prežvakani. Prethodno pripremljeni. Kao udešeni za oči kao što su njegove. A pristizalo je sve više i više informacija o Tarkvinu... u vezi sa njegovim zadacima u jedinici za političku stabilizaciju konzularnih operacija. Ali ni mrvica nekog podatka nije stigla o Tarkvinovom civilnom identitetu. I bukvalno ništa o tome kako je dospao u ustanovu na ostrvu Periš. Takav postupak stvarao je brdo papi-

1

rologije. A nje nigde nije bilo. Osoblje ustanove na ostrvu Periš, baš kao i službenici iz Stejt Departmenta, ne bi smeli da se igraju s njegovim upitima. To je moglo da znači samo jedno: da osoba ili osobe koje koče podatke pripadaju ili nižim nivoima, ispod radara, ili mnogo višim, iznad nadzora.

Sve je to, zaista, bilo veoma zamorno.

Telefon na njegovom stolu zazvoni. Na drugoj strani veze bio je Kaleb Noris. I nije delovao mnogo veselo.

Kad Kaston stiže u kancelariju pomoćnika zamenika direktora obaveštajne agencije, Noris je izgledao mračniji i od boje glasa kakvu je imao preko telefona.

*

- Nalog sa vrha. Okončavamo ovu istragu - reče on, ali Ka-stona nije smeo da pogleda u oči. - Eto ti.

- Šta to govoriš? - upita Kaston i muški savlada iznenađenje. — Stvar je u tome da je došlo do razgovora na visokom nivou između Stejta i direktora Centralne - reče Noris kome se čelo sijalo od znoja. - A poruka koju smo mi dobili je da se naša istraga kosi s postupkom privođenja, akcijom koja je u toku.

- A ima li detalja o toj operaciji?

Noris sleže ramenima, a izraz na licu bio mu je i gadljiv i ozlojeđen, ali to nije bilo usmereno na Kastona. - Oznaka je specijalan pristup, je li tako? E, pa, nama nije poverena ta informacija. Kažu da je Tarkvin u Parizu. Pokupiće ga tamo.

- Pokupiti ili ukloniti?

- Ko to, do đavola, zna? Zalupili su nam vrata pred nosom. Izvan onoga što sam ti rekao, ne znam ništa.

- Pravi odgovor na skarednost - reče Kaston, - jeste da pokušaš da je osудиš.

v

- Prokletstvo, Kleje! Nemamo izbora. Ovo nije igra. Direktor CIA-e lično poručio nam je da mićemo prste ili će da nam smaknu glave. Čuješ li me? Direktor Centralne obaveštajne.

170

-r

Ikoje

F-ou

Ido

,

lam

- Taj kućkin sin ne bi umeo da razlikuje polinom od polipa - obrecnu se Kaston. - Ovo nije u redu.

- Znam da nije - Ijutnu se Noris. - U pitanju je proketo institucionalno odmeravanje snaga. Niko u obaveštajnim krugovima nije sklon da prizna primat Centralnoj obaveštajnoj agenciji. A sve dok ne dobijemo podršku od glavnokomandujućeg i Senata, to se neće ni dogoditi.

- Zaista ne volim da me prekidaju u istrazi - nije odustajao Kaston. - Kad jednom počnem sa isleđivanjem...

Noris mu dobaci jedan mrzovoljan pogled. - Ono što ti misliš.. . ili što mislim ja... ne važi. Postoje proceduralni principi. Ali je suština u tome da se zamenik direktora povukao sa scene, direktor je sam doneo odluku, a tvoj i moj posao je da slušamo. Kaston počuta jedno duže vreme. - Ne misliš li i ti da je čela ova stvar nepropisna*
- Pa, svakako da to mislim - reče Noris i neveselo se ushoda kancelarijom.
- Prokleta je nepropisna - reče Kaston. - I uopšte mi se ne sviđa.
- Meni takode. Ali to ništa ne menja. Zatvaraš knjige, a i ja ću. Onda spaljujemo knjige. I zaboravljamo da smo ih ikad otvarali. To su nam naređenja za maršrutu.
- Prokleta nepropisno - ponovi Kaston zamišljeno.
- Kleje, moraš da biraš u koje ćeš bitke da se upuštaš - reče Noris potištenim glasom.
- Ne misliš li - upita knjigovođa, - da se uvek događa da bitke odaberu tebe?
Okrete se zatim i pođe napolje iz pomoćnikove kancelarije. Ko je, do đavola, pa taj što izdaje naloge?
U smrknutom raspoloženju stiže do svoje kancelarije i sede zašto.

171

Kažu daje Tarkvin u Parizu. Pokupiće ga tamo.

Konačno izvadi iz fioke žuti list papira i stade da pravi spisak. Peptobismol. Ibuprofen. Maaloks. Imodijum. Ne bi valjalo krenuti na put bez ovih medicinskih predostrožnosti. Čuo je on za „putnu groznicu" koja prvo napada stomacić. Strese se od pomisli na ulazak u avion. Nije to bio strah od visine, ili od pada aviona, ili klaustrofobija, već pomisao na udisanje već beskrajno recikliranog vazduha njegovih saputnika... od kojih neki sigurno boluju od tuberkuloze ili neke druge vazduhoplovne mikrobak-terijske infekcije. Ceo taj protor je tako nehigijenski.

- Adrijane - oglasi se i pokuša da otkloni prestravljenost iz glasa. - Idem na put. U Pariz. Na odmor. !•

- Pa to je super - reče Adrijan. - Na nedelju dana, ili dve?

- Rekao bih da će da bude toliko - odgovori Kaston. - Šta čovek obično nosi na takva putovanja?

- Je li to neki štos?

- Ako i jeste, onda nije na tvoj račun.

Adrijan zamišljeno napući usne. - Šta vi obično nosite kad idete na odmor?

- Ja ne koristim odmore - reče Kaston.

- Pa onda kad putujete.

- Mrzim putovanja. Nikad ne putujem. E, pa, jedino kad idem da pokupim decu sa logorovanja, ako se to računa.

- Ne - reče Adrijan, - to se ne računa. Pariz će veoma da vam se sviđi. Ludo ćete se provesti.

Pariz

Nekoliko stotina metara dalje od trga Konkord, ulicu Sen Florentan činio je stambeni blok zgrada sa balkonima ukrašenim kovanim gvoždem i prozorima sa mnogo staklenih okana.

172

[ispisak.

)kre-iza ppomi-

lavi-Bjnore-

firno

•obak-
i-Šta
f kad
ikad i da
Sen

U broju dva te ulice nalazilo se konzularno odeljenje ambasade SAD-a i poslednje mesto na svetu na kome bi Ejmbler smeo da se pojavi.

Posle onoga što se desilo u Luksemburškim vrtovima, sve postaje konzularnih operacija, ovde i širom sveta, biće opome-nute da motre na Tarkvinovu pojavu. Paradoksalno bese to što je on to stanje uzbune mogao lepo da iskoristi.

Pokušaće da uđe u lavlju jazbinu... ali samo ako bude siguran da lav nije u njoj.

Dotični lav je bio izvesni Kejt Levalski, korpulentni šezdese-1 togodišnjak koji je rukovodio pariškim ogrankom konzularnih operacija gvozdenom pesnicom i nivoom paranoje koji je više ~ odgovarao Moskvi iz sredine pedesetih nego savremenoj za- *" padnoevropskoj državi. Na podrugljivost i ozlojeđenost potči-njenih nije se obazirao; oni kojima je podnosio izveštaje smatrali su ga solidnim direktorom čiji dosije nije imao nijednu mrlju. Ejmbler ga je poznavao samo po reputaciji, ali je ona bila toliko strašna da nije nameravao da je stavlja na probu.

Sad je sve bilo u Lorelinim rukama.

Je li to bila greška? Hoće li ona umeti da se snađe? A ako ne uspe? Hladan strah zahvatao ga je svaka dva minuta.

A ako je uspela, rezultat je trebalo da vidi svakog trena.

Sedeo je za stolom u jednom kafeu preko puta, usredsređen na čekanje.

Uputstva koja joj je dao bila su jednostavna. Trebalo je da se ona javi iz ambasade SAD-a u ulici Gabrijel broj dva, gde je trebalo da se u Odeljenju za kulturu predstavi kao pomoćnik veoma poznatog američkog kustosa muzeja, poslat da pribavi dnevni red predstojećeg sastanka pripadnika programa međunarodne saradnje među muzejima.

Izgirvor je bio eto tako prost i nejasan. Ali, s obzirom na to kakav je kaos oduvek vladao u Odeljenju za kulturu svake američke ambasade, pariške pre

173

svih, nadao se da će biti poslata na četvrti sprat da pretpostavljenima objasni šta želi. Kad se tamo bude našla, trebalo je da zamoli da se posluži telefonom da bi svom kustosu objasnila šta ju je toliko zadržalo. Ako sve bude tako, trebalo je da tada okrene broj telefona koji joj je dao, posluži se specijalnim načinom govora koji je uvežbao s njom, i prenese hitan poziv Kejtu Le-valskom da dođe u ambasadu. Visoki zvaničnik Stejt Depart-menta iz Vašingtona stigao je u ambasadu; gospodin Levalski smesta treba da se pojavi radi podnošenja izveštaja.

Može li ona to da uradi? Je li uspela?.

Laknu mu pet minuta kasnije kad iz zgrade preko puta žurno izađe gojazni birokrata i sede u limuzinu s vozačem. Uspela je.

Aon?

- Da li je Arni Kantor u blizini? - upita ženu za šalterom, na kojem je stajalo „Službeni upiti", u predvorju u kojem je uni-formisan momak razvrstavao civile na one koji traže pasoš i one koji traže vizu.

- Samo trenutak - reče žena i ode kroz jedna vrata u unutrašnjost zgrade odakle odmah zatim uslužno isticu mladić poslovnog držanja i žurno priđe šalteru.

- Jeste li vi tražili gospodina Kantora? - upita.

Ejmbler prevrnu očima. - On je ili ovde ili nije. I to je ono što treba da mi kažete.

- On trenutno nije ovde - uzdržano reče mladić.

- Znači da je u Milanu gde mazi princezu, je li tako? Ne, nemojte da mi odgovorite na to pitanje.

Mladić se i protiv svoje volje osmehnu. - Nikad nisam čuo da je tako oslovljavaju - promrmlja kao za sebe, a onda sasvim u poverenju šanu: - Možda ja mogu da vam pomognem.

- Možeš, i to smesta. Držite me već pifir minuta ovde na vi-delu svim ovim civilima, a ja sam zbog informacije koju imam povučen sa terena.

174

li kaci;

tiri. Treb neti Fran vara

h, pred

V

vu,o živ G

dicei

posta-

slojeda

nila šta

lokre-

ladnom

ijtu Le-

[Depart-

i žurno

a je.

m, na l je uni-[pasoš i

lunu-

; po-

le ono

;ne-

1V1-

iam

Mladićeve oči se raširiše. - Mogu li da vidim neku identifikaciju? - upita ipak oprezno.

- A koju želiš da ti pokažem? Imam ih kod sebe trenutno četiri. Hej, kad su ovde počeli da zapošljavaju pametnjakoviće? Trebalo bi da me poznaješ. A ako me ne poznaješ, to znači da ne treba da me poznaješ jer je to iznad tvog nivoa. Daću ti broj Frančeskinog telefona da pozoveš Anrija pa da ja s njim razgovaram, ali moraš da me uvedeš unutra. Razumeš?

I Ejmbler tu mrzovoljno očima pokaza dva reda ljudi koj su pred šalterima čekali pasoše i vize.

Videlo se da se mladić dvoumi pa Ejmbler preuze inicijativu, obiđe šalter i nekoliko koraka dalje pritisnu dugme za poziv lifta.

- Ne možete gore sami - reče mu mladić.

-1 ne idem sam - odgovori mu Ejmbler. - Ti ideš sa mnom. Ko ti je pretpostavljeni?

- Ja... gospodin Simpson.

- Idemo na treći sprat onda, je li tako? - reče Ejmbler kad se nađoše u liftu i on pritisnu dugme sprata i, na iznenađen mladićev pogled, dodade: - Dolazio sam ovamo još dok si ti bio u pelenama.

Gospodin Simpson, zamenik Kejta Levalskog, kako je pisalo na pločici na njegovom stolu, bio je čovek kokošijih-grudi, nadmenog lica i crnih obrva.

- Hej, ti - preteče ga Ejmbler svojim pozivom. - Priđi ovamo. Čovek se podiže od stola i priđe sa zbunjenim izrazom lica.

- Koliko radiš ovde? - upita ga Ejmbler.

Kraća pauza, a onda čovek upita: - A ko ste vi, ako smem da pitani?

^

- Prokletstvo, koliko dugo radiš ovde?

- Šest meseci.

175

Ejmbler onda spusti glas i tiho mu reče: - Onda si proveren. Znači, znaš za uzbunu oko Tarkvina. Čovek neodlučno klimnu glavom.

- Onda znaš ko sam... znaš ko smo mi. I trebalo bi da znaš da ne postavljaš više pitanja.

- Vi ste iz tima za privođenje - reče čovek šapatom, glasom punim strahopoštovanja i nešto malo zavisti... birokrata koji se obraća profesionalnom ubici.

- Nema tima za povlačenje, a ni mene nisi video - reče mu Ejmbler odsečno. - Evo kako ćemo da igramo. Moram odavde da pošaljem poruku. Ako ti to ne odgovara, pozovi zamenika državnog sekretara pa se objasni s njim. Ali me ne ometaj. Izgubio sam čoveka danas. I vreme mi mnogo znači. Jer sve trebl* brzo da se pospremi.

-Vi mislite...

- Meta je eliminisana jutros u devet.

- Brz posao.

- Brži no što smo mislili. I prljaviji no što smo se nadali.

- Razumem.

- E, u to veoma sumnjam, Simpsono. Zabrinuti smo za ovaj vaš mali čamac ovde.

Mislimo da negde pušta vodu. Inače bi naš današnji posao bio daleko čistiji.

- Ovde kod nas? Nemoguće.

- Potrebna mi je sigurna veza sa Vašingtonom. Bezbednost na oba kraja linije. I to bez malih ružičastih ušiju da prislušuju.

- Zaista bi trebalo da o ovome porazgovaramo sa...

- Ta veza mi je potrebna odmah, prokletstvo.

- Onda vam je potrebna atmosfera gluve sobe, gore na spratu, koja je dizajnirana za akustičnu, vizuelnu i elektronsku privatnost, sve u skladu sa specifikacijom « Odeljenja.

- Ja sam sastavljao tu specifikaciju - prekide ga Ejmbler. - Specifikacija je jedna stvar. Njena primena nešto sasvim drugo.

176

wen.

imaš

om

ikoji

- Ja vam lično garantujem bezbednost.

- Izveštaj koji treba da pošaljem mora da bude detaljan, što znači da treba da mi bude omogućen pristup bazi podataka, arhivi i...

- Razume se - reče Simpson.

Ejmbler ga oštro pogleda. - Pa, hajdemo onda. Šta čekamo?

X * *..

Nepunih pola sata kasnije, opet je bio u kafeu sa druge strane ulice i posmatrao povratak Levalskog. Zapita se kakav će biti Simpsonov susret sa šefom, ali samo onako uzgred.

Sve misli bile su mu usredsređene na jedno pitanje: Zašto?

Po ulasku u bazu podataka konzularnih operacija, otkucao je tri imena jedno za drugim i zatražio dosijea o tim licima.

Vaičen Lijang. Kurt Solinger. I Benoa Dešen.

Za svu trojicu dobio je standardne biografije pripremljene od strane Biroa za obaveštajni rad i istraživanja Stejt Depart-menta.

Ni u jednom od dosijea nije našao ni nagoveštaj navoda koji su stajali u dosijeima jedinice za političku stabilizaciju konzularnih operacija... onih navoda kojih se sam sećao za Lijan-ga, onih navoda koje mu je kao Tarkvinu pominjao F.enion kao > razloge za egzekucije Solingera i Desena.:-,

Naprotiv, sva tri čoveka radili su marljivo, posvećeno, svako i na svom polju delatnosti, na uključenju Kine u zajednicu nara-, da. Njihovim nestankom je, bilo je jasno, to uključenje bilo odloženo na neodređeno vreme. Zašto?

Na delu je očigledno bio snažan pokušaj da se eliminišu ra-j značajni pojedinci koji imaju blagonačlon stav prema no-> vom kineskom rukovodstvu. Ali zašto? :

Pre no što je isključio kompjuter, otkucao je još jedno ime. -.

177

Nekoliko dugih sekundi kasnije, na ekranu se pojavilo dobro poznato obaveštenje:

Nisu nađeni podaci za ime HARISON EJMBLER

* X- *

„Dajmler“, kojim se državni podsekretar Elen Vitfild dovezla na imanje, čekao je na pošljunčenoj stazi u dvorištu.

Šato de Gurne, nekih četrdesetak minuta severno od Pariza, bio je dragulj arhitekture sedamnaestog veka i u detaljima nije mnogo zaostajao za obližnjim Versajem. Dizajniran od strane Fransoa Mansara za jednog od vojvoda sa dvora Luja XIV, za-mak bese jedan od onih koji su privlačili najviše pažnje u Francuskoj, i to sve od predvorja koje je bilo ovaploćenje klasicizma tog perioda, pa do jedanaest spavaćih soba čija je prvobitna konstrukcija ostala netaknuta; teniska igrališta i bazeni bili su skorijeg datuma. U ovom času zamak bese izdat u najam bogatoj vašingtonskoj fondaciji na zahtev profesora Eštona Palme-ra, predsednika programa za Pacifički obod, koji je uvek pazio da bude u okruženju najboljeg što civilizacija može da pruži.

Livrejisani sluga pozdravi zamenika sekretara Elen Vitfild i reče joj:

- Gospodin Palmer vas čeka u plavom salonu, madam.

Sluga je bio čovek na izmaku pedesetih godina, slomljenog nosa i držanja koje je odavalo da nij^ uvek bio sluga, kao i da su mu sposobnosti i zanimanje daleko iznad uloge koju je sada imao.

Plavi salon ispade osmougaona prostorija iz koje se pružao pogled na štale, a zasvođena tavanica bilaje na visini od skoro pet metara. Vitfildova priđe prozoru i zareda se u pejzaž. Štale su bile sagrađene od cigle i drveta i lako su mogle da budu preuređene u elegantnu vilu za stanovanje.

178

sdo-

- Bili su veste zanatlije i zidari, zar ne? Glas Eštona Palmera.

Elen Vitfild se okrete i vide Palmera gde ulazi kroz jedna jedva primetna sporedna vrata. Osmehnu mu se. - Ti isto tako imaš običaj da kažeš da „nije sve u veštini, već u stepenu veštine“

- Što je i jedna od najupečatljivijih stvari dvora kralja Sunce: najviši stepen uljudnosti, najveća pažnja ostvarenjima u književnosti, slikarstvu, prirodnim naukama i arhitekturi. I, istovremeno, potpuno odsustvo osećaja za seizmičku nestabilnost društvenih slojeva od kojih je dvor zavisio, osnovu Revolucije koja će da poždere njihovu decu jedan vek kasnije. Svet lako zabroravlja ono čemu nas je Heraklit učio: „Rat je povremena pojava, nesloga je večna, a sve stvari nastaju iz nesloge i nemaštine“.

- Lepo je što te opet vidim, Eštone - reče Vitfildova razne-ženo. - Ovo su... smem li da se poslužim kineskim izrazom?... zanimljiva vremena.

Ešton Palmer se samo osmehnu. Njegova seda kosa bila je reda no u vreme kad je Vitfildova bila njegov student, ali nikako i manje uredna. Verovala je i dalje da je on jedan od malog broja istinski velikih ljudi, istorijskih ličnosti, koje je tokom karijere imala prilike da sretne.

- Šta imaš da mi kažeš? - upita je on.

Vitfildova je znala da on samo što bese stigao avionom iz Hongkonga, ali je ddovao sasvim sveže i odmorno.

- Do sada se sve dešavalo tačno onako kako si ti predvideo - reče mu ona. - Mada bi trebalo da^kažem da je sve u skladu sa tvojom vizijom.

Elegantno venecijansko ogledalo privuče joj pažnju i ona se ogleda u njemu. Slabo svetio francuske zime senčilo je olovno staklo i isticalo njene visoke jagodice i neznatnu senku oko oči-

179

ju koja je isticala njihovo plavetnilo. Kestenjasta kosa bila joj je pažljivo frizirana; od ukrasa je imala samo nisku bisera oko vrata. - Mnogo ti je lepo ovo mesto ovde.

- Centar za političke studije ovde treba uskoro da održi sastanak. „Valutna regulativa: perspektiva istok-zapad“. Šta si rekla tvojim ljudima?

- Zamak Gurne mi je u maršruti, ne brini. Sastanak sa studentima po pitanju valutne liberalizacije.

- Predostrožnost ne srne da bude zanemarena.

- Veoma sam svesna toga - reče zamenik državnog sekretara, pa sede na jednu stolicu kod stola i Palmer priđe da joj se tu pridruži.

«*

- Sećam se tvog prvog predavanja, kad si napisao one tri ne-mačke reci na tabli, a neko iz zadnjih redova dobacio: Da li to znači da ćemo morati da učimo nemački? A ti si odgovorio da ne, ali da postoji jedan jezik koji ćemo morati da učimo i da će samo nekolicina nas steći sposobnost da se njim tečno služi: jezik pfolitike.

Palmerove oči zasvetlucaše od sećanja. - Mislio sam da je pošteno da upozorim narod. A ti si, čak i kad si bila student, shvatala daleko više od ostalih. Eto, sad smo jedno drugom „ulepšali dan. Ali, hajde da se vratimo u stvarnost. Šta... •

Livrejisani sluga na vratima pročisti grlo. - Profesore Palmer, dobili ste poruku.

OTL^ Vr<4;š*-"V !> ?

- Izvini me - osmehnu se Palmer Vitfildovoj i ode za slugom niz hodnik. '••' •••• v::-
,4y^,; ч, >' -Г:.- p: Vithklovrv? i п,-ц ?-Л ЛН<>~п

Malo kasnije, vrati se vidno raspoložen. - Sve kockice se slažu kako treba. Što diže
pritisak. - -položen. . ^\ N «.e v f a -Shvatam. ,^ '

- Šta je s Tarkvinom?

- Kao što si rekao, sve kockice se slažu.

i)°JJe

.oko

"i said re-

•eta-lisetu

: - A šta je s njegovim novopronađenim „družbenikom"... ima li neke brige sa te strane?

- Nema razloga za brigu. Mi stvari držimo na oku. • - Ne znam kako ozbiljnije ovo da ti
napomenem: preostalo je još samo sedamdeset dva sata. Svako do perfekcije mora da
odigra svoju ulogu. .. ;

, - Sve do sada - požuri da ga uiniri zamenik državnog sekretara Elen Vitfild, - svako je
to i činio.

. - Uključujući i Tarkvina? - upita Palmer, a oči mu sevnuše.

., Vitfildova klimnu glavom i na usnama joj zaigra tračak osmeha. - On to čini bolje od
svih.

In ne-

lent,

181

ffil

GLAVA DVANAESTA

Pariz

Ejmblerove odbile su usmerene pravo pred njega dok je napuštao ulicu Sen Florentan;
želeo je da ostavi utisak čoveka koji nema vremena za gubljenje. To i nije bilo tako
naporno, s obzirom na to da on jeste bio čovek kome je nedostajalo vreme. Udaljavao se
od trga Konkord prema ulici Sen Onore... od mira ka slavi, pretpostavljao je... savršeno
svestan svega što se dešavalo u njegovom okruženju, mada se pretvarao da je izgubljen u
mislama.

Svest o okruženju nije obuhvatala samo posmatranje. Osluškivanje je takođe igralo
veliku ulogu: pojedinac uvek mora da bude svestan koraka iza sebe, koraka koji
usporavaju ili ubrzavaju, dok nevidljiv pratilac pokušava da održi stalno isto rasto-
janje za onim koga drži na oku.

Ejmbler shvati da ga neko prati... ali sasvim u neskladu sa bilo kojom procedurom tajnih
operacija. Ejmbler ču da neko žuri u njegovom pravcu, neko ko je imao znatno kraće
noge od njegovih i, sudeći prema zadihanosti, neko ko je bio slabe fizičke kondicije.

Ejmbler pruži korak i na kraju bloka zgrada skrenu levo u užu ulicu Kambon a onda,
posle kraćeg živog hocte, u ulicu Tabor. Pedeset koraka pred sobom, vide jedan sokak
koji je služio za dostavu robe obližnjim buticima. Zasta pred njim i napravi

183

se da gleda u sat na ruci. Na staklu sata vide obrise čoveka koji ga je pratio pa se hitro
okrete, zgrabi stranca i uvuče ga u sokak. Čovek bese jedinstveno neugledan primerak
ljudskosti: ble-dog lica, okraćalog daha, proređene crne kose, upalih obraza ispod očiju i
neznatnog stomačića. Čelo mu se sijalo od znoja. Bio je visok otprilike metar i pedeset i

delovao sasvim izvan svog elementa. Odeća mu je... jeftin kišni mantil, bela košulja i neka vrsta odela neupadljive sive boje... međutim, bila američka. Ejmbler mu je motrio ruke, da bi na vreme uočio pokret ka skrivenom oružju ili nekoj od naprava koja bi mogla da posluži u iste svrhe.

- Vi ste Tarkvin, je li tako? - upita ga bleđi stranac teško dišući.

Ejmbler ga gurnu na zid ne obazirući se na njegov jauk, pa mu brzo rukama prede preko odeće da vidi da li je naoružan, vrhova prstiju vičnih da prepoznaju sve što je neuobičajeno: penkalo koje je malo deblje i malo duže, novčanik glomazniji nego što to zahtevaju svakodnevna dokumenta.

Ništa.

Ejmbler ga sad pažljivo pogleda ne bi li mu na licu uočio kakav trag krivice. - Ko želi da zna jesam li ja Tarkvin?

- Miči ruke od mene, ti komadu izmeta! - siknu čovek.

U njegovom naglasku kao da je bilo tragova bruklinskog načina govora, ali neznatno.

- Pitao sam, ko želi da zna?

Čovek se ispravi i na licu mu se ukaza izraz povređenog dostojanstva. - Ime mi je Klejton Kaston.

Ali ne pruži ruku na pozdrav.

-1 dozvoli mi da pogodim - reče mu Ejmbler glasom punim poruge i sumnje. - Ti si prijatelj. Ovde^ da mi potnogneš.

- Mora da se šališ - uzvratu bleđi čovek prezrivo. - Nisam ti ja prijatelj. Ovde sam da bih pomogao sebi.

III

I koji lak.

Ible-

ivan lija i irić-tka

i, pa an, no:

-Skim radiš?

Čovek je bio beznadežan slučaj: njegovo nepoznavanje osnovnih terenskih manevara nije bilo nešto što bi moglo da se odglumi. Ali bi mogao da bude koristan kao deo tima, čovek koji bi Ejmblera mogao da uljuljka u lažan osećaj bezbednosti, dok se ostali privlače spremni za egzekuciju.

- Misliš li na službu u kojoj sam?

- Mislim baš sada, baš ovde. Koliko ih je tamo napolju? I gde se nalaze, prokletstvo?

Reci mi smesta, ili ti obećavam da nikad više nećeš progovoriti.

- A ja sam se pitao kako to da uopšte nemaš prijatelje. Ejmbler ukoči prste i spremi se da rukom kao kopljem pogodi čovekov grkljan na prvi znak opasnosti.

- Koliko ih je tamo napolju? - ponovi čovek njegovo pitanje. - Pa, samo oko jedanaest miliona Francuza, ako računaš celu oblast metropole.

- Ti to hoćeš da mi kažeš da radiš sam?

- E, pa, u ovom času je tako - odgovori čovek pomalo neodlučno.

Ejmbler počeo da se opušta; čovek je govorio istinu.

- Ali bi trebalo da znaš da radim za CIA-u - opomenu ga čovek preteći. -1 zato nemoj da se zanosiš nekim glupim idejama. Ako me povrediš, loše ćeš se provesti. Kompanija mrzi da plaća troškove lečenja. I zato sklanjaj tu... tvoju ruku. To bi ti bio loš potez. Kad bolje razmislim, i za mene bi moglo da bude gadno. U svakom slučaju, loš-loš scenario.

- Šališ li se ti to?

- Često tako misle i često greše - reče čovek. - Slušaj, ima jedan „Mekdonalds“ blizu pariške Opere. Možda bismo mogli tamo da razgovaramo. *

Ejmbler ga zapanjeno pogleda.

- Šta je sad?

185

- U „Mekdonaldsu“? - upita Ejmbler i zavrte glavom. - Je li to neko Agencijino novo mesto za sastanke?

- Ne bih znao da ti kažem. Stvar je u tome da nisam siguran da bih mogao da svarim lokalnu klopnu. A ako već nisi pogodilo, ja nisam baš sasvim u igri „plašta i bodeža“. Ne bavim se time.

Ejmbler nije prestajao da na oku drži zbivanja tamo na ulici. Ništa se neuobičajeno nije dešavalo. Nikad ne prihvataj mesto za sastanak koje ti predlaže druga strana.

- Imaš li mobilni? Daj mi broj - reče Ejmbler i, kad ga čovek poslušao, hitro ureza broj u pamćenje. - Javiću ti se za petnaest minuta da ti kažem gde da dođeš.

Zatim ostavi čoveka u sokaku i brzo se udalji. «

Dvanaest minuta kasnije, izađe iz metroa i stade da osmotri „Mekdonalds“ koji se nalazio preko puta stanice. Posle dobrih deset minuta osmatranja, uveri se da nema timova za praćenje i nadzor.

Deset minuta kasnije, sa neudobne stolice za stolom čija je površina bila presvučena plavom plastikom, posmatrao je kako blede čovek izlazi iz taksija. Čim uđe u restoran, Ejmbler JDU dade znak da mu priđe.

Kaston sede sa suprotne strane stola. Izgledao je neveselo.

- Krupniji si nego što izgledaš na fotografiji - reče on Ejmbleru. - Doduše, ta fotografija je bila mala... kao za ličnu kartu.

- Ko zna da si ovde sa mnom? - upita ga Ejmbler.

- Samo ti - odgovori mu čovek i njegove oči spustiše se na hamburgere u tanjiru ispred Ejmblera. - Hoćeš li oba sam da pojedješ?

Tarkvin odrečno zavrte glavom.

Amerikanc privuče sebi tanjir i stade doslovce da guta hamburgere. - Izvini - reče malo kasnije. - Odafflo nisam ništa pojeo. Čovek teško može da nađe dobro jelo u Francuskoj, je li tako?

186

- Meni kažeš - odgovori čovek smesta, nesvestan sarkazma u Tarkvinovom glasu.

- Ne, reci ti meni. Ko si ti zaista? Ne ličiš na agenta CIA-e. Ne ličiš, u stvari, na bilo kog terenskog operativca ili službenika reda i zakona.

Pogleda ga pažljivije pa dodade: - Najviše mi ličiš na knjigovođu.

-1 to je tačno - odgovori čovek, pa izvadi hemijsku olovku i uperi je na Ejmblera. -1 zato se ne zezaj sa mnom.

Onda se osmehnu. - U stvari, bio sam CIA i pre nego što sam počeo da radim za CIA. Certified Internal Auditor - Knjigovođa sa sertifikatom - CIA, vidiš li, tamo sam prethodno radio. Mada sam u Agenciji već trideset godina. Ali sam od one vrste njenih službenika koji ne izlaze napolje.

- Pozadinske službe?

- Tako nas samo vi terenci zovete.

- Pronašao me je, znači, amater za terenski rad. Džokej koji jaše astal. Ne znam treba li da se smejem ili da se plašim.

- Tačno je da bih mogao da budem i astalski džokej, Tarkvi-ne, ali to ne znači da sam idiot.

- Nisam to ni mislio. Reci mi kako si me našao, i reci mi zašto?

Osmeh zatitra, ali samo zatitra, na Kastonovim usnama. -Bilo je to veoma lako, u stvari, kad sam doznao da si u Parizu.

- Iako se radi, kako mi ti maločas reče, o oblasti sa jedanaest miliona stanovnika?

- Pa ja sam počeo od razmišljanja o verovatnoći. Pariz nije dobro mesto za skrivanje: on je i dalje glavno sastajalište obave-štajnih zajednica raznih zemalja. U stvari, ovo ovde je posled-nje mesto na kome bi trebalo da budeš. Pa, značida nisi došao ovamo da bi se zavukao u mišju rupu. Možda je trebalo da ovde obaviš neki posao... pa, zašto onda nisi digao logor odmah

187

po njegovom obavljanju? Preostalo mi je da zaključim da si još uvek ovde zato što nešto tražiš... neku informaciju. E sad, koje bi bilo poslednje mesto na svetu na kome bi se moglo očekivati da se bivši pripadnik konzularnih operacija, u međuvremenu označen kao „odmetnik“ pojavi? Očigledno i jedino u pariškoj kancelariji konzularnih operacija... trebalo je da to zakluče i moje kolege... poslednje mesto na kome bi trebalo da se pojaviš. I, eto. Bio sam u pravu. 4 - Znači, poveo si se jedino za osećajem?

- Osećajem? - ponovi Kaston i učini se uzvišen u poruzi. -Klejton Kaston se ne povodi za osećajima. On ne posluje po intuiciji, instinktima, ili...

- Umeš li tiše da govoriš? T

- Izvini - reče Kaston i pocrvene. - Uvek se ozlojedim kad mi neko tako nešto kaže.

- U redu. Znači, imao si sreće.

- Sreće? Očigledno nisi slušao šta govorim. To je...

- Objasnićeš mi jednom, nadam se. Sad nemam mnogo vremena. Zanima me još samo zašto si me potražio.

- Mnogo sveta te traži - reče Kaston pa malo zasta. - Pre nekoliko dana tražio sam te samo zato da bi mogao da budeš uklonjen iz posla... kao neregularnost koja mora, da bude eli-minisana.

-1 dalje mi nije jasno zašto i dalje nisi tamo u tvojoj kancelariji da oštriš olovke. -. . . . r..

Kaston frknu. - Zato što mi je zabranjen dalji rad. Traže te neki mnogo loši igrači. Ja želim da nađem njih. To bi moglo da znači da imamo jedan zajednički posao.

”””
- Čekaj da vidim da li sam te dobro fSzumeo - reče Ejmbler tihim glasom, mada je mogao da bude siguran da niko ne može da ga čuje u opštoj vrevi koja je vladala. - Želeo si da mi uđeš

188

u trag da bi me uklonio. Sad želiš da uđeš u trag onima koji me: ni žele da uđu u trag. Je li tako?,,

- Tačno tako. ' -1 šta onda?

- Šta onda? Onda će na tebe da dođe red. Kad njih budem skleptao, želim da i tebe predam vlastima. Posle toga ću da se vratim oštrenju olovaka broj dva. ••••••••' J li

grlo. -Itane, u pravu si što misliš da nam na raspolaganju stoji više mogućih tumačenja. Ali mi ne možemo da se rasplinjavamo is-
190

pitivanjem svakog od njih pojedinačno. Imamo dokaze i treba da se odlučimo za akciju koja iz njih sledi. Nemamo vremena da se zabavljamo protivrečnostima.

Cakhejm steže vilice. Ransimen je imao pravo. Ali mu Ebi-gejlino otkriće nije davalo mira. Tarkvin je, ko god on bio, izgleda činio isto što i oni... delovao je kao da on sprovodi istragu, a ne kao čovek koji je predmet istrage. Cakhejm teško proguta pljuvačku. To mu se uopšte nije dopadalo.

- Pravi grom iz vedra neba je Fenton - reče Veksler.

- Defimtvno smo mu utvrdili identitet - reče Dening. - Čovek koji je bio u društvu Tarkvina u neposrednom okruženju mesta na kome je ubijen Solinger je Pol Fenton.

- Niko to ne spori - reče Veksler. - Ali, šta to znači? Imamo li išta novo s tim u vezi?

- Postoje neke zabrane pristupa... - poče Ebigejl.

- Kakve zabrane? Za nas ne postoje zabrane- pobesne Cakhejm i okrete se Rasimenu. - Objasnite.

- Dosije o Fentonu nije relevantan za svrhe ovoga tima - reče Ransimen nehajno.

- Nije relevantanl - podiže ton Cakhejm i gotovo stade da muca. - Nije li na ovom timu da to odluči? Prokletstvo, Frenk! Je li moguće da nas sprečavaš da radimo svoj posao? ,

- Nikako, Itane - odgovori Ransimen bez trunke uzrujano-sti na licu. - Mi smo davno promakli tačku nalaženja dokaza u našem zadatku. Naš posao je sada da u delo sprovedemo misiju oko koje smo se složili. Vaš posao je sad da se pobrinete da agenti na terenu obave ono što treba.

- Ali slika koju dobijamo nije...

- Slika? - preseče ga Ransimen s neskriveim podsmehom. - Naš je posao, Itane, da kopilana maknemo iz slike.

191

Pariz

Pola sata kasnije, operativac i knjigovođa nađoše se u hotelu u kome je odseo Kaston, čudnom, tesnom mestu zvanom hotel „Starbridž", koji je pripadao jednom američkom lancu hotela. Kaston je očevidno pokušavao da koliko je više moguće izdvoji sebe iz lokalnog okruženja. Hotel je izgledao taman kao da je u Fort Vortu. U hotelskoj sobi, Kaston pozva Ejmblera da sedne na jednu od fotelja, a sam se udubi u pomeranje papira na stolu.

- Čuj - reče mu zatim, - poslednjih nekoliko dana sam uz pomoć svog asistenta pokušao da skupini što je moguće više materijala. Imam ovde veliki deo onoga što su mi iz jedinice zt političku stabilizaciju dostavili o tvom kretanju u službi... To jest, ono što su oni smatrali da treba da mi dostave.

I on Čjmleru dodade debeo svežanj listova.

Ejmbler se dade na prelistavanje. Svedeni na papir, rezultati sveg onog truda i prolivene krvi i znoja, delovali su nestvarno. I ispumli ga prazninom. Njegova karijera, kao i tolikih drugih, bila je skrivena od očiju javnosti; njena savršena tajnost trebalo je da bude opravdana heroizmom dela koja je izvodio. Tako je obećano, takav je dogovor postojao: Tvoja dela, iako skrivena, mogu da promene istoriju. Ti ćeš da budeš skrivena ruka istorije.

Ali, šta ako je sve to bila samo iluzija? Šta ako je taj život... život koji ga je prisilio da se odrekne bliskih ljudskih veza koje daju smisao života čovečanstvu... bio promašen, bez uticaja na istoriju, bez trajnih posledica... osim jedino loših?

Kaston mu uhvati pogled. - Usredsredi se, važi? Nađeš li bi-

1 v. v. • 1 J 1 v • ' - - •-
•• V'-i/JI; J4<<. i-,- t JJI t>

lo šta sto izgleda lažno, reci. Ejmbler klimnu glavom.

- Postoji profil: ti si dvonožni de?ektor laži - reče Kaston zatim. - Izvanredan dar za operacije Štaba. I tako si zavrbovan. Obavljao si razne operacije. Onda dolazimo do posla u Čangvi.

192

Uspešno obavljenog, ako je verovati dosijeima. Sledeća stvar, nestaješ'sa zemaijsKe kcc Ambler mu

Kaston posle toga malo počuta, ali mu se onda pogled izoštri. - Tačno mi ispričaj šta se sve desilo one večeri kad si otet. Sve što si ti rekao, sve što je rečeno. Sve... i svakoga koga se se-čaš da si video.

- Žao mi je, Kastle, ali ne sećam se ničega. Lorel kaže da je to posledica retrogradne amnezije koju su izazvali lekovi koje su mi davali.

Kaston frknu. - Zaboravi to. Počni od malih stvari. Kako si se vratio sa Tajvana?

- Pojam nemam.

- Kojim prevoznim sredstvom?

- Prokletstvo, rekao sam ti da ne znam! - pobesne Ejmbler. Kaston se ii^ikT>\&>^m^^ izgled ravnodušan na muku koju je njegovo ispitivanje izazivalo. - Jesi li plivao? Putovao parobrodom?

- Nosi se - reče mu operativac. - Zar nisi čuo šta sam ti rekao?

- Kojim prevoznim sredstvom si išao? - ponovi Kaston. U njegovom glasu nije bilo blagosti, samo nestrpljenja.

- Jasno je da sam morao da letim.

- Znači, ipak imaš neku ideju o svemu, ti, samosažaljivi ko-pilane! Odakle bi mogao da poletiš?

Ejmbler sleže ramenima. - Rekao bih da je to moralo da bude sa aerodroma „Čang.kaj Šek", odmah pored Tajpeja. - Čijim letom?

- Ne znam... »Kataj Pacifik"-om - ču sebe gde kaže.

- Komercijalnim letom, znači - reče Kastorritoji uopšte ne pokaza da je iznenađen. -

Komercijalni let. Dvanaest sati leta. Jesi li nešto popio tokom leta?

193

- Mora biti da jesam.

- Šta misliš da je to bilo?

- Viski „Divlji ćuran", mislim.

Kaston dohvati telefon i pozva odeljenje za usluge po sobama. Pet minuta kasnije, flaša „Divljeg ćurana" stiže u sobu.

Kaston nasu dva prsta viskija u čašu i dade je Ejmbleru. -Opusti se, popij nešto - reče mu.

Veđe su mu pri tom bile svedene, a piče nije ponudio već dao nalog da se popije: knjigovođa se bese pretvorio u barme-na iz pakla.

,

- Ne pijem - pobuni se Ejmbler.

- Od kad?

t

- Od... - poče Ejmbler i zamuca.

- Od ostrva Periš. Pre toga si pio, pa češ da piješ i sad. Nais-kap!

- Šta je sad ovo?

- Naučni eksperiment. Samo pij.

Ejmbler ispi i burbon ga lepo ispeče celim putem sve do stomaka. Oseti samo malu ošamućenost, zbunjenost i sramežljivost.

Kaston mu natoči još jedno piće i Ejmbler ga popi.

- Kad je avion prispeo?

- Jutarnje prispeće.

U utrobi mu se nešto pokrenu. Sećanje kao da stade da mu se javlja iz druge dimenzije.

Nije to bilo njegovom voljom. Drugo nešto ga je prizvalo. I počelo je da se javlja.

- Jesi li podneo usmeni kveštaj kontroloru, OIC? Ejmbler se sledi. Bila je to standardna procedura. Mora biti

da je to učinio.

«•

- Sledeće pitanje - nastavi Kaston neumorno. - Ko je Prolaznosti

194

osoba-

leru. -

iNais-

Ejmbler oseti kao da mu se pod sobe izmače ispod nogu. Dugo osta ćutljiv. Kao pucanj puške ispaljen u Alpima, pitanje pokrenu malo sećanje koje se pretvori u lavinu. Svest mu potamne.

A onda se u toj tami pojavi bljesak svetlosti.

li

195

«*.

DEO TREĆI

GLAVA TRINAESTA

Pariz

Još jednom, opet, bio je u Čangvi. U prošlosti koja mu baca senku na sadašnjost. U mahnitom kovitlacu prizora posta sve-stan siline aktivnosti koja ih je povezivala, nemira na ostrvu. Otkrio je ono čega se plašio.

A onda mu se javi niz kratkih, beznačajnih slika, nalik iseč-cima. Stjuardesa na letu „Kataj pacifika“, vazдушna gejša; pokret rukom koji donosi novi burbon, ona ga stalno snabdeva. Taksi vozač, čovek sa Trinidada upalih obraza i čvrstih ubedenja o tome koji je najkraći put, u čiji je automobil seo posle sletanja na aerodromu Dals. Ejmblerov stan u Baskerton Tauersu koji toga dana izgleda mali, sterilan. Jedva nešto malo više od mesta na kome može da se okupa i pripremi se, kako se činilo, za bitku.

Za okršaj.

Kakav okršaj? Čudna izmaglica opet mu se navlači na seća-nja. Ali Ejmbleru... ne, Tarkvinu... bio je Tarkvin... jedan osećaj izmiče. Kad bi mogao da prizove taj osećaj možda bi mu se javilo i sećanje koje ide uz njega. Osećaj je poseban, posebno moćan takođe, jedinstven: delom krivica, uglavnom bes.

Magla se razređuje. Zgrade i ljudi dobijaju u oštirini; glasovi, prvo razliveni u bujici sličnih, postaju razgovetni. Osećaj da nešto hitno treba da se preduzme potiskuje sve ostale i postaje gotovo fizička potisna sila.

199

Tarkvina nikad nisu morale brige o tome jesu li mu ruke čiste, ali je pobesneo kad je otkrio da ih je upravo okrvavio zahvaljujući neshvatljivom profesionalnom propustu. Prolaznosti mora da bude rečeno.

I dalje kivan, nabijen besom i nevericom, odlazi u vašing-tonske glavni štab odeven kao i svi ostali službenici... odelo, mašna... i ulazi u masivnu betonsku zgradu, kao i toliki drugi. Odlazi pravo do Odeljenja jedinice za političku stabilizaciju... do Prolaznosti. A tu onda neshvatljivo postaje neoprostivo. Zamenik državnog sekretara Elen Vitfild, žena aristokratskog porekla koja je direktor jedinice za političku stabilizaciju, neko je koga on^lo-bro poznaje, prisno, moglo bi se čak reci. Ona je zgodna žena, jake brade, malog, pravog nosa i istaknutih jagodica. Tamna, kestenjasta kosa divno joj ističe plave oči. Zgodna je nesumnjivo; jednom, davno, njemu se činila gotovo lepom. Bilo je to davno, na početku njegove karijere, dok je i ona još radila kao terenski operativac i njihova veza, strasno proživljena uglavnom u slamnatim kolibama na severnim Marijanskim ostrvi-ma, trajala je samo mesec dana. Ono što se desilo na Sajpanu, rekla mu je uz osmeh, ostaje na Sajpanu.

Odmah posle toga ona se prijavila za administrativne poslove u Stejt Departmentu i karijere su im krenule odvojenim pu-tevima: njena vrtoglavom brzinom naviše u državnoj hijerarhi-ji, njegova istim putem kojim i dotad jer je, kako su mu govorili, u poslu bio nezamenljiv. Konačno je dobila civilnu titulu zamenika državnog sekretara i takoreći odmah zatim preuzela rukovođenje konzularnim operacijama i jedinicom za političku stabilizaciju kojoj je Štab bio srž. Taj posao je bio kao stvoren za nju, a njena posvećenost svakom*fletalju postala je poslovična.

I zato se činilo prosto neverovatnim što danima nije mogao da dođe do nje. Izveštaj o debaklu sa Vaičen Lijangom podneo

200

je još prvog dana. Nije ga odmah pozvala na razgovor, što nije ličilo na nju, ali kad mu je sekretarica po četvrti put rekla da je „zamenik državnog sekretara Vitfildova na sastanku“, znao je da ga je otkočila. I sad je tražio polaganje računa. Želeo je da mu ona kaže da će da sprovede punu istragu zbog strahovitog propusta u radu obaveštajaca. Želeo je da mu potvrdi da je Štab crvljiv i da će preduzeti korake da ga dovede u red. A onda je preko nezvaničnih kanala doznao da čak i posle pet dana Vitfildova nije načinila zvaničan memorandum na osnovu njegove žalbe, kako je to standardni protokol nalagao. I tada mu je pre-kipelo. Bilo je to ravno izdaji.

U petak, tokom radnog vremena, nekoliko puta ju je pozvao telefonom i sekretarica mu je uvek odgovarala da je Vitfildova zauzeta i da „može da ostavi poruku, ako želi“.

Ludost! Zar ona stvarno misli da može da ga izbegava... da izbegava istinu... večno?

Seo je u automobil i odvezao se do doma Vitfildovih u Foks Holou, selu zapadno od Vašingtona. Znao je gde ona živi i tu neće moći da izbegne susret s njim.

Porodica Vitfild, kao i Rokfeleri, nije morala da brine o tome koliko novca dnevno srne da potroši, iako su njeni istaknuti članovi u poslednje vreme bili poznatiji u kulturnim i intelektualnim krugovima, pored političkih, nego po bogatstvu... bilo je Vitfilda u Metropolitenu muzeju, Nacionalnoj galeriji i Institutu Hadson. Ali ta činjenica nije značila

da su se automatski odrekli i raskoši i o tome je svedočio njihov virdžinijski dom i imanje.

Vrata mu je otvorila služavka koja je preko crne haljine imala belu kecelju... FHipinka? ' **"

- Ja sam Hal Ejmbler i treba da vidim Elen Vitfild - rekao je skoro kroz zube.

201

- Madam ne vidi nikoga - odgovorila mu je žena a onda, još ukočenije, dodala: - Madam ne ovde.

Lagala je, razume se. Da to već i sam nije znao, Ejmblera bi u to uverio glas Vitfildove koji je mogao da čuje iz jedne od prostorija u unutrašnjosti kuće. Ejmbler se progura pored Filipinke, brzo pređe hodnikom i banu u drvetom obloženu biblioteku.

Vitfildova je bila tu u društvu starijeg čoveka sede kose i gospodskog držanja, visokog čela; kravata mu je bila pedantno i čvrsto vezana, a njen donji kraj bio je pokriven džemperom na kopčanje koji je nosio ispod sakoa od tvida. Oboje su bili usredsređeni na papire raširene po stolu ispred njih. ^

- Madam, relda sam mu...

Vitfildova i sedokosi su se trgli, a izrazi na njihovim licima behu preneraženi i zbunjeni.

- Prokletstvo, Ejmblere! - viknula je Vitfildova, kojoj se iznenađenje brzo pretvaralo u bes i ozlojeđenost. - Šta, do đavola, ti tražiš ovde?

Stariji gospodin mu je istovremeno okrenuo leđa, kao da ga iznenada nešto veoma zanima na polici s knjigama.

- Znete vi prokleta dobro šta ja tražim ovde, zameniče državnog sekretara Vitfildova - uzvratio joj je, izgovorivši njenu titulu sa naglašenom podrugljivošću. - Tražim odgovore. Smu-čilo mi se vaše izbegavanje. Šta vi to pokušavate da sakrijete?

- Ti, paranoidni kućkin sine! Gubi mi se iz kuće! Smesta! Kako se usuđuješ da mi ovako remetiš privatnost? Napolje!

- Dobili ste moj izveštaj. U njemu je istina - odgovorio je Ejmbler ledenim glasom. Misliš li da to možeš da sakriješ? Misliš li da mene možeš da zakopaš? Ivpa, prevarila si se. Veruj mi, preduzeo sam sve mere predostroznosti.

- Ako si hteo sastanak... pa evo, sastaćemo se u ponedeljak! A pogledaj se sad! Sam poslušaj ono što govoriš. Tvoj postupak

202

je krajnje neprofesionalan. I ja ću da te isteram iz službe ove države... zauvek i neopozivo. A sad mi se gubi sa očiju!

- Videćemo se u ponedeljak- rekao joj je ozbiljno i udaljio se.

Nekoliko kilometara dalje od Foks Holoua, jedna ambulanta kola hitne pomoći sustigla su ga upaljenih svetala i uključene sirene, pa se pomerio uz ivicu puta da ih propusti. Ali vozilo hitne pomoći prikočilo je zatim ispred njega tako da je i on morao da se zaustavi, a odmah iza njega stao je i jedan „bjuik" zatamnjenih stakala, preprečivši mu put na tu stranu. Nekoliko ljudi... bolničara, šta li?... istrčalo je iz ambulantnog vozila. Iz „bjuika" iza njega takođe je iskočilo nekoliko ljudi. Dok su ga izvlačili iz njegovog automobila, osetio je ubod igle u mišicu. Ubrzo zatim, pred očima mu je sve potamnelo.

Ejmbler lagano otvori oči. Do pre samo nekoliko dana bio je pacijent u bolničkoj zatvorskoj ustanovi strogog režima. Od nje ga je sada delio čitav okean. Ali i dalje nije bio slobodan.

* * *

Bledi knjigovođa na koga mu pogled prvo pade kad otvori oči samo ga upitno pogleda.

- Dobro sam - reče mu Ejmbler.

- Vidim. Izgleda da si malo izgubio svest, pa sam te spustio na krevet. A sad bi mogao da mi ustaneš sa kreveta.

Ejmbler se ne pomeri već prosto stade da priča sve ono čega se bese setio. Vreme je izbrisalo mnoge detalje, ali su glavne crte priče bile tu.

- Znači, Prolaznost je bila Elen Vitfild? - upita Kaston.

- Bio je to alijas kojim se služila dok je radila kao operativac. Kad su dosijei digitalizovani, sva ta imena progutala je pomrčina. Ona je to lično zahtevala.

203

- Zato nisi mogao da se setiš. Hoćeš li da popiješ još jedno piće?

- Ima li mineralne vode u sobnom baru?

- Da, svakako, imaju „Evijan“. Uz važeći kurs razmene, ona košta devet dolara i dvadeset pet centi za pola litre. To dalje iznosi pedeset pet centi za trideset mililitara vode. I od toga mi se povraća.

Ejmbler uzdahnu. - Rekao bih da bi trebalo da se divim tvojoj preciznosti.

- Šta pričaš, kakva preciznost? Zar ne vidiš da zaokružujem cifre?

- Molim te reci mi da nisi porodičan čovek. Kaston pocrvene.

- Imaš li porodicu? Zar ih ne teraš u ludilo?

- Nikako - reče knjigovođa i osmehnu se. - Stoga što, vidiš, niko od njih ne sluša ni reč od onoga što govorim.

- To mora da tebe tera u ludilo.

- To mi, u stvari, sasvim odgovara. A sad mi opisi likove koje si sretao.

Ejmbler pode od stjuardese iz aviona, ali knjigovođa prome-ni izraz lica tek kod opisa sedokosog gospodina iz doma Vitfil-dove u Foks Holou. , - Ne može biti - promrmlja uzbuđeno.

- Tako ga se ja sećam - reče Ejmbler kao da se brani.

- Ti opisuješ... ali, to je nemoguće.

- Reci šta misliš.

Kaston se pozabavi svojim lap-topom koji prethodno uključi u struju. Trenutak kasnije okrenu njegov ekran prema Ejm-bleru i upita: - Je li to taj čovek?

- On je - potvrdi Ejmbler napetim glasom.

- Znaš li ko je taj čovek? Ejmbler odrečno zavrte glavom.

204

- Ime mu je Ešton Palmer. Vitfildova je bila njegov student. Ejmbler sleže ramenima. - Pa šta?

- Očito je da ne znaš čovekovu prošlost. Na početku karijere, smatran je Kisindžerovim naslednikom. Kasnije je zbog stavova koje je zastupao počeo da biva smatran ekstremistom i odstranjen je iz Stejt Departmenta. Stavovi koje je iznosio bili su opasni i našu zemlju su mogli da dovedu u sukob sa stvarnošću. Zbog jednog zapaljivog govora koji je održao u spoljno-političkom institutu Makmilan u Vašingtonu, D.K., nekoliko stranih država zapretilo je da će da povuče svoje ambasadore. Državni sekretar je čelu tu noć posle njegovog govora provela uz telefon. Palmer je postao persona non grata u državnom aparatu. Počeo je da predaje na univerzitetima i stekao mnogo poštovalaca. I

sledbenika. Ali, svako u državnom aparatu ko je imao vezu s njim postajao je predmet sumnje.

- Znači, niko od njegovih poštovalaca nije mogao da napravi karijeru u državnoj službi?
- O, ne. Ima mnogo palmerita u vladi. Briljantni studenti, diplomci sa Kenedijevog pravnog fakulteta. No, morali su da kriju da su palmeriti, inače ne bi mogli da napreduju u službi. I svakako nisu smeli da dozvole da ih neko vidi sa starim pokvarenjakom.

- Ima smisla.

- Ali si ti ipak njih dvoje video zajedno... i to nema smisla.

- Lakše malo.

- Nema potrebe. Vitfildova, koja je jedan od glavnih igrača u Stejt Departmentu, u društvu profesora Eštona Palmera. Imaš li predstavu kakav bi to udarac bio za nju kad bi se to saznalo? Bila bi upropašćena. ^

Ejmbler skupi oči. - Znači, to je u pitanju, je li? Zato sam uklonjen?

205

- Ne bih se usudio da kažem da je samo to u pitanju - reče Kaston. - Ali je tačno da bi za visokog zvaničnika Stejt Depart-menta utvrđena veza sa Palmerom značila političko samoubi-stvo. A tek kao šef jedinice za političku stabilizaciju, Vitfildova sigurno nije smela da dozvoli obelodanjivanje jedne takve bliske veze.

Ejmbler se zavalio na uzglavlje i razmisli. Vitfildova je bila dovoljno vesta i u stanju da zamaže oči svima. Osim njemu. On je bio jedina osoba koju nije mogla da obmane. A njegov dar da ustanovi laž svima je bio poznat. Sem toga, rekao joj je da je preduzeo mere predostrožnosti... i mora da se uspaničila. I uklonila ga.

t

Ali, šta je time prikrivala? Samo taj lični odnos... ili nešto mnogo više?

Izvine se Kastonu i mobilnim telefonom pozva Lorel. Kad prekide vezu, oseti se daleko smirenijim. Lorel Holand je bila jedina brana koja ga je delila od krajnjeg očajanja; ona mu je bila svetionik trezvenosti u svetu koji je zaista izgledao lud.

Gutanje koje je nastupilo u hotelskoj sobi dugo potraja. Kaston nije hteo da mu prekida tok misli, ali ne izdrži dugo.

- Smem li da ti postavim jedno lično pitanje? - upita. Ejmbler odsutno potvrdno klimnu glavom.

- Kako se stvarno zoveš?

* * *

Ništa ispod najboljeg za Pola Fentona, mislila je zamenik državnog sekretara Elen Vitfild dok ju je on uvodio u prostorije njegovog Carskog apartmana u hotelu „Džordž V“.

Osmosprat-ni hotel, smešten na pola puta izmedff Trijumfalne kapije i Se-ne, s pravom je bio smatran najčuvanijim u gradu. Većina njegovih soba bila je elegantno nameštena u lakom i vazdušastom

206

stilu Luja XVI. Ali ne i Carski apartman, namešten u duhu doba Napoleona i Žozefine, koji je svojom grandioznošću nadma-šivao sve ostale. Sa njegovih prozora čovek je mogao da se divi pejzažu Grada svetlosti od koga je zastajao dah.

Elen Vitfild zasta pored prozora da i sama nahrani oči. Za nju je apartman koji je zauzimao Fenton bio prenatrpan. Ali, bila je toga svesna, opravdavao je Fentonov moto da ništa ne ostavlja utisak toliko koliko preterivanje.

- Mislim da nikad neću biti u stanju da vam dovoljno izrazim svoju zahvalnost... zahvalnost svih nas... za ono što ste godinama za nas činili - reče mu ona. Ovako izbliza, mogla je da vidi koliko pažnje čovek poklanja svom izgledu. Telo mu je bilo snažno. Koža na licu nigde mlohava.

On skromno sleže ramenima. - Želite li malo kafe?

Zamenik sekretara okrenu glavu prema komodi od ebono-vine. - Primetila sam da je tu već spreman poslužavnik s katom... veoma pažljivo od vas. Dozvolite mi zato da nas ja poslužim.

I ona se diže te se vrati s poslužavnikom na kome su, pored posude u kojoj je bila sveže skuvana kafa, bile i posude s mle-kom i šećerom, kao i dve fine „limož“ šolje.

Zatim se zavalila na naslon stolice i otpila malo savršeno skuva-ne kafe. Fenton je u svoju solju trpao kašičicu za kašičicom šećera.

- Preterujete s tim šećerom - reče mu ona materinski pre-kornim glasom. - Ubiće vas to. Fenton otpila malo kafe i osmehnu se. - Uzbudljiva su ova naša vremena, zar ne? Nikad se nisam ustezao d^pružim pomoć i smatrao sam da mi je čast što radim sa ljudima koji na svet gledaju kao i ja. Mi oboje mislimo da Amerika zaslužuje bez-

207

\

III M

toni opc dilc na(

ies

tako dobili.

208

Odmeri Fentona koji je sad mlitavo ležao u položaju koji je ukazivao na besvesnost. Da li je uopšte stigao da čuje šta je rekla?

A ono što je rekla bilo je istina. Postojao je rizik da bi Fen-ton mogao da se oseti izdanim kad bi doznao pravu prirodu operacije u kojoj je učestvovao... a izdajstvo je veoma često vodilo u novo izdajstvo. Predstojeća zbivanja bila su toliko značajna da nije smelo da se dozvoli da bilo šta pođe naopako. Svako je svoju ulogu do perfekcije morao da odigra.

I dok je gledala nepokretno telo pred sobom, Vitfildova pomisli da je Pol Fenton to svako već učinio.

*r i

209

t

GLAVA ČETRNAESTA

Pariz

- Imam loš predosećaj u vezi s ovim poslom - reče Ejmbler. Kaston i on išli su niz bulevar Bon Nuvel i knjigovođa je obe svoje ruke držao pod skutima kaputa da se ugrije.

- Šta si to rekao? - upita ga Kaston gotovo Ijutito.

- Čuo si me. Kako to da jedan knjigovođa može da zna za bezbednu kuću Agencije?

- A ko proverava i plaća račune? Ko, ako ne knjigovođa, može da zna kad ističe zakup kuće i hoće li ili neće biti obnovljen ili će se tražiti nov prostor? Ko, ako ne knjigovođa,

može da kaže jesu li radnici već izneli opremu kao i da li službenici tu još stižu sopstvenim automobilom ili gradskim prevozom?

- Ubedio si me. Pa, je Γ oprema izneta i da li službenici dolaze?

- Oprema još nije izneta, ali službenici ne dolaze jer zakup ističe za mesec dana, pa su već iznajmljene druge prostorije koje se sad doteruju.

- Tvrdiš, znači, da tamo nema nikoga.

- Ne tvrdim, ali je logično da nema.

- Jesi li možda poneo i ključ iz Lenglija? "

- Ne, ali imam tebe. Zar vi terenci niste obučeni i za sve vrste provala i tajnog ušunjavanja u čuvane objekte?

211

Zgrada u ulici Bušardon izgledala je beskrajno pusta onako obrasla bršljanom i prljavih prozora.

Ejmbleru nije trebalo dugo da obije vrata. Učinio je to grubo i izazvao jetki Kastonov prekor.

- Upravo si vladu SAD-a oštetiо za četiri stotine dolara - rekao je knjigovođa tiho. -

Nadao sam se da su vas učili da budete suptilniji.

Njih dvojica zatim prođuše kroz sve prostorije kuće i zausta-više se u odaji ispred televizora velikog ekrana, ispod kojeg je na komodi stajala kutija slična onima za prijem kablovskog televizijskog programa. Ali je Ejmbler znao da nije tako. Na krovu zgrade morala je da bude satelitska antena i oprema povezana set prizemljem kablom od optičkih vlakana, čije je signale bilo nemoguće presresti; kutija je sadržavala opremu za dešifrovanje.

To nije bila visoko bezbednosna oprema i nije bila predviđena za prijem poverljivih informacija. Ali materijal koji su oni tim putem želeli da dobiju u tehničkom smislu i nije bio tajni.

Kaston u fiokama nađe tastaturu. Osmehnu joj se kao starom prijatelju i sasvim joj se posveti nekoliko minuta. Ekran odjednom zasvetle.

- E, sad ćemo da vidimo jesam li zaboravio kako se ovo radi - promrmlja Kaston samome sebi. - Izvući ću podatke iz sektora otvorenih izvora. To je materijal koji nije označen kao tajni i uglavnom je dostupan javnosti. Samo želim da vidiš Eštona Palmera u njegovom pravom elementu. Evo ga sredinom devedesetih. Govor koji drži sponzorisan je od „Centra za političke studije“.

Na ekranu je Ešton Palmer delovao samouvereno, akademski, gotovo svečano. Iza njega su mo'gle da se vide tamne zave-se. Delovao je elegantno u tamnoplavom odelu i svetloplavoj kušulji sa crvenom kravatom.

212

ke-

if ka

asa ine-

L

F"

Ioni

F ista-

„Tradicionalan oblik kineske stambene izgradnje u gradovima bio je siheyuan,.. bukvalno 'dvorište ograđeno sa četiri strane'. To su obitavališta koja sa svih strana gledaju ka

unutra. Kod drugih civilizacija, gradski centri bili su takođe i centri kosmopolitских težnji... težnji da se gleda napolje, bilo zbog osvajanja, bilo zbog novih otkrića. To nikad nije bila i kineska težnja. Sama arhitektura siheyuana kao da odslikava, kao da je simbol nacionalnog karaktera. Srednje Kraljevstvo je čitav milenijum... dinastija za dinastijom... bilo carstvo okrenuto svojoj unutrašnjosti. Sveprisutna ksenofobija bila je možda najdublji i najpostojaniji element bezbroja običaja i navika koje nazivamo kineskom kulturom. Kineska istorija nije imala Petra Velikog, caricu Katarinu, Napoleona, kraljicu Viktoriju, kazera Vilhelma ili Todžoa. Od zbacivanja tatarskog jarma nije postojalo ništa što bismo mogli nazvati kineskim carstvom: postojala je samo Kina. Ogromna, da. Moćna, bez sumnje. Ali sve u svemu, prostor zatvoren sa svih strana. Jedan ogroman siheyuan. Čovek bi mogao da sumnja da li je ova usađena ksenofobija donela neko dobro kineskom narodu. Ono u šta se ne srne sumnjati je to da je ona dobro poslužila svima nama ostalima. Kako to? Pa, napori celog sveta, uključujući i našu, američku administraciju, bili su usmereni na otvaranje Kine prema svetu. Nade da će se to desiti porasle su kad su komunisti došli na vlast. Predsednik Mao, koji je istinski bio poslednji car, to međutim nije dozvolio i tek smo poslednjih godina postali svesni seizmičkih potresa unutar Kine... istinskog otvaranja prema svetu, kineskim neverovatnim preusmeravanja-njem u globalni svetski kapitalizam. Bilo je to upravo ono čemu su grozničavo težile američke vlade, jedna za drugom, i radile na tome da do toga dođe. A onda su se samo mudriji među nama setili kineske izreke da čovek treba da pazi šta će da poželi. Probudili smo tigra, u nadi da ćemo moći da ga zajašemo. I, u tim maštarijama o jahanju njega, zaboravili šta se dešava kad sa nje-

213

ga padnemo. Politički stratezi ubedili su sebe da će ekonomsko povezivanje dovesti i do političkog, do harmonizacije odnosa i interesa. A dogodilo se nešto sasvim suprotno. Dva čoveka vole istu ženu... je li to recept za miroljubivu koegzistenciju? Ja bih rekao da nije. Izgleda da je našim kratkovidim političarima promakla činjenica da je Kina uporedo sa usvajanjem tržišne orijentisanosti usvojila i sklonost ka ratovanju, što ranije nikad nije bio slučaj, ako se izuzme sukob na korejskom poluostrvu, gde je bila u tipično odbrambenoj ulozi. Tri decenije posle Maove smrti, Kina je potopila tri vijetnamska broda u oblasti ostrva Spratli. Godine 1994. svedoci smo sukoba između američkih brodova i kineske podmornice u Žutom moru i, u godinama koje su usledile, otimanja Misčif grebena od Filipina, ispaljivanja projektila u međunarodne vode prema Tajvanu itd. Kineska mornarica je nabavila nosač aviona od Francuske i niz osmatračkih radarskih sistema od Britanaca. Istovremeno, Kina je sagradila prolaz od provincije Junan do Bengalskog zaliva i tako obezbedila izlaz na Indijski okean. Ova dejstva lako mogu da budu zanemarena jer su obmanjivačka i malog obima. U stvari, to su probe, ništa manje, pokušaji da se oceni odlučnost međunarodne zajednice. A kad god bi tako nešto izveli, njihovo uverenje da im je takmac bez zuba postajalo je sve čvršće. I nemojte se zavaravati, mi jesmo... po prvi put u istoriji... takmaci.

Kina bukta, a Zapad je bio taj koji joj je dao pogonsko gorivo. Svojim pristupanjem ekonomskoj liberalizaciji, Kina je došla do stotine milijardi dolara stranog kapitala. Vidimo da joj je rast bruto nacionalnog dohotka brži i veći nego kod bilo koje druge nacije. Vidimo gigantska povećanja potrošnje; tigar koji se probudio u narednih deset godina progutaće deset posto svetske proizvodnje benzina i trećinu proizvodnje čelika. I

samo kao potrošač ostvariće nedostižan uticaj na zemlje jugoistočne Azije koje je okružuju: Koreju, Japan i, zamislite, čak i Tajvan.

214

Dalji razvoj naših konglomerata sve više i više zavisi od Kine. Zvuči li vam ovo poznato, dame i gospodo?

Mora biti da zvuči, jer je upravo na taj način i naša zemlja, SAD, ostvarivala svoj uticaj na tim prostorima. Činila je to pre svega zahvaljujući svojoj nespornoj vojnoj, industrijskoj, ekonomskoj i kulturnoj nadmoćnosti u periodu moći i prosperiteta koji smo sami stvorili, a koji bi ukratko mogao da se nazove američki vek. Ali niko nije obećao da će on biti večan. I zaista, dvadesetprvi vek mogao bi, po svemu sudeći, da bude kineski vek. Jedino što bih mogao da kažem s tim u vezi je da mi se velikom ironijom čini to da smo kineskom razvoju doprineli najviše mi sami i da će naša deca morati da žive s rezultatima tih naših postupaka... ili da umru.

Svi se sećate velikih nemira u Kini kada je njihova ambasada u Beogradu bila bombardovana tokom jednog od američkih napada iz vazduha. Milioni Kineza odbili su da poveruju da je to bio slučaj. Međutim, ovde u Vašingtonu, svi su kršili ruke. Ponovno razbuktavanje antiamerikanizma protumačeno je kao loš znak. Stručnjaci koji su to govorili nisu naučili mudrost koju im nudi kineski mudrac Cangven Čan, a koju je on nazvao prosto: shuangxingy ili „dvostrukost“. U stvari, razbuktavanje ksenofobije moglo bi da ispadne dobro za Ameriku. Sve što usporava kinesku integraciju u zajednicu naroda, kao što znamo, poslužiće i kao teg koji usporava rad motora njenog razvoja. Skeptik po ovom mom mišljenju mogao bi i dalje da tvrdi da je rast Kine dobra stvar za Ameriku i dobra stvar za ostatak sveta. Kao nepri-strasan naučnik, ja ne mogu da se opredeljujem za neki od ishoda, kakav god on bio. Ali moje uverenje je da smo stigli do raskršća i da mogu da kažem šta nas čeka na kraju svakog od puteva koji od njega vode. Sukob sa Kinom je neizbežan. Ono što može da se izbegne jeste da mi ne izgubimo. To će zavisiti od našeg izbora. .. od izbora koji moramo da načinimo danas".

215

t

Klejtton Kaston se saže i na tastaturi otkuca nov niz komandi. Na ekranu se pojavi novi video-snimak.

- Ovde ćeš da ga čuješ kako peva novu ariju - reče Ejmbleru. - Razume se, konferencija Centra za strateške studije bila je zatvorena za javnost... na njoj se Palmer obraćao isključivo svojim sledbenicima.

Snimak je počinjao pitanjem jednog studenta: „Profesore Palmer, da li smatrate da je politika SAD-a prema Kini nedovoljno skeptična, nedovoljno prilagođena našim nacionalnim interesima? Ovo pitanje je na mestu stoga što mnogi danas u Stejt Departmentu blagonaklono gledaju na uspon predsedni-ka Liu Anga i to nazivaju velikim uspehom i nagradom voj politici 'konstruktivnog angažovanja'."

Palmer se osmehnuo kad se kamera okrenula prema njemu. „I pravo im budi", rekao je. „Liu Ang je čudesno privlačan političar. Ja mogu samo najiskrenije da se nadam da on predstavlja budućnost".

Palmer se ponovo osmehnuo pokazavši pravilne, bele zube. Ali Ejmbler oseti jezu. Čovek je lagao. Osetio je... ne, video... u izrazu čovekovog lica beskrajn prezir i neprijateljstvo prema državniku o kome je govorio tako lepo. U onom trenu kad je

izgovorio ime Liu Anga, preko Palmerovog lica preleteo je izraz koji je totalno opovrgavao njegove reci.

Kaston progunda: - Tip i ovde zvuči savršeno čestito. Teško ga je prozreti.

Ejmbler se onda posveti tastaturi i vrati snimak unazad, do mesta na kome je Palmer izgovorio ime kineskog predsednika. Onda uspori snimak i stade da ga pokreće kadar po kadar, sliku po sliku. I eto. U deliću sekunde između izgovaranja dva predsednikova imena, Palmerovo lice dobi radikalno drugačiji izraz. Oči mu se uvukoše, uglovi usana iskriviše naniže, nozdr-ve raširiše: bilo je to lice koje je izražavalo i gađenje i prezir.

216

\

- Isuse Hriste - učini Kaston. Ejmbler ništa ne reče.

Kaston zavrte glavom. - To mi je sasvim promaklo.

- Ima mnogo stvari, Kastle, između ove zemlje i neba koje ne možeš da nadeš u tvojim tabelama.

- Ne potcenjuj me - reče Kaston. - Stigao bih i ja na kraju do ovog saznanja.

- Baš na vreme da pokupiš čaure posle svršenog okršaja. Nevolja s vama analitičarima j'e sto nemate dodir s ljudima.

- A možda si ti prespavao informaciono doba. Danas tehnologija preskače granice. Motri. Sluša. Registruje uzorke, mala statistička komešanja i voljni smo da poklonimo pažnju...

- Tehnologija može da čuje, ali ne može da sluša. Može da motri, ali ne može da zapaža. I sigurno je kao dan da ne može da razgovara sa ljudima i ženama sa kojima mi imamo posla. Za tako nešto ne postoji zamena.

- Ja nalazim da je praćenje traga novca daleko opipljivije i da otkriva daleko više nego što većina ljudi može da kaže - reče Kaston.

- Ni to me od tebe ne iznenađuje- obrecnu se Ejmbler. - U redu, hoćeš da govorimo logikom verovatnoće. Šta se dešava u Kini i šta to znači tipu kao što je Ešton Palmer?

Zašto toliko mrzi Liu Anga?

- Ja sam čovek od cifre. U geopolitiku se ne razumem. Ali čitam novine. A obojica smo čuli Palmerovo blebetanje na tom sastanku Centra za strateške studije. No, pošto si me pitao, meni izgleda da je glavna stvar kod Liu Anga to što je neverovatno popularan kod svog naroda i što je moćna sila koja gura liberalizaciju. Otvorio je tržište, ustanovio poštene trgovinske sisteme, čak zadao težak udarac medijskoj pirateffji zatvaranjem mnogih proizvodnih pogona.

- Ali postepeno, tačno? Tako Kinezi rade.

217

t

- Postepeno, da, ali veoma ubrzano.

- Nije li to protivrečnost izraza?

- Ne. Liu Ang je po mnogo čemu paradoksalna ličnost. Kako ono Palmer reče?

Dvostrukost. Sledi logiku Palmerovog razmišljanja, sve ono njegovo razglabanje o tome šta može da se dogodi kad se nacija koja je bila okrenuta samo sebi otvori prema svetu, kad počne da se integriše u zajednicu nacija. Da si Palmer, Liu Ang bi bio tvoja najgora noćna mora.

- Da si Palmer - reče Ejmbler, - poželeo bi da nešto učiniš s tim u vezi.

- Negde sam pročitao da se Liu Ang sprema za veliku državnu posetu Americi sledećeg meseca - reče Kaston, a potom <ie-go osta ćutljiv.

- Morao bih da obavim neke telefonske razgovore- reče zatim.

Ejmblerov pogled usredsredi se na zaustavljeni snimak. Ko si III Šta zdiš*. I onda savi glavu, izgubljen u mislima.

U sledećem trenutku ekran eksplodira... prsnu u oblak staklenih komadića... čak i pre no što Ejmbler ču prigušen prasak koji ga isprati.

Vreme uspori.

Šta se desilo? Zrno. Veliki kalibar. Puška. Prigušivač.

Hitro se okrete i vide u crno odevenog strelca kako u pozi komandosa čuči na kraju hodnika kojim se dolazilo u ovu sobu. Čovek je imao vojničku pušku koju Ejmbler smesta prepozna. „Hekler i Koh G36“. Lučni magazin montiran ispred obarača nosio je trideset metaka; optički nišan koristio je crveni laserski zrak. Kućište joj je bilo od čvrstog i izuzetno lakog poli-mera. Lako nosiva, strašno smrtonosna.

Standardno naoružanje konzulž«Hiih operacija.

218

GLAVA PETNAESTA

Pariz

Jedino što je mogao da učini, što mu se u tom trenu učini prikladnim, bilo je da nogom zatvori vrata sobe. Kaston se bese bacio na pod u kraj sobe najudaljeniji od vrata.

Zašto je još živi

Nije bio sam. Napadači su jasno mogli da vide dve osobe. Hitro se pridiže i ugasi svetlo, a onda se i sam spusti na pod.

Identifikuj, a onda ubij: bila je to standardna operativna praksa. Nisu ubili Ejmblera jer nisu bili sigurni da je to Ejmbler.

Zrna novog rafala probiše drvo vrata i načiniše veliku rupu na njima... mnogo buke od pušaka s prigušivačima.

Ejmbler je kod sebe imao samo mali „Glok 26“... beskrajno nemoćan pred puškama, štrcaljka za vodu spram njihovih vodenih topova. Nije imao nišan, bio je krajnje neprecizan na većim rastojanjima i nije mogao da probije njihove prsluke otporne na metke, koje su sigurno nosili.

- Veruj mi, nemam ja ništa s ovim - proštenja Kaston iz ćo-ška.

- Znam. Miruj tamo. Mora da smo zakačili neki skriveni alarm. A uređaj im je poslao i lokaciju. **"

-1, šta sad?

Ejmbler mu ništa ne reče. Razmisli i improvizuj.

219

- U stvari, ti imaš nešto što možeš da upotrebiš - reče Ejmbler Kastonu.

- Ja? Ne. Imam samo daljinski upravljač. A njemu sam već stisnuo dugme za zaustavljanje i nije vredelo.

- Ono što ti imaš - reče mu operativac, - jeste talac.

- Lud si.

- Zaveži i slušaj - šanu Ejmbler. - Treba da vikneš, što glasnije možeš, da imaš taoca i da ćeš da ga ubiješ ako samo budu načinili još jedan korak.

- Ne mogu ja to...

- Možeš i hoćeš - reče mu Ejmbler i nečujno ustima uobličii: Sad.

f

Kaston je izgledao kao na samrti, ali klimnu glavom i duboko udahnu vazduh.

- Imam taoca - prodra se iznenađujuće čvrstim glasom. -Primaknite se još malo i ubiću ga.

Nekoliko sekundi tišine. Napadači su se verovatno tiho dogovarali. Ejmbler izvadi mali „Glok" i utisnu ga knjigovođi u šaku.

- Drži ga pritisnutog meni na potiljak - došapnu mu.

- Lako je tebi da to kažeš - reče mu Kaston. - Ja sam onaj na koga će prvo da pucaju.

- Treba samo da mi veruješ. Do sada si sve- dobro uradio. Koristićeš moje telo kao štit.

To znači da ćeš u svakom trenutku biti zaklonjen, jer ću ja da obavim sve što treba. Ali ti moraš da razumeš manevar koji izvodim.

Nedoumica napadača i jeste i nije bila razumljiva. Da su bili obični plaćenici, stvar bi odavno bila rešena. U sobi bi ostala dva lesa. Kao vladini službenici, službenici konzularnih operacija, morali su, ako je to moguće, da*vode računa da ne bude nedužnih žrtava.

Ejmbler došanu Kastonu šta dalje da radi.

220

na

- Tražim da razgovaram sa vašim pretpostavljenim - prodra se opet Kaston.

Da je govorio normalno, glas bi mu sigurno drhtao. Prisiljen da urla, glas mu je zvučao odlučno i autoritativno.

Odgovor ne stiže.

Ejmbler se baci na vrata kao gurnut na njih i stade da, koliko je to bio u stanju da odglumi, glasom punim očajja zapoma-že kroz otvor na njima: - Ne dajte mu da me ubije.

Molim vas, ne dajte mu da me ubije.

Oči su mu pri tom bile iskolačene kao u civila uhvaćenog u košmar o kome nije mogao da sanja.

U hodniku vide dva komandosa: četvrtaste vilice, kratka crna kosa, očito vrhunski obučeni. Pokušavali su da pored njega pogledom zavire u sobu, nesvesni da ih njihov plen gleda pravo u lice.

- Tražim da govorim sa vašim pretpostavljenim - oglasi se Kaston ponovo čvrstim glasom. - Odmah.

Dva čoveka razmeniše pogled i Ejmblerov puls se ubrza. Pretpostavljeni nije bio s njima. Još ne. Bili su samo njih dvojica. Moguće je da će im ubrzo stići pojačanje, ali sada su bili sami.

- Molim vas, ne dajte mu da me ubije - zacvile opet Ejmbler.

- Neće vam biti ništa - reče tiho jedan od dvojice komandosa Ejmbleru.

- Pusti taoca da izađe - doviknu drugi Kastonu.

- Misliš da sam moron? - smesta viknu Kaston. Ejmbler se zapanji: knjigovođa se divno držao.

- Ako ga povrediš, s tobom je svršeno - viknu drugi komandos.

Ejmbler iznenada pade na kolena poredTrata i komandosima nesta sa vidika.

- Jao! - kriknu kao snažno udaren.

221

Kaston i on sad hitro stadoše da se dogovaraju šapatom. Ono što je trebalo da usledi moralo je biti besprekorno izvedeno. Preciznost je bila nešto što je Kaston umeo da ceni; njegov usredsreden pogled svedočio je da će to da poštuje čak i sad i čak i ovde.

Ejmbler još jednom primače lice otvoru na vratima i zacvi-le: - Molim vas da me pustite odavde. Ne znam ko ste vi, ljudi. Ne želim to da znam. Samo mu ne dajte da me ubije. Onda iskrivi lice u užasnutu grimasu i dodade: - On ima stvarno dugu pušku i mnogo metaka. Rekao je da će da me iz-rešeta. Imam ženu i decu. Ja sam Amerikanac. I onda se upusti u brbljanje. - Vi, momci, svakako volite fit^ move. E pa, ja sam filmadžija. Došao sam ovamo da izvidim scenu za snimanje. Pri tom sam i dobar prijatelj ambasadora. A onda mi je ovaj momak rekao, on mi je rekao... o, Hriste, Hri-ste... - Evo plana - grmnu Kaston iza njega. - Jedan od vas može da pride na tri koraka od praga. Korak dalje i ovaj ovde gine. Pustiću civila da izađe da biste videli da je dobro. Ali ga držim na nišanu sve vreme. Jasno? Učinite li nešto pogrešno, pokaza-ću vam šta moja „lapva magnum 338" može da napravi. Ejmbler otvori vrata i zakorači prema komandosu koji se približio. Osvrnu se malo i strese kao da ugleda pušku kojom mu je prečeno tamo u mraku sobe. - Molim vas, spasite me - reče komandos i primače mu se još malo. - On će da me ubije! Ja to znam, ja to znam. U očima sam mu to video. Evo, pitajte ambasadora, Sema Harblata, on će da kaže da sam... Ja sam dobar čovek. Da. Ali molim vas, ne ostavljajte me s tim manijakom. Oružje grabi za kundak, a ne za mđgacin. Magacin može da se odvoji, a da med ostanu u cev! Prst mu nije na obaraču, znači da je izvan štitnika, pa neće da zapne za njega. Zgrabi ga sad...

222

iii? lot. izvede-

t

Ijegov

H sad i

ii zacvi-lvi, ljudi.

i

I On ima Ime iz-

iliteffl-lizvidim ika. A ie, Hri-

s može i gine. ^ držim lokaza-

se

lojom

i se ločima :a, on is, ne

Brzinom kobre, Ejmbler istrže oružje iz ruku komandosa, cev produženu prigušivačem prisloni mu na glavu i opali. I pre no što čovek pade na pod, Ejmbler je već na nišanu držao drugog komandosa.

Vide da čovek pokušava da se pribere od silnog zaprepašće-nja. Ejmbler prebaci pušku na automatsku paljbu.

- Baci oružje! - naredi.

Čovek ga poslušao i malo se povuče natrag. Ejmbler shvati šta namerava i viknu: - Ne mrdaj!

Ali čovek nastavi da se povlači dignutih ruku. Kad operacija propadne, povlačiš se. Bilo je to pravilo koga se pridržavaš pre bilo kog drugog pravila.

^

Ejmbler je samo mogao da posmatra kako se čovek udalja-** va, naglo okreće i istrčava na vrata stana. Verovatno da se pridruži timu za podršku i pregrupiše. Njegovo ubistvo bilo bi besmisleno.

Ejmbler i Kaston su takođe morali da se izgube odatle. I da smisle šta dalje.

Peking, Kina

Čao Tang bese ranoranilac i, kao i svi ranoranioci na visokim položajima, primoravao je i sve potčinjene da rano ustaju, jer je sastanke zakazivao u osvit dana. Njegovo osoblje u Ministarstvu državne bezbednosti odavno bese sviklo na njegov način rada.

No jutros na umu nije imao sastančenje. Bio je u gluvoj sobi za komunikacije i proučavao sveže pristigli izveštaj. Ako je tačno ono što je Džo Li javljao, onda^e situacija s kojom su suočeni još ozbiljnija nego što je mislio. Opis druga Džoa Lija o incidentu u

Luksemburškim vrtovima iziskivao je promenu va-

223

žećih operativnih aktivnosti; nove su morale da budu prime-njene, i to smesta. Pitanje zašto? veoma ga je mučilo.

Da li je moguće da je Džo Li grešio? Čao Tang o tome nije smeo da misli. Izveštaj nije smeo da bude zanemaren. Imali su mnogo neprijatelja, ali im je u ovom trenutku najveći bilo vre-me. Čao više nije smeo da čeka da se Liu Ang urazumi.

Morao je da preduzme dalju, direktnu akciju na svoju ruku. Bio je to neoprostiv prekršaj discipline. Ali, Liu Angovo odbijanje da sluša nije mu ostavljalo drugi izbor.

I dok je odašiljač svoja šifrovana uputstva, pokušavao je da ubedi sebe da je očajničke mere preduzeo zato što su okolnosti to nalagale. Ako greši, onda je upravo načinio najveću greškfu životu.

Ko je još znao za Džo Lijevu depešu? Mladić koji mu ju je doneo, Sen Vang, bio je ovog jutra vedar i raspoložen kao i uvek. Drug Čao je u početku sumnjao u njega. Mladić je u ministarstvu radio „na pozajmici" iz PLA, Narodnooslobodilačke armije... što je bilo čisto terminološko pokriće za nameru PLA da u sva ministarstva ubaci svoje ljude radi, kako je to navedeno, razvoja zajedništva u svim vladinim organima. Caka je bila u tome što se niko nije usuđivao da odbije te „pozajmice", osim onoga ko nije želeo da izazove veliko nezadovoljstvo. I tako je mladi činovnik iz PLA trebalo da provede godinu dana na radu u Ministarstvu državne bezbednosti. MDB je zauzvrat poslalo jednog svog čoveka u PLA, ali je vladalo uverenje da je PLA u toj pogodbi bolje prošla. Razume se da su u MDB sumnjali da će mladi pitomac podnositi izveštaje svojim pretpostavljenima u PLA. Za Sen Vanga se znalo da je štićenik generala Lama, krutu vojničinu, o kome Čao nije imao povoljno mišljenje. Ipak, uprkos Čaovih početnih sumnji, mTadić je počeo sve više i više da mu se dopada. Bio je vredan, neumoran, savršeno lišen cinizma. Čao je na kraju morao da prizna da je mladi čovek... nije

224

; prime-lie nije

i SU

Dvre-

teruku. odbija-

ijuje ikao i iumi-

iPLA iavede-

pak, l više ldm-

'nije

mogao da ima više od dvadeset pet godina... pravi idealista, i to od one vrste kakav je i sam Čao bio u mladosti.

Sen Vang se sad pojavi na vratima i učtivo pročisti grlo.

- Da li je drug Čao možda zaboravio na ručak kome treba da prisustvuje? - upita on glasom punim poštovanja.

Čao se odsutno osmehnu. - Moraćeš da me podsetiš. Sen Vang pogleda u Čaov rokovnik koji je imao u rukama. - Proslava sa zakuskom u čast heroja. U palati Poluostrva.

- Rekao bih da je onda bolje da odmah pođem - reče drug Čao.

Saobraćaj u gradu bio je užasan. Čak je i prevaljivanje malih rastojanja automobilom oduzimalo strašno mnogo vremena. A drug Čao nije mogao da ide bez odgovarajuće pratnje. O svemu tome trebalo je da se pobrine mladi Vang.

Dok je ulazio u svoju crnu limuzinu, mislio je o tome kako je Vang predusretljiv i pažljiv.

Čao se ponosio svojom sposobnošću da u mladim ljudima prepozna dobar materijal.

Vanga je, verovao je, čekala blistava budućnost.

Posle deset minuta spore vožnje u saobraćajnoj gužvi, limuzina znatnom brzinom krenu preko jednog nadvožnjaka. Nekoliko stotina metara dalje, u suprotnoj traci, Čao vide jedan buldožer. Radovi na putu, pomisli drug Čao, trebalo bi da se obavljaju noću. Imaju sreću što se ne radi u ovoj traci.

- Saobraćaj ovom našom trakom zaista se fino odvija - reče vozač druga Čao.

Direktor MDB ne stiže da mu odgovori. Umesto toga, iz grla mu se ote užasan vrisak kad automobil udari, kao da bomba tresnu... iznenada i sasvim neočekivano. Ogroman buldožer, utovarne lopate spuštene nisko do zemlje, bese prešao u njihovu traku, a limuzina druga Čao nije imakrud od drugih vozila sa obe njene strane. Udarac je bio direktan i razoran. Vetro-bransko staklo pretvorilo se u šrapnele koji su cepali oči i arte-
225

rije; metal je škripao o metal, uvijao se i kršio, kad utovarna lopata odiže automobil sa asfalta. Buldožer sad pritisnu limuzinu na ogradu puta i gurnu preko nje. Automobil pade u veliki betonski bazen na toj strani, i na njegovom dnu buknu u plamen. Visoko i nevidljiv u kabini, vozač buldožera govorio je u mobilni telefon grubim dijalektom severnih oblasti. - Čišćenje je obavljeno.

- Hvala vam - reče mu Sen Vang sa druge strane veze.

Kad se ima u vidu strahovito svakodnevno povećanje saobraćajnih nesreća na ulicama glavnog grada, smrt na nadvožnjaku izazvaće mnogo žalosti, ali svakako neće biti veliko iznenađenje.

- General će biti veoma zadovoljan vašim delom - doc Vang i prekide vezu.

Pariz

- Šta je ovo? - upita Lorel i oči joj se uplašeno raširiše.

Ejmbler i ona bili su u hotelskoj sobi i on samo što bese skinuo košulju. Velika modra masnica ružila mu je rame i ona priđe i lako prstima prede preko nje.

- Kastonova bezbedna kuća bila je sve, samo ne to - prizna-de Ejmbler.

- Možeš li zaista da veruješ tom čoveku? - upita Lorel i pogled joj otvrdnu.

Delovala je uznemireno, plašila se za njega. — Moram da mislim da mogu.

- Zašto, Hale? Kako možeš da budeš tako siguran!

- Zato što ako ne mogu da vepojem njemu, ne mogu da ve-rujem ni sebi - reče on, zasta malo, pa nastavi: - Teško to mogu da objasnim.

lalo-juizinu
ikibe-lamen.
[io je u .šćenje
sao-ladvo-lizne-
dodade

lše ski-na priznali po-

Ona lagano klimnu glavom. - Ne moraš. Shvatam. A ne znam zašto brinem zbog toga. Svet je odavno prestao da ima smisao.

- Svega do pre nekoliko dana - ispravi je Ejmbler.

- Duže.

- Samo od kako sam se ja pojavio u njemu - reče Ejmbler i oseti kako ga nešto opeče duboko u grlu. - Stranac. Stranac i samome sebi.

- Nemoj - opomenu ga ona i lagano mu prstima prede preko grudi, ramena, ruku, kao da želi da se uveri da je stvarna osoba od krvi i mesa, a ne maštarija.

Kad ga opet pogleda u oči, njene su bile vlažne. - Nikad nisam srela čoveka kao što si ti.

- Nisi se mnogo usrećila.

- Nemoj. Ti si dobra osoba - reče ona i kucnu ga po grudima. -1 imaš dobro srce.

-1 glavu koja pripada drugome.

- Pljujem ja na to - reče ona posprdno. - Pokušali su da te izbrišu, ali meni si stvarniji od mnogih ljudi koje sam u životu srela.

- Lorel... - poče on, ali se prekide kad oseti da mu glas gubi snagu.

- Kad sam s tobom, to je... kao da doznajem da sam celog dugog života bila sama, a da to nisam shvatala, jer nikad nisam saznala kako je to kad si zajedno s nekim... zaista, iskreno, stvarno zajedno. Eto, tako se osećam uz tebe. Kao da sam oduvek bila sama, a sad više nisam. I ne mogu više da se vratim na taj stari način života. Tome više ne mogu da se vraćam.

Glas joj posta hrapav od emocija. -1 ašo želiš da pričamo o tome šta si mi učinio, ja sam ti, evo, sad rekla. Za mene si to učinio. I ja ne želim da se to pokvari.

227

J*.

Ejmbler oseti da su mu usta suva. - Ništa me ne plaši više od toga da tebe mogu da izgubim.

- Izgubljena više nisam - reče mu ona, osmehnu mu se i oči joj zasvetlucaše. - Spasao si mi život i to ne samo na jedan način.

- Dobra si, Lorel. Bez tebe je sve besmisleno. Ja sam...

- Harison Ejmbler - reče ona i onda to ponovi još glasnije: - Harison Ejmbler.

* *

Muzej Armandije nije zasluživao posebnu pažnju, Mišleno vim rečnikom govoreći. Jedva da je zasluživao i posetu, ali ga j Ejmbler pamtio iz dana kad je u mladosti boravio u Parizu kao mesto na kome je moglo nesmetano da se sastaje i priča upravo zato što nije bilo mnogo posetilaca.

Muzej je u Drugom arondismanu, veoma cenjenom od strane tadašnjeg bonapartističkog plemstva, sagradio protestantski bankar Marsel Armandije, koji je novac zgrnuo u vreme Drugog carstva i imao lepu nameru koju je, međutim, pokvarila njegova žena, Žaklina Armandije, kolekcijom koju je skupila. Ona je, naime, veoma volela slikarstvo rokokoja s početka osmanaestog veka, slikarske škole definitivno izašle iz mode tokom prethodnih

pedeset godina. A što je bilo još gore, ona je posebno volela platna tako neuglednih slikara kao što su Fran-^{soa} Buše, Nikola de Laržilije, Frančesko Trevisani i Đakomo Amikoni. Ona je volela da joj kupidončići budu punački na savršeno tirkiznom nebu i da joj pastiri iz Arkadije budu arkadijski što je moguće više.

i Ejmbler se uspinjao stepenicama[^]nuzeja i kad je stigao do četvrtog sprata skrenuo u hodnik ispunjen pozlaćenim kipovima i dugačkom slikom na kojoj[>] su boginje svirale u lire u pej-

;

e od

nije:

rt ikao

pra-

l

J zažu sličnom terenu za golf. Na kraju hodnika nalazila se vveli-J ka prostorija u kojoj je prema dogovoru trebalo da se nade s Kastonom.

Korake mu je prigušivao debeo tepih boje kajsije tako da je, prilazeći, lepo mogao da čuje Kastonov glas.

Ejmbler se sledi i oseti kako mu žmarci prolaze niz kičmu. Da li je Kaston doveo nekoga?

Tiho se primače još bliže da bi mogao da razume reci.

- Dobro - govorio je Kaston, a onda: - Je li tako? Govorio je preko mobilnog telefona, ustanovi Ejmbler sa

olakšanjem. Naiđe dug trenutak tišine, a onda: - Laku noć, sr-^{си}Јелсе. I ja tebe volim, takođe.

I on zatvori preklop mobilnog te ga stavi u džep kad Ejmbler ude u odaju. - Drago mi je što si uspeo da stigneš - reče mu.

- „Srculence“?

Knjigovođa pocrvene i okrete se da pogleda kroz prozor. -Naložio sam da moja služba proveri bazu podataka carinske kontrole. Doktor Ešton Palmer stigao /e na Roasi /uče. Ovde /e.

- Tvoja služba... smeš li da se pouzdaš u njihovu diskreciju?

- Rekao sam „moja služba“, ali to je uistinu jedna osoba. Moj pomoćnik. I da, smem da se pouzdam u njega.

- Šta si još doznao?

- Nisam rekao da sam saznao bilo šta drugo.

- Jesi - ispravi ga Ejmbler. - Mada ne recima.

Kaston se osvrnu oko sebe i očima prede preko zidova krcatih platnima, te načini grimasu. - Nevolja je što je sve jedna velika brljotina, pa još nisam siguran šta o svemu da mislim. Sve se svodi na, kako ono kažu, „čavrljanje“... delić uhvaćen ovde, delić tamo, sve zajedno s malo osnove da se ma šta zaključa.

- Ali, sve skupa?

- Nešto se dešava... ili bi bolje bilo reći da nešto treba da se desi. Nešto u vezi sa...

229

- Kinom - prekide ga Ejmbler.

- Pa to je lakši deo zbrke.

- Sad i sam govoriš u zagonetkama.

- Teži deo si ti. Kad se stvarima logično pristupa, mora da se pođe od tebe. Umešan si u nešto što ima veze s kineskom politikom. Pitanje koje se postavlja je: Zašto ti? Kad se stvar trezveno razmatra, ima mnogo sličnih tebi. Ali u ovom slučaju je spisak pogodnih kandidata bio veoma ograničen.

- Nisam se sam opredelio za ovo. Odabrali su me.

- I opet, zašto? Kakvu informaciju o tebi imaju? Koji su podaci o tebi bili odlučujući? Ejmbler se priseti šta mu je ono nekoliko ljudi iz GSS-a isporučilo. Da je jedinstven... poseban, po njihovom viđenju stvari. - Pol Fenton mi je rekao da su oni zaključili da sam mađioničar, jer sam uspeo da se „izbrišem“.

- Mada si u suštini „izbrisan“. Ali ovo ukazuje na to da im je bio potreban agent kojne može da bude identifikovan. I to ne baš svaki agent. Bio im je potreban agent koji poseduje jedinstven dar... agent sa fantastično izoštranim darom za čitanje emocija. Dvonožni detektor laži.

- Fenton je imao moje dosijee iz Štaba, ili bar neke od njih. On nije znao moje pravo ime, ali je znao koje sam zadatke obavljao i obavio, šta sam radio. Gde sam bio.

- Pa razmisli i o tome, takođe. Tu su tvoje karakteristike iz prošlosti... potrebno je da sagledaš uzorak. Jer, činjenica je da uzorak postoji. Čangva. Montreal. I sada Pariz... slučaj s Desenom. /

- Čangva... pokušao sam to da sprečim. Dockan, ali sam pokušao.

- Ali nisi uspeo. I bio si tamo.

- Što znači?

230

i da se

i poli-

rezve-

f je spi-

u po-

i-ago-

\ stvari.

tioni-

limje [tone fedin-litanje

I njih. :oba-

keiz Ijeda

- Što znači da po svoj prilici postoji fotografski dokaz tvog prisustva. Iz jednog slučaja ne može mnogo da se zaključi. Ali, tri slučaja u nizu sa istim glumcem uvode na scenu zakon vero-vatnoće. Pitanje je zašto si im bio potreban ti. Zašto su baš tebe želeli.

Čangva. Montreal. Pariz. To nije samo niska događaja. To je sekvenca.

- Fino - reče Ejmbler koji oseti da počinje da se znoji od pregrejanog vazduha u muzeju.

- Sekvenca je. Šta to znači?

- Postoji uzorak, pravilo, jedan algoritam, koji uvode red u stanje koje je naizgled kaos. I to je ono što nam je potrebno ovde. Potrebno je da uvidimo kako je jedan događaj povezan s prethodnim, jer ćemo tako doznati koji će biti sledeći.

Kaston malo zasta. Bio je veoma ozbiljan. - S druge strane, možemo i da čekamo da se sledeći događaj desi. To bi moglo sve da razjasni. Iz svega što nam je do sada poznato, tada bi trebalo da vidimo kuda sve ovo vodi.

-1 tada će za sve da bude kasno - progunda Ejmbler. - Znači, to je ta progresija. Što u osnovi znači da nemaš pojma gde je logika.

- Što znači da to treba da otkrijemo - reče Kaston i odmeri ga pogledom koji je bio i hladan i podsmešljiv. - Da sam suje-veran, rekao bih da donosiš zlu sreću.

- Sreća može da se promeni.

Knjigovođa se vrcnu. - Sekvence se u stvarnom svetu ne me-njaju. Osim ako ih sam ne promeniš.

ipo-

Lengli

Adrijan Čoj nije gajio velike nade da će da uspe tamo gde njegov šef, za čijim je stolom sad sedeo i što mu je veoma prijalo, nije. Ali kad je Kastonu postavio to pitanje, ovaj mu je po-

231

menuo šarm. I zato je prvo pomislio na nezvanične kanale. Ka-ston se već obratio šefu odeljenja u glavnom administrativnom centru i bio odbijen. Adrijan je telefonom pozvao službenicu centra, nekoga ko je u hijerarhiji bio njegovog nivoa. I, mada je to ostajalo nevidljivo, osmehivao se u slušalicu.

Žena koja mu se javila delovala je prilično hladno. I oprezno, kad je čula zašto zove.

- Da - rekla mu je, - PPIF dosije iz odeljenja 4Z. Moraću da obradim upitni obrazac.

- Ne, vidite, vi ste nam već poslali kopiju tog dosijea - šlaga Adrijan.

- Naš centar vam je već poslao kopiju?

- Da - vetropirasto odgovori Adrijan. - Ja samo tražim novu kopiju.

- O! - reče žena odmah i glas joj malo smekša. - Izvinite. Bi-rokratija, je li?

- Sve znate - reče joj Adrijan. - Voleo bih da mogu da vam kažem da je to stvar od najvećeg državnog značaja. Ali suština je da samo pokušavam da spasem svoju jednu stražnjicu.

- Kako to mislite?

- Pa, Kejtlin... vi ste Kejtlin, je li tako?

- Tačno.

Je li mu se činilo ili je zaista postajala sve rašpoloženiya prema njemu?

- Vi zvučite kao osoba koja nikad ne zabrlja na poslu. Kod vas na stolu mora da je sve na svom mestu.

- Kod mene? - upita žena i zakikota se.

- Ma, da. Znam ja vaš tip. Ali kod mene nije tako. Kopiju dosijea koju sam dobio od vas prosledio sam višem organu, a fotokopiran primerak nisam ostavio svome šefu. I on ga sad traži. A ja sam u gadnom sosu, ako mu ga odmah ne stavim na sto. Eto, tako. I sad sve zavisi od vas.

232

m ću

je re-

da

o-Bi-

im na

re-

od

o-b-ra-

to.

Mlada žena sa druge strane linije uzdahnu. - Mnogo su kruti kad je ta stvar u pitanju, sam Bog zna zašto. Sve je na omega nivou sekvestrirane baze podataka.

- Najžešća su uvek suparništva unutar kuće, je li tako?

- Da. Čujte, videću šta mogu da učinim. U redu?

- Život mi spašavate - reče Adrijan. - Zaista to mislim.

Pariz

Barton Lesker pogleda na sat još jednom i ushoda se čekaonicom „Er Fransa“. Uopšte nije ličilo na Fentona da ovako kasni. Putnici su već počeli da ulaze u avion, a Fenton se još nije pojavljivao. Lesker resi da proveri kod osoblja na ulazu. Na njegov upitan pogled, oni odrečno zavrteše glavama; do sada ih je već tri ili četiri puta pitao da li se Fenton pojavljivao. Talas uznemirenja zahvati Leskera. Pa gde je? Zašto se ne javlja na mobilni telefon?

Lesker je već čitavu deceniju radio za Fentona i poslednjih nekoliko godina mogao za sebe da tvrdi da je najpouzdaniji Fentonov poručnik. Svakom vizionaru neophodan je pomagač usredsreden jedino na zadatak izvršenja... sprovođenja zamisli u delo. Lesker je u tome bio nenadmašan. Bio je veteran specijalnih snaga, ali nikad nije osetio prezir koji neki vojnici gaje prema civilima: Fenton je bio patron operativama baš onako kako su pojedinci bili patroni umetnicima. Fenton je zauzvrat poštovao Leskera zbog njegove stručnosti za operativne zadatke i borilačke veštine. Godine koje je Lesker proveo uz Fentona bile su mu najdragocenije u celom životu.

Ali, gde je taj čovek? Lesker konačno pozva recepciju hotela „Džordž V“. Ne, mišje Fenton se još nije odjavio, odgovori mu hotelski službenik. Nešto mnogo nije bilo u redu.

233

* * *

Lorel Holand se konačno priključi dvojici ljudi u muzeju Armandije nekoliko minuta kasnije nego što je bilo dogovoreno... za obavljanje nekih stvari bilo joj je potrebno nešto više vremena no što je očekivala, objasni im.

- Vi mora da ste Klejton Kaston - reče ona knjigovođi i pruži mu ruku.

- Ja sam Klej - odgovori knjigovođa, - ali samo za vas. Milo mi je što sam vas upoznao, Lorel.

- Hal mi je rekao da ste prvi put u Parizu, baš kao i ja, zamislite,

l

- Prvi i, ako budem imao sreće, poslednji put - odgovori Kaston narogušeno. - Mrzim ovu zemlju. U hotelu sam okrenuo slavinu tuša na hladno i propisno se ispekao. Kunem se da sam mogao da čujem pedeset miliona Francuza kako mi se smeju.

- Pedeset miliona Francuza ne može da pogreši - reče mu ona uozbiljeno. - Tako se bar kaže.

- Pedeset miliona Francuza - uzvratila joj Kaston uz prekoran pogled, - može da greši na pedeset miliona načina.

- Ali, ko će da broji? - upita Ejmbler odsutno pa spusti pogled na novine koje je Lorel nosila. „Le Mond Diplomatique“. Na naslovnoj strani bio je članak izvesnog Bertrana Luj-Kona, očevidno uglednog intelektualca. Pisao je o Svetskom ekonomskom forumu u Davosu. Ejmbler letimice iščita tekst. „Hegemonija bogatih“, kritika ortodoksnih liberala od strane čoveka le-vičarskih shvatanja, koji teži da se to ne shvati kao kritika. Ceo esej

odisao je čudno stilizovanom ogorčenošću bez jasnog opredeljenja i pogodan jedino za pozornicu.

- Šta tu piše? - upita Lorel.

234

1

- Piše o nekom sastanku svetskih divova u Davosu. Svetski ekonomski forum.

- O! - učini ona. - Je li tip za to ili protiv toga?

- Pojma nemam - odgovori Ejmbler.

- Bio sam i ja jednom tamo - reče Kaston. - Svetski ekonomski forum tražio je moje stručno mišljenje o pranju novca.

Ejmbler virnu kroz prozor napolje na ulicu. - Evo kako stoje stvari. Imamo uzorak, sekvencu, kako ti to kažeš. Ali ja više ne želim da srljam slepo. Sad hoću da tačno doznam šta će sle-deće da se desi.

- Moj pomoćnik radi na dobijanju novih informacija iz zajedničkog administrativnog centra obaveštajnih službi - reče Kaston. - Ja mislim da bi trebalo da sačekamo da vidimo šta će on da otkrije.

Ejmbler kancelarijskom trudbeniku dobaci jedan oštar pogled. - Nemaš kud osim sa mnom, Kastone. Kao što ti rekoh, ovo nije tvoj svet.

Peking, Kina

Vu Dingu je bio čovek blagog glasa, ali je retko imao poteškoće da pokaže čvrstinu. Njegova karijera u Ministarstvu državne bezbednosti donela mu je ugled trezvenog analitičara, nekoga ko niti je ravnodušan, niti paničar. Bio je čovek koga su ljudi slušali. I zato je teško podnosio što predsednik Liu Ang ne sluša njegove savete. Zato nije bilo čudo što su mišići na njegovim ramenima bili zgrčeni u čvorove.

Ležao je na stolu pokriven samo peškirdfn preko zadnjice i prepuštao se veštim rukama maserke da mu olakša tegobe.

- Imate veoma čvrste mišiće - reče mu maserka.

235

Nije to bio glas koji je poznavao... glas njegove uobičajene ma-serke, te on diže glavu i okrenu se da je pogleda. - Gde je Mej?

- Mej danas nije bilo dobro, gospodine. Ja sam Zen. U redu? Zen bese čak i lepša od Mej, a pritisak njenih ruku bio je

snažan i pouzdan. Vu zadovoljno klimnu glavom. Elitno i ekskluzivno novoootvoreno

pekinško kupatilo „Kaspara" zapošljavalo je samo najbolje osoblje. To je bilo jasno.

Imao je osećaj da mu napetost popušta na svakom mestu koje su Ženini prsti dodirivali.

- Izvrsno - promrmlja. - Za dobrobit broda, čovek mora da smiri uzburkano more.

- To nam je specijalnost, gospodine - reče Zen. - Mifjp su vam mnogo napeti... mora da vas pritiskaju mnoge odgovornosti.

- Mnoge - promrmlja Vu.

- Ali ja znam pravi lek za to.

- U tvojim sam rukama.

Lepa maserka stade da mu masira tabane i on oseti kako mu se celo telo opušta. Posta toliko dremljiv da uopšte ne oseti kad mu se sitna igla šprica žabi ispod nokta na palcu leve noge. A onda, trenutak kasnije, celo telo zaista mu se sasvim opusti i utnu. U

sledećih nekoliko trenutaka samo je maglovito shva-
tao razliku između opuštanja i paralize. londa oseti kao da je mrtav za ceo svet.

Tada se Zen naže nad njegovo telo i utvrdi da je zaista umro.

Pariz

Barton Lesker u društvu mladog dežurnog direktora hotela „Džordž V" uđe u lift i zajedno s njim izađe na sedmom spratu. Kucanje na dvostruka vrata Carskog apartmana ne donese

236

tna-

i?

Ireda? Ili je

lieks-

paj da istido-

Drada

iid su lovor-

)mu

ftikad

'ge.A

ustii

Ishva-

idaj'e

uro.

otela

pra-

Inese

željeni rezultat, pa direktor izvadi duplikat ključa i otključa vrata. Zajedno obidoše sve sobe, a onda hotelijer zađe u kupatilo i hitro izađe iz njega prebledelog, unezvernog lica. Lesker smesta požuri unutra i vide ono što je čovek pre njega video. Gotovo se zagrcnu. Imao je osećaj da u grudima ima naduvan balon koji mu ne da da diše.

- Je li vam to bio prijatelj? - upita hotelijer.

- Prijatelj i poslovan partner - potvrdi Lesker.

- Žao mi je - reče čovek pa malo zasta, a onda dodade: - Po-brinuću se da medicinsko osoblje odmah stigne i... sve drugo što je neophodno u ovakvim slučajevima.

Lesker je stajao kao ukopan. Pol Fenton. Fentonovo pocrve-nelo, opekotinama pokriveno telo ležalo je u kadi golo. Lesker zapazi da je voda još vrela, da prazna flaša vodke leži pored kade, da... lepo pripremljena scena koja je mogla da zavara žandarmeriju, ali ne i njega.

Značajan čovek... veliki čovek... bio je ubijen.

Lesker je bio potpuno ubeđen da zna ko stoji iza toga i kad prouči Fentonov PDA (lični digitalni pomoćnik ili palmtop), to njegovo uverenje samo se učvrsti. Bio je to čovek koga je Fenton zvao Tarkvin. Čovek koga je Lesker veoma dobro poznao.

Tarkvin je radio u jedinici za političku stabilizaciju, a Lesker... operativno ime Kron... nije bio te sreće da ga mimoiđe saradnja s njim u više zadataka. Tarkvin je sebe smatrao nekako superiornim u odnosu na ostale kolege i ponašao se kao da ne primećuje kakvu podršku nesebično od njih dobija. Tarkvin bese poznat po svom natprirodnom daru da čita misli drugih ljudi, daru kome su glavešine u konzularnim operacijama poklanjale

preteranu pažnju. Oni nisu mogli da shvate ono što su iskusni veterani kao što je Kron znali kdff što znaju sami sebe: da uspeh operacije na kraju uvek zavisi jedino od vatrene moći i mišića.

237

Tarkvin je sad ubio najvećeg čoveka koga je Lesker ikada poznao i za to će da plati. I to u jedinoj valuti koju je Lesker bio spreman da prihvati: životom.

Lesker se posluži Fentonovim PDA da osuđenom čoveku pošalje poruku. Prethodno je uputio poziv desetini „pomoćnika“ GSS-a, koji su bili raspoređeni u Parizu. Morali su da l udu spremni da delaju čim dobiju njegova tačna uputstva.

Bolu je nameravao da se posveti kad se bude osvetio. Sastanak sa osuđenim čovekom trebalo je da se održi u smiraj dana.

Biće to poslednji smiraj dana koji će Tarkvin da vidi. <

Lengli •

Kaleb Noris pritisnu dugme za prekid veze na svom mobilnom telefonu. Bilo je prosto neverovatno da CIA dozvoljava korišćenje mobilnih u svom glavnom štabu, pomisli.

Mobilni su u velikoj meri obesmišljavali veliki broj preduzetih bezbed-nosnih mera. Ali mu je u ovom trenutku ta činjenica veoma odgovala.

U mašinu za cepanje papira ubaci hrpu dokumenata, navuče kaput i konačno otključa metalnu kasu. Ručno oružje poduže cevi koje odatle izvadi sasvim je lepo moglo da stane u njegovu poslovnu tašnu.

- Lepo se provedite na putu, gospodine Noris - reče mu Brenda Valenštajn, njegova sekretarica, verna i pouzdana osoba koja je kod njega radila već pet godina.

- Hvala vam, Brenda - reče pomoćnik zamenika direktora Centralne obaveštajne agencije.

- To i nameravam.

- Nemojte da pregorite na suncu - opomenu ga sekretarica uz onaj njen nepogrešiv nagon da u svakoj situaciji otkrije nešto loše. - Vidite, tamo dole, oni imaju čak i one male

sunco-

238

asta-ana.

[java bilni bed-:oma

brane koje stavljaju u čaše da sunce ne bi dotaklo piće. Ti zraci su snažni. Ubacila sam se na net i proučila vreme na Sent Džo-nu i Devičanskim ostrvima i sva je prilika da uopšte neće da bude oblačno.

- Pa to je baš ono što se traži.

Ona se zakikota. - Opomenut-naoružan, je li tako? Ali na Sent Džonu vas stvarno čeka samo plavo nebo, plavo more i be-li pesak. Automobil vas već čeka, a do aerodroma Dalas ćete u ovo doba dana stići za pola sata.

Bila je u pravu, kao i uvek, ali je Kal Noris sebi ostavio dovoljno vremena za zadržavanje na aerodromu. Čak i uz savršeno ispravne papire, provera oružja uvek je oduzimala mnogo vremena. Iza toga mu se učinilo da se red putnika u poslovnoj klasi veoma brzo kreće.

- Dobar vam dan - reče mu službenik na šalteru svojim programiranim pozdravom. - A kuda vi danas putujete?

Noris mu preko pulta dodade svoju avio-kartu. - U Cirih -reče.

- Idete na skijanje, kladim se - reče službenik i površno pogleda Norisov pasoš i kartu pre no što mu udari pečat na bor-ding karton.

Noris pogleda na sat. - A šta bih drugo - reče. .

Pariz

Ejmbler je kroz prozor posmatrao kako nalet vetra čisti ulicu ispred muzeja Armandije kad „blekberi“ uređaj-u njegovom džepu stade da vibrira. Mora da je Fenton pomisli, ili neko od njegovih ljudi. Izvadi uređaj i pogleda u njegov mali ekran. Fentonov pomoćnik javljao se da mu zakaže sastanak sa Fento-

239

nom večeras... ovoga puta na otvorenom prostoru. Dok je vraćao uređaj u džep, Ejmbler oseti laki ubod nelagodnosti.

- Gde? - upita Lorel.

- Groblje Per Lašez - odgovori operativac. - Nije baš najmaštovitije rešenje, ali mogu da razumem prednosti. A Fenton se na istom mestu nikad ne sastaje dva puta.

- Brine me to - reče ona. - Ne sviđa mi se uopšte.

- Zar zato što je groblje? To mesto bi sasvim mimo moglo da se nazove i zabavni park koliko je posećeno.

- Voleo bih da mogu da budem sarriouveren tako kao ti - reče Kaston. - Fenton je prokleta nepoznata. Ceo njegov aranžman sa saveznom vladom smrdi do neba. Dao sam nalog mg-joj službi da se raspita o tome, ali je sve obavijeno crnim pla* štom ispod koga nismo mogli da zavirimo. A što se tiče sastanka na groblju Per Lašez sa ljudima kao što je on, mogu jedino da kažem da je to čak i izvan kategorije rizika i da spada u mračno carstvo nesigurnosti.

- Kastone, prokletstvo, pa ja već živim u mračnom carstvu nesigurnosti - reče Ejmbler ljutite. - Ili ti je to možda promaklo?

Lorel ga uhvati za ruku. - Ja želim samo da ti kažem da budeš oprezan. Ti, u stvari, još ne znaš šta ti ljudi žele od tebe.

- Biću oprezan. Ali smo već bliže nečemu.,

- Bliže saznanju o onome što su ti učinili?

- I tome, ali pre svega onome što su oni možda planirali da učine ostatku sveta.

- Čuvaj se, Hale - reče mu Lorel, a onda mu se prignu i, uz jedan pogled dobačen postrance Kastonu, šanu: - Zaista imam loš predosećaj u vezi tog sastanka.

240

tjevra-

P)ma-se

moglo

i-re-I aran-

jedino '& u

l carstvu

lproma-

idabu-iebe.

nali da

i, uz

j imam

Peking

- Moramo ovo da javimo predsedniku Liu - reče Van Cai, a njegov užasnuti pogled bese uveličan sočivima naočara.

- Ali, šta ako je smrt druga Čao zaista bila samo saobraćajna nesreća, nesrećan slučaj? - upita Li Pei.

Njih dvojica su držali sastanak u dvorani „Marljive vlade”. -Šta ako je to bio nesrećan slučaj? * - Veruješ li ti da je to bio nesrećan slučaj? - upita Van Cai.

Lako krkljanje u grudima moglo je lepo da se čuje kad stari čovek izdahnu vazduh. Bilo mu je sedamdeset dve godine, ali je u ovom času izgledao još starije.

- Ne - reče on. - Ne verujem.

- Poslužili smo se svim propisnim kanalima. Digli smo uzbunu, a onda saznajem da je predsednik već u avionu i na pola puta do odredišta. Moramo da ga pozovemo da se vrati.

- Osim što on neće da se vrati - prožišta Li Pei. - Obojica znamo kakav je. Mudar je kao sova... i tvrdoglav kao mazga. A... ko zna, ovde kod kuće mu možda preti i veća

opasnost.

- Jesi li razgovarao sa Vu Dingom, Čaovim kolegom?

- U ovom trenutku niko izgleda ne zna gde je on.

- Kako to može biti?

, Van Cai zatrese glavom kao da razgoni neke loše misli. - Niko ne zna. Razgovarao sam i sa drugima. Svi želimo da mislimo da je Čaova smrt nesrećan slučaj, ali niko od nas to doista ne može.

- Možda nije rano da i o Vu Dingu zauzmemo isti stav - reče starac.

Van Gajevo odmereno držanje bilo je ozbiljno ugroženo. -Ko je nadležan za predsednikovu bezbednosnu pratnju? - upita on.

- Veoma dobro znaš ko - reče mu seljak-hoćko.

241

Van Cai na tren čvrsto zatvori oči. - PLA, narodna oslobodilačka armija, hoćeš da kažeš?

- Jedinica pod komandom PLA, tačnije rečeno. To mu dođe na isto.

Van Cai pogleda oko sebe kao da utvrđuje gde se nalazi. -Razgovaraću sa generalom koji je za to zadužen. I u PLA ima čestitih ljudi odanih ovoj zemlji, ma kakva bila njihova politička ubedenja.

Nekoliko minuta kasnije, preko bezbedne linije dobi vezu sa čovekom u čijoj je nadležnosti trenutno bila bezbednost pred-sednika Liu Anga. Van Cai nije krio svoju brigu, priznao je da još nemaju dovoljno čvrste dokaze, ali da generalovi ljudi iz predsednikove pratnje hitno treba da mu prenesu poruku. ^

- Nemajte brige po tom pitanju - reče mu zvaničnik PLA grubim, mandarinskim jezikom, u kome je bio jasno uočljiv naglasak Haka. - Za mene ne postoji ništa značajnije od bezbednosti Liu Anga.

- Nisam u stanju da vam dovoljno izrazim koliko smo svi mi koji radimo sa Liu Angom ekstremno zabrinuti - ponovi Van Cai po ko zna koji put.

- Potpuno se razumemo - umirujući ga odgovori zvaničnik PLA, general Lam. - Kako ljudi iz moga sela kažu: „Desno oko, levo oko”. Verujte mi da će bezbednost našeg voljenog vode biti moj lični prioritet.

Van Cai u stvari pomisli da je general tako rekao. Čovekov teški naglasak učinio je da je reč „prioritet” zazvučala gotovo kao jedna druga, retko upotrebljavana mandarinska reč, koja je značila „igračka”.

242

Pariz

azi.-A ima

ezusa pred-jeda

tii iz i

PLA

ičljiv Ibez-

nosv tonovi

Siičnik

P, jko, debi-

!

vekov lotovo pjaje

Groblje Per Lašez bilo je osnovano na početku devetnaestog veka na starom polju Levek i dobilo ime po ispovedniku Luja XIV, ocu Lašezu. Sada je to bilo večno počivalište legendarnih ličnosti: Kolete, Džima Morisona, Marsela Prusta, Oskara Vajl-da, Sare Bernar, Edit Pjaf, Šopena, Balzaka, Koroa, Gertrude Štajn, Modiljanija, Stefana Grapelija, Delakroa, Isidore Dankan i mnogih drugih. Bogati i slavni imaju stila i u smrti, mislio je Ejmbler dok je ulazio na groblje.

Jedna druga misao takođe mu je pritiskala svest: Nikad ne pristaj na sastanak čije je mesto odredila druga strana. Ali u ovom slučaju nije mogao da bira. Nije smeo da ispusti Arijad-ninu nit.

Na karti je Per Lašez bio izdelfen na devedeset sedam „pode-oka“, kao minijturnih okruga, ali su glavne staze imale imena i uputstva koja su tačno označila kojim putem treba da ide.

Brzo je stigao do mesta na kome je Fenton trebalo da ga čeka, ali ga nigde ne vide. To je moglo da znači samo dve stvari i Ejmbler oseti kako ga hvataju ledene niti straha. Prva bi bila da je sastanak odložen, što nije bilo nemoguće, ali malo verovatno. Druga, da je sastanak od početka bio zamišljen kao nameštajka.

I jedna i druga mogućnost nalagale su momentalno povlačenje sa scene i Ejmbler hitro krenu u pravcu stanice metroa.

Dockan vide ono što mu se sprema: dva čoveka krupne grade u tamnim kaputima brzo mu priđuše sa sporednih staza, sti-snuše ga svojim telima i okretoše na suprotnu stranu gotovo baletskim pokretom. Bili su operative!, u to ni trenutka nije posumnjao, visoki i široki... viši i širi od Ejmblera... i to je činilo da žestina kojom su ga gurali u pravcu u kome su želeli slučajnim posmatračima ostane neprimetna. Čovek sa njegove desne strane u ruci je držao neki sitan predmet. Špric.

243

- Da nisi izustio ni reč - naredi mu čovek prigušenim glasom, - inače ti ovo zabijam u ruku.

Bio je Amerikanac širokog lica, a u dahu mu se osećao onaj smrad koji donosi bodi-bilderska ishrana sačinjena samo od proteina.

Sada im se pridruži i treći čovek i Ejmbler ga poznađe tek posle nekoliko sekundi.

Terensko ime Kron. Imao je kovrdžavu kosu, proredenu, posivelu; oči su mu bile blizu jedno drugom, čelo ispresecano borama. U vreme kad ga je Ejmbler upoznao, koža lica mu je bila zategnuta, kosa razbarušena i gusta. Neiz-menjen mu bese ostao dug, prav, širok nos i široke nozdrve, koje su njegovom licu davale pomalo konjast izgled. t

Kron mu se osmehnu kao lovac svom ulovu.

- Odavno se nismo videli, zar ne? - reče mu. - Previše vremena je prošlo od tad, Tarkvine.

- Možda nije bilo dovoljno dugo - odgovori Ejmbler, a pažljivo je proučavao svu trojicu.

Bilo je jasno da je Kron osoba koja ima najveći autoritet među njima; dvojica krupajlija gledali su u njega kao da očekuju da im kaže kad i šta treba da rade.

- Pre deset godina sam ti spasao život u onoj akciji u Šri Lanki- nastavi Kron. - Bojim se da je to pojdon koji sad moram da ti oduzmem.

- Ne znam o čemu pričaš.

- Neka bude i tako. Nema te stvari koja se brže zaboravlja od dobrog dela koje ti je neko učinio. Ali, da li si zaista mislio da ćeš i ovoga puta proći nekažnjeno?

- Opet ne znam o čemu pričaš - reče Ejmbler, ovoga puta iskreno zbunjen.

**"

- Bedni kopilane - procedi Kron najednom tako otrovnim glasom da Ejmbleru posta jasno kakav ga bes unutra raspinje.

244

Inim gla-

o onaj uood

e tek Ižavu gom, mao, Neiz-ve,ko-

^e vre-Her, a pa-

(oritet me-s očekuju

iii u Šri Imo-

loravlja od l mislio da

oga-puta

lotrovnim araspinje.

- Ubistvo velikog čoveka nije te učinilo značajnijim. Ostao si i dalje crv. I kao crv ćeš biti zgažen.

Ejmbler se pažljivo zagleda u tamu Kronovih očiju. Bes mu već bese osetio u glasu, ali je u očima bilo još nečega: ožalošćenosti. Jeda.

- Krone, reci mi šta se desilo? - upita Ejmbler tiho, napeto.

- Ubio si Pola Fentona - reče Kron. - Pitanje je, zašto? Fenton... mrtav? Ejmblerov mozak grozničavo ubrza rad. -

Krone, slušaj me. Činiš veliku grešku...

Ceo ovaj sastanak, uvide sad, od početka nije bio ništa drugo nego smrtonosna klopka.

- Ne, proklet bio, ti mene slušaj - preseče ga Kron. - T%'eš da mi kažeš ono što me zanima. Saznaću to od tebe na teži ili lakši način. A ja se nekako nadam da će to biti na teži način.

I osvetoljubiv sadizam iskrivi mu lice u mračnu grimasu.

* * *

Velika grobnica koju su krasila četiri stuba Napoleonovog generala Maksimilijana Sebastijana Foja imala je masivnu osnovu i fino izvajanu statuu njenog stanovnika. Za Džoa Lija bilo je važno to što je imala krov na kome je sad ležao i jakim dvogledom posmatrao grupu ljudi oko Tarkvina. Njegova puška, modifikovana verzija „QBZ.95" snajperske puške, bila je kineskog dizajna i proizvodnje; njena municija, od one vrste pravljenе samo za kineske specijalne jedinice, imala je veliku probojnu moć.

Tarkvin je do sada pokazivao neverovatnu sposobnost da se izvuče iz teških situacija i Džo Lije morao da mu oda priznanje za to. Ali ovoga puta činilo se aa su mu protivnici dorašli.

Veza Džoa Lija sa Pekingom nije bila zadovoljavajuća. Njegov kontrolor je postajao nestrpljiv; u prošlosti je Džo Li sve zadatke

245

izvršavao brzo i bez pogovora, i njegov pretpostavljeni je tako nešto očekivao i sada, pa mu se odugovlačenje činilo neprirodnim. Ali Džo Li nije bio samo udarac koji izvršava tuđe komande; imao je glavu na ramenima i služio se njome. Skupljao je i razmatrao informacije. Imao je veoma visoku sposobnost procenji-vanja i donošenja sudova. Nije bio samo običan šašou... prost re-volveraš. Tarkvin je bio prevelika meta za prostog strelca, a uložili su bili preveliki da bi greška smela da bude načinjena.

A ipak ostvarenje uspeha na ovom zadatku nije zavisilo samo od Tarkvinovog ubistva, bio je zaključak do koga je došao Džo Li.

* * *

- Stvar koju ti nikad nećeš razumeti, Krone - reče Tarkvin očajnički pokušavajući da dobije na vremenu, - jeste da...

- Dosta sam ja tebe slušao, rekoh ti - reče Kron. - Sad je... U tom trenutku zapanjeni Tarkvin vide kako iz Kronovog levog uha prsnu oblak crvenih kapljica.

U trenutku kad on počeo da pada na zemlju, i dvojica njegovih pratilaca ostadoše bez lica koja im se pretvoriše u kašastu crvenu i belu masu. Tarkvin u sledećem trenutku jedini osta na nogama.

Snajperista, pomisli. Ubica ne puca na njega, inače više ne bi bio živ. Ko?

Iz pravca jedne velike grobnice, ka Tarkvinu brzo potrčao crnokosi čovek koji je u trku neku dugačku stvar gurao u vreću. Puška.

Ali ono što zaista zabezeknu Tarkvina bese lice tog čoveka koje smesta poznade kad mu se ovaj primače. Pred oči mu izađe bazen za plivanje u njujorškoj „Plazi”. Lice koje je slučajno zapazio u grupi posmatrača u Luksemburškim vrtovima.

246

I

etakone-nrodnim. iomande; }jeiraz-proceni-, prost re-i uložili
kišilo sa:-došao

Tarkvin

Im

adje... onovog

pnjego-Ikašastu lostana

tiše ne bi

rča cr-i vreću.

I čoveka Irnu iza-slučajno

:

Kineski ubica.

- Ne razumem - reče .zbunjeno kad čovek stade ispred njega i ozbiljno ga pogleda svojim smeđim očima.

- Sad mi je jasno da ne razumeš - reče Kinez.

I ne stiže da kaže ništa više. Grlo mu pršte u krvavi oblak. Bio je mrtav pre nego što je pao na zemlju. Tarkvin se baci iza najbližeg spomenika u trenutku kad drugo zrno odbi kamen sa njega u visini njegove glave. Hitro otpuza malo dalje, a onda di-pi na noge i potrčao najbrže što je mogao između spomenika i grobnica prema izlazu.

Kron mora da je negde imao skrivenog snajperistu kao dodatnu zaštitu operaciji. Tarkvin je ostao živ samo zato što je snajperista ocenio da mu je Kinez veća pretnja. I Tarkvin je na-meravao da živ ostane.

Istrča na kapiju groblja i brzo stiže do iznajmljenog automobila koji je parkirao dva bloka zgrada dalje od groblja. Dok se vozio zakrčenim pariškim ulicama, lagano je opet dolazio do daha i pokušavao da unese red u pitanja koja su mu se rojila u glavi.

Neko je ubio Fentona. Da li je to bio pripadnik njegove organizacije... neka vrsta ubačenog čoveka? Je li to bio neko za koga je Fenton radio... neko iz vlade SAD-a? I kineski ubica: protivnik koji je postao saveznik... neko, odista, ko je dao život da bi zaštitio Ejmblerov.

Zašto?

Ko... za koga je on radio?

Tarkvin... ne, sad je opet morao da bude Ejmbler... stiže do tačke kad je nagađanje moglo da postane opasno.

* * *

- Ne razumem - reče Lorel.

Njih troje bili su skupljeni u neuglednoj hotelskoj sobi.

247

- Ni ja - reče Ejmbler. - Ništa od svega ovoga ne deluje kako treba.

- Ne uklapa se - dodade Kaston.

- Čekaj malo - reče Lorel - Maločas si rekao da ti se čini da sva ubistva imaju veze s Kinom. Rekao si da ti se čini da sve to vodi nečemu što neposredno predstoji. Došao si, kažeš, do zaključka da je Liu Ang krajnja meta.

- Trebalo bi da on idućeg meseca poseti Belu kuću - reče Kaston. - Istorijski sastanak uz svečane večere i sve to. Gomila mogućnosti da se on smakne... Ali...

- Ali šta?

- Vreme ne odgovara. Prethodna zbijenost događaja lago-veštava da bi to trebalo da bude u skorije vreme, ako je to uop-šte cilj. A ne tek kroz mesec dana.

- I biće u skorije vreme, ako je to cilj - reče Lorel i iz tašne izvadi primerak „Njujork herald tribjuna". - Da se toga setim, navelo me je nešto od onoga što si govorio o eseju u „Mondu".

- Na šta misliš?

- Sutra uveče - reče Lorel. - Velika noć i veliki nastup pred-sednika Liu Anga. Mislim na sastanak Svetskog ekonomskog foruma. Mislim na ono što se ove nedelje odigrava u Davosu.

Ejmbler se ushoda po sobi. - Liu Ang napušta bezbednu kinesku čauru u Pekingu po prvi put otkako je preuzeo vođenje zemlje. Dolazi na Zapad i drži veliki govor, pripremljen da pridobije svačiju naklonost i prijateljska osećanja prema velikom tigru.

- Palmer to ne bi bolje sročio od tebe - reče Kaston. - I usred toga, predsednika neko ubija.

- I uklanja iz jednačine - reče Kaston zamišljeno. - Ali, ko ga ubija?

Fentonov glas: Imam zaista uzbudljiv projekat za tebe. Ali nemoj još da se pakuješ.

248

r

ka-

ida eto za-

eče aila

ne

III)

idu".

ed-ikog su. kimje pri-om

i,ko

ne-

Ejmbler dugo ništa ne reče, a onda: - Da li je Fenton mislio da bih ja to mogao da izvedem?

- Da li je to moguće?

- Evo šta ja mislim. Lupao sam glavu oko Fentonovog ubi-stva i došao do zaključka da je to bilo čišćenje slobodnih krajeva, zaostalih repova, u operaciji kojoj neposredno predstoji doseganje vrhunca.

- Kako o tome možeš da govoriš tako bezosećajno? - upita Kaston. - Jesi li siguran da se nikad ranije nisi bavio i knjigovodstvom?

- Pripisi to karijeri provedenoj u službi jedinice za političku stabilizaciju - odgovori mu Ejmbler. - Fentonovo ubistvo je značajan pokazatelj. Drugi bi mogao da bude taj što bi ubica lako mogao biti neko koga ja dobro poznajem. Čovek s kim sam radio u nekoj od prethodnih operacija Štaba.

- To nema smisla - reče Lorel.

- Štab se ponosio time što u službu uzima samo najbolje. Fenton se hvalio da u službu uzima samo najbolje iz Štaba. A istina je da, ako nameravate da ubijete predsednika Kine, onda takav posao morate da poverite samo najiskusnijim među iskusnima do kojih možete da dođete.

- A u slučaju da je to neki operativac Štaba - reče Lorel lagano, - veruješ da bi to mogla da bude osoba s kojom si sarađivao u prošlosti, je li tako?

- Ubeđen sam da je tako - reče Ejmbler.

- Može da bude i ovako i onako - reče Kaston, - ali, ima li neko od vas dvoje predstavu o vremenu? Ako je u pitanju Da-vos, onda je kasno da se ma šta preduzima.

- Moramo da smislimo...

- Moramo da smislimo šta će da se desTpos/e - reče Kaston smrknuto. - Stoga što će posledice... Bože moj. Posledice. Pred-sednik liu Ang je nezamislivo omiljen u Kini... on je kao Džon

249

Fidžerald Kenedi, papa i Džon Lenon stopljeni u jednu osobu. Kad bude ubijen, nacija od dve milijarde ljudi ima da proključa. Nastaće histerija od čije će buke ogluveti pola sveta, a od te histerije do osvetoljubivosti biće samo korak... ako se dozna da iza ubistva stoji vlada SAD-a. Imate li predstavu kakav bezbed-nosni ventil treba da bude da bi se obuzdao bes dve milijarde ljudi? Može doći i do rata, jer kineski jastrebovi za tren oka mogu da zauzmu Džongnanhai.

- Čovek bi trebalo da bude fanatik pa da se upusti u takav poduhvat, takvo ubistvo - reče Lorel.

- Baš onakav kakav je Ešton Palmer i njegovi sledbenici - reče Ejmbler i preblede.

|^

Lorel odsutnim glasom ponovi reci koje su imale veliko značenje u Ejmblerovoj mladosti i navele ga da se opredeli za posao kojim se bavio: - Ne sumnjaj da grupa promišljenih,

posvećenih građana može dapromeni svet. Istina je daje to jedina stvar koja ga je oduvek menjala.

- Prokletstvo, ništa nije završeno dok se ne završi - reče Ejmbler Ijutito. - Neću im dozvoliti da ovo izvedu.

Kaston usta sa stolice i stade da hoda tamo-amo. - Oni su ovo dobro razmotrili. Iz svih uglova. Ko zna koliko dugo ovo pripremaju. U ovakvoj operaciji mora da postoji dobro zaklonjen tajni agent na pravom mestu, kao i njegova podrška. U ovakvoj operaciji mora da postoji i skriveni mehanizam obez-beđenja od neuspeha. Šifra za opoziv akcije. I neka strategija za skretanje pažnje u pogrešnom pravcu. I uvek, uvek mora da postoji žrtveni jarac. Stvari bi bile pojednostavljene kad bi to bio strelac, ali moramo da pretpostavimo da su procenili sve parametre. Sve parametre.

- Ono, Kastone, što ti i ljudi poput tebe nikad nećete razu-meti jeste da svaka operacija uključuje ljude i da se ljudi nikad ne ponašaju prema nekakvoj matematičkoj matrici, a...
250

I

losobu. froklju-

loma da foezbed-iijarde bkamo-

i takav iici-re-

)zna-izapo-tposve-

j stvar

i -reče

-Oni su ligo ovo azaklo-jrska. U lobez-legij'a za ada poli to bio :para-

: razu-I nikad

- Momci, momci - prekide ih Lorel i nestrpljivo poče da lupka po raširenom papiru dnevnog lista. - Ovde piše da on u Davosu govori sutra u pet sati po podne. To je za manje od dvadeset četiri sata.

- O, Hriste dragi - uzdahnu Ejmbler.

- Zar ne možemo prosto da uzbunimo ljude na pravim me-stima? - upita Lorel i pogleda prvo Ejmblera, a potom Kastona.

- Veruj mi da oni već imaju svoje ljude raspoređene na svim ključnim mestima - reče Ejmbler. - Signal koji bih mogao da pošaljem našima bio bi ukočen već na prvom koraku. Sem to-, ga, kad bismo se iznebuha obratili kineskoj strani s pričom o pretnji predsednikovom životu, opet ništa ne bismo postigli, jer* su na takve pretnje već oguglali. I sam Liu Ang odbija da ga ta-ko nešto sprečava u obavljanju dužnosti.

- Zar baš nikako ne može da im se objasni da je pretnja ovoga puta zaista ozbiljna? - upita Lorel.

- Može da im se pošalje signal. I ja ću to da učinim. Kaston prezrivo frknu i obrati se Ejmbleru: - Misliš li zaista

da bi mogao da prepoznaš ubicu?

- Da - odgovori Ejmbler prosto. - Mislim da su mene hteli da angažuju za taj posao. Ali ti si u pravu, razume se: Fenton ne radi bez zamene prvom izboru. Posao je sad preuzeo drugi igrač. A taj je svakako iz istog jata iz koga je bio -prvi.

- A čak i da nije iz istog jata, kako ti to kažeš - reče Lorel, -ti bi i dalje bio u stanju da ga prepoznaš. Radio si to već i ranije... svojim darom da čitaš misli.

- Tačno je, radio sam to i ranije - reče Ejmbler, - ali ulog nikad nije bio ovako visok.

Ipak, ne preostaje mi ništa drugo nego da to uradim.

Lorel pocrvene i reče iznenada ljetim glasom: - Nikome ništa ne duguješ, Hale. Ne budi heroj. Hajde da prosto nestanemo, hoćeš li?

251

- Da li to doista želiš?

- Da - odgovori ona smesta, a onda promrmlja: - Ne. Suze joj se pojaviše u očima. - Ne znam - reče prigušenim

glasom. - Jedino što znam je da idem s tobom ma kuda ti pošao. Jedino se uz tebe osećam sigurnom. I ti to znaš.

Ejmbler je zagrl i privuče sebi. - U redu - reče joj tiho. - U redu.

Kaston je za to vreme sedeo u fotelji boje senfa i ukočeno ih posmatrao. A onda reče: - Samo da te podsetim: imaš dvadeset četiri sata da izbegneš sve smrtonosne operative grupe strateških službi i, ili, ljude koje su tvoje omiljene konzularne operacije postavile da motre, da nekako uspeš da uđeš u Švajcarsku* da se ubaciš u strahovito dobro čuvanu oblast rezervisanu za svetsku elitu i da prepoznaš ubicu pre nego što stigne da puca.

Ejmbler klimnu glavom.

- E, pa, onda mi dozvoli da ti nešto kažem - reče Kaston i izvi jednu obrvu. - Biće ti sve, samo ne lako.

252

IIIe.

Bušenim i ti po-

mo.-U

očeno ih Dvadeset lfe strate-:opera-njcarsku, risanu za jt da puca.

• i iz-

GLAVA ŠESNAESTA

Švajcarska granica

Kad na znaku pored puta vide da je Švajcarska granica udaljena još trideset kilometara, Ejmbler instinktivno sa autoputa skrenu na prvi sporedni lokalni put. Da li je bio praćen? Nij smeo da dozvoli sebi da bude opterećen još i paranojom, pa malo dalje niz put stade da vidi hoće li još neko skrenuti za njim.

Lorel Holand i Klejton Kaston putovali su za Cirihi brzom železnicom, TŽV-om, kojoj da bi prevalila taj put treba samo šest sati, a posle toga, do Davosa, trebalo je da putuju autobusom, što će im oduzeti još nekoliko sati. Putovanje tim vozom bilo je veoma omiljeno, tako da je uvek bio pun putnika, a njih dvoje će u voz da udu svako za sebe i najverovatnije usput neće imati probleme. Ali za njima nisu tragali operative!

konzularnih operacija sa zadatkom da eliminišu „beznadežan slučaj" kao ni ništa manje smrtonosni pripadnici GSS-a, neprijatelji čiji su im ime i broj bili nepoznati. Za njega bi putovanje nekim od sredstava javnog prevoza značilo svesno ulaženje u klopku. I zato je bio prisiljen da vozi i ostane skriven među hiljadama automobila koji su jurili autostradom „Sunce". Do sada je sve bilo dobro. Ali će sam granični preja^ biti najopasniji deo puta. Švajcarska se držala po strani od evropskih integracija; kontrola na njenoj granici neće biti labava. Ali carinici njemu svakako

253

neće predstavljati pretnju. Za to će sigurno biti zaduženi drugi. Ejmbler nastavi da vozi seoskim putem.

U gradiću Kolmar nade taksistu koji, kad mu Ejmbler mahnu raširenim svežnjem zelenih novčanica, pristade da ga proveze kroz Samoenu do seoceta Sen Marten na drugoj strani

granice. Vozač se zvao Lik i imao ramena kao keglja iz kuglane, masnu, mlitavu kosu, a oko sebe je širio smrad neoprانog tela i jeftine kolonjske vode koja smrad nije mogla da potisne. Ali bio je prostodušan i otvoren čovek i Ejmbler je znao da nema čega da se plaši.

v

Čim su krenuli, otvorio je malo prozor i pustio da mu hladan planinski vazduh duva u lice.

- Jeste li sigurni da vam je to pametno? - upita Lik kome očito nije smetao težak zadržak u njegovom vozilu. - Napolju se sve ledi, monfrere. Kao što vi Amerikanci kažete, hladnije je nego bulja kopača bunara.

- U redu je- odgovori Ejmbler učtivo. - Malo hladnog va-zduha sprečiće me da zaspim. I povuče patent zatvarač svoje perjane jakne sve do brade. Komad odeće bio je pažljivo odabran i hladno sigurno neće da mu bude.

Na oko pet kilometara ispred graničnog prelaza, Ejmbler zamoli Lika da uspori, a onda mu reče da stane jer namerava da malo pešači brdima u rano jutro; da, baš ovde, boljeg i lepšeg mesta od ovoga nema nigde.

Novi dolari sasvim su ublažili sumnju u Likovim očima. Vozač je znao da se od njega ne očekuje da poveruje u ono što mu je putnik rekao, ali ako je putnikova priča i bila lažna, njegov novac je bio pravi. I zato se nije bunioW stvari, činilo se da ga ovo zabavlja. Bilo je milion razloga zbog kojih bi neko mogao da poželi da izbegne kontrolu na granici, a najbezazleniji od

254

I drugi.

•mah-
iprove-
igrani-
le, ma-
jg tela i
i Ali bio

na čega

;kome polju se liejene-

nog va-

rbrade. neće da

Iler za-M da

na.Vo-imu

^njegov jsedaga (mogao jmiji od

svih bio je da se ne plati carina na luksuznu robu. Stao je i po-želeo putniku srećan put. Ejmbler je pritegao pertle na grubim planinarskim čizmama, uzeo ranac i izašao iz automobila. Malo zatim već je žurno grabio kroz sneg, a kretao se paralelno s putem na nekih dvesta metara dalje od njega, skriven gustim četinarima. Ubrzo ugleda dve bandere koje su na vrhu imale moćne svetiljke i bile postavljene sa obe strane puta, a malo zatim i prepoznatljivu švajcarsku zastavu na jarbolu postavljenom na krov carinarnice načinjene u potpunosti od drveta. Odmah pored carinarnice bio je parking prostor. A još dalje, u Švajcarskoj, na jednom ispustu na putu kod same krivine, neki mehaničar popravljao je kamionet, dostavno vozilo, a delovi motora i rezervni delovi bili su rasuti po betonu svud oko njega. Vozilo kojim se mehaničar dovezao stajalo je u blizini. Ispod parkirališta kod

same carine, a malo niže na padini, bilo je još jedno, i na njemu samo jedno terensko vozilo čiji je zadnji deo bio pokriven ceradom.

Ejmbler pogleda na sat. Bilo je nešto pre osam, a jutra su u januaru onde bila veoma hladna. Nije bilo čudo što carinike, kad izvadi moćni dvogled, vide kroz prozor u carinarnici gde piju kam i lenjo ćaskaju u društvu krupnog čoveka u kariranoj košulji, koji je morao biti vozač onog kamioneta. Saobraćaj je bio slab i, ma šta im propisi inače nalagali, ljude ništa nije moglo da natera da se napolju smrzavaju, kad putem duva jedino vetar. Ejmbler nije smeo da žuri. Nije mu bilo hladno. Još ne. Izdvojen od ostalih, u prostoriji carinarnice sedeo je još jedan čovek. On je na sebi takođe imao uniformu carinika, ali drugačiju od ostalih, tako da im je sigurno bio pretpostavljeni. Ejmbler fino podesi oštrinu dvogleda i usmeri ga na čovekovo lice. I smesta shvati da se uzalud nadao lakšom ulasku u Švaj carsku.

Čovek uopšte nije bio carinik. Ejmbler ga je poznavao kao plaćenog ubicu iz Marselja, koga su obaveštajne službe unajm-

255

ljivale za veoma osetljive... i smrtonosne... poslove. U obaveštaj-nom žargonu takve slobodne strelce nazivali su specijalisti. Kad ga je Ejmbler poslednji put video bio je plavokos; kosa mu je sad bila crna. Njegovo prisustvo značilo je da u blizini ima još operativaca zaduženih jedino za to da specijalisti prijave prisustvo lovine.

* * *

Noris je uvek mirno spavao; u kriznim situacijama i pod pritiskom spavao je, čini se, još mirnije i tvrđe. Sat pre sletanja aviona u Cirihi, probudio se i otišao u toalet, gde se lepo umio, oprao zube i uredio. Na aerodromsku pistu je iz aviona sisat) doteran kao i svakog drugog dana.

Preuzimanje prtljaga, što je bila ironija, obavi brže nego mače, zahvaljujući oružju koje je nosio. Prijavio se u kancelariju „Svis era“ koja se bavila takvim slučajevima i zadivio se, ne prvi put, švajcarskoj efikasnosti. Potpisao je dva obrasca i odmah dobio i oružje i putnu torbu. Još nekoliko vladinih činovnika bilo je u u istoj kancelariji zajedno sa njim: poznade nekoliko tipova iz tajne službe, koje je usput upoznao na brojnim FBI savetovanjima o terorizmu. S leda poznade čoveka kome je znao i ime... taj je na sebi imao prugasto odelo i prepoznatljivu ćubu kose ofarbane u nijansu veoma blizu narandžastoj boji. Čovek se okrete i osmehnu se Norisu, ali hladno, da ne pokaže da je iznenađen. Ime mu je bilo Stenli Grafton, veća za nacionalnu bezbednost, NSC. Noris ga se sećao sa brojnih sastanaka posvećenih bezbednosti kojima je prisustvovao u Beloj kući. Grafton je umeo da sluša bolje od ostalih članova veća, mada je Noris sumnjao da je tim više imao i šta da kaže.

- Kalebe - reče mu Grafton i pruži ruku na pozdrav. - Nisam video tvoje ime na spiskovima.

256

.mu je

lajoš

iprisu-

ma-elariju ne pr-li odmah novnika jiekoliko SFBI saznao ćubu iovek je iz-nalnu fposve-
graftern [je Noris

k-Ni-

- A nisam ni ja tvoje - uzvрати Noris vesto.

- Uskočio sam kao zamena u poslednjem trenutku - reče Grafton. - Ora Sulejman je nešto slomila.

Sulejmanijeva je bila aktuelni predsednik Veća i imala manu da daje teške izjave i uvek bila smrtno ozbiljna.

- Mora biti da to nije bila neka od kostiju za duhovitost. Takve ona nema.

Grafton se i nehotice osmehnu. - Šta god da je posredi, ja sam pozvan na dužnost.

- Isti slučaj i sa mnom - reče Noris. - Otkazivanje u poslednjem trenutku, zamena u poslednjem trenutku. Šta možemo? Cutiš i radiš.

- To najbolje umemo, je li tako? - reče Grafton i oči mu veselo zacakliše. - Hej, hoćeš li da te povezem?

- Svakako. Imaš li limuzinu?

Njegov sagovornik prezrivo otpuhnu. - Imam helikopter, bejbi. Mi iz NSC-a moramo da pazimo na stil kad putujemo.

- Drago mi je što vidim dejstvo novca naših poreskih obveznika - podrugnu se Noris. - Vodi me, Stane.

Podiže putnu torbu i poslovnu tašnu i primeti da je pištolj u njoj, kalibra devet milimetara i duge cevi, vrlo fino uravnotežuje.

- Moram da ti priznam, Kale, da za čoveka koji samo što je izašao iz aviona izgledaš svež i čio kao krasuljak. Ali ti uvek tako izgledaš.

- Hej, kao što pesnik kaže, kilometre treba da prevalim pre spavanja - reče Noris uz sleganje ramenima. - Da ne pominjem obećanja koja treba da održim.

* * *

Ejmbler se ispe uz planinsku stranu koja nije bila mnogo strma, ali ga je kretanje po snegu usporavalo. Vreme mu je iz-

257

micalo, ali sad nigde nije smeo da pogreši. Lovili su ga i morao je da bude veštiji od njih. Kad stiže do uzvišenja koje je odozdo ocenio kao mesto sa koga će imati bolji pregled situacije, zaleže u sneg i prinese dvogled očima.

Pet minuta kasnije, tačno je znao gde se nalaze osmatračići. Da bi nesmetano mogao da prođe dalje i stigne do jedinog pre-voznog sredstva koje mu je bilo na vidiku, bilo je potrebno da napuste svoje položaje i spuste se do carinarnice. Najbliži je bio desno i nekih sto metara ispod mesta na kome se nalazio. Čovek je sedeo zaklonjen nisko spuštenim granama jela i otkrio ga je neoprezan pokret kojim je zbacio sneg sa grana, što je privuklo Ejmblerovu pažnju. Položaj na kome je bio zaklanjaotga je sasvim od pogleda ostale dvojice, što je bilo neoprezno, i Ejm-bler smesta odluči da dela. Silazak niz padinu bio je težak od uspona jer je morao da bude nečujan, ali je deset minuta kasnije bio na dva koraka od osmatračića.

- Ovde Beta Lambda Ipsilon. Jeste li uočili metu? - ču gde čovek pita tihim glasom, uz jako teksaško otezanje.

Nastupi trenutak tišine, a onda čovek Ijutito reče: - Pitam zato što se noćas nisam digao iz kreveta samo zato da bi mi se doka smrzao.

Odgovor opet nije mogao da se čuje i bilo je očito da u ušima ima slušalice elektronske sprave, uz čiju je pomoć sa ostalima bio u vezi. - Da. Neću više da vam se javljam.

Osim... Jasno.

I čovek ispod glasa tiho opsova. Ejmbler sunu naniže, desnom rukom steže čoveka oko vrata i pritiskom na arteriju brzo ga onesvesti. Položi ga na zemlju i onda' mu oduže

komuni-kator. Bio je to mali model u plastičnom kućištu, malog dometa ali jakog signala. Kad stavi sJCšalice u uho sačeka još neko vreme, a onda pritisnu dugme za poziv i uverljivim teksaškim naglaskom otegnu: - Ovde Beta Lambda Ipsilon, javljam da...

258

teK.iorao tjeoiiozdo idje, zale-
natrači. jiojpre-tebno da
izio, Co-Jotkrio ga ijeprivu-iejaogaje
: teži od ita kasni-

i

•čugde

•Pitam

ii mi se

s

ito da u omoć sa. (javljam.

niže, de-isriju br-Ilomuni-jdome-

ineko isaškim

i da...

Oštar glas sa jakim francuskim naglaskom prekide ga. - Rekli smo ti da se ne javljaš.

Ugrožavaš sigurnost operacije. Ovde nemamo posla s amaterom! Ili, ako i imamo, jedini amater si ti.

Glas mu nije zvučao kao glas ubice iz Marselja. Delovao je kao glas nekoga ko rukovodi celim poslom.

- Zaveži, mamicu ti - odreza Ejmbler Ijutito. - Video sam kopilana. Na drugoj je strani puta. Pretrčao je preko parkirališta kao prokleta lisica, a vi ništa niste videli. Gad nas otvoreno izaziva, a šta vi radite, spavate?

Nasta tišina u slušalicama, a onda: - Kaži nam gde je tačno on u ovom trenutku?

- Zamakao je iza onog terenca sa ceradom na donjem part kiralištu.

-1 još je tamo?

- Pa nisam video da je zamakao dalje u šumu.

- U redu - reče glas, a onda posle kraće pauze: - Dobro si obavio posao.

Posmatrao je kako ubica iz Marselja, koji je u rukama imao neko moćno oružje s prigušivačem, od brvnare carinarnice lagano, šunjajući se, polazi prema donjem parkiralištu. Kretao se oprezno i biće mu potrebno mnogo vremena da stigne kud je krenuo, jer je vodio računa da se drži zaklona. A on je bio najbliži parkiralištu. Ejmbler sačeka da i ostali izađu iz zaklona i okrenu leđa mestu na kome je bio on i tek onda lagano pođe na drugu stranu.

Mehaničar koji je popravljao kamionet bio je nagnut nad motor ispod podignute prednje haube, tako da mu se videla samo stražnjica. Kad se Ejmbler primače i zasta među drvećem na drugoj strani puta, ču čoveka kako tiho nešto besno psuje, jer je očigledno imao muke da popravi kvar. Sad je sve zavisilo od brzine. I sreće. Donjem parkiralištu i terenskom džipu, sad je lepo mogao da ih vidi, privlačila su se tri čoveka, svaki sa svo-

259

je strane. Oni se neće osvrutati ovamo ako im ne bude skrenuta pažnja. Ostajala je mogućnost da ga vidi neko iz carinarnice, ali je taj rizik morao da preduzme i da se nada najboljem. U tri skoka pretrča preko puta, uhvati mehaničara levom rukom za levo rame, a desnom mu silno gurnu glavu naniže. Već od prvog udarca glave o neki deo motora

čovekovo telo omlitave, ali Ejmbler, uhvativši ga za kosu, udari još jednom i sasvim ga one-svesti. Ostavi ga u položaju u kojem je bio, a telo mu samo još malo naže napred i osloni na motor da ne sklizne pre vremena na zemlju. Hitro se zatim zakloni iza kamioneta i brzo, poguren, pritrča automobilu na čijoj je bočnoj strani krupnim slovima bilo ispisano: GARAGISTE/ AUTOMECHANIKIER. Sa-mo sekund kasnije, Ejmbler je u automobilu odmicao putem prema Švajcarskoj, zamakao za krivinu i približavao se seocetu Sen Marten. Sva je prilika da će dotle moći da stigne, pre nego što prevareni dignu uzbunu i sete se kuda je i čime mogao da ode. Nadao se, takođe, da će dotad u selu naći drugi prevoz.

Davos

Malo je mesta na svetu koja izgledaju tako veliko u opštoj uobrazilji, a tako minijaturno fizičkim obimom-... u suštini svega kilometar ili nešto više kuća zbijenih uglavnom oko jednog jedinog puta. Ogromni snegom pokriveni četinari okružuju ga sa svih strana kao straža. Geografi ga poznaju kao odmaralište na najvećoj nadmorskoj visini u Evropi, ali taj njegov položaj nije bila jedina stvar koja ga je isticala. U svega nekoliko dana svake godine, mesto je takođe predstavljalo vrhunac svet-ske finansijske i političke moći. Gradić je uistinu postao sinonim za godišnji sastanak Svetskog ekonomskog foruma... skupa globalne elite koji se održavao poslednje nedelje januara me-

260

Bj;O

nena

islo-,Sa-lutem »četu (nego lio da

seca, kad turobnost godišnjeg doba osigurava jači bljesak velikodostojnika koji su na skup stizali. I, mada je forum bio posvećen slobodnom kretanju kapitala, radne snage i ideja, sam je bio veoma dobro obezbeđen i čuvan. Svuda oko polulopti i blokova prostranog zdanja koje je činilo Kongresni centar, u kome su sastanci foruma održavani, bilo je raspoređeno na stotine švajcarskih vojnih policajaca; privremene čelične ograde blokirale su sve prilaze, osim glavnog.

Ejmbler ostavi automobil kojim je stigao na parkiralištu iza jedne stare crkve koja je imala toranj kao veštičji šešir, pa krenu uskom ulicom Reginaveg prema glavnoj gradskoj ulici, Promenadi. Trotoari su bili pažljivo očišćeni, što je bilo pravo malo čudo i rezultat neprekidnog truda, jer je vetar stalno nanosio sneg sa okolnih brda čak i kad on nije padao sa neba. Promenada je bila veliki bazar gde su se sa obe strane ulice smenjivale prodavnice, uz poneki usamljen hotel ili restoran. Izlozi prodavnica otkrivali su da ovde nema mesta za sirote, jer je prodavana isključivo roba marki Bali, Šopar, Roleks, Pol&Šark, Pra-da. Prođe pored zgrade sa koje su visile tri zastave kao da je u pitanju konzulat neke zemlje, a što je, u stvari, bila zgrada ogranka Union banke Švajcarske, koja je istakla zastavu zemlje, kantona i sopstvenu. Samo su hoteli... hotel „Pošta“, sa rogom iznad džinovskih slova, ili „Morosani Švajcerhof, koji je kao ikonu imao zelene i crne tradicionalne alpske cokule iznad svog znaka... pružali neke znake lokalnog karaktera. Davos bi mogao da bude najzabačenije mesto na svetu, ali je svet bio ovde u punom sjaju zastupljen uglačanim metalom na točkovima... „honde“, srebrni „mercedesi“, džipovi svih vrsta. .. koji se uskim ulicama kretao zapanjujuće velikim brzinama. Čovek je, u stvari, bez prestanka bwpodsecan koliko je Davos tesan, što je bilo posledica strmih i visokih planinskih strana među koje je smešten. Sve je bilo doterano, novo i uredno, a

261

najstarija zgrada kraj koje prođe bila je elegantno zdanje KAN-TONSPOLIZEI, kancelarija regionalne policije. Ali njeni stanovnici su, takođe, bili gosti, jer su čuvali ono što čuvati nije bilo potrebno... nepokretne, snegom pokrivenne planine i prevrtljive ljudske duše.

Ejmbler bese iscrpljen i to je bila istina, pritisnut misijom na osnovu zaključivanja koje je moglo da bude i tačno i netačno. Duh mu je bio slab kao dnevna svetlost i sleđen kao planine oko grada. Osećao je da je beznačajan, nemoćan, izolovan. Čo-vek koji nije tu. Čak ni za samog sebe. U .glavi mu se vrtelo od razredenog planinskog vazduha. I od misli koje su ga opsedale. Nije li lečenje na ostrvu Periš ipak bilo potrebno? Takvih misli morao je da se oslobodi. Što pre. Bilo je to njihovo ludilo koje je morao da pobedi sad kad je stigao ovako daleko u potrazi za istinom o onome što mu se dogodilo.

Fentonov glas: Ti si Čovek Koji Nije Tu... Ti zvanično ne postojiš*

Ozirisov: Staje najjednostavnije objašnjenje? Lakše je prome-niti sadržaj u tvojoj glavi no promeniti ceo svet... poznati su ti svi oni naučni programi za promenu ponašanja vodeni pedesetih godina?. .. Imena programa su promenjena, ali istraživanja nikad nisu obustavljena.

Psihijatar sa pravougaonim naočarima crnog okvira, dugom kovrdžom koja visi preko čela, i recima koje peku kao prženje rane peglom. Pitanje koje vam ja postavljam je pitanje koje vi samom sebi treba da postavite: Ko ste vi?

Ejmbler utetura u jedan sokak i nasloni se na zid da uhvati vazduh i suzbije kakofoniju glasova u glavi koji su delovaH kao krici grešnih duša iz pakla. Nije smeo dTse preda. Neće se predati. Duboko udahnu vazduh, pa još jednom, i čvrsto stisnu oči ponavljajući sebi da ih britki vetar tera da suze. U kratkom tre-

262

nutku tame, pred oči mu tad izađe slika ekrana na kome se odmah pojaviše slova:

HARISON EJMBLER NIJE PRONAĐEN

Savi se u pasu i povrati, a posle prvog napada mučnine odmah nastupi i drugi. Sad je stajao povijen, oslonjen rukama na kolena, nesvestan svega oko sebe i dahtao kao pas na avgustov-skoj vrućini. U svest mu tada prodre još jedan glas, jedno lice i razveja teskobu jada i očajanja koji ga behu zahvatili. Verujem u tebe, govorila je Lorel Holand privlačeći ga k sebi. Ja verujem. Potrebno je da veruješ i ti.

Trenutak kasnije, mučnina ga minu. Ejmbler se ispravi i ose-ti da mu se snaga i odlučnost vraćaju. Otrgnuo se iz mračnih dubina sopstvene psihe i vinuo ka površini... oteo se košmaru koji je bio samo njegov lični.

Sad je morao da uđe u drugi košmar uz saznanje da bi, ako on ne pobedi, i svet mogao da padne u njega i odatle se možda više nikad ne vrati.

* * *

Pogledajući na sat da utvrdi da se drži plana, Ejmbler se primicao najvećem od davoskih hotela, štajgenbergerskom hotelu „Belvedere", u Promenadi broj osamdeset devet, na korak od Kongresscentrum. Gigantsko zdanje nekad je bio sanatorijum izgrađen 1875. godine. Njegovo ružičasto pročelje bilo je izbušeno uskim, lučnim prozorima koji su podsećali na otvore na bedemima tvrđava iz feudalnog doba. Umesto bojnih, međutim, hotel su krasile korporacijske zastave. Puls mu se ubrza kad se primače ulazu; uz ivicu hotelskog kružnog prilaznog puta, uporedo s parkiranim limuzinama, stajaM'su vojni oklopni transporteri, kao i ogromno kockasto vozilo specijalnih jedinica, sa plavom četvrtastom policijskom svetiljkom na krovu, ve-

likim točkovima i crvenom trakom na boku, na kojoj je belim slovima pisalo MILITAR POLIZEI.

Kaston je, znao je zahvaljujući tekstualnoj poruci koju je primio usput, uspeo da se zvanično ubaci u kongresni centar: potegao je neke svoje veze u CIA-i i bio ubačen na spisak zva-nica. Ejmbler na to nije mogao da računa. Kaston do sada ništa nije uspeo da dozna. Nije ni mogao jer je zadatak, na kraju, iziskivao opažanje, a ne racionalizaciju. Ili je, možda, iziskivao čudo.

Pod nadstrešnicom „Belvederea" bio je postavljen veliki debeli otirač kako bi cipele mogle da budu otresene od snega, a u njegovom produžetku, iza velikih duplih vrata u samom predvorju, bio je elegantan tepih u „Vilton" stilu, sa cvetnim motivom. Ejmbler se prošetala nizom restoranskih i salonskih prostorija sve do velike sale za obedovanje, a onda se vrati u predvorje i sede nedaleko od pulta recepcije, tako da je na oku mogao da drži sve koji su ulazili u hotel ili prolazili predvorjem. Odmeri se malo u obližnjem ogledalu na zidu zadovoljan što, onako odeven, u elegantnom tamnom odelu skupocenog izgleda, sasvim odgovara ulozi koju igra. Misliće za njega daje jedan od bogatih poslovnih ljudi koji je, pošto nije bio tolito uzvišen kao „učesnici", platio debelu sumu novca da prisustvuje skupu, jedan od onih, to jest, čija je prijava bila prihvaćena. Takvi ljudi su kod kuće bili gospodari vasseljene; ovde, samo bića nižeg reda.

Ejmbler naruči crnu kam od jednog od užurbanih, ali ljubaznih poslužitelja i dade se na proučavanje poslovnih časopisa na obližnjem stočiću: „Fajnenšel tajms", »Vol strit žurnal", „Far istern ikononik rivju", „Njusvik internejšnel" i „Ikononist". Kad dohvati „Ikononist" oseti lak Ubod u stomaku: na naslovnoj strani video se raspoloženi Liu Ang iznad jakog naslova: ČO-VEK KOJI NARODNU REPUBLIKU VRAĆA NARODIMA.

264

ibelim

i hru je tar: va-Jm usta jlraju, iz-mega, a лотpre-imo-• \ih pro-,:u pre-•ia oku edvor-

liftovima, držeći u ruci kožnu fasciklu. Lako je mogao da pretpostavi da čovek ima zakazan sastanak na kome je trebalo da se posluži dokumentima koja je zaboravio. Posle toga je sigurno morao da prisustvuje nekoj od seansi koje su sve, prema tačno utvrđenom rasporedu, počinjale u pola tri po podne u Kongresnom centru, te da je sigurno da se u hotelsku sobu neće vraćati sve do uveče.

Ejmbler se vrati u predvorje i dade se na proučavanje prisutnog hotelskog osoblja na recepciji. Stafji sedokosi čovek nije dolazio u obzir, kao ni sredovečna žena, koja je sa gostima radila nedaleko od njega. Proceni da najviše izgleda ima kod de-

265
vojke koja, kako mu se učini, još nije napunila tridesetu godinu, a koja je imala nešto prenaplašen ruž na usnama i upadljivu šminku oko očiju.

Kad mlada žena završi posao s prethodnim gostom... jednim Afrikancem koji se ljutio što ne može da zameni naire u švajcarske franke... Ejmbler pristupi pultu uz posramljen osmeh.

- Strašno sam smotan - reče joj. - Vidi li se to?

- Izvinite? - upita ona na engleskom, uz jedva primetan strani naglasak..

- Izvinite vi mene. Ostavio sam moju karticu za otvaranje vrata u sobi.

\

- Ne brinite, gospodine - reče mu žena ljubazno. - To se stalno dešava.

- Meni ne. Ime je Marti Hibard. Martin Hibard, trebalo je da kažem.

- A broj sobe?

- Kako ono bese? - reče Ejmbler i načini se kao da pretura po sećanju. - O, setio sam se... četiristo sedamnaest.

Žena iza mermernog pulta nagradi ga pohvalnim pogledom i otkuca nekoliko šifara u kompjuter. Trenutak kasnije, iz aparata iza nje izađe nova ključ-kartica i ona mu je pruži.

- Nadam se da uživate u boravku kod nas - reče mu ona uz osmeh.

- Da znate da zaista uživam - odgovori Ejmbler.

Soba četiristo sedamnaest bila je prostrana, svetla i lepo na-meštena. U celom Davosu krajem januara nije mogla da se dobije nijedna soba, pa je ova koju je privremeno pozajmio morala da posluži svrsi.

Obavi telefonski razgovor, ugasi svetio, navuče zavese i onda stade da čeka.

*"

Kucanje na vratima začu deset minuta kasnije. Priđe im nečujno i priljubi se uza zid sa one njihove strane gde je bila bra-

266

jpesetu godi-iiupadlji-

fstom... jedni naire u osramljen

liprimetan i otvaranje c, - To se [trebalo je

F *" ^tura

jledom iizapa-

- Nadam

lla se donio mo-

e i onda

.ne-

lla bra-

va. Standardan položaj, nešto što je bila druga priroda opera-tivca kao što je Harison Ejmbler.

Ako je on uopšte bio Harison Ejmbler.

Napetost ga zahvati kad otključa vrata i samo ih malo od-škrinu. Nije morao da je vidi... osetio je miris šampona u njenoj kosi, slatkast miris njene kože.

- Hale? - šanu ona, pa uđe u sobu i zatvori vrata za sobom.

- Ovde sam - javi joj se on iz mraka.

Ona zakorači prema Ejmblerovom glasu i rukom mu napipa lice.

- Lorel - dahnu on, - ja...

Ona ga poljubi u usta na način kao da iz njega hoće da upL je hrabrost, učutka ga, pa malo kasnije reče: - Znam. Ne moral* ništa da govoriš.

Glas joj bese nabijen osećanjima, ali i dalje tih.

Zagrljše se opet i on oseti kako ga sve brige napuštaju. Osim nje, na svetu ništa nije postojalo: njene topline, njenog mirisa, njenog čvrstog, pomalo drhtavog tela pripijenog uz njegovo.

Kad se razdvojiše, on uključi noćno svetlo pored vrata. Uz osvetljenje se i prostor oko njih takođe promeni. Postade prisniji, topliji, manji. Jedino se Lorel ne promeni. Iste su bile njene krupne bademaste oči, prošarane zelenim mrljama i pune ljubavi i brige; ista bela koža kao od porcelana, iste pune, lako razmaknute usne.

- Hvala Bogu da si bezbedan, mili moj, ljubavi moja - reče mu ona tiho. - Hvala Bogu da si bezbedan.

- Veoma si lepa - izreče on misao bez svesne namere da to učini. Moja Arijadno.

- Hajde da jednostavno odemo - reče ona i taj iznenadni, divlji nalet nade promeni joj crte lica. -«Hajde da stanemo na skije i spustimo se niz planinu bez osvrtnja.

- Lorel - reče on.

267

- Samo nas dvoje - reče ona. - Šta ima da se desi, desiće se. Mi ćemo imati jedno drugog.

- Uskoro - reče joj on. - Biće tako kroz samo nekoliko časova.

Ona lagano žmirnu kao da se budi iz sna.

- Ne želim da te izgubim, Hale - reče mu i sklopi oči na tren. - Ne mogu da te izgubim. A Kaston kaže da ti nećeš odustati dok ne uradiš ono što moraš.

- Moj Bože, Lorel, i ja tebe ne želim da izgubim, samo što... I reci ga napustiše. Život mu ranije bese jeftin... samom mu

ništa nije značio. Ali je to sad bilo promenjeno. Više mu se nije

činio takvim. Posedovao je sad nešto što je bilo beskrajno vred-

T no. Posedovao je Lorel.

**

I zbog Lorel je sad bio ovde; zbog Lorel će uraditi ono što treba da bude urađeno. Svet u kome je Lorel iznenada mu je veoma mnogo značio i zbog toga nije mogao da se sakrije negde, da se izgubi u nekoj od ogromnih južnoameričkih metropola.

Ne sumnjaj da grupa promišljenih, posvećenih građana može da promeni svet. Istina je da je to jedina stvar koja ga je oduvek menjala.

Reci ga pogodiše kao kiselina po grlu. Nije mogao ni da dokuči razmere svetskih poremećaja u slučaju da palmeritska za-vera uspe.

Primače se prozoru i virnu kroz zavese prema kompleksu niskih zdanja koja su činila Kongresni centar, oko koga su u grupicama stajali vojni policajci u svojim tamnoplavim

uniformama. Ejmbler je imao prilike da vidi kaznene ustanove strogog nadzora koje su bile manje čuvane i obezbeđene.

- Kaston će možda smisliti način kako da se uđe - reče Lorel. - Mene je uveo unutra.

Mada je to bilo uzalud, jer nisam saznala ama baš ništa.

- Uspeo je da te uvede? - upita Ejmbler zapanjeno.

268

race se. ioča-

imu

isto

tok.

m-

ш .u

ИОГ-

!5ffO-

lLo-

Ona potvrdno klimnu glavom. - Dosetio se da ja, u tehničkom smislu, imam obaveštajnu klasifikaciju. Visok nivo prove-renosti, je li tako? Kancelarija Svetskog ekonomskog foruma bila je u stanju da tu potvrdu dobije. Činjenica je da čak i čistači na ostrvu Periš imaju visok nivo proverenosti, takode... takvi su propisi za ustanovu tog tipa... ali, otkud ovi iz foruma to mogu da znaju? Ceo vic je u tim imenima i ciframa koje ti idu uz ime, a Kaston je čarobnjak za takve sisteme.

- Usput, a gde je on?

- Trebalo bi da bude ovde svakog časa - reče Lorel. - Ja sam stigla malo ranije.

Nije morala da objašnjava zašto. - Ali, možda je otkrio ne-t» što... neku od onih „anomalija" o kojima stalno pripoveda.

- Čuj, Kaston je dobar momak, ali on je analitičar, radi sa ciframa. Mi ovde imamo posla s ljudima koji za sobom ne ostavljaju elektronsku izmaglicu kao trag po kome može da se ide.

Neko pokuca triput na vrata. Bio je to dogovoren znak i Lorel pusti Klejtona Kastona u sobu. Knjigovođa je u jednoj ruci držao plastičnu kesu sa logom Svetskog ekonomskog foruma, SEF, ogromnim slovima odštampanim na njoj. Po njenom izgledu, unutra je verovatno bio štampani materijal.

- Jesi li šta našao? - upita ga Ejmbler posle pozdrava.

- Ne mnogo - odgovori knjigovođa uozbiljeno. - U centru za konferencije proveo sam sat i po. Rekao sam vam već da sam ovde bio i ranije, na sastanku posvećenom of-šor ustanovama i pranju novca u svetskim okvirima. Ovde uvek ima mnogo tehničkih seminara, pored onih zbivanja kojima prisustvuje elita. Jutros sam skitao po Centru i ulazio i izlazio sa seminara. Trebalo je da nosim bedž na kome bi pisalo „Pitajte me o transnacionalnom protoku kapitala". I Lorel se malo vrzmala tamo unutra, ali izgleda da ni ona nije našla zlatnu žicu.

269

- Nisam mogla da se oslobodim osećaja da nekako štrdm među svim tim licima, poznatim sa naslovnih strana novina i časopisa - reče Lorel. - A pomisao da bi jedan od njih... jedan jedini... mogao da bude taj manijak...

- Nemamo mi posla s manijakom - reče Ejmbler pažljivo. -Mi treba da osujetimo profesionalca. Ali je dobra stvar prosta činjenica da ste oboje uspeli da se domognete

propusnice za ulaz. To je tvoje delo, Kastone, i uopšte mi nije jasno kako si u tome uspeo.

- Zaboravljaš da sam ja viši službenik Centralne obaveštaj-ne agencije - reče knjigovođa.
- Naložio sam mom pomoćniku da pozove izvršnog direktora foruma i zatraži od njega fja moje ime ubaci u spisak zvanica. Poziv iz Englija koji je imao sve odlike zvaničnog, mnogo dodatnih povratnih informacija i bezbednosnih uveravanja. Nisu imali ništa protiv.

- Zar njima ne smeta da imaju i špijune oko stola?

- Da li im smeta? Ti i dalje ne shvataš... Davos je sinonim za moć. Moć svake vrste. Bili bi ushićeni kad bi im se pridružio DCI, direktor Centralne obaveštajne, lično... on je i bio ovde pre nekoliko godina... ali su očito zadovoljni što imaju i jednog višeg službenika CIA-e.

- Skoro da sam ovoga puta uspeo da te razumem. Ali, ako si uspeo da ubaciš i Lorel na spisak zvanica, da li bi mogao i mene?

- Zaboravljaš da Harison Ejmbler ne postoji. Lakše bih dobio propusnicu za Jetija ili Veliko stopalo nego za tebe.

- Jesi li završio?

- Bojim se da smo svi mi završili - reče Kaston usplamtelih očiju. - Sve ovo vreme sam mislio da ti u rezervi imaš neki svoj veliki plan. Đavolska je stvar to što si ti nemaran i više no što sam mislio. Uleteo si glavačke u zapaljivu situaciju bez ikakvog plana! Ne misliš unapred... do đavola, ne misliš ti uopšte. Tač-

270

ka. Naše šanse su od početka bile između tananih i nule. E pa, i one tanane sad su izvetrile.

Ejmbler dobi osećaj kao da se sila gravitacije udvostručila; udovi kao da su mu bili od olova. - Objasni mi sad polako, kako je fizički organizovan sistem bedževa koji služe kao propusnice?

- Tako da ne možeš da ga prevariš, ako si na to mislio - pro-gundā Kaston. - A ne može da ti pomogne ni taj tvoj dar za zavirivanje u mozak. Sistem je veoma prost i gotovo ga je nemoguće prevariti.

I on raskopča svoj sako... Ejmbler oseti lak miris naftalina pri tome... i pokaza, im identifikadoni bedž: beli plastični pra-vougaonik, Kastonova fotografija levo od njegovog imena; okrenu ga i pokaza im magnetnu traku na poleđini.

- Moj je isti - reče Lorel. - Izgleda prosto. Zar ne bi mogao da ukradeš jednu ovakvu i promeniš je?

Kaston zavrte glavom odrečno. - Na ulasku provlačiš karticu kroz aparat koji je očitava. Kartica dešifruje digitalni zapis koji traži dosije gosta iz kompjutera. A kompjuter poseduje „vazdušni jaz". Drugim recima, izolovan je tako da ne možeš da ga hakeriš putem Interneta. Na vratima je takođe i stražar, kome kompjuter na ekran ispred njega, kad god neki gost pro-vuče karticu kroz čitač, šalje ime i fotografiju istog. To znači da, ako već nisi u kompjuteru, možeš da se slikaš. Ali ne i da uđeš.

- U poslednje vreme manje se služiš tehničkim izrazima, što je za pohvalu.

- A tu je onda i detektor za metal kroz koji moraš da prođeš, kao na aerodromu - nastavi Kaston. - Sakoi, ključevi i slične stvari prolaze pokretnom trakom.

- Je li to dovoljno da se zaustavi jedan ubicač— upita Lorel.

- Mi govorimo o nekome ko je ovu stvar planirao meseci-ma, a možda i duže - reče Kaston.

271

I onda pogleda Ejmblera. - Imaš još oko dva sata.

Ejmbler ode do mesta na kome je Lorel stajala i virnu kroz prozor u sumrak popodneva.

Sneg je promicao lenjo, ali uporno.

Šta mu je preostajalo? Oseti kako ga hvata panika, ali je znao i bio pripravan da je obuzda ako želi da sačuva pribranost i instinkte.

Lorelin glas: - A šta ako kažeš da si zaboravio kartu?

- Onda ti se izvine i otprate do izlaza. Svi tamo unutra moraju da nose oko vrata ove kartice. Onaj ko je nema, pa bio on i kralj Maroka, odmah ide napolje. Ovi ljudi ovde za tri decenije ovakvih skupova nisu imali nijedan bezbednosni propust.

Ejmbler ču gde Lorel kaže da mora da još nešto može da uradi... ljudski faktor... greška... ali je bio zauzet razmišljanjem o mogućim scenarijima koje je, jednog za drugim, odbacivao kao nemoguće.

Odsutno dohvati Kastonovu SEF kesu i njen sadržaj izruči na krevet. Bio je tu primerak „Global agende“ SEF časopisa pripremljenog za tu priliku, i bela fascikla sa rasporedom zbivanja. Ejmbler otvori fasciklu i brzo pregleda stranice u njoj. Seminari su imali naslove kao: „Da li je potrebno bolje upravljanje vodenim rezervama!"; „Osiguranje globalnog zdravstvenog sistema"; „Buduća politika prema inostranstvu SAD" itd. Bio je tu i raspored nastupa sekretara Ujedinjenih nacija,-potpredesedni-ka SAD-a, predsednika Pakistana i drugih; nastup Liu Anga bio je očigledno posebno izdvojen i predstavljao ključni događaj skupa. Ejmbler zatvori fasciklu i dohvati debelu, skoro četvrtastu knjigu, u kojoj su bili pobrojani svi „učesnici" godišnjeg SEF sastanka. Hiljadu pet stotina stranica sa fotografijama i kratkim biografijama svih učesnika.

- Pogledajte samo sva ova lica ovSe - reče Ejmbler.

- Deluje mi kao policijsko postrojavanje osumnjičenih - reče Lorel. - Nedostaje samo snimak profila.

272

i kroz jloporno. Ijeznao lostiin-fctramo-3 bio on fdeceni-iopust.

:dase pljanjem

acivao

f izruči

ipisa pribivanja. iSemina-ije vo-• siste-pojetui 'desedni-itoga bio (događaj icetvrta-dišnjeg lijama i

i-re-

Nespokojstvo stade da zgušnjava vazduh kao težak zadah.

Kaston najednom sede kao uboden. - Policijsko postrojavanje - ponovi kao eho Loreline reci.

Ejmbler ga pogleda i skoro se uplaši kad vide kako koluta očima.

- Šta si sad smislio? - upita lagano.

- Ta policijska postrojavanja valjalo bi zauvek zabraniti - reče knjigovođa. - Ta vrsta prepoznavanja dovela je do silnih lažnih optužbi u kojima su stradali nevini ljudi. Stepen grešaka je neodrživ.

- Iscrpljen si - reče Lorel, a onda se okrete Ejmbleru. - U vozu uopšte nije spavao.

t

- Pusti ga neka govori - reče Ejmbler tiho.

- To je stoga što su očevici krajnje nepouzdana, odnosno njihov sud na osnovu onoga što su videli - nastavi Kaston. - Među ljudima postrojenim u svrhu prepoznavanja, oni se uglavnom opredeljuju za osobu koja najviše liči na osobu koje se se-ćaju.

- Pa zašto je to problem? - upita Lorel.

- Zato što osoba koja najviše liči uglavnom nije osoba koje bi trebalo da se sete.

I on ubrzano žmirnu nekoliko puta. - U našem slučaju, imamo okvir od hiljadu i pet stotina lica da nađemo ono koje najviše liči na tebe.

Ejmbler ništa ne odgovori već samo stade da, jednu za drugom, prevrće stranice knjige brzo i metodično. Kaston mu je gledao preko ramena.

- Pridi i ti, Lorel - reče Ejmbler. - Ako slika liči na mene, odmah ćeš to da vidiš. Ne razmišljaj o tom[^]. Samo gledaj... osećaj. Ako vredi čemu, znaćeš.

Lica su promicala jedno za drugim.

273

Kod slike i biografije Eštona Palmera malo zasta, baš kao i na stranici na kojoj je bila Elen Vitfild, zamenik državnog sekretara SAD-a. Ali samo na tren.

- Čekaj - reče Lorel.

Ejmbler zasta, a Kaston na tu stranicu stavi samolepljivu etiketu. - Idemo dalje.

Kad Ejmbler prevrnu svih hiljadu i pet stotina stranica, imali su četiri izgledne sličnosti.

Ejmbler dade knjigu Kastonu. - Ti imaš najpouzdanije oko. Pogledaj.

Kaston prouči četiri fotografije i reče: - Treći.

I onda dodade knjigu Lorel. Ona i sama pogleda slike i reče: - Verovatno treći.

Ejmbler iscepa list iz knjige i prouči čovekovu biogranjti.

- Ne bih pomislio da je to najveća sličnost - reče, - ali ja ovih dana slabo znam kako stvarno izgledam.

Čovekovo ime bilo je Josif Vrabel i bio je predsednik „V&S Slovačka“, kompanije čije je sedište bilo u Bratislavi i koja je bila specijalizovana za „bežična rešenja, usluge i proizvode, i za bezbednost pristupanja mreži“.

- Ne želim da kvarim raspoloženje - reče Lorel, - ali kako, pre svega, mislite da dođemo do čovekove kartice?

- Ne pitaj mene - reče Kaston. - Pitaj ovde prisutnog gospodina Ljudskog Faktora.

- Možemo li da ga nađemo? - upita odsutno Kastona i onda opet virnu kroz prozor.

Pogled mu pade na dugi tamnoplavi zid... čvrstu, ali pokretnu prepreku... postavljen ispred ulaza u Kongresni centar. Na njemu je na jednoj strani, ispod logoa SEF, sitnijim slovima bilo ispisano: ULAZ ZA UČESNIKE, a na drugoj, iza nacrtanih strelica: MEDIJI / OSOBLJE. Swida su bili prisutni vojni policajci, a znao je da su i ovde na krovu, dva sprata iznad njega, kao i na svim okolnim krovovima, bili postavljeni snajperisti.

274

»ina reta-

ieti-

la-

n,-Ti

l reče:

{ iju. tali ja

ps

tebi-,iza

ko,

pspo-

i lion-

okret-Na abi-anih poli-pjega, isti.

Zanet mislima, shvati da mu Kaston već neko vreme nešto govori.

- ... ta intranet mreža postavljena je upravo da bi se ljudi lako našli - govorio je Kaston. - Treba samo da siđem u hotelsko predvorje i uključim se na jedan od kompjutera. Mogu da otkucam njegovo ime i vidim u kom programu učestvuje, jer je potrebno da za to bude upisan.

- Onda ga nađi, reci da je u pitanju hitan slučaj i izvedi ga napolje iz Centra.

Kaston kašljucnu. - Ja?

- Umeš li da lažeš?

Kaston malo razmisli. - Osrednje.

- Osrednje će biti dovoljno - reče mu Ejmbler i potom pruži ruku i, hrabreći ga, stisnu Kastona za rame.

Kaston se uvi od tog dodira.

- Ako ja mogu nešto da pomognem... - reče Lorel.

- Ti ćeš mi biti potrebna na frontu logistike - reče joj Ejmbler i odmah stade da objašnjava. - Biće mi potreban dvogled ili neki optički uređaj za uveličavanje. Ima više od hiljadu osoba u Centru. Prema priloženom dnevnom redu, predsednik treba da drži govor u kongresnoj dvorani.

- To je najveća dvorana u Centru - reče Kaston. - Ima sedi-šta za hiljadu ljudi, ako ne i više.

- To je mnogo lica i neću biti u stanju da se svima približim.

- Ali ćeš veoma da privučeš pažnju ako se ushodaš unaokolo s dvogledom u rukama - reče Lorel. - Možeš da privučeš pogrešnu vrstu pažnje.

- Govoriš li to o bezbednosnom nadzoru?

- Ne. To mesto je pokriveno kamerama: BBC, CNN Inter-nejšnel, Skaj TV itd. I snimateljima. Razgovarala sam s nekima od njih. Te kamere imaju čudesna sočiva... virnula sam kroz jedan tragač slike.

275

Ejmbler malo nakrivi glavu, kao da hoće bolje da je čuje.

- I zato sam mislila - nastavi ona, - da bi mogao da se poslužiš jednom od njih, samo zbog žurna. Kamere mogu da se nose, iako su malo glomazne, i imaju moćan optički zum. A bolje su od dvogleđa. I neće privući pažnju na snimatelja.

- Da - reče Kaston, - ali prvo treba da uđeš unutra. Jer kad uđeš, onda više niko neće posebno tebe gledati.

- A kako stoji stvar sa kamerama? Može li da se dođe do neke? - upita Ejmbler.

- To nije problem. Momci s kojima sam razgovarala pokazali su mi jednu prostoriju u kojoj čuvaju pomoćne kamere.

- Čuj, Lorel, ti nisi obučena za ovakve... ^

- Sediš u čamcu za spašavanje i pitaš čamdžiju ima li dozvolu za plovidbu - podrugnu se Kaston.

- Mislila sam da bih do te... ostave gde su kamere mogla da stignem lakše od „Josifa Vrabela” - reče Lorel. - A već sam prijateljski razgovarala s momcima koji slobodno ulaze i izlaze iz nje.

I onda izveštačeno zavodnički dodade: - Možda nisam vesta kao pojedinci, ali imam... prednosti. Ejmbler je odmeri. - Ne vidim kako... Lorel se malo osmehnu. - Ali vidim ja. Lengli

Čudna je stvar, mislio je Adrijan Čoj zavaljen na naslon stolice za stolom Klejtona Kastona, kako je njegov šef u stanju da ga pritisne da radi kad je odsutan isto onako kao i kad je u kancelariji. Kastonovi nedavni telefonski pozivi bili su iznenadni, on je delovao usplahireno i zagonetno. Mnogo hitnih zahteva. Bez objašnjenja. Sve je to bilo veoma misteriozno.

Adrijan je uživao u tome.

276

ad

fle-

Njegov omiljeni junak, Derek Sen Džon, u Klajv Makartije-vom poslednjem romanu „Operacija Atlantida”, bez sumnje je imao više sreće s dugonogim lepoticama, ali je Adrijanov sinoc-ni izlazak s jednom damom imao sve odlike udvaranja koje iziskuje misija. I pored toga, za razliku od Dereka Sen Džona, njega je pomalo grizla savest. Njeno ime bilo je Kejtlin Iston. Bila je punačkija no što je zamišljao posle telefonskih razgovora i, činilo se, bradavica bese počela da joj niče na samom vrhu nosa. Bila je, međutim, prijatna osoba i brzo je ustanovio da ima divan osećaj za humor. Mnogo se smejala svemu što bi on rekao, čak i onda kad to nije bilo smešno. To je učinilo da mu se veoma sviđi. I otuda osećaj krivice. Iskorišćavao je devojkicu. A ona nije bila neprijateljski agent; bila je... jednostavno rečeno, samo ćata, arhivar.

Telefon zazvoni; unutrašnja veza. Kejtlin?

Da, bila je to Kejtlin.

Duboko udahnu vazduh.

- Pa gde si mi ti? - reče joj i sam sebe iznenadi što mu glas deluje opuštenije nego što se osećao.

- Zdravo i tebi - reče ona.

- Sinoć mi je bilo baš Jepo.

- Da - reče ona. - Jeste.

I ona spusti glas. - Hej, slušaj, mislim da imam nešto za tebe,

- Zaista?

- Samo želim da sprečim da te šef i dalje kinji, eto.

- Misliš na...

- A-haa.

- Kejtlin. Stvarno ne znam kako da ti se zahvalim.

- Smislićeš već nešto - reče mu ona i zakikota se. Adrijan pocrvene.

«r

277

Davos

Ejmblerov prvi pogled na Josifa Vrabela od krvi i mesa učini da mu srce klone: osoba koju je odabrao da mu bude dvojnjak bio je neugledan čovek visok jedva metar i pedeset, male glave, uskih ramena i okruglog, ispučenog stomaka iznad širokih kukova; ličio je

na pokretno poprsje. Ali, ako je Kaston bio u pravu, sve što će da bude proveravano biće lice; a lice je bilo... pa, vrlo slično za letimičan pogled nekoga ko traži sličnost, a ne razlike.

- Ne razumem - govorio je slovački biznismen dok ea je Kaston vodio dalje od Kongresnog centra.

- Zvuči ludo, znam - reče mu Kaston. - Ali, agencija je već sklopila dogovor sa slovačkim „Telekomom" i ovo je naša po-slednja prilika da stvar razmotrimo. Praktično smo već na isteku roka. U protivnom, ugovor stupa na snagu po isteku dana.

- Ali, zašto sa nama niko nije stupio u vezu pre ovoga? Smešno je da sve radimo u poslednji minut.

Slovakov engleski imao je loš naglasak, ali je čovek tečno govorio.

- Zar vas iznenađuje što je vlada SAD-a zabrljala jedan ovakav proces? Pitate li se kako je moguće da naša savezna vlada uopšte zabrlja?

Slovak podsmešljivo frknu. - Pa sad, kad tako postavljate stvar...

Ejmbler, koji se bese smestio na drugoj strani ulice, sad im brzo pođe u susret.

- Gospodin Vrabel? Ja sam Endi Halverson iz zajedničkih službi vlade SAD-a. Ovde prTSutni Klej rekao mi je da zamalo nismo napravili skupocenu grešku. Moram da znam da li je u pravu.

278

sauci-,le

>n

je

ic-

,a-

ipo-liste-

Idana. !!Sme-

>go-

lova-i vlada

Savijate sadim

aalo l li je u

Kaston pročisti grlo. - Sporazum koji je na stolu na zahtev druge strane uključuje premiju od dvadeset posto na naše uobičajene telefonske aranžmane. Čak i sa ugrađenim bezbedno-snim merama, meni se čini da ne dobijamo odgovarajuću pro-tiwrednost za ono što smo uložili.

- To je loš sporazum! - reče omaleni Slovak. - Trebalo je da razgovarate s nama.

Kaston se okrete Ejmbleru uz jedno namešteno lepo-sam-ti-rekao sleganje ramenima.

Ejmbler se držao kao birokrata koji strepi od budućih loših . posledica i čini sve što može da stvar popravi dok još ima vremena. - Imamo kancelariju punu ljudi kojima je to glavni po- t sao - reče on ledeno, - a ispada da nisu stigli da se raspitaju o poslu po Bratislavi. Stvar je u tome što nam je rečeno da slovački „Telekom" ima monopol na tržištu.

- Pre dve godine je možda bilo tako - ubaci se Kaston kad Vrabel poče da zamuckuje od neverice. - Spremaš se da staviš potpis na ugovor vredan dvesta miliona dolara, Endi, a tvoji momci se oslanjaju na dve godine staru analizu tržišta. Drago mi je što ja nisam onaj čiji je posao da to objasni pred Kongresom.

Malo pomalo, Ejmbler primeti, Vrabel je počinjao da se kočoperi, prsi se i ispravlja ramena. Zlovolja što je izvučen sa seminara „Dve privrede, jedno savezništvo" ustupala

je mesto iz-vesnom zadovoljstvu što je svedok međusobnog prekornog prepucavanja dva moćna američka zvaničnika i što ima veoma dobre izgleda da sklopi jedan vredan ugovor sa Amerikom.

Slovakovo lice opusti se u jedan blažen osmeh. - Gospodo... čas je pozni, ali još nije dockan, verujem. Mislim da bismo mogli da napravimo posao.

Dvojica Amerikanaca odvedoše gaT5hda do male sale za sastanke na drugom spratu „Belvederea“, one za koju su prethodno utvrdili da neće biti tražena sve do dolaska „radne grupe“

279

ASEAN, što je trebalo da se dogodi tek kroz jedan sat. Ejmbler je znao da niko neće postaviti pitanje otkud oni tu i kako, sve dok se budu držali kao da je to njihovo pravo. Uz sve one prisutne, veoma važne zvanice, osoblje koje bude zbunilo njihovo prisustvo mora da pomisli da je greška njihova i da mora da se potruži da niko ne bude uvređen. Lorel, odevena službeno u sivu suknju i belu bluzu, sačeka ljude u maloj dvorani i pride Vrabelu prinoseći njegovom telu crn, četvrtast uređaj.

Ejmbler požuri da se izvini. - Samo formalnost. Tehnički, kad sastanke o onome što je zvanično klasifikovano kao poverljiva informacija držimo izvan glavnog štaba, moramo se držimo propisa i uverimo se da nema prislušnih uređaja.

Lorel dva puta duž Vrabelovog tela mahnu uređajem... napravljenim od dva spojena daljinska TV-upravljača... i onda, kad napravu prinese čovekovom bedžu, reče: - Morate da mi dozvolite da vam skinem karticu sa imenom, gospodine. Magnetna vrpca sa njegove druge strane može da izazove smetnje kod uređaja.

Vrabel ljubazno dade svoj pristanak i Lorel ga onda obiđe, kao u nameri da mu snimi leđa.

- U redu - reče zatim i najlonsku vrpcu s karticom preko glave mu vrati na pređašnje mesto, s tim što mu karticu zavuče pod rever; kako niko ne zagleda bedž koji visi oko vrata, to je malo verovatno bilo da će Vrabel primetiti da je njegov konfe-rencijski bedž zamenjen članskom kartom Udruženja lečenih alkoholičara.

- Molim vas, sedite - reče Ejmbler. - Možemo li da vas ponudimo kafom?

- Čaj, molim - reče SlovaTc.

- Čaj onda i stiže - reče Ejmbler i okrete se Kastonu: - Jesu li kod tebe uslovi ponude?

280

Ijmbler ko, sve ne pri-jjihovo i da se hnički,

jpower-jsedr-

itm... nali onda, i da mi Mag-ietnje

obiđe,

I preko avuče I, to je jkonfe-lečenih

jrás po-

- Misliš ovde? Možemo da dobijemo šifrovane fajlove, ali moramo za to da upotrebimo naše mašine - odgovori Kaston koji je govorio malo ukočeno, mada je to moglo da se protumači i kao uzrujanost zbog ozbiljnosti trenutka. - Momci u stanici imaju direktnu vezu.

- Isuse Hriste! - učini Ejmbler. - Zar gore u Šacalpu? Pa, ne očekuješ valjda da se gospodin Vrabel žičarom vozi na vrh planine do Šacalpa? To je predaleko. On je zauzet

čovjek. Svi smo mi zauzeti svojim poslovima. Odustajemo od ovoga. Zaboravi sve ovo, Kleje.

- Ali, to je loš sporazum - pobuni se Kaston. - Ne možeš tek...

- Preuzeću na sebe odgovornost - reče Ejmbler i okrete se Slovaku. - Izvinite što smo vam uzalud oduzeli vreme.

Vrabel se oglasi tonom božanske uzvišenosti. - Gospodo, molim vas. Vaša zemlja zaslužuje najveću pažnju, a ne da bude opelješena od strane rulje nitkova. Moji deoničari imaju interese koji su u skladu s vašim. Ne protivim se da pođem žičarom. U stvari, veoma sam se nadao da će mi se pružiti prilika da vidim Šacalp. Rečeno mi je da to ne smem da propustim.

- Jeste li sigurni da možete da odvojite toliko vremena?

- Apsolutno - odgovori Slovak uz osmeh od dvesta miliona dolara. - Apsolutno.

* * *

Pred glavnim ulazom u Kongresni centar, red zvanica se brzo kretao između dve pokretne čelične ograde i ne manje moćnog ljudskog kordona koji su činili vojni policajci obraza pocr-venelih od zime i daha koji se na ledendffi vazduhu odmah pretvarao u guste oblačiće slične dimu cigarete. Odmah po ulasku, sa leve strane, bio je postavljen niz stanica za proveru kaputa.

281

Iza toga, sledila je bezbednosna oblast popunjena stražarima. Ejmbler nije žurio dok je skidao kaput i pipkao ga po džepovima, kao da se plaši da je u njima nešto zaboravio. Želeo je da vreme ulaska tačno podesi i osigura da i ispred i iza njega bude dovoljno sveta. Na sebi je sad imao blejzer, ali bez kravate; iden-tifikacioni bedž, lepo vidljiv kod trećeg dugmeta košulje, visio mu je na vrpci oko vrata.

Konačno uluči trenutak kad velika grupa ljudi i žena stade da se gura oko ulaza i lako im se priključi kod kontrolnog pulta,

- Hladno je napolju! - reče čoveku koji je sedeo ispred ekrana kompjutera, uz naglasak za koji je sam sebe ubedio da može da prođe kao srednjoevropski. - Ali vi ste, rekao bih, svikli na to!

Gurnu svoju karticu u aparat za očitavanje i pljesnu se po obrazima kao da su mu sledeni. Čovek za kompjuterom pogleda u ekran, a onda u njega. Svetiljka na rampi iza pulta stade da pulsira zelenim svetlom i Ejmbler gurnu šipku i prođe.

Ušao je.

Oseti kako u njemu nešto zatreperi, prhnu i razlete mu se po celom telu i on shvati da je to nada.

Nada. Možda najopasnije od svih osećanja i, možda, najne-ophodnije.

282

anma. epovi-o j'e da a bude ; iden-e, visio

ade da ita.

dekra-lamo-, svikli

se po pogle-adede

u se po najne-

GLAVA SEDAMNAESTA

Davos

Prelazak iz davoskog sumraka u ogromnu arenu Kongresnog centra bio je kao izlaz iz mračne bioskopske dvorane u sjaj sunčanog dana. Svaki ugao bio je jako osvetljen,

zidovi i podovi svi u toplim nijansama boja od bež do okera. Umetnute u zid levo od prvog velikog atrijuma, na panoima raznih veličina nalazile su se mape sveta u smeđim tonovima, ispresecane linijama geografskih širina i dužina. Ejmbler lagano odšeta dublje u prostranstvo Centra ispunjeno žamorom prisutnih, gotovo neprirodno svestan svega što ga okružuje. Šest metara visoka tavanica bila je lučni beskraj načinjen od uskih drvenih dasaka, tako da se sticao utisak potpalublja neke barke. Zasta kod prostora za sedenje, gde je kafa služena na malim, okruglim stolovima pokrivenim staklenim pločama. Između njih, u teškim smeđim žardinjerama, cvetale su orhideje. Na zidu je velikim slovima bilo ispisano SVETSKI KAFE. Zid je takođe bio ukrašen vodoravno ispisanim imenima zemalja i vertikalno ispisanim imenima glavnih gradova, što je činilo neku vrstu akrosti-ha. Glavni gradovi bili su ispisani belim slovima, države smeđim, osim slova koja su se preklapala. Tako je a u Poljska bilo i a u Varšava; o u Mozambik bilo je o u Maputo; i u Indija bilo je i u Nju Delhi. Ejmbler se zapita nisu li se žalile države kao Italija ili Peru.

283

Ipak nije mogao a da ne bude zadivljen strahovitom pažnjom koja je bila poklonjena svakom i najsitnijem detalju. Godišnji sastanak foruma održavan je tokom samo šest dana u januaru, a onda su svi zidovi bili ponovo farbani, sve skulpture i ukrasni elementi uskladišteni... a ipak je dekor pokazivao nivo pažnje i održavanja kakav i ustanove koje stalno posluju retko kad imaju. U Svetskom kafeu bilo je možda dvadesetak osoba koje su sede-le na providnim stolicama od pleksiglasa. Bila je tu jedna zgodna, mada pomalo muškobanjasta žena, u tamnoplavom kostimu, koja je na prstu jedne ruke imala težak prsten, a oko vrata nešto nalik svHenoj marami; kad joj se primače, vide da njena kartica sa imenom nije bela kao druge, već plava, i da je ono št* mu se isprva učinilo kao marama oko vrata uređaj za vezu, koji u ovom trenutku nije koristila. Malo dalje vide čoveka srdačnog, četvrtastog lica, na kome su bile naočare teškog okvira i stakla boje ćili-bara, čiji je sako bio uredno zakopčan ali nabrekao na stomaku... Nemač ili Austrijanac, oceni Ejmbler... gde razgovara sa čovekom koji je Ejmbleru bio leđima okrenut, a čija je kosa bila seda i lepršava. Bankari, vidljivo zadovoljni što su ovde: pre „gosti“ nego „učesnici“ u gvozdenoj hijerarhiji skupa. Za susednim stolom, bogato odeven čovek, kose uredno očešljane i čelično sive boje, prebira po nekim papirima; imao je bezizražajne oči ispod naočara čeličnog okvira. Imao je držanje čoveka koji zna pravila vladanja i nikad ih ne krši; čovek u tanjem odelu, smeđe kose, naginjao se i nešto mu živo govorio, pokazujući veće poštovanje od onoga kojim mu je uzvrćano. Treći čovek za njihovim stolom, kome je ružičasta košulja bila raskopčana pod grlom, a kravata olabavljena... Britanac, po nacionalnosti ili po sklonostima... bio je takođe nagnut napred i otvoreno slušao, a držao se kao neko ko je sam sebi dao pravo da učestvuje u razgovoru. Neko ko niti je sasvim učesnik razgovora niti sasvim isključen iz njega. Niko od ovde prisutnih nije bio Ejmblerov čovek.

284

pažnjom išnji sa-ffliaru, a

* * *

Na kraju dugog hodnika i na donjem nivou Kongresnog centra, Kaston pritisnu mobilni telefon na uvo da bolje čuje Adrijanova uputstva. S vremena na vreme, knjigovođa je turbobno postavljao i neka svoja pitanja.

Delatnost kojom se sad bavio nije bila ona za koju se opredelio kad je stupio u službu, u Odeljenje internog knjigovodstva, ali se činilo da Kastonomovom mlađanom pomoćniku to uopšte ne smeta. Naprotiv, ako Kaston skroz-naskroz nije grešio, Adrijan je izgleda prilično uživao u svemu.

* * *

Ejmbler je širokim stepenicama od crvenog granita silazio prema nekoj vrsti međusprata, veoma nalik kružnom prostoru garderobe u operi. U hodniku koji se protezao iza stepeništa bio je vidljiv plavi neonski znak, na kome je moglo da se pročita: TV STUDIO; bio je to prostor rezervisan za novinare televizijskih stanica, da tu intervjuišu svetske veličine. Drugi krak hodnika koji je vodio sa međusprata nosio je znak: PROSTORIJE ZA BILATERALNE RAZGOVORE; tamo su verovatno zalazili oni koji su želeli da razgovaraju nasamo. No, glavna struja kretanja. ZYQ-nica išla je u drugom pravcu, levo, prema još jedrjom kutku za OpIIIJc: Stidnu Sa pletenim stolicama i barom, na kome su bile poredane boce i konzerve sa bezalkoholnim pićima. Na nekoliko velikih televizijskih ekranii montiranih visoko na zidovima mogli su da se očitaju dnevni rasporedi sastanaka i video-isečci sa najznačajnijih sastanaka i govora pojedinaca. Još posećeniji bio je susedni kompjuterski centar: stolice ispred kružno postavljenih stolova sa ra«narima, odvojenih tankim staklenim sudovima u kojima su se u vodi dizali mehu-riči vazduha. Desetine prstiju kucka po tastaturama; dosada,

285

zadovoljstvo, nesigurnost, agresija na licima. Ali ništa što bi tu zadržalo njega. Sa balkona baci pogled naniže i dole vide još veći prostor, terarijum moći. Na zidu preko puta njega bile su postavljene ogromne afričke i polinežanske skulpture, koje su na čudan način dopunjavale niz zastava Svetskog ekonomskog foruma poredanih ivicom balkona. Ejmbler siđe niz stepenice, pogleda na sat i umeša se među prisutne. Svet koji je tu bio okupljen koristio je odmor između seansi da se domogne sitnih sendviča koji su nuđeni na srebrnim poslužavnicima i kristalnih, čaša sa bezalkoholnim pićima. Vazduh bese ispunjen mirisima skupocenih kolonjskih voda, losiona za posle brijanja i pomada za kosu. Ejmbler sasvim uspori kretanje i posveti se proučavanju ljudskog okruženja. Mladoliki, čvrsto građen čovek u staromodnom, ali dobro skrojenom odelu... čija je kvalitetna izrada bila vidljiva u činjenici da je čovekova debljina bila nedostupna letimičnom pogledu... bio je okružen članovima pomalo ostarele svite; čovekov pogled lutao je unaokolo po svima osim po onima oko njega. Povremeno je, na jeziku sličnom nekom od slovenskih, nešto mrmljao gojaznoj ženi bez struka koja je stajala do njega. On je verovatno bio nov lider neke od baltičkih republika u potrazi za svežim investicijama. Čovekov pogled na trenutak zasta, pa i Ejmbler usmeri svoj u pravcu u kome je on gledao: mlada plavuša tela punih oblina bila je na drugom kraju prostorije, očevidno trofejna supruga sitnog, omatorelog bogatuna uz koga je stajala. Ejmbler ljubazno klimnu glavom Slovenu i čovek mu pozdrav uzvratu, poluprijateljski, poluoprezno. Bio je to pogled u kome je sadržano pitanje: Jesi U ti neko? Pogled nekoga ko nije bio siguran u svoje znanje. Ejmbler takođe oseti da je čoveku njegova svita bila istovremeno ifVor i sigurnosti i posramljeno-sti. Navikao bese da je glavna ličnost gde god da se nalazi. Ovde, u Davosu, bio je niža liga... i bilo mu je neugodno što mu je

286

pratnja svedok takvom njegovom položaju. Nekoliko metara dalje od njega stajao je stariji, krupni američki milijarder... neko čije je „softversko preduzeće" bilo industrijski

standard širom sveta... a bio je okružen ljudima koji su želeli da izmene reč-dve sa njim, ljudi koji su pokušavali da uhvate vezu. Delo-vao je kao masivna planeta koja privlači satelite. Nasuprot tome, malo je, izgleda, bilo onih koji su pokušavali da uhvate pogled baltičkog političara. U Davosu su poglavari malih država bili na nižoj lestvici hijerarhije od poglavara velikih multinacionalnih kompanija. Globalizacija, kao ponovno uobličavanje poslovnog procesa, nije „obesmišljavala hijerarhiju“, kako su to tvrdili njeni zagovornici; ona je samo uspostavljala novu.

U daljoj šetnji, Ejmbler ne propusti da primeti učinak toga dejstva: pojedinci su se nadimali, opijeni pažnjom koja im je poklanjana; pojedinci venuli zbog njenog odsustva. Većina je, ipak, delovala ushićeno zbog same činjenice da udiše isti va-zduh kao i uspešni. Poslužavnik za poslužavnikom sendviča pražnjen je brzinom kojom je pristizao, ali Ejmbler steče utisak da prisutni jedu samo usput, kao da ne primećuju šta čine. Pažnja bese usmerena na drugu stranu. „Društveni preduzet-nici“... kako su danas otmeniji članovi dobrotvornih i nevladinih organizacija krstili sebe povodeći se za shvatanjem da je u novoj eri jedino prihvatljiv poslovni rečnik... ćaskali su energično jedni s drugima i još energičnije s istinskim preduzima-ćima, od one vrste čije su čekovne knjižice mogle da izdrže njihove programe.

Zgodan mlad čovek iz Indije živo se obraćao zapadnjačkom biznismenu čupavih obrva i ušiju. - Mi smo svi posvećeni otkrivanju onoga što ne radi kako treba i pop»vci istog - govorio je mladić. - Pronalazimo ono što se zaglavilo i odglavljuje-mo ga. Vi mora da imate mnogo toga u „Rojal goldfildu“.

287

- Na neki način, da - priznade stariji čovek gromkim glasom.

- Znate onu izreku: Daj čoveku ribu i on će da jede jedan dan. Nauči ga da ribu lovi...

- I on će ti biti konkurencija - reče stariji čovek... očevidno glava nekog rudarskog konzorcijuma.

Kratak sev zuba, sjaj beline na tamnoj koži; Ejmbler je sumnjao da je mladićev sagovornik bio svestan nezadovoljstva koje je izazvao. - Ali pravi nam izazov predstavlja transformacija ce-log ribarstva. Njegovo postavljanje na pravi osnov. Nalaženje načina da bude isplativo. Svi smo mi za održiva rešenja. Nikako za trenutnu popravku.

*

Dok je krivudao dalje između grupica ljudi, Ejmbler je hvatao delove razgovora... „Jeste li bili na doručku državnih tužilaca?“; „Možete da nas nazovete i škrtim fondom, ali je sigurno da bismo se otvorili da je rizik bio manji“; „Shvatio sam konačno zašto bolje razumem frankofonske afričke ministre od njho-vih francuskih kolega: oni uvek govore lagano i jasno, baš onako kako su naučili u osnovnoj školi“... i osmatrao desetine lica, od kojih je neke samo delimično uspevao da vidi, zaklonjene glavama ili telima sagovornika. U gomili koja je stajala bliže baru ugleda par očiju koje su emitovale zlovolju, pa odluči da se primakne i pogleda izbliza. Kad se primače, vide da čoveku dodijava sagovornik, neko u neuređenom odelu i loše vezane kravate. Naučnik, bez sumnje, mada verovatno od onih zaposlenih u moćnoj instituciji i moćnog ličnog ugleda. - Poštujem vas, ali moram da vam kažem da niste u potpunosti shvatili šta se ovde dešava - govorio je naučnik.

Poštujem vas bese jedna odanih fraza koje znače nešto sasvim suprotno, kao ono kad se kaže: E, sad je savršeno, za mle-ko kome je istekao rok upotrebe.

288

- Mislim... bez uvrede... da možda postoji razlog što niste bili u vladi sve od doba Karterove administracije, Stju!

Oči drugog čoveka se skupiše; on se osmehnu kao da su mu zabavne reci drugoga, ali i da bi prikrio ozlojedenost. - Niko ne spori da je rast Kine impresivan, ali je pitanje da li je održiv, kao i kakve će globalne posledice uslediti i ne prisustvujemo li, možda, početnom naduvavanju balona, bar kad su strane investicije u pitanju.

- Probudi se i omiriši jasmin - uzvratil naučnik. - Nije to balon. To je veliki talas plime i, pre no što bi mogao i da zamisliš, odneće sve tvoje kule od peska.

Naučnik je govorio s visine i unjkavim glasom čoveka koji, ušuškan položajem u kome je, slabo mari za to šta drugi misle o njemu.

Ejmbler se okrete i udalji kroz gomilu. Iznenada neki čovek stade pred njega i zaprepašćeno ga pogleda. A onda mu se i obrati jezikom koji Ejmbler nije mogao da razume. Zvučao je slovenski, ali ne onako kao što je govorio onaj baltički političar.

- Izvinite? - upita Ejmbler i prstom se kucnu po uvetu, da pokaže da ne razume.

Čovek je imao crveno lice i bio skoro ćelav, a engleski je, kad progovori, izgovarao s naporom. - Rekoh vam da ne znam ko ste vi, ali da niste onaj čije je ime na bedžu.

I on prstom pokaza bedž. - Ja poznajem Josifa Vrabela. Vi niste on.

* * *

Na drugom kraju dvorane, Klejton Kaston jtr umirao od straha koji je prikrivao ledenim osmehom. - Zamenik državnog sekretara Elen Vitfild? - upita.

289

Zamenik državnog sekretara Elen Vitfild okrete se da ga pogleda.

- Izvinite? - upita ona i odmeri majušnog knjigovođu pogledom u kome nije bilo mnogo poštovanja.

- Moje ime je Klejton Kaston. Radim u Odeljenju za interno knjigovodstvo.

Vitfildova pokaza da nije mnogo zadivljena.

- Ovde sam, u stvari, da vam prenesem jednu hitnu poruku direktora Centralne obaveštajne.

Vitfildova se okrete afričkom velikodostojniku s kojim je dotad razgovarala i reče: - Hoćete li, molim vas, da me izvinite?

*

A Kastonu: - Pa, kako je Oven?

- Rekao bih da smo svi mi bili bolje - uzvratil Kaston oporo. - Da li biste pošli sa mnom? Veoma je važno.

Ona malo iskrivi glavu. - Svakako.

Knjigovođa je brzo odvede do medusprata i sobe za bilateralne razgovore broj dva.

Kad Vitfildova ude u sobu i vide da Ešton Palmer već sedi u jednoj od nekoliko belih kožnih fotelja u sobi, ona se okrete Kastonu i upita: - Šta ovo znači?

Kaston zatvori vrata i dade joj rukom znak da sedne. - Ob-jasniću vam.

Zatim duboko udahnu vazduh pre no što im se obrati. - Za-meniče državnog sekretara Vitfildova, profesore Palmer, dozvolite mi da skratim priču... u stvari, priča i nije tako dugačka, a i nije neka priča. S vremena na vreme, stručnjaci za sudsku medicinu i istražne knjigovođe otkriju stvari za koje bi voleli da ih nisu otkrili.

- Izvinite me... ali, da nisam nekaftR privukao nezasluženu pažnju naših istražnih organa?

- upita sedokosi profesor visokog, dostojanstvenog čela.

290

pO-
liju za inter-i poruku
im je me izvi-
ston oporo.
jzabilate-
jveć sedi u fckrete Kane,-Ob-
kti.-Za-ier,dozvo-,ačka, a i sidsku me-Ifoleli da ih
tuženu or viso-

Kaston lako pocrvene. - Obaveštajne zajednice SAD-a, kao što vam je poznato, ponekad deluju kao zakrpljena kecelja. Jedno odeljenje može da bude sasvim nesvesno operacije koju vodi drugo. Sve dok se slede legalne procedure, priroda ovih operacija uopšte me ne zanima. Svrha tajnih službi je da je njihova delatnost...

- Tajna - reče Ešton i klimnu glavom ozbiljno.

- Tačno. Što često znači da to ostaje tajna i drugim obave-štajnim službama. Ali, zamislite sad šta bi se desilo da vas analiza podataka iz dostupnih izvora odvede do otkrića operacije koja je potencijalno eksplozivna po svojim posledicama... posebno u slučaju da operaciji preti opasnost da bude otkrivena.

I on tu malo zasta.

*•

- Ja mislim da bi onda osoba koja je otkrila tu operaciju trebalo da sebe smatra odgovornom za njene eksplozivne posledice - reče Vitfildova prepređeno i pri tom je čvrsto stiskala usne. - Nije li to logično?

Ona je elegantna žena, ali u njoj ima nečeg smrtonosnog, ta-kode, pomisli Kaston. Kestenjasta kosa umekšavala joj je jake crte lica; njene tamnoplave oči delovale su kao bezdan.

- Je li ovo stvar o kojoj ste razgovarali sa direktorom Centralne obaveštajne? - upita Palmer.

- Želeo sam da prvo razgovaram s vama - odgovori Kaston.

- To je mudro - reče Palmer.

Oči su mu bile pažljive, ali neuznemirene. - To je veoma mudro.

- Ali vi mene izgleda ne shvatate - nastavi Kaston. - Ono što vam govorim jeste da, ako sam ja uspeo da povezem tačke... načinim niz od tačaka podataka... to onda mogu i drugi da učine.

- Tačke podataka? - ponovi Palefier i žmirnu.

- One čine skalnu koja... govorim samo hipotetički, znate... obuhvata kupljene avio-karte i obavljena putovanja i plaćanja

291

usmerena stranim zvaničnicima. Te tačke uključuju knjiženje nepravilnosti u vezi sa korišćenjem izvora za specijalne name-ne... i mnogo, mnogo drugih stavki, u čije objašnjenje ne bih želeo da se upuštam.

Palmer i Vitfildova se zgledaše.

- Gospodine Kaston - poče profesor, - nas dvoje veoma ce-nimo vašu zabrinutost. Ali ja se bojim da ste se vi upleli u stvari koje su daleko iznad vaše glave.

- U poslove samog vrha lanca komandovanja - reče Vitfildova.

- Vi nastavljate da prenebregavate moju brigu. t

- Vašu brigu? - upita Vitfildova prezrivo pogledaHroliko i osmeha koje mu uputi.

- Koja će, nema sumnje, biti podeljena sa direktorom Centralne obaveštajne.

Osmeh joj iščile.

- Prosto rečeno, bili ste aljkavi. Ostavili ste jasan digitalni trag. Ono što sam ja bio u stanju da otkrijem moći će da otkriju i drugi. Ti drugi bi, na primer, mogle da budu domaće i međunarodne istražne komisije. I pitam se da li ste tako nešto pre svega drugog ubacili u vaše jednačine dok ste smišljali ovu vašu šupljoglavu operaciju?

Vitfildova se nakostreši. - Ja ne znam o čemu vi govorite, a sumnjam da znate i vi. Ovo vaše okolišanje počinje da me zamara.

- Ja govorim o likvidaciji predsednika Liu Anga. Da li vam je to dovoljno direktno?

Palmer se trže. - Vi govorite besmislice...

- Manite te priče. Ono što sam ja otkrio otkriće i svaki iole sposoban islednik. Ako budete završili tu operaciju, jasno je kao dan da će naša vlada biti okrivljena.

292

penje iame-K bih

iiiiace-iii stva-

rni

k Cen-

ti me-ipre :III varite, a Seza-

3;ivam

Idiole je

- Kvintilijan, rimski besednik koji je veoma lepo govorio, uči nas da je svaki i nenamerni ispad prekršaj pravila lepog vladanja - reče Palmer i malo se kao podsmešljivo osmehnu.

- Prokletstvo! - obrecnu se Kaston. -Vi nazovi-ratnici ste svi isti. Nikad ne mislite unapred. Tako ste zaokupljeni vašim na-meštaljkama, igrama i protivigrama da vas povratni udarac uvek hvata na prepad. Poštovao sam organizacionu deljivost, ćutao da bih otklonio svaku sumnju pre no što donesem zaključak. Sad vidim da sam pogrešio što sam toliko oklevao. Smesta ću napisati svoj izveštaj direktoru.

- Gospodine Kaston, zadivili ste me svojim ozbiljnim odnosom prema vašem poslu - reče Vitfildova, iznenada uljudno. -Dozvolite mi da vam se izvinim ako sam vas uvredila.

Operacija o kojoj govorite je program koji iziskuje specijalan pristup na nivou „Omega". Razume se da verujemo vašoj diskreciji i vašem prosudjivanju... vaš ugled o tome dovoljno svedoči. Ali je potrebno da i vi verujete nama.

- Vi mi u tome ne pomažete. Govorite kao da su vas uhvatili da pušite u prostoriji u kojoj je pušenje zabranjeno. Činjenica je da je vaš „program specijalnog pristupa" tajan taman koliko i venčanja Liz Tejlror. A moje pitanje za vas je: Šta, do đavola, nameravate da preduzmete u vezi s tim? Jer ja ne mogu da vam pomognem ako vi ne pomognete meni... ako mi ne pomognete da razaznam šta je šta u ovom prokletom stogu sena.

- Molim vas da ne potcenjujete stepen preračunavanja i planiranja koji je uložen u ovo - reče zamenik državnog sekretara. - I molim vas da ne potcenjujete koristi koje će time biti stečene.

- A to su?

Ona se okrete čoveku koji je sedeo pored nje.

- Mi govorimo o istoriji, gospodine Kaston - reče sedokosi profesor. - Mi govorimo o istoriji i stvaranju istorije.

293

- Vi ste istoričar - zareza Kaston. - To je nauka koja proučava prošlost. A šta vi znate o budućnosti?

- To je veoma dobro pitanje - reče Palmer uz blaženi osmeh koji je, međutim, brzo bledeo, - ali mi moja proučavanja omogućavaju uvid i u to. Jedina stvar koja je opasnija od pokušaja da se tok istorije promeni jeste da se to ne čini.

- To ne pije vodu.

- Istorija je, posebno ovih dana, kao trkački automobil. Opasna je za vožnju.

-1 ja bih tako rekao.

Palmer se opet osmehnu. - Ali je još opasnije ako ne vozite. Mi prosto odbijamo da budemo putnici u vozilu bez vozača.

- Dosta s apstrakcijama. Govorimo o predsedniku države. Nekome koga poštuje ceo svet.

- Ljudi ne smeju da budu cenjeni na osnovu njihovih težnji, već na osnovu posledica koje mogu da izazovu - reče Palmer. -A posledice moraju da budu ocenjene tehnikama

istorijske analize i predviđanja.

- Govorite li vi to da bi vam više odgovarao kineski despot od kineskog demokrate? - reče Kaston i teško proguta pljuvačku.

- Sa stanovišta celog sveta, teško da bi to mogao da bude razlog za nedoumicu.

Despotizmi su... tradicija autokratije, bilo da je monarhistička ili totalitarna po obliku...

držali zatvoren poklopac Pandorinc kutije. Zar vam u detinjstvu nikad nije rečeno da bi zemaljska kugla bila izmeštena iz svoje ose kad bi svi u Kini u isto vreme skočili samo jednom? Despotizam je, kako ga vi zamišljate, ono što je kinesku naciju sprečavalo da skoči. Despotizam je ono što je kinesku nogu držao vezanom.

Kastonovo srce je brzalo. - Ono što vas dvoje radite...

- Molim vas da primetite «•" reče Vitfildova vedro, - da nas dvoje ne radimo ništa. O, ne. Jesmo li u dvorani? Mi čak nismo ni na pozornici predstojećeg... incidenta. Ovde smo.

Kao što

294

зргоиса-

ii osmeh omo-

;uš

lii-nobil.

li vozite. Jrazaća. i države.

i težnji,

JPalmer. -orijske

lespot od Au.

Ida bude ratije, bi-Izatvoren Jnij'e re-1 bi svi i)'e,kako

-danas bismo što

mного sveta to može da posvedod, mi smo ovde sa vama, gospodine Kaston.

- Privedeni na sastanak - reče Palmer uz sitan, opak osmeh na usnama. - U društvu višeg službenika CIA.

- A i za to ima mnogo sveta koji će to da posvedod - reče zamenik državnog sekretara uz kratak, savršen osmeh. -1 tako ispada da ste, ako mi smeramo nešto, onda i vi deo toga, jer bi to bio prirodan tok rasuđivanja.

- Mada mi verujemo da takvog rasuđivanja neće biti - reče Palmer. Svet će se baviti drugim razmišljanjem.

- Upravo to i pokušavam da vam kažem - reče Kaston. -Vlada SAD-a će smesta biti osumnjičena.

^

- Tačno tako. Mi i računamo da će tako da bude - reče Vit-fildova. - Žao mi je, ali ova geostrateška računica nije uobičajeno polje rada jednog knjigovođe. Sve što od vas tražimo jeste vaša diskrecija. Vi niste plaćeni da donosite mišljenje o događajima koji su ovako složeni. Ali, sve što iz ovoga može da usledi proučili su naši najfiniji umovi... ili bi možda trebalo da kažem: naš najfiniji um.

I ona Palmeru podari jedan zadivljen pogled.

- Čekajte malo. Ako SAD budu osumnjičene...

- Osumnjičene, da, ali samo osumnjičene - objasni Palmer knjigovođi. - Stejt Department je imao običaj da svoju politiku „dve Kine“ naziva „konstruktivnom dvosmislenošću“. E, pa, konstruktivna dvosmislenost je ono čemu i mi ovde stremimo. Okrivljenost, ali ne i zasnovana na znanju, osumnjičenost, ali bez jakih dokaza. Nagađanja zgomilana na nagađanja... ali za-malterisana sumnjom u veoma snažan zid.

- Kao veliki Kineski zid?

Palmer i Vitfildova opet izmenj^ue poglede. - Veoma lepo sročeno, gospodine Kaston. Još jedan veliki Kineski zid... da, eto o tome mi ovde govorimo. Najbolje je kad se tigar stavi u

295

kavez. A istorija nas uči da postoji samo jedan način da se Kina ogradi.

- Onaj da se Kinezi nateraju da zid podignu sami - reče Ka-ston lagano.

- Gle, gospodine Kaston - reče profesor, - vi ste izgleda našeg mišljenja, a da to i ne znate. Mi obojica razumemo nadmoć logike, zar ne? Mi obojica shvatamo da obična intuicija, uključujući i moralnu, mora da kapitulira pred prostom silom razlo-žnosti.

- I dalje me niste ubedili - reče knjigovođa. - Možda je svet brljaviji i manje pogodan za kontrolu od onoga kako ga vi zamišljate. Vi mislite da ste gospodari istorije. Iz ugla izloga ja gledam, vi ste dva balavca koja se igraju šibicama. A napolju je prokleta zapaljiv svet. Pobrkali ste teoriju i stvarnost, kalup s predmetom koji modelirate. Vaše teorije ne ostavljaju prostor za najosnovniji i elementaran činilac u struji ljudskih zbivanja: nesigurnost. I to je ono što će da se vrati i ujede ceo prokleti svet za guzicu.

- I vi tvrdite da je to sigurno? - uzvratil Palmer i po prvi put kao da izgubi smirenost, ali se hitro i pribra. - Ili je to samo rizik? Možda ste zaboravili Heraklitov princip: jedina stalna stvar je promena. Ne činiti ništa takode je činjenje. Vi nas upozoravate na opasnost od činjenja kao da postoji neka druga mogućnost. Ali nje nema. Šta bi bilo da smo odlučili da Liu Anga ostavimo u životu? Jer, vidite, to je takode činjenje. I kakvu bi onda odgovornost preuzeli? Jeste li sagledali kakav bi mogao da bude rizik u tom slučaju? Mi jesmo. Ne može u istu reku da se stane dva puta... ništa večno ne ostaje isto. Heraklit je to shvatio pet stotina godina pre nove er« to ostaje istina u civilizovanom ustrojstvu koje on nije mogao ni da nasluti. U ovom slučaju, verujem da je naša logika sad potpuno jasna.

296

MeKa-

ma-inadmoć »uklju-irazlo-

i je svet i vi za-

»polju je Ualup s a prostor Bivanja: D prokleti

put ri-

stvar

zora-

gaosta-8 bi onda 3(Jabu-:sta-bvatio »ranom Mucaju,

I

ii

- ' -vj

:i

I

Kaston frknu. - Vaša logika ima više rupa no glava tuša. Prosta je istina da vi dve nacije gurate u ratni sukob.

- SAD su se uvek najbolje držale kad su bile na ratnoj stazi - reče Palmer glasom ravnodušnog profesora. - Panika i depresija... te stvari se uvek dešavaju u doba mira. A Hladni rat... u suštini period stalnih sitnih okršaja... bese ono što nam je do-nelo prevlast u svetu.

- Amerikanci zaista ne vole kad im se kaže da vladaju svetom - reče zamenik državnog sekretara Vitfildova. - U stvari, postoji samo jedna stvar koju vole manje od te. A to je da svetom vlada neko drugi.

Knjigovođa je teško dolazio do daha. - Ali, mogućnost kbi-janja svetskog rata...

- Vi se ponašate kao da svaka mogućnost sukoba treba da se izbegava po svaku cenu, a ja, kao istoričar, ipak moram da vam skrenem pažnju na paradoks koji vi izgleda ne vidite - preseče ga Palmer. - Nacija koja ima naviku da izbegava rat u stvari ga podstiče... ohrabruje dela neprijatelja koja će joj konačno nane-ti poraz. Heraklit je uvideo i to. On kaže: Rat je otac svemu, kralj svega. On neke čini bogovima, neke ljudima, neke robovima, neke oslobađa.

- Nadate li se vi to da postanete Bog, profesore Palmeru? -upita Kaston.

- Uopšte ne. Ali kao Amerikanac, ne želim da od mene načine roba. A ropstvo je u dvadesetprvom veku nešto što se ne nameće okovima i lancima, već ekonomskim i političkim us-kraćenjima koje nikakav katanac ne može da zameni. Dvadeseti vek je bio vek američke slobode. Nečinjenjem, čini se kao da želite da prizovete vek američke potčinjenosti. Možete da držite pridike o nepoznatom. Priznajem Tfa nepoznate postojе. Ali, to ne opravdava pasivnost kad smo suočeni sa agresijom. Zašto

in*?

li.

da dozvolimo da nas događaji uškope, kad smo u stanju da te događaje oblikujemo?

Palmerov glas bio je blag profesorski bariton. - Vidite, gospodine Kastone, tok istorije je previše značajna stvar da bi smeo da bude prepušten slučaju.

* * *

Ejmbler je proučavao Slovakovo lice: zbuđenost na njemu bespovratno je ustupala mesto sumnjičavosti. Pogleda mu bedž: Jan Skodova. Ko je on? Vladin zvaničnik? Poslovni kolega... ili rival? *

Vreme mi ističe...

Ejmbler se sad široko osmehnu. - U pravu ste. Bili smo zajedno na seminaru i iz vica promenili bedževe.

Zasta malo, pa pruži ruku. - Ja sam Bil Beker iz EDS-a u Teksasu. E, sad mi recite kako to da i vi poznajete mog novog prijatelja Džoa.

- Ja sam takođe službenik „Slovačkih komunalija". A gde je onda Josif?

- On i ja razgovaramo u jednom malom salonu tamo pozadi. Nemam ništa protiv da nam se i vi pridružite. Ali, hajde prvo da nabavim jednu flašu šljivovice koju sam mu obećao na poklon. Šta kažete na to?

Reč „šljivovica" izgleda da je imala čarobno dejstvo, jer čovek pođe za Ejmblerom prvo do bara, a onda i u jednu od odaja na međuspratu, gde ga Ejmbler lako onesvesti, spusti na fotelju i onda pola sadržine flaše šašu na čovekovo odelo i flašu ostavi na s^olu pored njega. Skodova će da bude u nesvesti još najmanje sa.t ili dva. Svakome Žbude ušao u prostoriju biće jasno o čemu se radi i potražiće neko drugo mesto za sastanak. To nije bilo najbolje rešenje, ali drugo nije imao.

298

ISju da te

go-da bi

IM njemu da mu nikole-

10 za-

S-a u

Dg novog

e je

'CO-

ioda-

fo-

JŠU

istanak.

Vrati se u dvoranu i hitro se opet daje na proučavanje lica, izraza, držanja. Malo kasnije, pogleda na sat. Bilo je petnaest do pet... svet je polako počeo da se pomera prema ulazu u kongresnu dvoranu, čija su dupla vrata bila nasuprot stepeništu. Tamo dalje, pored jednih sporednih vrata za ulaz u dvoranu, počeli su da se okupljaju snimatelji naoružani kamerama i drugom opremom za snimanje, a bili su odeveni znatno slobodnije od učesnika. Niko od njih još nije ulazio unutra. Srce poče ubrzano da mu lupa. Pogled mu zasta na ženi kestenjaste kose, u jednostavnoj bluzi na kopčanje i farmerkama. Nada. Bila je to Lorel. Uradila je tačno ono što je rekla da će da uradi, stigla na vreme i obezbedila opremu. Biću Upotrebna, rklala mu je. Hriste, kako mu je samo bila potrebna. I to ne samo sad i ovde.

Trenutak kasnije, njih dvoje se sastaše na još uvek pustom balkonu za novinare, iznad mesta za sedenje u sali.

Snimateljske ekipe će odmah početi da stižu... skini sako, razveži kravatu i sasvim ćeš lepo da se uklopiš - reče mu ona. Bile su to prve reci koje mu je uputila; ali su mu njene oči, ispunjene ljubavlju i privrženošću, pričale o stvarima za koje ne postoje reci.

On brzo skide sako, savi ga i ubaci u jednu od praznih kutija za opremu koje su stajale svud unaokolo. Lorel sad pruži ruku i razbaruši mu kosu.

- Dobro izgledaš - reče mu na kraju. - Ima li kakvih tragova?

- Još ne - odgovori Ejmbler. - Gde je Kaston?

- Verovatno razgovara sa svojim pomoćnikom... često s njim razgovara mobilnim.

Ejmbler klimnu glavom, ali ništa ne reče; i sam prost čin razgovora sad mu je predstavljao napor. U narednom sićušnom isečku vremena uspeće da ostvari svo; cilj, ili će propasti. Bilo je to eto tako prosto.

299

- Imamo dve kamere ovde. Tebi sam namenila ovu sa većim optičkim žurnom - reče mu ona i pokaza mu glomaznu kameru postavljenu i učvršćenu na tronožnom držaču.

I njena i njegova kamera bile su zatvorenozelene boje.

- Hvala ti - reče on, a mislio je: Volim te više od samog života,

- Misliš li da će on da sedi u prvom redu?

- Moguće je - reče Ejmbler promuklim glasom, pa pročisti grlo i reče: - A moguće je da će sedeti i malo dalje, takođe. Ima bezbroj mogućnosti.

- Pa ti si ovde. Treba samo da uradiš ono što znaš. Hrabro se upinjala da zadrži vedar ton u glasu, mada je Ejmbler mogao da vidi da strepi koliko i on.

Liu Ang je bio voljeni lider najmnogoljudnije nacije m svetu. On nije bio nada samo svog naroda... bio je nada celog sveta. Pritiskom na obarač, ta nada će biti ugašena. Kina će biti izbačena sa pažljivo postavljenog koloseka miroljubivog razvoja i gurnuta u sukob... a posledice će sigurno biti kataklizmične. Razjarena masa milijardu ljudi tražiće osvetu. Slep bes, umnožen silnom masom, mogao bi da postane opasnost sa kakvom planeta do sada nije bila suočena.

Učesnici skupa zauzimali su svoja mesta u dvorani i uzbuđeni žagor pulsirao je prostorom. Liu Ang je, bez sumnje, bio najvažniji državnik na planeti i sasvim moguće najplodotvorniji. Vizionara je bilo mnogo, ali je Liu Ang do sada pokazao sposobnost da viziju pretvara u stvarnost. Ovakve misli stvarale su pometnju u Ejmblerovoj glavi i morao je da ih se oslobodi... morao skroz da prestane da misli... ako je želeo da jasno vidi.

Sedišta u dvorani pod njim bila su opremljena slušalicama kroz koje je prisutnima trebalo da stiže simultani prevod na deset svetskih jezika. Ejmbler odkiči da prvo golim okom osmotri sve detalje u dvorani, pre no što se posluži optičkim pomagalom kamere.

Pozornica je bila opremljena velikim ekranom

300

I većim ilame-

(pročisti i Ima

ijeEjm-

!

liiasve-} svetiti iz-zvoj'a i nične. lomno-aivom

ifuzbu-pje, bio orni-)spo-ale su odi... svidi, ла e-o-

sranom

koji je visio sa tavanice malo iza postavljene govornice, tako da su i oni iz poslednjih redova lepo mogli da vide govornika.

Ejmbler ponovo proven vreme i onda vrati pogled na dvoranu; sedišta su sad već sva bila popunjena i kineski lider je svakoga časa trebalo da se pojavi.

Prelazio je očima preko glava ljudi koji su sedeli dole u dvorani. Svako od njih mogao je da bude ubica. Da, ali samo ako je fanatik sklon samoubistvu. Bilo je malo verovatno da bi ovako ozbiljan zadatak bio poveren takvoj osobi. Pre svega zbog mogućnosti da, čak i ako ne bude sprečen da posao obavi od ljudi oko njega, bude uhvaćen živ. Ne, od kako je pobegao sa ostrva Periš bio je progonjen od strane profesionalaca iza kojih je stf jala visoko profesionalna organizacija. Ubica je takođe morao da bude profesionalac.

Egzekucija je morala da bude profesionalno izvedena, što je značilo da je i povlačenje posle obavljenog čina svakako moralo da bude uzeto u razmatranje. Dvorana je za to bila najmanje pogodna. Balkon na kome je stajao bilo je jedno od idealnih mesta za ubicu; ne bi morao čak da bude ni posebno vest strelac da sa ovog uzdignutog mesta pogodi metu.

Ejmbler sreće Loreline oči... kratko osveženje u jari usredsredenosti... a onda stade da proučava ostale snimatelje. Ništa. Da li ga je izdao njegov dar? Na balkonu su bile tri

statične kamere i desetak pokretnih koje je opsluživalo dvadesetak ljudi, što snimatelja, što pomoćnog osoblja. Osoblje medijskih kompanija iz svih krajeva sveta. Sve je izgledalo normalno. Po-slednja provera opreme i kablova, zauzimanje boljeg ugla snimanja, razmena zanatskih iskustava... Nije mogao da primeti ništa osim uobičajenih ljudskih osećanja... dosade, užurbanosti, iščekivanja.

Oko kamere će možda da mu donesr spas. Bez reci priđe Lo-reli i prihvati kameru koju mu ona bese odredila. Ona sama, da bi se uklopila u predstavu, bese se postavila iza druge kamere,

301

još starije od njegove, koja je imala dva sočiva. Boreći se da se smiri, Ejmbler okrete kameru dole na dvoranu i lagano stade da osmatra redove sedišta i zvanice na njima, zidove dvorane, sve... Ako je ipak dole, ubica bi morao da sedi negde u desetak prvih redova. Pet stotina mogućih kandidata. Kako je uopšte mogao i da pomisli da će moći da ga otkrije? Imao je utisak kao da ga neki pojas silno steže oko grudi. Proučavao je lice za licem i očekivao da mu se jave žmarci koji će ga opomenuti da isto pogleda opet. Ništa. Ne misli. Gledaj.

Lorel, koja je stajala u blizini, promrmlja nešto kuražeći ga.

- Uspećeš, mili - šanu mu.

Mogao je na vratu da oseti toplinu njenog daha i bila jt to jedina stvar koja je sprečavala da ga ne zahvati koprena očaja. U svetu laži i pritvornosti, ona je bila jedina prava stvar, njegova zvezda vodilja, njegov kamen temeljac.

Vera u sebe popuštala mu je. Pažljivo je osmotrio sve redove i jedino što je mogao da zaključni bilo je to da su ga njegovi instinkti, konačno, izdali. Hoće li neko u poslednjem trenutku utrčati u dvoranu kroz neka od vrata? Nije li neko lice propustio da vidi?

Ejmbler se okrete i pogleda iza sebe. U Lorel, koja je stajala razbarušene kose, lepa i usredsređena, zagledana u otvor za oko njene glomazne televizijske kamere dugog objektiva; pokuša da prikrije prazninu koja mu se bila uselila u dušu.

Ona podiže glavu, vedro ga pogleda i usnama nečujno uoblični reci: volim te. Znao je da je primetila koliko očajava.

Nije mogao da odustane. Morao je da ne odustane.

Ubica je bio ovde, spreman da unazadi ljudsku istoriju prostim pritiskom na okidač.

Ejmbler je bio taj koji treba džTga nađe, a Ejmbler koji je to mogao da uradi bio je Ejmbler koji je Tarkvin.

I sad je bio Tarkvin.

302

Spusti oko još jednom na optičko tražilo. Svi zvuči oko njega nestaše, osim onih koji su stizali od lupanja njegovog srca. Ličili su mu na zvuke sekundi koje su odmicala.

* * *

Adrijan Čoj je preturao po dosijeima koje mu je Kejtlin dostavila. Bili su to lični dosijei osoblja psihijatrijske ustanove na ostrvu Periš, za koje Kaston bese toliko zapeo da ih dobije. Lični dosije, za ime neba, kretanja u službi, biografije. Ne bi trebalo da bude toliko muke da se oni dobiju.

Ali bilo je. I zato je zaključio da treba da ih prouči pod prokletim uveličavajućim staklom.

Posao je bio dosadan da dosadniji ne može biti. Hrpa tehničkih škola, opštinskih koledža i vojnih misija... za tehničko osoblje, u svakom slučaju. Psihijatri su imali diplome „Kejs

Vestern Rizerva" ili medicinskog fakulteta Univerziteta u Majami-ju, bolničarke diplome Mornaričke škole za zdravstvene nauke i drugih ustanova sličnih imena, stražari iz službi kao što je Šesta MP grupa, ili Dvestadruga, šta god da je to značilo, uz inicijale CID u opisu.

Osim što je bila jedna... kako je to Kaston nazvao... anomalija.

Da, to je definitivno bila anomalija.

Neko snažno pokuca na vrata kancelarije Klejtona Kastona. Adrijan se uplašeno trže. Na vrata kancelarije Klejtona Kastona ne kuca niko, za ime sveta.

Neka nejasna intuicija natera ga da se primiri i ne oglasi. Malo zatim, ču gde se koraci udaljavaju hodnikom.

Dohvati mobilni telefon i stade da ukucala Kastonov broj. Kaston se smesta javi i Adrijan mu daje kratak izveštaj o onome što je otkrio. Kaston ga natera da mu ponovi pojedine de-

303

talje, ne kao da zanoveta, kako je imao običaj da čini, već kao da mu se jako žuri.

-1 kad sam sproveo unakrsnu proveru - reče Adrijan, - brojevi socijalnog osiguranja se nisu podudarali.

Onda oslušnu ono što je Kaston imao da mu kaže i pade mu na pamet da ga nikad nije čuo tako zadihanog.

- Tako sam i sam mislio - reče na kraju. - To je anomalija, jasno.

* * *

Direktor Svetskog ekonomskog foruma, prototip skupoce-nog odevanja i svečanog držanja, završi svoj pomalo visokoparni uvodni govor, dobi topao aplauz te siđe sa pozornice i sede u prvi red desno od nje. A onda aplauz stade da dobija u jačini kad Liu Ang lično stupi na pozornicu i stade za govornicu.

Bio je... pa, u fizičkom smislu manji no što je Ejmbler nekako očekivao. A ipak je u čovekovoј pojavi bilo nešto veliko, takoće: odavao je utisak visoke ozbiljnosti, velikog strpljenja i mudrosti. On se zahvali direktoru Svetskog ekonomskog foruma na pevušavom, melodičnom engleskom i onda stade da govori na kineskom. Obraćao se svetu... ali su njegovi zemljaci bili veliki deo tog sveta, takođe, i, kad im njegov govor bude emitovan, želeo je da znaju da je govor održao na maternjem jeziku, ponosno i leporečivo. Želeo je da znaju da on nije morska kornjača-povrat-nik... nikako hai gui... već građanin Kine, kao i svako od njih. Ejmbler nije mogao da razume ništa od onoga što je čovek govorio, ali je mnogo shvatio iz načina na koji je govorio. Jednostavne emocije bile su prevučene lakom složenih ideja.

Liu Ang je bio čas duhovit ržabavan... publika sa slušalicama na ušima smeškala se taman onda kad je Ejmbler zaključivao da će tako da bude... čas ozbiljan i bezizražajan.

On je raz-

304

tStl.

ne-

)e

BCI-

faz-

umeo istinu koju je želeo da shvate i drugi. Nije prodavao te istine; izgovarao ih je. Bio je to glas pravog državnika, glas nekoga ko stremlji ka mirnoj budućnosti i blagostanju i želi

da i ostatak sveta pozove da mu se u tome pridruži. Čovek koji zna da bi saradnja mogla da bude isto onoliko plodonosna i moćna koliko i nadmetanje. Čovek koji pomaže da tolerantnost i prosvetljenost ne zahvate samo Kinu, već i čitav svet.

Čovek kome svakoga momenta preti smrt.

Negde u dvorani ubica sad čeka svoj trenutak, a Ejmblerov instinkt, onaj njegov poseban dar, izdao ga je, izdao sasvim. Ejmbler se opet kroz oko kamere zagleda u redove pod sobom i tako je naprezao oko da ono skoro zasuzi. Uz to i vrat stade da mu se koči od napinjanja. Sad, najednom, diže pogled i osvrnu se oko sebe, pogledom prede preko lica svakoga od snimatelja i zasta na Lorelinom licu.

Ona je kroz svoju kameru piljila u čoveka za govornicom, očevidno opčinjena državnikom i njegovom pojavom, pa prođe jedan tren pre no što oseti da je Ejmbler posmatra. Nešto joj prelete licem pre no što ga okrete njemu sa izrazom pokolebane rešenosti, izrazom koji je takođe bio pun ljubavi, odanosti i privrženosti. Ejmbler žmirnu. Imao je osećaj da mu je čmičak na oku. Ne, nije čmičak nego... staje on to upravo video*. Učini mu se da temperatura u dvorani najednom pade; kao da ga šinu arktički vetar. Vрати viđeno u svest. Lorel, njegova voljena Lorel, proučava prizor pred sobom kroz kameru hladno... ne, ledeno, može li to biti?... i onda joj se na licu javlja onaj izraz koji se odmah pretvara u osmeh pun ljubavi. Taj delić sekunde ponovi još jednom u svesti i tad jasno vide taj drugi izraz njenog lica... planuo je i zgasnuo kao svetlost svica, ali bio isto talco nesumnjiv.

Bio je to izraz čistog i kristalno jasnog prezira.

305

GLAVA OSAMNAESTA

Davos

Ejmbler krišom još jednom pogleda Lorel i vide da joj kažiprst desne ruke počiva na nečemu što je izgledalo kao oslonac ispod objektiva kamere... u stvari, sad shvati, na okidaču. Shva-tanje ga kao munja pogodi svom silinom.

Kako je mogao da bude tako šlep?

Sve vreme je nedostajao samo jedan deo slagalice, zar ne? Kastonov glas: Uvek mora da postoji žrtveni jarac. Zavera ove vrste uvek iziskuje jednog takvog. Shvatanje ga uzdrma kao fizički udarac u telo. Nije mu bilo namenjeno da spreči atentat.

Namenjeno mu je bilo da krivica bude svaljena na njega.

Kamere... Lorelina ideja. Njena „inspiracija". Stari modeli kamera imali su metalna kućišta i na desetine takvih svakoga dana je ovde prolazilo kroz bezbednosne rendgene. Ali zraci ne mogu da prodru kroz metal. Lorelina kamera nije skrivala oružje; bila je oružje.

Ne može biti istina... a ipak je bila istina. Svest mu je glavinjala.

Model sa duplim objektivom bio je varka: gornji je u stvari bio kraj cevi puške. Oružje je u tehničlcom smislu bilo veoma lako sklopivo: dugo telo kamere i šezdeset centimetara dug ba-jonet zuma služili su kao cev; funkcionalna sočiva poslužila su

307

za nišan. A okidač je, prirodno, bio tačno... tamo gde se njen prst sada nalazio.

I zaista, ona je okidač dodirivala kao neko ko u tome ima dugo iskustvo. Mora biti da je ona bila osoba koja je ubila Be-noa Desena u Luksemburškim vrtovima: kineski strelac mora da je nju video kako to čini, shvatio njenu smrtonosnu podvalu i doznao šta je prava pretnja njegovom narodu. Zato je Ejm-bler ostao živ na groblju Per Lašez.

Kako je Ejmbler tako sporo stigao da vidi ono što mu je sve vreme bilo pred očima? Sad je sasvim jasno video šta će da usledi. Pucnji će da stignu sa mesta na kome je stajao Ejmbler. Biće uhvaćen, ješće za to već da se pobrinu moćni zaverenici. Posredno će biti utvrđeno da je bez sumnje Amerikanac, ali identitet neće moći da mu bude ustanovljen. Zato što je izbrisan.

U Kini će doći do nemira u kojima će masa tražiti osvetu i... kineska armija će morati da stupi na scenu. Ali uspavani džin se onda neće vratiti u učmalost: neće pre no što načini haos u svetu.

Misli su mu sve vreme vitlale glavom, a ipak on i Lorel nisu prekidali vezu očima. Ja znam da ti znaš da ja znam da ti znaš...

Vreme stade da curi kao gust sirup.

Sve što se desilo... počev od njegovog „bekstva" pa do onoga što je usledilo... bilo je deo plana.

A on u svemu nije bio ništa drugo do marioneta.

* * *

Na malom ekranu u sobi za lateralne sastanke, govor kineskog vode mogao je da se vidi sa titlovanim prevodom. Palmer i Vitfild jedva da su tome poklanjali pažnju.

Izgledalo je da ih

308

ceo događaj, pošto su ga već do u najsitniji detalj prežvakali u glavama, samo usput zanima.

Kaston zaklopi svoj mobilni. - Izvinite. Moram na sekund da skoknem napolje.

Usta sa fotelje i nesigurnim korakom pođe ka vratima. Bila su zaključana... sa spoljašnje strane. Nemogućel

Sad i Elen Vitfild sklopi svoj mobilni telefon.

- Izvinite - reče mu ona. - Kad se na umu ima delikatnost našeg razovora, meni je baš sad palo na pamet da ne bismo smeli da budemo uznemiravani. Vi ste sumnjali u našu predostrožnost. Ali, kao što sam vam objasnila, mere koje smo mi preduzeli sveobuhvatnije su no što ste, čini se, vi to shvatali.

- Vidim - reče Kaston i primeti da mu je dah okraćao. Njena usta oblikovaše sitan, podrugljiv, napućen krug. -

Gospodine Kastone, vi previše brinete. Ono što smo mi organi-zovali, strateški govoreći, jeste mali, uredan hitac sa visine. Liu Ang je ubijen. Vlada SAD-a je neizbežno osumnjičena. Ali je verodostojno otklanjanje te sumnje omogućeno.

- S obzirom na to da, na kraju, ubica ne postoji - reče Palmer.

- Vi govorite o... Tarkvinu - reče Kaston, pažljivo ih posma-trajući dok je govorio. -Vi govorite o... Harisonu Ejmbleru.

- Harison kol - upita Vitfildova spokojno. Knjigovođa se zagleda pravo pred sebe. - Vi ste ga programirali.

- Neko je to morao da učini - reče Vitfildova bez i senke sumnje u tamnoplavim očima. - Ali, odajmo mu ipak priznanje. Čovek je obavio veličanstven posao. Postavili smo pred njega težak put. Malo njih bi moglo da ga prevali. Mada smo smatrali da je razumno da bude uklonjen, pa smo i?6ali nalog da Tarkvin smakne izvesnog Harisona Ejmblera.

Gotovo da mi je žao što nisam prisustvovala tom dijalogu. Ali, to je samo detalj.

309

- Kako vam je uspelo da prevarite Ejmblera? - upita Kaston odmerenim glasom.

- To je najlepší deo - reče Ešton Palmer. - Reci ću to ovako: „Und es neigen die Weisen / Oft am Ende zu Schonem sich“, kao što je Hederlin nekad pisao. „I na kraju mudri uvek pod-legnu lepoti“.

Kaston nakrivi glavu. - Video sam vaše isplatne liste, ali nisam doznao kako ste angažovali nju. Lorel Holand.

Vitfildova zadržá svoje vedro raspoloženje. - Da, pod tim imenom je Tarkvin poznaje. A ona je zaista svoju ulogu odigrala do savršenstva, ta Lorna Sanderson. Mogli biste da kažete da smo uparili dva izuzetna talenta da igraju jedan protiv di^gog. Kao što vam je poznato, u deset hiljada osoba nema takve koja bi mogla da prevári Harisona Ejmblera. Kastonove oči se skupiše. - Ali Lorna Sanderson je jedna u milion.

- Shvatili ste. Dobila je sve moguće nagrade za dramske uloge na koledžu. Bila je štićenica samog Stanislavskog, koji je priznao da nije sreo takav sirovi talenat.

- Stanislavski?

- Legendarni profesor glume... osmislio je koncept zvani Metod. Glumci Metoda obučavaju se da dožive prave emocije onog što žele da predstave. Na taj način oni, u neku ruku, uop-šte ne glume. Izuzetna veština, kad jednom njom ovladate. Ona je bila jedna od najboljih. U stvari, da je nastavila tim putem, mogla je da bude nova Meril Strip.

- Pa šta se desilo?

- Počela je, na nesreću, da se drogira. Trava, kokain, pomanjkanje sredstava, prostitucija, preprodaja, hapšenje. Onda smo se umešali mi. Jer se na taleflat kao što je taj ne nailazi svaki dan. Od tada pa nadalje, ona je bila naše vlasništvo. I postala jedan od naših specijalnih projekata... bila je i dobar učenik.

310

- I tako se sve odvijalo prema planu - reče Kaston.

Pogleda Palmera, pa Vitfildovu. Dva prepredena lica, jedna vizija. Ludilol Ono što ga je najviše plašilo kod njih, shvati najednom, bilo je to što uopšte nisu izgledali uplašeno. Vrata se najednom otvoriše. Krupan čovek snažnih prsa za-sta na njima, a iza njega u hodniku bese ih još.

Kaston se okrete i odmeri čoveka. - Zar ti nikad ne kucaš?

- Dobro ti veće, Kleje.

S rukama na kukovima, pomoćnik zamenika direktora Centralne obaveštajne agencije zurio je u Palmera i Vitfildovu pogledom u kome je bilo prepoznavanja, ali ne i iznenađenja. -Pitaš se sigurno kako sam uspeo da dokućim šta smeráš, je li?-upita on knjigovođu.

- Ono što se sad stvarno pitam, Kale - reče Kaston neveselo, - jeste na čijoj si ti strani? Noris ozbiljno klimnu glavom. - Rekao bih da ćeš to upravo da doznaš.

* * *

Vreme i prostor, ovde i sad, sve je to Ejmbleru sad izgledalo preoblikovano. Kongresna dvorana kao da je bila bez vazduha i hladna kao duboki svemir, a vreme je odmicalo, sekunde se gubile, držeći ritam s lupanjem njegovog srca.

Harison Ejmbler. Koliko se samo trudio da sebi vrati to ime... ime koje će uskoro postati sinonim za gadost. Oseti mućninu, odvratnost prema sebi, ali ne i želju da odustane od svega.

I ona mora da to vide u njemu i, mada poglede i dalje nisu skretali, on primeti... vide ili oseti... sićušán pokret, lako skupljanje mišića koje prethodi pritiskanju okidača", ili je to

sve prosto znao, jer u deliću sekunde kao da posta ona, a ona on, dve ličnosti koje dele trenutak providnosti koji je istovremeno

311

i trenutak prepoznavanja, spoj koji više ne učvršćuje ljubav već gađenje i...

Ejmbler se baci na nju i pre no što stiže da shvati šta je uradio, baci se na nju u trenutku kad ona stisnu okidač.

Jak pucanj oružja natera ga da se pribere. Eksplozija koja stiže odnekud sa visine tren kasnije... prskanje stakla, lako ali pri-metno slabljenje svetla... reče mu da je zrno odletelo u vazduh, pogodilo jedno od gnezda svetiljki na tavanici. Istovremeno sa svešču o tome oseti oštar bol u predelu stomaka, oseti bol i pre no što vide zamah njene ruke i primeti sev sečiva u njenoj šaci. Jedan deo njegove svesti zanese se, zapanjen... ovo nije imalo smisla. Još delić sekunde prođe pre no što shvati da ga on^sad ubada po drugi put, da ga u stvari seče i ubada stalno iznova, opet i opet, probada ga kao pomahnitala.

Krv mu je liptala iz više rana na telu, ali nije mario, jer je znao da mora da je savlada ako želi da sačuva svoje ime, dušu, čitavo biće. Ne obazirući se na to što ga ona i dalje seče bodežom, zgrabi je rukama za obe ruke, pribi joj ih uz telo i obori na pod. Vrištanje i krici odjekivali su svud oko njega, ali kao da su stizali iz velike daljine. Bio je svestan jedino nje pod sobom, žene koju je voleo... ubice koga uopšte nije poznavao... njenog otimanja i koprcanja, groteskne parodije vođenja ljubavi kojoj snagu daje mržnja.

Gubitak krvi stade da mu magli svest, ali se upinjao i dalje da je pritisne svojim telom i spreči da pobegne.

Udaljen glas koji se javljao kroz šištanje kao da stiže iz radiostanice koja program emituje sa drugog kontinenta. Setite se čo-veka, iz drevnih vremena, koji je u selu otvorio radnju da prodaje i koplje, za koje je govorio da može sve da probije, i štit, za koji je tvrdio da ništa ne može da ga probije.

Koplje. Štit.

~ •

Čovek koji je svakome mogao da pročita misli. Žena koju ni-ko nije mogao da prozre.

312

fcvveć

Koplje. Štit.

Fragmenti sećanja uletali su mu u svest. Ostrvo Periš, tiho izgovorene reci ohrabrenja: ona mu je u glavu usadila misao o bekstvu, čak mu navela i tačan datum... sad je to shvatao. Lorel. Od samog početka bila je to Lore! koja ga je i sprečavala da se pribere i usmeravala. Lorel.

To shvatanje zabole ga više od rana koje mu je nožem nanela.

Zaviri joj u oči u pokušaju da nade ženu za koju je mislio da je poznaje. U njenim očima, pre no što sasvim izgubi svest, vide samo crnilo, poraženost, divlje neprijateljstvo i onda, u tom crnilu... nejasno, treperavo... ugleda samog sebe.

jer je K, dušu, bode-

{ obori aoda)bom, jenog fiojoj ; ali se

sečo-

roda-

koji

lini-

313

EPILOG

Harison Ejmbler zatvori oči i prepusti se blagom sjaju mar-' tovskog sunca. Bio je na palubi u ležaljci i osluškivao zvuke oko sebe. Bili su umirujući. Lako zapljuskivanje vode po koritu ri» barskog brodića. Zvuk čekrka na štapu za pecanje. Najlon je zabačen. Bilo je tu i drugih šumova, takode.

Konačno je znao šta znači biti porodičan čovek i zadovoljstvo ga je nadimalo. Na drugom boku čamca, sin i ćerka su šaljivo zadevali jedno drugo stavljajući mamce na udice.

Majka čita novine i motri na štap za pecanje čiji je najlon sama zbacila i uz pogled pun ljubavi opominje decu kad bi postala mnogo raspojasana.

Zevnu i trže se od bola koji oseti, pa se namesti udobnije na ležaju. Sunčeva svetlost je blistala na površini malog jezera u dolini Šenandoa. Bese skoro odlučio da se više nikad ne vrati u Surlendske planine, ali je i dalje voleo i čamce i jezera. I spokoj. Ovde ga baš nije bilo mnogo. Oko njega je bilo puno sveta. - Hej, tatice - obrati mu se dečak. Imao je sedamnaest godina, ali su mu ramena već bila široka i grudi moćne. - Doneo sam ti sok iz frižidera, još je hladan. Ejmbler prihvati konzervu. - Hvala. - Jesi li siguran da nećeš pivo? - upitačena... ne više mlada, ali elegantna i veoma zabavna. - Sigurna sam da imamo „Gi-nis" tu negde. „Doručak šampiona".

- Ne bih - reče Ejmbler. - Moram da počnem da se privikavam na to.

A ipak se osećao fino kao porodičan čovek.

Porodica, u stvari, nije baš bila lično njegova.

Kad laki, gotovo neosetni talasić Ijuljnu brodić, Klejton Ka-ston ispe se sa donje palube zelen u licu. Besno i prekorno od-meri Ejmblera i nasuvo proguta jedan „dramamin".

Linda je u svakom slučaju znala nešto o pecanju, a decu je bilo lako nagovoriti.

Pridobijanje Kleja da pođe iziskivalo je, međutim, teško ubeđivanje. Klej bese u pravu što je sumnjao da će ovde biti spokoja, ali je samo hipohondar kao što je on mogao da pati od morske bolesti na gotovo nepokretnoj vodi jeze%

- Kako sam ikad mogao da dozvolim da budem nagovoren da se ukrcam na ovo plovilo koje izaziva povraćanje... - poče Kaston.

- Zavidim ti, Kleje - reče Ejmbler prosto.

- Znaš li da je mogućnost da se udaviš u domaćim slatkim vodama daleko veća od davljenja na morskoj pučini? - upita Klejton.

- Ma hajde, oslobodi se. Pecanje je prava zabava kad se iz-veštiš. Ai moraš da probaš.

Mogao bi čak da postaneš i dobar u tome.

- Znam ja u čemu sam dobar - nakostreši se Kaston.

- Pun si iznenađenja... kladim se da se ponekad i sam iznenadiš zbog toga. Ko je mogao da zna da si takav stručnjak za audio i video opremu.

- Rekao sam ti - reče Kaston, - da mi je moj pomoćnik objasnio kako se to radi. Sve što sam ja znao o koaksijalnim kablovima bila je njihova nabavna cena po dužnom metru i preporučeni vek trajanja. **"

Ali po samozadovoljnom izrazu na Kastonovom licu, Ejmbler je mogao da kaže da se on priseća onoga što se desilo kad

316

su Palmer i Vitfildova otkrili da je soba za bilateralne razgovore bila diskretno pretvorena u TV studio i da je ceo njihov razgovor bio prenesen u medija centar Kongresnog centra.

I profesor i političarka bili su zaneti svojim fanatizmom... u šta su mogle da se uvere stotine davoskih zvanica, dok su posmatrali njihova lica na video-ekranima montiranim na skoro svakom zidu u Centru.

Palmeru i Vitfildovoj posle toga nije trebalo mnogo da shvate šta se desilo i kakve će posledice da budu... ne samo za njihovu budućnost, već i za čitav njihov plan. Kao i mnogi mračni poduhvati, ni ovaj nije bio imun na obelodanjivanje.

Kao što je Kaston ko zna koliko puta nanovo pričao Ejmbleru tokom mnogih poseta u bolnici, Kaleb Noris je bio taj koji je švajcarsku policiju doveo do sobe za bilateralne sastanke i pobrinuo se da zaverenici budu utamničeni. U pokret ga je stavila lična poruka koju je dobio od kineskog šefa špijuna, Čao Tanga, koji se pobrinuo da mu bude lično i uručena. Bio je to neuobičajen potez, ali vrhunski špijunski zvaničnici često su pravili studije o svojim protivnicima.

Kasnije su Ejmblera u bolnici obilazili i drugi posetioци. Neke posete je organizovao Kaston, neke nije. Izvestan tip iz Stejt Departmenta po imenu Itan Cakhejm navratio je dva puta i postavljao mnoga pitanja. Nekoliko puta u posetu mu je dolazio Kastonov pomoćnik... koji je mislio da je Ejmbler super tip i poredio ga sa nekim Derekom, ko zna kojim. Posetio ga je čak i Dilen Satklif... pravi Dilen Satklif mada je, s obzirom na to da je nabacio tridesetak kilograma od vremena kad je učio na kar-lajlskom koledžu, Ejmbleru trebalo nešto vremena da ga prepozna. Čovek je izneo mnogo zabavnih priča iz tog vremena, iako ih se Ejmbler sećao malo drugačije. Iza toga se mnogo mučio da shvati kako su telefonski pozivi koje je upućivao bili preu-smeravani i konačno digao ruke od toga.

317

- Pa - reče Ejmbler, - tvoja televizijska karijera bila je kratka, ali je bila upečatljiva i moćno plodotvorna. Sunčeva svetlost je najbolje dezinfekciono sredstvo, zar ne?

Kaston iznenada trepnu. - Jesu li se deca namazala sredstvom za sunčanje?

- Mart je, Kleje - reče mu Linda. - Mart. Sunce je i dalje zu-bato, za ime sveta.

Ushićen vrisak sve ih trže, a odmah zatim stiže i žustra prepirka.

- Moja je, ja sam je uhvatila! - cičala je Andrea.

- Je li? A ko je zabacio najlon, ako smem da pitam? - vikao je Maks.

**

- Mir, deco - doviknu im Linda. - Ta ribica je stvarno mala i biće bolje da je vratite u vodu da poraste.

- Čuo si šta je mama rekla - vrisnu razdragano Andrea. - Vрати tvoju malecnu ribicu u vodu.

- Je li? Sad je to moja ribica - oglasi se Maks ogorčeno. Ejmbler se okrete Kastonu. - Jesu li uvek ovakvi?

- Bojim se da jesu - reče Kaston sav srećan.

A pogled koji preko palube dobaci ženi i deci bio mu je pun ponosa i odanosti. Ali ga to nije dugo držalo. Kad sledeći tala-sić Ijuljnu brodić, on se baci na ležaljku pored Ejmblera i spremi se za ozbiljno ubeđivanje.

- Slušaj, Ejmbleru, hajde da okrenemo brod i vratimo se na obalu - reče gotovo molećivim glasom.

- Zašto bismo to činili? Dan je predivan, voda je mirna, uspeli smo da iznajmimo ovaj luksuzni brod... ne vidim gde bi moglo da nam bude bolje.

- Da, ali ovo je trebalo da bude ribolovački izlet, je li tako? E vidiš, ja mislim da sve ribe borave bliže obali, tamo kod dokova. U stvari, siguran sam da je tako.

318

ajekrat-asvetlost

ala sred-
;ra preli!-vikao

[
[TO mala Itadrea. -
maje pun
sieći tala-
lispre-
no se na
: mirna,
Imgdebi
I tako? E Idoko-

- Ma hajde, Kleje - reče Ejmbler. - Loše si to razumeo. Naj-izvesnije mesto na kome će
riba da bude u ovo doba godine je...

- Veruj mi - prekide ga Kaston. - Dok je pravo mesto za pecanje. Imam dobar osećaj s tim
u vezi.

319

«8*

CIP - Katalogizacija u publikaciji Narodna biblioteka Srbije, Beograd

821.111(73)-312.4

LADLAM, Robert

Brži od zavere / Robert Ladlam; prevod Predrag Urošević. - Beograd : Dobar naslov,
2006 (Beograd : Narodna knjiga-Alfa). - 319 str.; 20 cm. -(Edicija Blic bestseler; Kolo 1.;
Porodični hit roman; knj. 1)

Prevod dela: The Ambler Warning / Robert Ludlum. - Tiraž 25.000. ISBN 86-86471-05-

6

*

COBISS.SR-DI 136342028